

Lexic **REGIONAL**

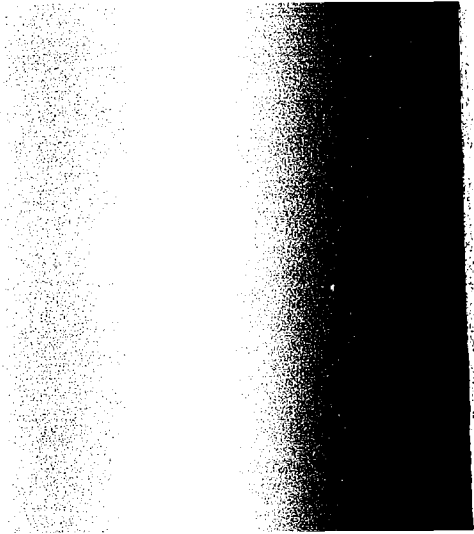

Redactor coordonator: GH. BULGAR

Autorii culegerilor: Aurora Badea, Titus Bilțiu-Dăncuș, Dionisie Bucur, Gh. Bulgăr, Traian Cantemir, V. Dăringă, V. T. Doniga, Eugenia Dragoș, N. I. Dumitrașeu, Gh. Dumitrescu-Bistrița, Victor Ilieșiu, Toma Măruță, G. Muntean, Felicia Oșianu, C. Parfene, Liliانا Parfene, Eugen Potoran, Luea Preda, G. Șerban-Cornilă, Gh. Trandafir.

EDITURA ACADEMIEI REPUBLICII POPULARE ROMINE

1960

I. 46677
Biblioteca Facultății de filol.-istorie-filoz.
T. III-7397

PREFAȚĂ

Culegerea de față întrunește vocabularul regional adunat în ultimii ani în cadrul Societății de științe istorice și filologice. În urmă cu 3 ani am inițiat această acțiune cu scopul de a consemna, cu ajutorul direct al membrilor Societății, particularitățile lexicale ale graiurilor românești, în vederea îmbogățirii documentării Dicționarului general al limbii, întocmit acum de institutele noastre de lingvistică. Nimeni mai bine decât membrii filialelor Societății de științe istorice și filologice, răspândite pe întreg teritoriul patriei noastre, nu putea culege exact acest lexic regional; ei trăiesc doar în mijlocul populației locale care vorbește graiul specific.

Am primit din numeroase regiuni liste bogate de cuvinte; culegerile celor mai harnici activiști ai Societății sînt întrunite acum într-un volum, primul dintr-o serie pe care o va scoate Societatea de științe istorice și filologice cu ajutorul Editurii Academiei R.P.R.

Culegerea de față este prima de acest fel care apare la noi după 23 August 1944. Unele reviste (Cum vorbim 1949—1952 și în ultimul an, Limba română) au publicat în paginile lor glosare regionale de întindere nu prea mare, trimise de culegători din diferite părți ale țării. Volumul de față întrunește un material mai bogat, din mai multe regiuni, adunat cu scopul de a consemna vocabularul de circulație restrînsă, pe care de a fi înlocuit prin termeni literari de uz general, sub influența acțiunii de culturalizare a maselor, prin răspîndirea largă a presei, a cărților, a cinematografului, a radioului.

Culegerea noastră respectă principiile care au călăuzit pe autorii mai vechi ai vocabulelor regionale. Din materialul trimis, am păstrat cuvintele neînregistrate în dicționarele noastre, cuvintele care aduc sensuri noi sau care prezintă forme noi, diferite de cele cunoscute. Dacă un cuvînt are o formă gramaticală aparte de cea literară, dacă el circulă și pe altă arie decît cea menționată în dicționare, cuvîntul a fost înregistrat, chiar dacă figurează în unele izvoare lexicografice. Așa de pildă, ciosmoli apare în regiunile Baia Mare și Suceava, deci pe arii geografice diferite; cuvîntul

a fost firește păstrat în amîndouă listele. Cușei e în DA, dar în culegerea de față apare în reg. Baia Mare. Abura e înregistrat, în această formă, în reg. Craiova; în Dicționarul lui Candrea îl întâlnim sub forma aburi; am reținut și forma regională abura; păzitură are același înțeles în reg. Oradea și în reg. Baia Mare; circulînd pe arii diferite, l-am înregistrat. Zoli (atestat la CADE în alte regiuni) în cuprinsul aceleiași regiuni (Baia Mare) înseamnă altceva; în raionul Șomecuta: „a spăla rufește“; în raionul Carei „a face eforturi, a se chinui“; deci cuvîntul apare în două locuri. Uneori sensurile particulare ale cuvîntelor vechi ne duc spre etimologia cuvîntului. Astfel de atestări sînt deosebit de prețioase pentru Dicționarul general al limbii romîne (cf. foc = vatră, sens originar, din latină, în reg. Succava).

★

Un număr de regionalisme provenind din limba maghiară (agiag, biciuli, canceu, copcă, deschilini, măgan, nialcoș, sușig etc.) se găsesc și la S. Mîndrescu în Elemente unguerești în limba romînă, 1892. Le-am păstrat totuși în această culegere, pentru că atestările de azi confirmă persistența lor în limbă, după mai bine de o jumătate de veac.

★

Indicațiile care însoțesc explicarea unui cuvînt sînt sumare din cauza varietății metodelor și a unor lipsuri în materialele trimise de corespondenți: la substantive am indicat terminația pluralului și genul; la adjective forma de feminin; la verbe indicativul prezent și diateza, numai cînd aceasta diferă de sinonimul literar, de cuvîntul comun folosit în explicație. Am folosit uneori precizări de ordin stilistic ca: depreciativ, familiar, rar, învechit.

Pentru a putea utiliza mai ușor materialul adunat, am întocmit un indice general la sfîrșitul culegerii.

Publicarea prezentei culegeri va stimula în muncă pe alți membri ai Societății noastre. Alcătuirea unui al doilea volum bănuim că nu va întîrzia prea mult, dată fiind importanța științifică a cunoașterii exacte a lexicului regional, care, cu imensa răspîndire a limbii literare de azi, este în continuă schimbare, în sensul înlocuirii, în multe cazuri, a regionalismelor prin cuvînte literare, în sensul unității tot mai accentuate a limbii scrise, dar și a celei vorbite.

Sîntem convinși că cercetătorii viitori ai vocabularului romînesc vor găsi date utile în aceste culegeri. Pentru ca documentarea lor să fie cît mai adîncă și mai întinsă, este necesar să se întocmească și alte culegeri de lexic regional. Sperăm deci ca în curînd să putem adăuga noi volume la cel de față.

GH. BULGĂR

PRESCURTĂRI

adj.	= adjectiv
adv.	= adverb
ALRM	= Micul Atlas lingvistic român (1938—1942)
art.	= articular
B Ph.	= Buletinul Institutului de filologie română „Alexandru Philippide“, Iași, I, 1931 și urm.
CADE	= Candrea-Adamescu, Dicționarul enciclopedic ilustrat (1931)
cf.	= confer (vezi și ...)
conj.	= conjuncție
DA	= Dicționarul limbii române (al vechii Academii), 1913—1940
DLRC	= Dicționarul limbii române literare contemporane (1955—1958)
expr.	= expresie
f.	= feminin
fig.	= figurat
germ.	= germană
impers.	= impersonal
interj.	= interjecție
intrans.	= intransitiv
loc.	= locuțiune
m.	= masculin
magh.	= maghiară
n.	= neutru
num.	= numeral
p.	= pagina
pl.	= plural
prep.	= prepoziție
refl.	= reflexiv
tranz.	= tranzitiv
v.	= vezi
vb.	= verb

REGIUNEA BAI A MARE

RAIONUL CAREI

Comuna Sanislău

abrăe s. n. = hrană consistentă dată cailor, mai ales porumb.

abrietăli vb. = a certa, a muștra, a aplica o corecție.

abrós (-uri) s. n. = față de masă.

acăđi vb. refl. = a se nimeri, a fi din întâmplare undeva.

adătuí vb. = a ademeni; a înșela.

aghustú vb. = a certa, a da o lecție.

alípui vb. refl. = a se liniși, a se ogoi.

altál adv. = dincolo.

aprașteu s. n. în expr. *aprașteul tău* = fire-ai să fii!

azdineá (*azdinc*) vb. = a face vânt.

báte vb. în expr. *a bate perele cuiva* = a-i atrage atenția, a-l face atent.

băcuteafă s. f. v. *băcuteț*.

băcutéț (-e) s. n. = sac mic.

berliș (-uri) s. n. = căptușeală.

bieltóe (-ci) s. m. = bostan.

blóudăr (-e) s. n. = cuptorul mașinii de gătit.

bobóine s. f. pl. = lucru necurat.

bodrișăli vb. = a controbăi.

bólt (-uri) s. n. = ciucure.

bold (-uri) s. n. = prăvălie.

bughllár (-e) s. n. = portmoneu.

budulí vb. = a expedia (pe cineva), a se scăpa de . . .

búget (-ă) adj. = umflat la față; gros, plin.

buntuzí vb. = a strica, a desface, a dărma.

căciór (-ă) adj. = frumos, ales, deosebit, valoros.

cătlán (-e) s. n. = sobă din cărămizi.

cetărń (*celăr*) vb. = fig. a bate la cap, a vorbi tot una.

chefeli vb. = fig. a critica, a muștra aspru.

chlehtău s. n. = albăstreală.

chinzái s. n. = suferință, chin.

chlschineá (-ele) s. f. = năframă.

cibă interj. = marș (la cline).

ciolomadél s. n. = porumb tinăr, verde și des, tăiat pentru hrana vacilor.

clorózlă (-e) sf. f. = brăzdarul plugului.

ciosmolí vb. = a trage de păr, a smulge părul cuiva.

ciosní vb. = a tăia din . . ., a ciopărți.

cípaș (-ă) adj. = urduros.

cípă (-e) s. f. = urdoare.
cit! interj. = liniște, tăcere, nici o vorbă.
eiupái vb. = a scălda copilul, a-i face baie.
eiștigá vb. refl. = a se plînge, a se vîita.
elopotí vb. = a vorbi într-una, a o ține tot una, a bate la cap; v. *celára*.
elóŝa, eloŝá, interj. = cuvînt cu care se strigá cloșca.
eoceé conj. = de aceea, pentru aceea.
eoacorá (*eoacor*) vb. refl. = a se îmbuțina, a se supára, a se enerva, a ridica tonul.
cocóș (-i) s. m. în expr. *mare cocoș ești* = tare ești arțăgos, bătăios.
eórell s. f. pl. = patine.
eorlút (-e) s. n. = gard, îngrădire la porci.
eoorí vb. refl. = a se mișca mereu, a nu-și afla locul, a nu se astîmpára.
eóŝeá s. f. = bucată (de zahăr) cubică.
euecút (-i) s. m. = plinișoară.
eufurít (-ú) adj. = zgîrcit, avar.
eúŝle s. f. pl. = popici.
euruí vb. = a croi.
euștulí vb. = a gusta ceva.
eutriřá (-e) s. f. = coteț pentru găină.
de-a dóre loc. adv. = la anul, anul viitor.
de-a máŝán loc. adv. = de la sine, singur, fără ajutor străin.
depléu s. n. = hățuri (la cai).
dérřá s. f. = fîină de cea mai bună calitate.
dezŝhiná (*dezŝhin*) vb. = a dezrădăcina, a rupe, a frînge un trunchiu, o ramură.
desehiindí vb. = a separa, a deosebi unul de altul.
dleáu s. n. = piedică la cai care pasc.
dlŝáu (-á) adj. = ager, agil, iute, sprinten.
dluŝ s. n. = cadavru, slîrv.
dluŝlul vb. refl. = a pieri, a se prăpădi (un animal).
dicá (-ci) s. f. = capriciu, nervi.
dieós (-oásă) adj. = capricios, glumeț.
digúli vb. = a gîdila.
dódú s. f. = (familiar) mîină.
drot (-uri) s. n. = slîmă (din magh. *drot*).
druceáli vb. = a avea trac, a se emoționa.
dúŝŝaș (-á) adj. = umflat, prea gras.

duŝáu s. n. = dop.
duhálá (-e) s. f. = vită mare, mereu nesătulă.
duléu s. n. = drum de care prin hotarul unui sat.
duunezeí vb. = a injura, a sudui.
duráli vb. = a rostogoli, a da peste cap.
durjuli vb. = a freca.
féne s. f. = (mai ales în imprecății) boală grea, epilepsie.
ferřlóg (-uri) s. n. = ladă de lemn.
fileŝorie s. f. = verandă.
finúnt (-i) s. m. = receptor.
fireáli vb. = a mizgáli scriind urît.
floáŝeá s. f. = noroi cu zăpadă.
flóuzá (-e) s. f. = palmă, lovitură (peste față).
foitúi vb. = a sufoca, a strînge de gît (din magh. *fojt*).
fotoŝhelu s. n. = petrol lampant.
frlŝuri vb. refl. = a suferi de frig, a se umple de frig.
galŝeá s. f. = colivie.
gázáli vb. = a călca iarba, a tropoti..
ŝlúpvav (-á) adj. = lacom, care mănîncă repede.
ŝolomóazá (-e) s. f. = poamă necoaptă, stricată.
ŝuŝúŝ adv. = stînd așezat pe vine.
hádá s. f. = ceată, mulțime (de oameni; cf. *Dacoromania* IV, 762, XI 64).
haiéu (-uri) s. n. = vapor.
hantariŝ s. n. = prăjina de care se leagă găleata la fințina cu cumpănă.
heáa adv. = așa-i?
heie s. f. = nevoie, lipsă: „Nu mi-i *heie* de tine”.
heveréu (-eauă) adj. = liber, neocupat (cf. *Dacoromania*, IX, 729).
hírú s. f. = murdărie, jég.
hirtleáu (-á) adj. = pripit, repezit, nervos.
hozáte adv. = către casă.
ieui vb. refl. = a se mișca mereu, a nu-și afla locul, a nu se liniști.
ineab adv. = mai bine, preferabil.

izgăgă s. f. în loc. adj. *de izgăgă* = neastîmpărat, vioi, șmecher.

îmbălăciune s. f. = vorbă urlă, măscări.

îmbofi vb. = a șifona.

împoeăli vb. = a împacheta.

îndăta-i mare adv. = imediat, numaidecât.

îngălmăeși, vb. refl. = a se încurca.

înhii vb. = a (se) surpa, a dărîma.

întoloca vb. = 1. a pune la un loc. a căsători, a uni.

întuneacă (-ă) adj. = prost, tunat, zănaș; v. *tuihoș*.

jib (-ă) adj. = hăzab, umflat.

jilui vb. = a trage la rîndea, a netezi.

lângă (*lângi*) s. f. = flacăra.

laeréu (-uri) s. n. = haină, veston.

lăerui vb. = a zidi, a construi.

libăzi, vb. = a certa, a muștra (în DA : *libăzni*).

lom (-uri) s. n. : boarfe, catrafuse.

lotoi vb. = a vorbi vrute și nevrute, a flecări.

luhér s. m. = trifoi.

macău s. n. = băș.

măglă (-e) s. f. = grămadă, stivă.

mălvă (-e) s. f. = mușcată.

măngură s. f. = bucată mică, strop, fărîmă.

măngăli vb. = a călca (folosind un sul dințat, de lemn).

mărăști vb. = a reține, a opri.

mătrăsu (*mătrăsez*) vb. = a prăpădi, a minci, a distruge.

mătriel s. f. pl. = reumatism.

meci (-uri) s. n. = felinar (cu ulei).

métris (-ă) adj. = îndrăzneț, temerar.

meseli vb. = a spoi, a vărui pereții.

mijel (-i) s. m. = neg (cf. ALRM I 77).

mirul vb. = a ciștiga, a obține ceva.

mășeurănișă (-e) s. f. = șmecherie.

măinșala (*măinșalez*) vb. = a face mărunț, a fărîmița, a dumieca.

moăflă (-e) s. f. = persoană lipsită de energie.

mónte s. f. = tescovină.

moșină (-i) s. f. = chibrit.

motohăltă (-e) s. f. = persoană mare, greoaie, fără energie.

mozoli vb. = a mesteca, a fărîma în dinți.

nădă s. f. = trestie de baltă.

nap (-i) s. m. în expr. *prost ca napul* = lembel, imbecil, foarte prost.

năthă s. f. = guturai.

nas s. n., în expr. *nas de cîine* = fără rușine.

năsălnic (-ă) adj. = neastîmpărat, vioi, fără tihnă.

nășpăli vb. = a bate, a aplica o corecție.

nimuric (-ă) adj. = schilod, nenorocit, mizer.

óehi s. m., în expr. *a vinde pe ochi* = a vinde apreciind după vedere.

ogăr (-i) s. m., în expr. *ea un ogar* = foarte slab, fără vlagă.

oltăni vb. = a vaccina.

paștîlóm s. m. = prăjitură excelentă.

patranoaște s. f. pl. = mătănii (șirag de mărgele).

păducél (-ei) s. m. = bătătură (la degetele picioarelor).

păreán (-uri) s. n. = dungă în partea de jos a peretelui casei.

péele (-ii) s. f. = fleică de porc (cf. B. Ph. VI 232, în Gorj).

peie s. n. = brutar.

péstră (-e) s. f. = doică.

piugăli vb. = a picta, a zugrăvi.

piscoș (-ă) adj. = murdar, slinos.

pișcăr (-i) s. m. = fi g. copil fără odihnă, iute, neastîmpărat.

pît (-ă) adj. = miop.

plăzu vb. refl. = a cobî, a face previziuni.

plósn vb. = a pocni, a lovi.

ponnișă (-i) s. f. = dudă.

ponosli vb. refl. = a se plînge, a reclama.

portonei vb. = a trimite vorbă, a comunica.

poteán (-i) s. m. = șobolan.

prășeáu (-i) s. m. = flăcău pierde-vară.

priláz (-uri) s. n. = ulicioară.

prísnel s. n. = fi g. (adjectival) ager, iute, neastîmpărat.

pup (-i) s. m. = cocoașă (cf. ALRM I 58).

puslîe (-uri) s. n. = vestă.
pufoil vb. = a curăți, a lustrui.
rașpău s. n. = pilă.
râghie (-i) s. f. = bileț de vânzarea vitelor, autorizație pentru obor.
răspăll vb. = a pili.
rlgh s. m. = zăvor.
roe (-uri) s. n. = palton.
roit (-uri) s. n. = franjuri.
roștél (-uri) s. n. = grilej; ușă, porțiță din bare subțiri (de lemn sau de fier).
rúdă (-e) s. f., în expr. *a lua ruda* = a se fieli, a se sminti.
rugău s. n. = arc.
sălărftă (-e) s. f. = solniță.
săleă s. f. = așchie mică intrată sub piele.
sansandie adv. = de la sine, cu intenție.
scorțăli vb. = a zgîria.
sîntăre s. f. = recrutare.
suăgă s. f. = obicei.
sômnă (-e) s. f. = rochie, fustă.
sor s. m. = șoric.
sôrșoș (-ă) adj. = ocupat, grăbit, prins.
sucul vb. = a obișnui, a se deprinde.
suferî (*sufăr*) vb. = a gusta, a încerca.
Nu suferiți pușină plăcintă?
surét s. n. = storsul, culesul vici.
suruelî vb. refl. = a recurge la ..., a avea nevoie de ...
sușlîg s. n. = nevoie.
șeotăle (-ii) s. f. = cutie.
ștrîngă s. f. = dungă, linie (trasă pe pereți)
șeităli vb. = a se plimba.
șoălt (-uri) s. n. = tobă.
șod (*șoadă*) adj. = ciudat, bizar, neobișnuit.
șoloeătăr (-e) s. n. = oblon (la ferestre).
șoroglă s. f. = partea mobilă, dinapoi, a carului.
șpărgă s. f. = sfoară, ață, spăună.

ștree s. n. = linia ferată.
șuștăr (-e) s. n. = ciubăr, vas (de muls).
șușeă (*șușe*) vb. = a ofta adînc, a sus-pina.
șútaș adj. m. = stîngaci.
tălni vb. = a nimeri, a da peste.
tărnăț (-uri) s. n. = prispa casei.
tleăzi vb. = a curăți.
toleér (-e) s. n. = pilnic (cf. B. Ph. VI, 241).
túilhoș (-ă) adj. = prost, neîndemînic.
túriș (-uri) s. n. = ghețuș, derdeluș.
țifraș (-ă) adj. = gătit, înzorzonat.
țilî vb. = a nimeri o țintă, a lovi într-un semn.
țingulău s. n. = clopoțel.
țingăr (-ă) adj. = slab, vlăguit.
țipéel s. f. pl. = ghețe.
țipeli vb. = a căra, a duce greu ceva.
țipotî vb. = a striga tare, a urla.
țulăp (-i) s. m. = stîlp, bară.
țuțurá (*țuțur*) vb. = a trage de păr.
țúzlă s. f. = biberon.
ustăni vb. refl. = a (se) obosi (cf. ALRM, I 140).
úțuț s. n. = leagăn, scrînciob de copii.
valoăgă (-ge) s. f. = chirpici.
văeăli, vb. = a spoi, a zugrăvi.
vîgre adv. = larg deschis.
viji vb. refl. = a se potrivi, a se înțelege.
vindîg (-gi) s. m. = oaspete.
vint s. n. în expr. *a lovi vintul* = a paraliza
vîșeă vb. refl. = a se mișca iute, a țîșni, a se repezi (cf. în Mold., Sadoveanu, *Evocări*, 141).
zăbădi vb. = a întîrzia, a pierde vremea, a fi reținut.
zburătorî vb. = a goni, a speria păsările de curte.
zopotî, vb = a bate, a lovi (mercu).

RAIONUL SIGHET

Comunele: Berbești, Breb, Budești, Călinești, Desești

nlăș (-uri) s. n. = rachie (îndulcit). *Sub o crenguță de prun | Bă mindru alaș cu rum.*
aluâte s. f. pl. = lăiței.

bădlșél s. m. = diminutiv al lui *bade*.
Măi bădișe, bădișele | De la tine port inele | De la mă-la vorbe rețe.

bătușél s. m. = diminutiv al lui *băieș*.
bănuít (-ă) adj. = plin de regret. *De ești tare cu bănal | Uite, drumu' nu-i legal; | De ești tare bănuilă, | Nici cărare' nu-i oprilă.*

biseriecuță (-e) s. f. = un fel de sandviș; o felie de pîine pe care fetele așază cite un holópt (sărmăluță), o bucată de carne, una de cîrnați, o „coplătura” etc. tot ce se găsește pe masa de nuntă, ca să o dea drăgușilor lor.

boăcănă (-e) s. f. = lipsic. *Dă-mi o boacănă să-mi coc colacii.*

boghí vb. = a aduna finul în căpițe.

bóghí (-uri) s. n. = căpiță de fin.

briból s. m. = baraboi. *Foate verde de briboi, | Și la stînga să-i dăm doi.*

brudí vb. = a afumă (slănina).

brozbúșă (-e) s. f. = sarmă în foi de varză. *Am avut multe drăguțe, | La toate-am mîncat brozbușe.*

búcin (-e) s. n. = **1.** bucium. **2.** cornul porcarului.

bucină (búcin) vb. = **1.** a suna din bucium, a sufla din corn; a suna sirena. *Nu să scoală numa' cînd bucină ciurdaru. Încă n-o bucinat | sirena | de două.* **2.** f i g. a plînge, a zbiera. *Coconu [= copilul] bucină și îe șede-n povești.*

búetă (-e) s. f. = un fel de plăcintă din aluat dospit, umplută cu brînză de vaci sau cu marmeladă.

bumbít (-ă) adj. = încheiat (cu bumbi).

bumburél (-ei) s. m. = bomboană. *Fața la, rază de stele, | Gura, bumburei de miere.*

bumbúșcă (-te) s. f. = floare de hirtie din cununa miresei sau a druştelor.

buréfi s. m. pl. = pistrui.

eălărét (-i) s. m. = bucată de pinză cusături rominești; se așază în lung, pe urul cămășii (femeiești).

eărămăjîie (-i) s. f. = piele de oaie.

eărúțîșă (-e) s. f. = bilet, scrisoare.

eetáu (-i) s. m. = fag bătrîn.

ehiáră (-e) s. f. = război de țesut.

ehilúță (-e) s. f. = chilogram.

ehlotí (3 sil.) vb. = a chiuí.

eiei s. m. pl. = un fel de găluște din ait cu cartofi, întinse în suluri subțiri.

eieieă adj. f. = (ironic) frumoasă.

eioeioi vb. = a picura.

eitái vb. = a face să tacă, a liniști (copil, un ciine).

eiuelát (-ă) adj. = moțat.

eiúelă (-e) s. f. = moț (la găini).

eiufós (-oasă) adj. = nepieptănat, zbur

elur (-uri) s. n. = un fel de cusături cămășile femeiești.

eitllnăș adv. = încetșor.

eilătít (-ă) adj. = vălămat, deranjat; *tit de cap* = nebun.

eloădăne s. f. pl. = cartofi.

eóblă (-e) s. f. = iapă.

eoctoáre (-ori) s. f. = oglindă.

eoibotí vb. = a zăpăci.

eornúț (-e) s. n. = colțșor.

eredlnjí vb. refl. = a se logodi.

eroámpe s. f. pl. = cartofi.

eurmătúră (-i) s. f. = lucru de mînă făcut prin încrețirea pinzei cu ajutorul unor f trase.

deadoára adv. = altădată.

dîmburél (-e) s. n. = diminutivul de dîmb; deluleț.

dobăluí vb. = a produce zgomot lovi în tobă.

domotí vb. refl. = a se apleca încet.

drăgueiór (-i) s. m. = iubit. *Cum de f-ai lăsat tu oare | Drăgucioru' ca ș-o floare | Și locu' din șezătoare.*

dupăcele s. f. pl. = punctele cusăturii liniare, cu ață colorată, care dau impresia unei linii punctate.

dupăci vb. = a coase dupăcele.

durgăli vb. = a rostogoli.

dușmân adv. = grozav de ... *Galbena-i dușman frumoasă | Și pă mama-i mînioasă*

fești vb. refl. = a se farda.

fișcăi vb. = a șutiera, a fluiera.

frătúic (-ci) s. m. = frățior.

fundéu (-caută) s. n. = clăie neterminată.

găzdóale s. f. = gospodină; bucătăreasă.

gîb (-ă) adj. = gîrbov.

gîltân (-e) s. n. = gîtul viorii.

grelúș (-i) s. m. = greier.

grîțărás (-i) s. m. = bănuț.

grîțărăște adv. = ban cu ban. *A strînge banii grîțărăște* = a pune, cu jertfă, ban lângă ban. *A plăti o datorie grîțărăște* = a înapoi în rate mici banii datorăți.

grundí vb. = a supăra, a certa; a oropsi.

gujălit (-ă) adj. = gîrbov, adus de spate, cocoșat.

gurđună (-e) s. f. = contrabas.

hăznuí vb. = a trage folosul.

hiába adv. = degeaba.

hie s. f. = nevoie, lipsă.

hîreș (-ă) adj. = frumos.

hódin (-ă) adj. = voinic.

holbáu (-i) s. m. = ochi holbat.

homotí vb. refl. = a se încurea, a face confuzie.

húitá s. f. sg. = mulțime.

hușucáu (-i) s. m. = băiețandru.

iézăle s. f. = iesle.

imblăti vb. refl. = 1. a se lovi. 2. a se zbenguí.

imblétá (-e) s. f. = mod de a se mișca; umblet. *Cînd eram mai lînăr prunc, | Aveam glas ca și de cuc, | Și imblete ca la lup.*

imhîpuí vb. refl. = a se fotografia.

încrețéú (-le) s. f. = încrețitură măruntă a mincii, de la care pornește „bezzeriu“ (= volanul).

îndărăptá (îndărăptez) vb. = a da înapoi.
învăseá (învăse) vb. = a înfăța. *Slai, că n-am învăseut perinile.*

învăseátoáre (-ori) s. f. = fața cu care se învește „dricarul“ (= pilota).

jîlálui vb. = a face pe cineva să se „jelească“, a întrista.

jordái vb. = a lovi cu joarda, a bate.

la (lau) vb. refl. = a se pieptăna.

leáe (-uri) s. n., în expr. *a culege leacuri* = a lua medicamente (calc, după magh. *orvaságol szedni*).

lézniță (-e) s. f. = măr pădureț.

macabáu adj. m. = tolt, proslănac.

măeáut (-e) s. n. = chibrit.

mălái (-e) s. n. = turtă (din făină de porumb).

mălári vb. = a cheltui, a prăpădi (o avere), a arunca bani pe nimicuri (mai ales pe mîncare și băutură).

mitălăș (-uri) s. n. = hotar.

mitútoe (-oacă) adj. = micuț.

mîndrîór (-i) s. m. = mîndruț.

mîmînțil adv. = mărunt, mărunțel.

morelán (-i) s. m. = barbar.

mulí vb. refl. = a se umple de noroi.

năstáfá s. f. = eufemism pentru „fata pădurii“.

nevestít s. n. = faptul de a fi nevastă.

noájú (-e) s. f. = haită de lupi.

părú (-e) s. f., în expr. *a face pere-merc* = a risipi, a loca banii, a prăpădi.

păcurărél (-ei) s. m. = diminutiv de la *păcurar* (cioban).

pătoárá (-e; 4 sil.) s. f. = giulgiul de pe obrazul mortului.

pămînțit (-ă) adj. = de culoarea pămîntului. *De cînd trăiesc cu urit | Mi-i obrazu' pămînțit.*

peciúeá (4 sil.) s. f. = friptură.

peninte s. n. pl. = 1. porțiuni mari de pămînt cultivat. 2. proprietăți agricole.

pieiorúe s. n. = diminutiv al lui *pieior*.

plughlí vb. = a polci.

pitútoe (-oacă) adj. = micuț.

pielișí vb. = a nenoroci, a schilodi.

pineé conj. = pentru că, din cauză că.
*N-am văzut fele să moară / Pince mindrii
 lor să-nsoară.*

píntu prep. = pentru.

piezi vb. = a plivi (straturi).

položí. vb. = a aduna finul în brazde.

porodfeá (-ei) s. f. = roşie.

pristní vb. = a suferi, a răbda.

prínzişór s. n. = dejun.

púdár (-e) s. n. = pudră.

pup (-i) s. m. = lurtă.

rámás (-ă) adj. = văduv.

rástázi vb. refl. = a se muta.

rástázít (-ă) adj. = răsădit.

rátíš (-e) s. n. = plăcintă care se face
 din mai multe straturi de aluat, se unge cu
 ulei, se lasă să stea şi se unge din nou, împă-
 turală în alt sens; se coace în ulei.

ríntezá (rínlez) vb. = a releza.

romón (-oane) s. n. = margareta.

rozmolín s. m. = rozmarin.

rúbăř (-e/e) s. n. = un fel de veston.

rujmáln s. m. = rozmarin.

rujniceá (-le) s. f. = trandafir mic.

sanfiór (-i) s. m. = garofiţă.

seribaláu (-i) s. m. = funcţionar, con-
 topist.

sfátuí vb. refl. = a se încrede în cineva.

spírltúş s. m. = rachiu tare, alcool.

strámătúră (-i) s. f. = fir de lână fină,
 vopsită în culori vii, cu care se cos florile
 de pe cojocul fetelor.

súmná (-e) s. f. = fustă.

şopírlánniřá (-e) s. f. = numele şopírliei
 în descinţee (şopírla femelă).

şpítárl s. n. = spital.

şuvéi (-e) s. n. = reţevi.

şuvlí vb. = a da după cineva cu lemne,
 cu pietre.

tángerúř (-e) s. n. = farfurioară.

táptálágá s. f. = pilpalac.

teglárie (-ii) s. f. = locul unde se fac
 cărămizile de lut.

téieá (-ei) s. f. = caiel.

tépsá (-e) s. f. = lipsic.

tírgúr (-i) s. m. = úrgoveř, omul care
 merge la úrg.

tocázi vb. = a murdări, a păta.

toldeá (-le) s. f. = adăusătură la ie.

tomnít (-ă) adj. = gălit, împodobit.

trásúră (-i) s. f. = cusătură cu modele
 româneşti, pe fond negru.

trópotá s. f. sg. = dans; figură la joc;
 batere din picior. *De mlineare nu řti' ja' /
 /Namu hale tropota!*

tropoti vb. = a cheltui, a risipi banii în
 mod uşuratic, în chefuri (unde se joacă, se
 tropoteşte).

trafáli vb. refl. = a glumi.

tudumáni vb. = a da de şlire strigînd.

turş (-i) s. m. = fag lînăr.

řiuřeá (-le) s. f. = bumbi de metal pe
 cojoc; paiele.

řiprúş (-i) s. m. = chiparos.

řipurí vb. = a rosti strigături la joc.

řivltúră (-i) s. f. = řipăt.

turfáluí vb. = a zăngăni.

umbrár (-e) s. n. = covillir.

vericeá (-le) s. f. = verişoară.

verziú (-ie) adj. = verzui.

vintoşele s. f. pl. = iele care ridică omul
 într-un vârtej de vînt.

virghínă (-e) s. f. = flinţină cu cumpănă.

zăróbi vb. = a cişliga (nuncînd).

zoií vb. = a spála rufe.

zóluiřá (-e) s. f. = apa cu leşie în care
 se pun rufe la muşal.

zongoráş (-i) s. m. = acordeonist.

FELICIA OŞIANU

Comunele: Breb, Crăceşti

adínte adv. = mai înainte.

amínte adv., în expr. *nici aminte* = nici
 vorbă.

amúietúra adv. = chiar acum.

bogovíd s. n. = abator.

bieuluí vb. refl. = a se împăca cu cineva.

- bontuzít (-ă)** adj. = strical, nebun, smintit.
- botrocéf vb.** = a bijbii.
- bráhós (-oasă)** adj. = lăutar, bețivan.
- brihán s. n.** = (familiar) pînțee.
- brihánós (-oasă)** adj. v. *burdihános*.
- burdihánós (-oasă)** adj. = burtos, pînțecos.
- călbáză (-e)** s. f. = cîrnat.
- cămintóe s. n.** = chemin.
- chíbel (-e)** s. n. = unitate de măsură pentru capacitate, egală cu 4 feldere (128 l).
- claplán s. n.** = șiret.
- clóțreă (-ci)** s. f. = vacă slabă.
- clóște s. f. pl.** = cartofi.
- coășie (-i)** s. f. = fierărie.
- coeíúne s. f. pl.** = piftie.
- coeírlă (-e)** s. f. = cîrlig.
- codúț (-i)** s. m. = vierme.
- coleșér (-i)** s. m. = lemnul cu care se amestecă colesa.
- cosúștíneă (-ci)** s. f. = loc de cosit.
- cotrúț (-e)** s. n. = colțisor.
- cozúb (-e)** s. n. = coș de albine.
- eujdí vb. refl.** = a se îndoi de spate.
- eușúí vb.** = a gusta, a minca.
- dealogíș adv.** = pe jos.
- desclurecá vb.** = a (se) desface.
- díehíln adv.** = separat.
- díșlău (-auă)** s. n. = daltă.
- dluğ (-uri)** s. n. = morlăciune, cadavru.
- dorógyă (-gi)** s. f. = cal slab.
- dorovoí (dorvái) vb.** = a face curat în casă.
- drotăluí vb.** = a lega cu sîrmă.
- dujuí vb.** = a vijii.
- fărăduí vb. refl.** = a se obosi.
- ferflúeter (-i)** s. m. = (deprec.) domn sărac, zdrențuros.
- fírlspór s. n.** = rumeguș.
- fitéu (-auă)** s. n. = sobă.
- góteă (-ei)** s. f. = curcă.
- gurz vb.** = a-și pune șiret la opinci.
- háptlnă (-e)** s. f. = groapă.
- henț (-uri)** s. n. = măruntaie, resturi de carne.
- berghetău (-i)** s. m. = hăitaș (la vîntă toare).
- heș (-uri)** s. n. = vie, deal cu vie.
- hireșúe (-ă)** adj. = frumușel.
- hiltășúğ (-uri)** s. n. = murdărie; apă murdară.
- hiltăzi vb. refl.** = a se murdări (cu ceva lichid).
- hirgău s. n.** = vas de lut.
- hírtleă s. f.** = oflică.
- holópfi s. f. pl.** = sarmale.
- hopăí vb.** = a vîntura.
- horj (-uri)** s. n. = cuțit cu care se sco-bește șanțul șindrilei.
- hreșt (-uri)** s. n. = desiș.
- ieón s. n.** = vifor.
- iegheríște (-i)** s. f. = fabrică de sticlă.
- ierme (-i)** s. m. = șarpe.
- ietucúșa adv.** = chiar acum, de-abia.
- intoricotró adv.** = ori încotro.
- inrumpleá vb.** = a egaliza, a potrivi în părți egale (a face să fie la un fel).
- jeschendéu s. n.** = balistă.
- jiltuí vb.** (unipers.) = a șuiera, a vijii (vîntul).
- léerie (-uri)** s. n. = jachelă din postav sau de molton.
- limpotí vb.** = (despre cîini) a minca hul-pav, făcînd zgomot cu limba.
- lontrós (-oasă)** adj. = încăpător.
- mázăre hălăseă s. f.** = fasole urcătoare.
- mărădie (-uri)** s. n. = rest.
- mărșínă (-i)** s. f. = mașină.
- măsură (-i)** s. m. = unitate de măsură de capacitate (în Maramureș), egală cu 14 litri
- mintenășúte adv.** = îndată, chiar acum.
- mișárue s. f.** = măcelărie.
- mișárulță (-e)** s. f. v. *mișarne*.
- morșínă (-e)** s. f. = iapă.
- ningă-l-ai! interj.** = ia uile-l.
- óğna s. f.** = gura (podului).
- ogóș (-oase)** s. n. = drum înfundat adînc.
- ingust, între două dealuri.**
- oiștíne (-i)** s. f. = oiște.
- păllície (-cii)** s. f. = cazan de fierț lăucă

păsătle (-ci) s. m. = callaboș.
perncei vb. = a răscoli; a deranja.
plihelniță (-e) s. f. = pielița de pe carne.
pléu s. m. = unitate de măsură pentru capacități.
plumbușele s. f. pl. = prune.
podlşór (-i) s. m. = dulap de bucătărie, etajeră cu vase.
potloúgă (-ge) s. f. = 1. petec pe talpă.
2. om lingușitor.
puturós s. n. = petrol.
rávórv (-oarne) s. n. = revolver.
réelle s. n. v. *leerie*.
rif (-uri) s. n. = măsură de lungime la țesătoarele din Maramureș, egală cu distanța de la mijlocul pieptului la vârful degetelor, brațul fiind bine întins.
roáibă s. f. = iapă slabă, mîrșoagă.
rotunzát adv. = botărit, decis, categoric.
rupt s. n., în expr. *ruptul sterpelor* = despărțirea oilor sterpe de oile cu lapte.
sápă s. f., în expr. *sapa cășii* = fața casei.
sazolie (-uri) s. n. = procent.
sărăpánie s. f. = sărăcie.
săștină (-e) s. f. = șes mic.
sechereșie s. f. = ocupația căruțașului.
símberí vb. refl. = a se angaja în serviciu.
sléder (-e) s. n. = sfredel.
sorbálă (-e) s. f. = zeamă, supă.
stíluí vb. refl. = a se curăța (apa dintr-o fîntînă).

stínjen (-i) s. n. = unitate de măsură la țesătoarele din Maramureș, egală cu 2 m minus un șuc; v. *șuc*.
stîrpărări s. n. sg. = locul oilor sterpe.
șchlop (-oape) s. n. = rif.
ștlubúlán (-i) s. n. = vas de lemn pentru apa sărată.
ștráp (-uri) s. n. = dărab, bucată mare.
șue s. n. = măsură de lungime (la țesătoarele din Maramureș), egală cu alăturarea celor doi pumni închiși, dar degetele mari fiind întinse și vârfulurile acestora apropiate.
șugubínă s. f. sg. = sărăcie; în expr. *du-te-n șugubină*; *mînca-te-ar șugubina*.
șuletee (-ă) adj. = neserios, țicnit, hoțoman.
șuşúg (-uri) s. n. = lipsă, nevoie.
șvagáu (-i) s. m. = miner în oțele de sare.
tărbîn s. n. = turbină.
trutás (-ă) adj. = glumeț.
tudumáună (-e) s. f. = strigăt de ajutor.
túptiță (-e) s. f. = femeie grasă, mătăhăloasă, urilă; namilă.
țéptán s. n. = streășina (la casă).
vadáslu s. n. = vînătoare.
vij (-i) s. m. = moșneag.
zvirón (-oane) s. n. = serfciob, leagăn (din creangă de copac).

TITUS BILȚIU-DĂNCUȘ

Comuna Săpînța *

bizú vb. = a asigura, a promite (ajutor).
botéie s. n. pl. = grajd colectiv pentru iernat, construit prin contribuția mai multor locuitori.
brázi s. m. pl. = ornamente țesute sau brodate pe haine de pînză.
coáđă (cozi) s. f. = găteală a capului la mîrcasă; impletitură făcută cu multă artă, care acoperă capul mîrcsei ca într-o plasă.
coúți s. m. pl. = tivitură în formă colțurată.

de-a dora (de-a dorea) adv. = altădată, la anul.
hénț (-uri) s. n. = măruntaie de animal.
hleáb (-uri) s. n. = acareturi, unelte agricole.
lingálău (-aie) = plăcintă din aluat nedospit. *Foaie verde de dudău* [Mindra-mi fae lingálău] *Să vorbească cu ea în tindă* [Nime-nea să nu ne prindă].
noájă (-e) s. f. = hailă; cireadă; animale mergînd în linie, ca un cîrd de păsări călătoare.

* Au fost incluse și cuvinte din com. Negrești, raionul Oaș.

obădă s. f. = locul prin care se trece șnurul folosit la izmenele oșenești sau șorțul femeilor.

osîmbri vb. refl. = a merita, a se renta.

părtă (*părți*) s. f. = 1. panglică de fabrică; se întrebuițează la împodobirea portului oșenesc. 2. carton acoperit cu panglică înflo-rată, pe care se cos mărgelile; fetele din Oaș îl poartă atârnat la spate.

păstru (*-i*) s. m. = păstrăv.

pécle (*-i*) s. f. = friptură; tocană de carne.

poșnă s. f. = fișia împodobită a poalelor.

Mîndră-i fata cè gătată | Și la poale cu pogmată.

pomușôr (*-i*) s. m. = manșetă la cămașa bărbătească.

rólt (*-uri*) s. n. = ciucure.

ruquei vb. = (despre cai) a da din picioare.

țisău (*-uri*) s. n. = curea lată.

VICTOR ILIEȘIU

RAIONUL ȘOMCUTA MARE

Baia Mare *

airlea adv. = în alt loc.

aprolée (*aprolie, -uri*) s. n. = callaboși; preparate din măruntaie de porc.

asoğă (*ásog*) vb. = a rupe aluatul dospit pentru a-l pune în formă.

bălu-șîștil s. n. = epilepsie la copiii mici (după naștere).

balu-eel-rău s. n. = epilepsie gravă.

băcuieł (*-e*) s. n. = săculeț triunghiular în care se pune brînză la stors.

bălf (*-uri*) s. n. = vâl de mireasă.

băncuță (*-e*) s. f. = monedă de hîrtie cu valoare mare (100 lei).

bendeu (*bindeu-ic*) s. n. = stomac, burtă; *bindeu de ghițălar* = burta unui copil rahitic.

borghl (*-i*) s. m. = bărbier, frizer.

burăe s. m. = cartof.

cărămidă (*-zi*) s. f. = țiglă.

eașin (*-e*) s. n. = covășică rotundă.

ecărsălă (*-e*) = țesală.

ehindéri s. f. pl. = chibrituri.

elocúș (*-ă*) adj. = zbanghiu.

elors (*-uri*) s. n. = mobilă.

ecouț (*-i*) s. m. = colăcel.

coptătură (*-i*) s. f. = prăjitură.

cotătóare (*-ori*) s. f. = oglindă.

erestúl adv. = de-a curmezișul.

dărăł vb. = a măcina, a toca, a pisa.

Dărălim carnea pentru sarmale.

* Cartierul Ferneziu.

drănlă (*-e*) s. f. = împrejmuirea de lemn a fiutnii.

droangă (*-e*) s. f. = clopot de tablă care se pune la gîtul vitelor cornute.

finje (*-i*) s. f. = cană.

foeulune s. f. = febră.

fotoghlm (*fologhlm*) s. n. = petrol lampant.

gîndăe (*-ei*) s. m. = șarpe.

halubă (*-e*) s. f. = îmbrăcăminte.

halúșeă (*-le*) s. f. pl. = tăiței.

hîră s. f. = 1. murdărie (învechită). 2. rapăn porcesc.

hîrbe s. f. pl. = lături pentru porci și vaci.

hîrgău (*-auă*) s. n. = oală de lut ars.

horiueă s. f. = rachiu, țuică.

împroșeă (*improșe*) vb. = a lovi cu piciorul.

încălții (*-e*) s. f. = încălțăminte (pantofi, bocanci, cisme).

instruță (*instruțez*) vb. = a împodobi (un obiect).

Jecuțău (*-i*) s. m. = perceptor.

ludău (*-i*) s. m. = dovleac.

mădări vb. refl. = a se alinta.

mărturie (*-ii*) s. f. = țîrg săptămînal (la Baia Mare).

méjdă (*-e*) s. f. = răzor, hal.

mercu (*-ie*) adj. = neted; olova.

mlére s. f. = zahăr (cristal, praf, bucăți).

mlierúl (*-ie*) adj. = albastru-închis.

mléz s. n. = ceva puțin.
mlezúe s. n. v. *mlez*.
moșocoáne s. f. pl. = colaci cu brinză.
mují vb. = a spoi, a vărui.
niáleoș (-ă) adj. = trufaș, infumurat.
nlecoșág (-uri) s. n. = lux, eleganță.
odór (-uri) s. n. = curtea casei de locuit.
opșág (-uri) s. n. = glume, znoave.
pántă (pénle) s. f. = pată de murdărie, de
 :grăsime.
pázmă (-e) s. f. = legătură de 300 de fire
 de ață, numărate pe răschitor.
pépen (-i) s. m. = 1 dovleac. 2. pepene
 galben, turchestan.
pironí vb. refl. = a suferi, a chinui.
plseú vb. = a îndopa păsări.
pínelte s. n. = burtă, stomac, pltece.
polóneă (-ce) s. f. = placă de eternit, cu
 care se acoperă casele.
prleozánle (-áni) s. f. = năzdrăvanie,
 năstrușnicie, năzbitie.
púrav (-ă) adj. = supărăcios, irascibil.
răutálí vb. = a frige carnea în ou și pesmel.
răstăúță (-e) s. f. = lăiței de pus în supă,
 fidea.
șálnáli vb. = a compătimi.
spăcéł (-e) s. f. = cămașă purtată de femei.

spámă (spámuri) s. f. = ață de cusut
soábă (-e) s. f. = odaia de mușe
seorúș s. n. = balcon în biserică unde c
 corul.
téglă (-e) s. f. = cărămidă arsă.
ticází vb. = a curăța.
ttușél (-ei) s. n. = ajutor, cusătură
 găurele.
toe (-uri) s. n. = ciubăr.
toi vb. = a certa pe cineva (cu blindeț
topáneă (-ănei) s. f. = papuci de c
 încălțăminte ușoară de casă.
tosáni vb. = a îndesa.
troacă (-ce) s. f. = cutie.
valóg (-oáge) s. n. = chirpici.
verjél (-e) s. n. = bal țărănesc car
 face numai în cîșlegi.
vișălár (-i) s. m. = mormoloc (de broa
vizíbeă (-ci) s. f. = blúză femeiască.
vtrvári s. f. pl. = fire de cînepă provi
 din vtrfurile ce cad sub meliță.
vijí vb. = a se potrivi, a fi de acord.
záltă s. f. = guturai, răceală, gripă.
zăhái vb. = a conturba, a deranja.
zdravalíu s. n. = meliță.

EUGENIA DRAG

Comunele: Firiza, Lăpușel, Mocira, Tăuții—Măgherăuș

ablezí vb. = a merge undeva.
armoréu s. n. = poliță pe care se pun
 oalce cu lapte.
bándurói (-oáie) s. n. = prosop mare care
 poate fi folosit și ca față de masă.
belelúg (-ge, -uri) s. n. = nod la funie
 (sau la alceva); ceea ce se poate înoda.
bellearáu (-i) s. m. = țărúș, par de vic
 făcut dintr-o bucată.
béseă (-te) s. f. = 1. fetiță. 2. femela
 animalelor.
bírgă (-gi) s. f. = boală.
bízór s. n. = coral.
bíreozí vb. refl. = a-și încerca puterile.

bírsán (-uri) s. n. = moț de păr, în fru
 la fete, scos pentru a părea mai frumo
biș (-uri) s. n. = chibrit.
bízďărú (bízďărește) vb. = (despre
 a fugi din cauza unei muște (streche), în ti
 verii.
bíldói (-oáie) s. n. = castron.
bóșeă (-te) s. f. = partea lămpii în ca
 pune petrolul și fitilul.
bróză s. f. = bicarbonat de sodiu.
budfneă (-ci) s. f. = vas de lemn de b
 pentru transportul apei de băut.
buláneă (-ănei) s. f. = femeie de mora
 ușoare.

buréte (-fi) s. m. = ciupercă timpurie.
buzdúg (-gi) s. m. = floare galbenă mare, cu miros înțepător, rău; f i g. pitic, ghebos, adunat, îngrămădit.
canțúľă (-e) s. f. = fată sau femeie înaltă, disproporționată, urtă.
cătur (-i) s. m. = tufă.
căľăúză (-e) s. l. = cocor.
cărăzi vb. = a înloarce parii de la vie cu partea care a fost în pământ în sus, după ce s-a tăiat partea putredă.
cătoeól s. m. = cotoi.
ceangă (cegi) s. f. = clopot care anunță plecarea trenului din gară.
chelhăti vb. = a fugări pe cineva.
cherieă (-ci) s. f. = ochi de lanț, verigă de lanț.
chérți (-uri) s. n. = grădină.
chibľă (-e) s. f. = (în mine) dispozitiv pentru transportat ceva pe plan înclinat.
chimimóe (-uri) s. n. = chimen, semințe de chimen.
chirăľi vb. = a ciștiga.
chisafău (-i) s. m. = mlădița de la vie, viľă, coardă.
cióat (-uri) s. n. = agrafă pentru prins părul.
ciolfing (-uri) s. n. = cîrlig de care se prinde un lanț pentru a trage 1 un lemn.
cioriău s. n. = drug de lemn folosit pentru a strînge lanțul care leagă lemnele pe car.
cioronăós (-oásă) adj. = glumeț.
ciríp (-uri) s. n. = ghiveci de pămînt ars, pentru flori.
ciúľav (-ă) adj. = murdar, urt.
ciúľine s. f. pl. = poame uscate.
ciźma cűcului s. f. = toporaș.
clér (-i) s. m. = creier.
clineér (-i) s. m. = par în care s-au înfipt cuie, pentru a pune finul sau trifoiul la uscat; prepeleac.
clóholť vb. = a clătina un vas cu lichid.
cocór (cocór) vb. = a se supăra repede, a-i sări țandăra pentru orișice, a se îmbufna.
colofisă (-e) s. f. = femeie bîrfitoare, clevețitoare.

comităș (-uri) s. n. = cotețul găinilor.
copturi vb. = a curăți de rămășițe partea din galerie unde s-a dinamitat, spre a nu produce accidente prin surpare.
coreozí vb. = a colcodăci.
cordalău (-uri) s. n. = ferăstrău mare pentru tăiat trunchi groși.
coséle s. f. pl. = lucru de mînă.
cotingáu (-ă) adj. și adv. = vlăjgan, zdravăn.
cotrón (-oáne) s. n. = cușcă.
crámă (-e) s. f. = loc unde se adună oamenii pentru sfaturi.
cufťós (-oásă) adj. = lacom, nesățul.
curmít (c) s. m. = șiret, șnur pentru pantofi.
eurulóe (-oace) s. n. = colet pentru găini.
eușei vb. = a gusta din ceva.
eușuléľi s. n. = gustare oferită de cel care taie poreul prietenilor sau al vecinilor.
deaciúea adv. = de aici, de foarte aproape.
derveli vb. = a șifona, a mototoli.
dezbotăľi vb. = a desface ceva în părțile care-l compun.
dileoș (-ă) adj. = mîndru, îngimfat. *Ce te ții așa dileoș, 1 Că nu ești doară cocoș, 1 Nu ești cocoș pinlenat, 1 Să te-nvîrți așa prin sat, Parc-ai fi de însural!*
dinomént s. n. = dinamită.
dlóabhă (-e) s. f. = vas pentru purtat și păstrat apă (făcut din lemn de brad).
dîrg (-uri) s. n. = băľ pentru curățat găurile din mină în care se pune dinamită.
dolări vb. = a face larmă mare, a face găľăgie.
dosól (-oaié) s. n. = față de masă.
drăniță (-e) s. f. = bucată de lemn de un metru; lozbă.
dub (-uri) s. n. = față de pernă.
durgăľău (-uri) s. n. = scîndură cu zimți lată de un lat de palmă, lungă de 80 cm cu ajutorul cărcia se netezesc (se calcă) țesăturile de pînză mai groasă; ea se trece peste sucitor pe care este înfășurat materialul de netezit.
dúriș (-uri) s. n. = locul unde se dau copiii pe gheață; derdeluș.

ćesip (-ă) adj. = albastru deschis (ca cerul).
feldón (-uri) s. n. = loc de muncă în mină.
feštićă (-ci) s. f. = vopsca, sulemeneală.
filisău (-uri) s. n. = fierăstrău de mină (variantă: *sirăsău*).
fleciui vb. = a cădea lapoviță; a se face noroi.
flizeai vb. = a fluiera de alean.
foaită (-e) s. f. = rasă, neam, fel.
fofoióy (-gi) s. m. = copil (mic).
fói (-i) s. m. = copil neastimpărat.
foitășí vb. = a se îngământădi zăpada.
fónță (-e) s. f. = opaiț folosit (în trecut) la sale pentru luminat.
forğăcie (-ii) s. f. = țeapă.
forğăci vb. = a se înțepa cu așchii.
forhónt (-uri) s. n. = scobitură (în mină).
fortui vb. = a împinge, a da la o parte (o vită, un cal).
forzăț (-uri) s. n. = rambieu, rocă sterilă cu care se umplu locurile goale în mină.
foști vb. = a curăți puful de pe pene.
fúieaş (-ă) adj. = nebun.
găloárá (-e) s. f. = gaiță.
gământ (-uri) s. n. = linguroi, polonic.
geoámpă (-e) s. f. = bazin pentru colectarea apei.
ghénel (-uri) s. n. = tot felul de plante crescute din gunoaiă printre multe vreascuri.
gilteán (-uri) s. n. = gtlețul păsărilor.
Lelea gabená la față, | A mineal gillean de rață.
gingav (-ă) adj. = slab, plăpind.
girmăț (-ă) adj. = 1. care își bagă nașul în toate, obraznic. 2. care gustă din toate.
gododí vb. refl. = a se îmbrăca frumos, a se găli (în Țara Oașului).
gofoí adj. = supărat, bosumflat.
gratșeă (-e) s. f. = băț cu care minerii curăță găurile.
gránát (-e) s.n. = salbă de mărgele pe care o poartă fetele sau nevestele la gît. *Are mindra un gránat, | Ce l-a țesut cu oțlat.*
groásă adj. f. = gravidă.
gúbă (-e) s. f. = 1. coaja în care este învelită castana comestibilă. 2. haină făcută din

lână mișoasă, întrebuințată pe timp de ploaie sau frig.

góbă (-e) s. f. = legătoare pentru snopi de porumb, făcută din nuiele de salcie.
guritău (-uri) s. n. = gaura prin care se scurge minereul pe verticală.
gustări vb. = a mânca la amiază.
gútaş (-ă) adj. = iute, arțăgos.
guzăe (-ci) s. m. = șobolan.
hálipă (-i) s. f. = zdreanță.
halúște s. f. pl. = lăiței.
hământă s. f. = nisip.
hău interj. = poftim.
héci (-uri) s. n. = crengi mărunte, în putrefacție.
heităș (-uri) s. m. = coarda de viță legată în formă ovală.
heituí vb. = a lega corzile viței de vie, cu vârful în partea de jos a aracului.
hergheli vb. = a lua pe cineva la goană, a grăbi pe cineva.
hérie (-ii) s. f. = măsură de 10 litri.
hiltav (-ă) adj. = murdar, urit.
hír (-uri) s. n. = nume rău.
hírteleş adj. = nervos, aprig.
híhón (-uri) s. n. = baltă, loc unde se scaldă copiii.
hírgău s. n. = vas mare de lut.
híț (-uri) s. n. = săniuță.
hleáb (-uri) s. n. = clădire dărăpănată, vechitură.
hód (-uri) s. n. = drug de lemn, prăjină groasă ca mina, cu care se transportă căpițele de fin de pe locurile abrupte.
hodrineă vb. = a vorbi fără rost, a înșira vrute și nevrute.
hogoróg (-uri) s. n. = cîrlig cu două capete, care se folosește pentru scoaterea obiectelor căzute în fântină.
hólboră (-e) s. f. = volbură: *Că aluneia i-oi | noră, | Cind a crește-n pod holboră.*
holénder (-e) s. n. = manșon pentru furtunul de apă și de aer.
homoróg (-oage) s. n. = clădire acoperită, sprijinită pe patru stlpi de lemn, fără pereți, pentru păstrarea finului.

- homotí** vb. = a înnebuni.
- hónloş (-ă)** adj. = murdar.
- hónt (-uri)** s. n. = loc de muncă, în mină.
- horálşă** s. f. = loc străin, altă parte.
- hóră (-e)** s. f. = bocet, cîntare la morţi.
- horhăli** vb. = a mîncea cu zgomot.
- hrîşcăş** s. n. = orez.
- hútă (-e)** s. f. = sirenă.
- huzăni** vb. = a freca.
- lbarsíc (-uri)** s. n. = suitoare, gaura prin care se face legătura între două galerii.
- lbí** vb. = a-i prii, a-i fi de folos.
- leleştău** s. n. = drojdie, drojdiuţă.
- lertuí**, vb. = a tăia tufele de lângă rădăcina copacului.
- lerţigă (-i)** s. f. = prăpastie, rîpă.
- letúca** adv. = imediat.
- llîş (-uri)** s. n. = scaun sau pernă cu arcuri pentru căruţele cu cai.
- lrlóe (-ci)** s. m. = fir rămas de la ţesutul plnzei în partea de dinapoi a războiului de ţesut.
- lştóli (-uri)** s. n. = galeria din mină.
- lşle (-i)** s. f. = unitate de măsură de o jumătate de litru.
- lmbăhănelúne (-i)** s. f. = cuvînt ofensator, cu dublu înţeles.
- lmpístrá (lmpístri)** vb. = **1.** a înfrumuseţa, a înflora (o cămaşă). **2.** a vopsi, a încondeia ouă.
- lnciorllyá (lnciorlig)** vb. = a înclci, a încurca.
- lncorelyátúră (-i)** s. f. = serpentină.
- llyván (-i)** s. m. = om prăpădit, nemernic, borfaş.
- lungăláš (-uri)** s. n. = larmă mare.
- legălău** s. n. = imaş pentru animale în hotarul comunei.
- leleóará (-e)** s. f. = **1.** diminutiv al lui *lele*. **2.** femeie depravată.
- lencăzi** vb. refl. = a se plînge, a se văita.
- léspede (-zi)** s. f. = tavă rotundă pentru copt.
- leúrdă (-zi)** s. f. = **1.** coastă de deal lungă. **2.** plantă de pădure folosită în locul usturoiului.
- lhbăzi** vb. = a ocări, a vorbi de rău.
- lígru (-i)** s. n. = închizător la uşă, rălez, zăvor.
- liluí** vb. = a ponegri, a vorbi pe cineva de rău.
- lileotí** vb. = a rînji.
- loámpă (-e)** s. f. = lampă cu petrol.
- lotocí** vb. = **1.** a bate din gură, a vorbi fără nici un scop. **2.** a clăti rufe.
- lúşcă (-şle)** s. f. = ghiocel.
- manşlău (-i)** s. m. = om înalt, voinic.
- măglie (-ii)** s. f. = sloi de gheaţă, plutitor.
- măleculóură (-e)** s. f. = maică, măicuţiţă.
- mărşină (-e)** s. f. = iapă.
- melestí** vb. = **1.** a nu lăsa pe cineva în pace, a-l pisa, a-l necăji. **2.** a bate rău pe cineva.
- mereóará (-e)** s. f. = floare.
- merşă (-e)** s. f. = locul unde stă la amiază circada de vite.
- meşrlí** vb. = a curăţi via primăvara, lăsînd numai viţele tinere.
- mineúrúşă (-e)** s. f. sg. = papară, scrob.
- mşşí (mşşii)** vb. refl. = a se preface, a se linguşi.
- mşú (-e)** s. f. = **1.** cîrlig de scos găleata din fîntînă, un fel de gheară. **2.** coşuleţ care are în partea superioară un cerc cu nişte dinţi, cu care pot fi prinse cozile fructelor la cutes.
- mşşái (mşşăie)** vb. = a ninge încet.
- mociorlău (-i)** s. m. = pămătul pentru bărbierit.
- modoróli (-óalie)** adj. = molatec.
- mondorlogl** vb. = a vorbi încurcat, a încurca lucrurile.
- moşcoll** vb. = a vorbi pe cineva de rău.
- moşină (-i)** s. f. = chibrit.
- moşú, (-i)** s. m. = bondar.
- motohállă (-e)** s. f. = fantomă, arătare, ceva urt, de care ţi-e frică.
- muşălă** s. f. = preparat din făină de porumb, apă şi leşie, cu care se ung firele la război, să nu se încurce.
- mundóe (-oaeă)** adj. = bleg, prostănac.

nărădi vb. = a îngădui.
nevestie (-i) s. f. = timpul de după căsătorie, la femei.
oamnă (-e) s. f. = femeie. *Și se ține oamnă mare/Cînd pînză de straiță n-are.* (Țara Oașului).
oblón (-óanc) s. n. = 1. fereastră. 2. gaură într-un perete. 3. gaură din podul de fin prin care se aruncă finul din pod; se încheie cu o ușă de scindură.
opăiț s. sg. = petrol lampant.
ort (-uri) s. n. = loc de muncă în mină.
oșeolă (-oole) s. f. = școală.
pălândie (-ci) s. m. = turtă făcută din făină de porumb amestecată cu semințe de floarea-soarelui, coapă pe plită.
părnăhăi (-uri) s. n. = față de pernă.
pétre prep. = lângă, în dreptul.
pie (-uri) s. n. = ciocan de abataj, picamer.
pindilén (-uri) s. n. = haină de pînză pe sub cea de stambă.
pințilúș (-uri) s. n. = cuțit, briceag.
pireáș s. n. sg. = minereu mărunt.
piróșeá (-șle) s. f. = sarma.
pistól (-uri) s. n. = (termen minier) gaură scurtă de 15—30 cm (în care se pune explozibilul).
pișéne s. f. pl. = frunzele porumbului.
pișúľă (-e) s. f. = ban (de metal).
plév (-uri) s. n. = cutie de metal închisă ermetic pentru păstrarea carbidului.
plód (-uri) s. n. = placenta cu care se naște vițelul.
pogán adj. = mare, voinic.
polochím s. n. = argilă de culoare cenușie care se scoate din scoarța pămîntului de la diferite adîncimi, 2—3 m și se întrebuințează pentru îngrășămint; morjă.
ponéolí vb. = a se murdări.
ponór (-oare) s. n. = vizuină, culcuș.
poriáš (-uri) s. n. = podul de la șură.
portóy (-oage) s. n. = bucată de piele pentru clpít opincile.
posáeă s. f. = spuma pe care o face omul la gură cînd moare.

potánfă (-e) s. f. = pățanie.
priscaláu s. m. = lemniță, închisoare.
proqáde (-ázi) s. f. = cimitir.
prústar (-e) s. n. = sfredel (de miner).
puderi vb. refl. = a se pudra.
púlpă (-e) s. f. = uger la vacă.
pureél (-ci) s. m. = sarma.
púțeă (-ec) s. f. = baros, ciocan mare, greu.
puțurgáu (-aie) s. n. = spirt denaturat.
ridéi (-ie) s. n. = scindură pentru oprirea minereului din rostogol.
ríznă (-e) s. f. = vagonet pentru transportul minereului.
roátă (rofi) s. f. = bicicletă.
rocomán (-e) s. f. = mașină pneumatică de încălcat minereu.
roctár (-uri) s. n. = depozit de scinduri, cărămizi, materiale de construcție.
roștei (-ie) s. n. = porțiľă mică prin care umblă oamenii.
rotíță (-e) s. f. = cotiga care trage plugul, sau rotile sau teleguľa.
rugáu (-uri) s. n. = spirală, arc, lirușon.
rugíná vb. = a rugini.
rustí vb. = a desface grăunțele de pe cocean.
săcădit (-ă) adj. = slab, istovit, sleit de puteri.
săeuț (-uri) s. n. = față de perină.
săhăstríe (-ii) s. m. = (mai ales la pl.) locuri cu ripe și ierugi.
sám (de la *a fi*) vb. = sîntem.
sámădáș (-uri) s. n. = socolcală.
sámădi vb. v. *sámăli*.
sámăli vb. = a socoli.
sărándie (-ci) s. m. = copil orfan.
săráoáie (-e) s. f. = țevă de tras vinul din butoaie.
scáfă (-e) s. f. = covată din lemn de mărimea unui lighean, în care se frămîntă aluatul sau se spală vase.
seăolá vb. = a scheuna; (despre copii) a plînge.

scăci vb. = a netezi, a călca rufele.
selin (-uri) s. n. = ugerul oii.
sfehîş (-ă) adj. = zgîrcit, cirpănos, zgîrie-brînză.
sîlvâlz s.n. = magiun.
sînzău (-uri) s. n. = 1. cui cu care se prind louă lanțuri. 2. drug de lemn folosit pentru a strînge lanțul care leagă carul cu munc.
sînzui vb. = a pune o bucată de lemn cu care se prind capetele a două lanțuri.
solmojăie (-uri) s. n. = saltea de paie.
sór s. n. = șorici.
sóra gîndăcului s. f. = libelulă, calul draului.
spătă (-e) s. f. = fierăstrău cu dinții ari, cu care taie 2 persoane.
spûre s. n. sg. = găinaț.
stieăis (-uri) s. n. = țineuș (instrument care servește pentru a ajuta la crăpat, desecat sau sfărîmat).
stînjăr (-i) s. m. = stejar.
strâjulăie (-ieci) s. m. = cal tinăr (nu minz).
strîngă (-gi) s. f. = loc strîmt, spărtură, ură.
stufalău (-uri) s. n. = băț pentru încălrea găurilor cu exploziv.
súeă (-ci) s. f. = nărav (la animale).
sueni vb. = a obișnui.
sureăli vb. = a găuri.
șerănț (-uri) s. n. = par din gard.
șerbeléu (-uri) s. n. = oală de noapte.
ștân (-uri) s. n. = presă pentru storsul din struguri.
șlong (-uri) s. n. = furtun.
șlong (-ge) s. n. = galerie transversală.
șmetelină (-e) s. f. = tulpina porumbului.
șofireă vb. = a minți grosolan, a spune necuimi grozave.
șofróe (-óace) s. n. = rochie, haină pentru nei.
șoldán (-i) s. m. = purceluș în dezvoltare.
șpențáli vb. = a coase haine etc.
șterhúeăr (-e) s. n. = ciocan folosit pentru lărie.

știr (-uri) s. n. = lanț.
ștîrț s. n. = locul unde se depozitează sterilul scos din mină.
ștulf (-uri) s. n. = coloană pneumatică pentru susținerea perforatorului.
șúleă (-i) s. f. = pămînt amestecat, umed, pentru astuparea găurilor cu exploziv, înainte de a li se da foc.
șúny s. n. = forță, putere.
șuşcăi vb. = a suspina.
șit (-uri) s. n. = schimbul de opt ore de muncă.
șutáu (-uri) s. n. = rostogol, o gaură care face legătura între două galerii, una în partea superioară și cealaltă în partea inferioară; este locul pe unde se dă mînerul în jos.
tăbuiet (-i) s. m. = om sau lucru mic, îndesat, scurt; fleac. *La fîntina cea de piatră, | Stau feciorii să se bată, | Pentr-un tăbuiet de fată.*
tărăbóe (-uri) s. n. = treabă.
tărtámán (-e) s. n. = șură, coteț, acaret.
térech s. n. = rămășițele strugurilor, tes-covină din care se prepară țuica.
ticărau (-uri) s. n. = drug de lemn, cordalău care servește pentru a strînge lemnele cu lanțul.
ticări vb. = a întoarce.
tielăzáu (-uri) s. n. = fier de căleat.
tielăzi vb. = a călca, a netezi hainele sau rufele.
tinerăș (-i) adj. = tinerel.
tioltéu (-uri) s. n. = coș pentru cărat lemne
tilni vb. refl. = a se întîlni.
tóeă (loace) s. f. = oală cu lapte prins.
tocăier (-e) s. n. = făcăleț.
tocăușă (-e) s. f. = mămăligușă.
toeormáu s. n. = nutreț furajer, format din porumb semănat des, care se cosește și se dă hrană la vite.
toľui vb. = a îndopa gîște.
tón (-uri) s. n. = butoi.
topită (-e) s. f. = baltă unde se pune cînepa la topit.
totoli vb. = a șifona, a mototoli.

tróehlos (-ă) adj. = neglijent în îmbrăcă-minte, în ținută.

táioș (-ă) adj. = nebun.

tulbéan (-eni) s. m. = partea de jos a porumbului, care rămâne după tăiere.

tupuzlí vb. = a ascunde ceva.

tușléan (-eni) s. m. = cotorul de la porumb.

țieléu s. n. = vîrf de deal ascuțit.

țiribieuri s. f. = chibrituri.

țuy (-uri) s. m. = șir de vagonete de transportat minereu.

țuráu (-uri) s. n. = stîncă prăpăstioasă.

uști vb. = a săruta. *Și mincam carne de eurecă | Și ușleam gură de pruncă.*

vangláu s. n. = cărucior de transportat persoane.

vasaliș (-uri) s. n. = canalul de scurgere ca apei din mină.

véjie (-ii) s. f. = tulpina porumbului uscată; pânuși de porumb mărunte.

vérș (-uri) s. n. = bocet.

vezetie (e) s. n. = robinet pentru apă.

vidére (-i) s. f. = 1. lumină. 2. vizită la părinții fetei pentru a o vedea înainte de căsătorie.

vințălér (-i) s. m. = paznic de vie, îngrijitor, chelar.

vliáúg (-i) s. m. = om gîrbov, foarte bătrîn și bolnăvicios.

voáivă (-e) s. f. = coaja de la păstăia uscată.

vóntoș (-uri) s. n. = bloc mare de minereu.

votizá vb. = a vota.

zápor (-uri) s. n. = pojar (boală).

zábădí vb. = a întîrzia, a zăbovi.

zdrónț (-úri) s. n. = zglci.

zistrá vb. = a înzestra, a da zestre la căsătorie.

zoámpă (-e) s. f. = baltă adîncă unde se scaldă copiii.

VASILE T. DONIGA

Comuna Hîdeaga

neúľ (-e) s. n. = ac cu gămălie.

armaréu (-cie) s. n. = bufet de lip vechi, cu incrustații.

astaliș (-i) s. m. = tîmplar.

băndurói (-oaie) s. n. = prosop.

box (-uri) s. n. = cremă de ghele.

ciurgáu (-aie) s. n. = izvor.

coștéli (-cie) s. n. = hambar pentru porumb.

cozléu (-cie) s. n. = bufet mic.

dród (-uri) s. n. = slră.

feștáu (-i) s. m. = vopsitor.

fiťáu (-cie) s. n. = sobă de gătit.

gîrái, vb. = a lătra.

golónd (-oande) s. n. = șiret (la încălțăminte).

hij (-uri) s. n. = teren plantat cu viță de vie.

hizi vb. = a murdări, a spurca.

horóy (-oaie) s. n. = chrlig de scos găleata din fîntnă.

indré (-ele) s. f. = ac de cusut.

léiğăr (-e) s. n. = oală de duș mlncare la cîmp.

óelș (-ă) adj. = deștept, inteligent.

ocișúg s. n. = deșteptăciune, inteligență.

pădureáua s. f. = (în superstiții) ființă supranaturală; „muma pădurii”.

pitéică (-ci) s. f. = plasă de ață pentru transportul oalelor la cîmp.

pránturi s. n. pl. = muguri uscați.

puzlie (-uri) s. n. = palton bărbătesc de iarnă.

striuflu (-i) s. m. = ciorap.

tăláli vb. = a nimeri ceva; a ajunge tocmai la timp.

téieă s. f. = jghiab de unde mîntuică porcii.

tiuhérț (-uri) s. n. = bălării.

țerúză (-e) s. f. = creion.

vădire (-i) s. f. = găleată.

AURORA BADEA

Comunele: Șomeuta Mare, Bucium, Chiuzbaia, Hideaga

abuá (*abáu*) vb. = a legăna, a culca, a adormi copilul mic (sugaci).

acoloși vb. refl. = a se așeza undeva, a se stabili.

aróe (*-oace*) s. n. = șanț, groapă.

bárdlo (*-i*) s. f. = fuior de cînepă (de calitatea a doua, care rămîne în darac după dărăcit și se smulge de aici cu mîna).

bonțáli vb. = a tăia, a curăți carnea de oase; a opera.

butriúe (*-i*) s. m. = buturugă.

căpușún (*-e*) s. n. = căpăstru (la cal).

cețărúleá (*-ci*) s. f. = vioară.

elch s. n. = tuse (mai ales la animale).

ehcháll vb. = a tuși.

ehrláll vb. = a umbla aiurea, a vagabonda.

coțrón (*-oane*) s. n. = grajd mic pentru viței.

erái vb. = a chema la nuntă.

euruí vb. = 1. a croi, a tăia stofa. 2. a bate, a lovi.

demleáú s. n. pl. = un fel de balmoș, preparat din pîine de mălai, smîntîná și lapte acru (iaurt).

déseť s. n. = mulțime.

diplee s. n. pl. = hățuri.

dripáll vb. = a călca bine lutul, a bătuci.

durľú vb. refl. = a se da de-a dura, a se rostogoli din deal la vale.

fireáúš (*-uri*) s. n. = scris urit; mîzgălitură.

fireáú vb. = a serie dezordonat, fără nici o socoteală, a murdări caietul.

fireáúťurá (*-i*) s. f. = scriere dezordonată; mîzgălitură.

firhoáúg (*-uri*) s. n. = perdea din dantelă.

fireáúš (*-uri*) s. n. = însăilare.

firľáli vb. = a însăila.

fištleá (*fištie*) vb. = a fugi repede, a oțuli, a dispărea pe neobservate.

flezni vb. = a lovi, a da palme cuiva.

flezntúrá (*-i*) s. f. = lovitură de palmă.

forostúš (*-uri*) s. n. = lipire a două bucăți de fier prin încălzire și batere cu ciocanul; legătură solidă de fier.

fușeri vb. = a strica ceva, a lucra superficial.

girdíturá (*-i*) s. f. = lătratul cînelui.

griéfe s. f. pl. = holde de grîu.

heréde s. f. = 1. zarvă multă, ceartă. 2. treabă mullă.

hirlleáú adv. = iute și nehibzuit.

holohoteáú (*-eli*) s. f. = vorbărie multă, flecăreală.

holohotí vb. = a vorbi prea mult, a flecări.

huc adv., în expr. *tál(ă) huc* = absolut tot.

lúrdá (*ierzi*) s. f. = trotuar.

imbulğári vb. = a bate pe cineva cu bulğări de zăpadă.

imburdătúrá (*-i*) s. f. = răsturnare.

insimbrá vb. = a mulge oile.

jinor s. n. (sau jinorá s.f.) = șnur.

leevár s. n. = magiun de prune.

lízi vb. (mai ales refl.) = a rîde de cineva.

llzitúrá s. f. = rîs.

loábdá (*-e*) s. f. = minge de cauciuc.

lotoei vb. = a umbla prin noroi, a se murdări în noroi sau în apă murdară.

măľáúšte (*măľáúná*) s. f. = holdă de porumb.

múšlú (*-e*) s. f. = fundă sau panglică de mătase.

melestí vb. = a melița, a zdrobi ceva.

micăelór (*-i*) s. m. = firimituri de turtă de mălai, puse în iaurt (lapte acru).

mliéi (*-uri*) s. n. = atelier meșteșugăresc.

múlá (*-e*) s. f. = catircă; f i g. persoană proastă, îndărătnică.

obáđá (*-ezi*) s. f. = borul păľăricii.

pănevá (*-e*) s. f. = gogoasă de mărimea gurii paharului de apă; pătura de aluat se tale chiar cu gura paharului de apă.

pásúli vb. = a (se) potrivi, a se nimeri.

păziturá s. f. = mîncare fiartă, zeamă (consistentă).

poáclá (*-e*) s. f. = pachet de tutun.

poéú vb. = a împacheta haine, lucruri etc.

poeróť (-uri) s. n. = pătură.

pólť (-uri) s. n. = poliță, etajeră.

preťáli vb. = a aprecia, a evalua.

rópotá (-e) s. f. = ploaie torențială.

rumineá (rumineală-*ele*) s. f. = ruj pentru față, suliman. *Și-i cumpără ruminele / Să se mărire cu ele; / Că de nu se ruminește / Nici o ceapă nu plăleşte.*

rumini vb. = a da cu ruj pe față.

sferdí vb. = a tăia așchii, a se zgîrția.

sferditúră (-i) s. f. = tăietură, sgîrietură.

simbră s. f. = mulsul oilor la munte. Un praznic important în viața ciobanilor de pe Țgniș (în apropierea comunei Chiuzbaia, raionul Șomcuta Mare). Aproape tot satul urcă la munte și ia parte la *simbra oilor*.

stelúť (-e) s. f. = poliță, etajeră (în-
trebuințată pentru vasele din bucătărie).

stropşeálă (-i) s. f. = rachiu, pălincă, țulcă (de peste 60°).

șuman adj. m. = beat, turmentat.

șumini vb. = a se îmbăta, a bea peste măsură.

șuminț (-ă) adj. = beat, turmentat.

șușcă (șușcări) vb. intranz. și refl. = a c

terhét (-uri) s. n. = greutate, pov.
sarcini, griji.

tistálăș (-uri) s. n. = rachiu dublu
tilat obținut din prune sau din alte fr
sau cereale.

tistáli vb. = a cinști, a da respectul
venit unui om în funcție înaltă.

tistășúg (-uri) s. n. = curățenie.

toeází vb. = a murdări, a păta.

toroșteálă (-eli) s. f. = materie m
turtită.

toroťti vb. = a turti ceva.

ťlbără s. f. = magiun subțire de pr

ťitroámă (ťitroană,-*e*) s. f. = lămție;
cu gust de lămție.

vărăšťină (-e) s. f. = cuptor de ars v

vrăvuiálă (-eli) s. f. = nebunie, zăpăc
sminteală de cap.

vrăvul vb. refl. = a înnebuni, a se ză
de cap.

zálťós (-oasă) adj. = răcit, gripat.

zdroábă s. f. = osteneală, muncă

zuáš s. m. = lucrător cu ziua.

VICTOR ILIEȘIU

REGIUNEA CRAIOVA

RAIONUL BALȘ

Diferite localități

- azăvâdă (-e)** s. f. = adăpost improvizat împotriva vântului, ploii, soarelui etc.
- beleşóg (-oagă)** adj. = slab.
- beşură (-e)** s. f. = închisoare.
- bîjbă (-e)** s. f. = oală mare.
- bîdărețe (-fi)** s. m. = bită scurtă cu care se doboară merele dintr-un pom.
- bîrieă (bîrîc)** vb. refl. = a se urca.
- bogățele (-ii)** s. f. = pline albă coaptă pe plită.
- bóşcă (bóşti)** s. f. = bordei.
- bulléi (-i)** s. m. = par de gard.
- buşni** vb. = a izbucni în ris.
- căvle** s. n. = horă.
- cărăuți** adj. m. = cu mîntea tulburată (de băutură, accident, boală).
- cătămúti (-ie)** adj. = murdar.
- ceacír (-e)** s. n. = unealtă cu ajutorul căreia se pune în mişcare vîrtelniţa.
- ciughír (-e)** s. n. = cîrlig cu care se scoate un lucru căzut în fîntînă, mai ales găleata.
- clorofleacă** s. f. = mocirlă, noroi subţire.
- cítov (-ă)** adj. = debil, firav, bolnăvicios.
- clăşeă** s. f. = mămăligă (mare).
- cólvă (-e)** s. f. = bită lungă, încovoială și noduroasă.
- cocońce (-oci)** s. m. = pline mică cu care se face proba la copt.
- cúcă (-ce)** s. f. = vîrf (de deal).
- cotroşi** vb. = a cotrobăi, a scotoci.
- dodréan (-ene)** s. n. = gunoi, bălegar.
- fedolés (-e)** s. n. = petrecere la mireasă (în ajunul nunţii).
- firofós (-oasă)** adj. = mai de ispravă, mai deştept.
- găgi** vb. refl. = a i se url.
- gealáp (-i)** s. m. = om mincăcios.
- gherăue** s. n. pl. = unealtă formată din două-trei cîrlige cu ajutorul căreia se scoate găleata căzută în fîntînă.
- godován (-e)** s. n. = loc unde apa e mai adîncă.
- góvie (-ii)** s. f. = horă (la sărbători mari, cu un ceremonial special).
- grîpeă (-ei)** s. f. = ac pentru făcut coc.
- işteágy (-uri)** s. n. = o pădurice formată din mărăcini, hăţiş.
- îndulbăni** vb. refl. = a se lega cu basmaua peste vîrfurile capului (lăsînd libere urechile).
- îşonă (işonez)** vb. = a face ceva din puşin, a se întrema după o boală.
- întoiegi** vb. = a întemni (de ger).

leături s. n. pl. = casa și magaziile, grajdurile etc. care se găsesc pe lângă ea; acareturi.

magará (-le) s. f. = necazuri.

mangialie (-uri) s. n. = plrghie.

mesclă (-e) s. f. = față de masă.

mirligái (-e) s. n. = bucată mică de lemn.

moug (*moángă*) adj. = încet la lucru.

motmél s. n. = făină albă de calitate superioară.

oághă (-ge) s. f. = vale (la CADÉ : *hoagă*).

odorí (*odorăse*) vb. = a termina o campanie agricolă (săpatul, seceratul, cositul, culesul viei etc.).

opácie (-ii) s. f. = ființă slabă și mică de statură.

oșení (*oșenesc*) vb. refl. = a se liniști.

pietróe (-ei) s. m. = specie de pește.

pírúate s. f. = (argou) închisoare.

polimí vb. = (despre plante) a prinde rod, a lega : (despre animale) a zămisi, a concepe fătul.

polmotí (*polomoti*) vb. = a vorbi în somn.

seofelí vb. = a face ceva din bucăți mici.

șneosí vb. = a găsi ceva, a descoperi

după o lungă cercetare.

șinie (-ce) s. n. = baniță, bănicier.

șopán (-ă) adj. = zăpăcit.

tabón (-oane) s. n. = izlaz.

tamburáš (-e) s. n. = scăunaș.

tărăbúșeă (-ște) s. f. = loi, sticlă mică.

tartán (-e) s. n. = broboadă.

torontóe (-oacă) adj. = prost.

ududói (-oai) s. n. = șanț format de apele rezezi, cind se topește zăpada sau după o ploaie mare.

unghéte (-fi) s. m. = colț din apropierea vetrei.

vălóg (-gi) s. m. = mănunchi de cînepă, in.

vistírie (-ii) s. f. = cișnea.

zăpírstea s. m. art. = ultimul copil al unei mame, prislea, prichindel.

zibíe (-ce) s. n. = turtă prăjită în untură ; scornici.

zoroelie (-ii) s. f. = cămașă purtată de fetele mari (cusulă, de sârbătoare).

Material cules de elevii claselor a X-a și a XI-a ai Școlii medii teoretice din Balș, sub controlul prof. GH. TRANDAFIR.

RAIONUL BĂILEȘTI

Comuna Boureni

afurisenie s. f., în loc. adv. *de afurisenie* = nimic, de loc.

anghipeș s. m. = draeul ; necuratul.

aprávâș adv. = alături ; aproape.

asnódie (-ii) s. f. = prostie, năzdrăvănie.

bábă (-e) s. f. = grindă groasă de lemn, pe care stau (sau se bat în cuie) scndurile podurilor, podiștelor și punților de peste ape.

barosí (*barosi*) vb. = (glumeț) a lucra ceva.

bașcalfu (-e) adj. = increzut, mindru, fudul.

bașchiólă (și : *bașchiúlă* -e) s. f. = bătaie de joc.

băsméli s. f. pl., în expr. *băsmeli lumesti* = palavre, născociri, minciuni, fleacuri, vorbe de clacă.

bégniță (-e) s. f. = cursă de prins păsări, făculă dintr-un dovleac (bostan), în care se pun lațuri de păr din coada calului.

beregiéj (-uri) s. n. = beregată, gîllej.

blîță (-e) s. f. = prinzătoare de păsări mici, făculă dintr-un dovleac, înăuntru avînd lațuri de păr, din coadă de cal.

blăeniță s. f. = loc potrivit.

bocîrn (-ă) adj. = cîrn, turtit (la nas).

boiștí vb. = 1. a se revărsa o apă. 2. a vărsa, a deborda. 3. (ironic) a o rupe la fugă.

bondréel (-ei) s. m. = om scurt și gros.
bontúr (-ă) adj. = tocit la vîrf; fără vîrf.
bonț s. n. = supărare.
bonță (imbonță) vb. refl. = a se supăra, a se bosumfla.
bosinei vb. = a munci degeaba, a pierde vara degeaba.
bruștuluiălă (-eli) s. f. = bătaie și îmbrîncire cu pumnii.
buézi (boéze) s. f. pl. = buruienii mari, nefolositoare, crescînd în locuri necultivate.
bulezi vb. = a năpădi, a coltopi buruienile un loc.
bújbă (-e) s. f. = oală mare pentru fierț mîncare.
bușnéag s. n. = abur.
butuhán (-i) s. m. = trunchi gros de lemn.
bútur (-e) s. m. = 1. cocean, tulpină a plantei. 2. picior de porc tăiat. 3. partea de sus (coapsa) a piciorului de om, cînd e bolnavă și nu o simte.
buzgúr (-ă) adj. = supărat.
călfște s. f. = amestec de var, nisip și apă; mortar (se făcea și din apă și pămînt).
căleii s. n. = marginea piinii coapte în țest; e mai tare, mai bine coaptă, chiar arsă (fiind apucată de buza țestului).
căliu (-ie) adj. = neușcat bine; (lemn) nici verde și nici uscat (cel tăiat primăvara și ars toamna).
căluș (-e) s. n. = cuiele de lemn sau de fier din jiglă, deasupra cefii boului.
cărlăț (-iață) adj. = certăreț, cicălitor (dar și bețiv).
cărmotie (-i) s. f. = un fel de tumoare; fibrom.
cărînt (-ă) adj. = ușor de frînt; rezistent; (mai ales despre oțetar, pâr, lei, în care dacă te urci, li se rup ușor crengile și cazii cu ele cu tot).
cătrînă (-e) s. f. = trochiță (tărtăcuță); servește de cană, pahar; în trecut, tot cu cătrune se bea și la nunți.
ceacăr (-e) s. n. = roată cu ajutorul căreia „se fac țevile”, adică se umplu cu fire toarse.

ceângher s. n. = un fel de cuier (de perete) de care se atîrnă carnea și măruntaiele (în măcelărie).
ceoi s. n. = rană în trunchiul unui arbore, făcută prin lovire sau tăiere; gaura rămasă după rană; umflătura crescută peste rană.
chieoără (-e, -i) s. f. = vîrfurile unui deal, pisc sterp.
chioárdă s. f. = coada ochiului; privire strîmbă, *Ce te uizi cu chioarda?* = ce privești pieziș, urît. *Faci cu chioarda* = lucrezi, vorbești în strîmbătate.
chitî vb. = 1. a împături (o față de masă de pînză; haine etc.) în 4, 8 ... 2. (refl.) a tăbări pe cineva cu bătaia, cu vorba, cu blestem.
chițlón s. m. = plantă de cîmp, care seamănă cu cicoarea; rupîndu-i rădăcinile, i se scurge un fel de sevă, lapte, care lăsat cîțva timp la aer se încheagă și apoi ținut în gură, se transformă ca un fel de cauciuc căruia i se zice „mestecă”; copiii îl mestecă toată ziua făcîndu-le plăcere; cînd se roade în dînți, face *chiț-chiț* (de unde li vine și numele).
ciolîmp (-ă) adj. = schiop de un picior.
ciptă (-e) s. f. = spițuri, horbote lucrate cu iglița (croșeta); cipcă.
cirielie (-ii) s. f. = furie, plîns nervos, cu țipele (mai ales la copiii mici); spasm, nebunie, tremurătură, din pricina frigii, a bătăii; spaimă.
cișmigeă (-le) s. f. = nuia; mlădiță lînă de pom.
ciș s. n. = partea de sub degetul mic al mîinii omului (cu care li se da în fălci soldaților pe vremuri la instrucție, de le muta fălcile).
ciéată (-e) s. f. = 1. grup de 4-5 scinduri, bătute în lănteci. 2. mănunchi de fire prinse cu mîna în război cînd se alege.
ciolău (-e) s. f. = femecie leneșă, murdară, bună de gură și de mineiuni.
cóbiște s. f. = (în superstiții) piață rea; ceva prevestitor de rele.
cociúmp s. m. = piață rea, ceas rău; piedică în drum.

cocș s. m. = mijlocul (miezul) lubeniții.
codrlea (*codrnea*) s. m. = nume dat diavolului, dracului.

cotâr (-e) s. n. = cocină pentru porci făcută în pământ și acoperită cu trestie, paie sau coceni, peste care apoi se pune pământ.

cotitură (-i) s. f. = loc ocolit, fără voie, cu plugul, unde crește iarba în voie.

da'ce eă ... expr. = mult îmi pasă!

dadălen s. m. = nume dat diavolului.

dășotă (-e) s. f. = drăcie, drăcovenie; glumă.

dăobit (*dăhobil*, -ă) adj. = doborât de prea multă muncă; ostentit din cale afară.

dere s. f. = o lăniță (puțin roșie sau neagră) care apare pe pupilă, din cauza căreia ochiul nu e limpede (curat).

dermeclău s. f. = deprindere cu munca, cu învățătura.

dermel vb. = (cu privire la cai, boi) a îmblânzi, a domoli, a învăța la muncă.

dolbură (-e și -i) s. f. = lemn găunos (netăiat).

dolburós (-oasă) adj. = (despre lemn) găunos.

dorb s. n. = scorbură în copaci.

dreavă (-e) s. f. = tendon, vină, arteră.

Mă dor drevele gilului.

ducăt (-e) s. n. = fugă (tot înainte).

dumnezei vb. refl. = a fi mai cu credință, a se potoli. *S-a dumnezei* = s-a îndreptat.

estă (*iestă*), în expr. *estez, mai mult la ărcul*) vb. refl. = a se lipsi de... a se șterge pe bot de...

fetifă s. f., în expr. *fetifa ochiului* = pupila ochiului (lumina ochiului).

ferite (-i) s. f. = măsură veche, oca.

fiștigoi s. m., în expr. *fără fiștigoi* = cu nepusă masă, fără zăbavă sau întârziere; pe ne gândite; fără voie.

flni (*fluie*) vb. = a fluiera (vântul).

fluitură (-e) s. f. v. *fiulă*.

flulă (-e) s. f. = vijitul sau fluieratul vântului.

foc s. n., în expr. *foc viu* = puncte de foc de culoare roșie deschisă, bălind puțin în

albăstrui, care apar și dispar pe buza țestului încins și pe fundul căldării de mămăligă, ele pareă se plimbă dintr-un loc într-altul; este vorba de funinginea care mai arde încă o dată după ce focul a fost întrerupt și care în combinație cu aerul dă loc la asemenea „foc viu”.

fringui vb. refl. = a lungi o fringhie; a-i mai da drumul.

furu (*furuie*) vb. = a sforăi; a sufla tare pe nări, cum face calul când simte ceva neobișnuit.

gheorșue s. n. = rod bun; an bun.

giul (-uri) s. n. = șirag. *Giul de mărgele*.

ghibghil (-e) s. n. = strecurătoare mare, cam de 4-5 kg, de obicei de aramă.

ghloroăie (-oi) s. f. = coropișniță (după zgomoțul ce-l face: ghiorr!... cu aripile când le freacă).

ghislomeă (-le) s. f. = cocă de pline dospită, simplă, care se coace în tigaie, în untură; se mănincă atunci când se coace (caldă), unșă cu miere sau cu zahăr.

ghiteu s. m. = necuratul.

glod (-uri) s. n. = colorul cu semințe de la fructele mncate.

góniță (-e) s. f. = 1. grup de vaci, mai ales în timpul când se „gonesc”. 2. grup de indivizi care umblă fără nici un rost de colo plină colo.

goroveală (-eli) s. f. = lichid rămas pe fundul unui vas (de pildă când plouă și se strnge apa de pe casă); impuritățile de pe fundul unui butoi cu ulei folosite la fabricarea săpunului.

grog (*grogii*) s. m. = (în superstiții) copil de strigoi, de moroi.

gurgumeă (-le) s. f. = ridicătură de pământ, movilă.

háia (*háie*) s. f. = arătură, nălucă, stăfie.

harabalfe s. f. = (colectiv) toți ai casei.

hotândră s. f. = fată stricată.

lsoădă (-e) s. f. = om schilod.

lzmână (-e) s. f. = legătura de lemn sau stîngii care fixează doi căpriori sus, la casă,

aproape de vîrful unghiului spre a-i face mai rezistenți.

incroșnat (-ă) adj. = (în imprecății) afurisit.

incureă vb. = a o scoate la capăt.

înfruntă (*înfrunți*) vb. = a începe, a ciupi din... „Pîine *înfruntată*”.

înșmburăt (-ă) adj. = fudul, îngîmfat.

învirteji vb. = a suci. *Pîinea se învirtejește în fest ca să se coacă bine peste tot.*

înzilezit (-ă) adj. = nespălat bine; mai mult înmîiat, fără a scoate bine fața ...

juifă s. f. = ceartă; gîlceavă.

jambibrœ (-uri) s. n. = haină care nu vine bine pe corp.

îlmui (*îlmui*) vb. = (despre vite) a linge.

lândră s. f. = șir, grămadă. *Se fin lândră.*

lignîș s. f., în expr. *a îngheța lignîș* = a îngheța boenă, tun.

loavă s. f. = priință (cînd plouă la timp).

loveală (-ele) s. f. = vorbă de spirit; glumă spusă la timp potrivit.

mărléan (-eni) s. m. = (rar) flăcău.

michilse (-ii) s. f. = masa pe care se laie peștele la pescărie pentru sărat.

mijál (*mijigái*) s. m. = pește mărunt, juvele.

milarét adv. = mult; fără socoteală; cu nemiluita.

mîșeărál s. f. pl. = fărimituri de mălai prăjite.

mîrtán s. n. = sîniuță care servește la împiedicatul carului ce vine la vale, ferind astfel roata sau șina de pe roate ca să nu se roadă.

mîtu s. f., în expr. *a-l duce cu mtua* = a-l mînti, a-l înșela.

mlat s. n. = cocă subțire din făină de grâu, cu care se lipește hîrtia, la ferestre, în cismărie.

moflotí vb. = a face un zgomot caracteristic în timpul mîncării; v. *morfoli*.

momile (-i) s. f. = mușuroi de cîrțiță; movilă de hotăr.

moruncit (-ă) adj. = (despre rufe) nespălat bine.

murslós (-oasă) adj. = pofcios.

múscă (-sle) s. f. = o parte din floarea cusută cu arnici pe pînză.

mustăcel vb. = 1. a nu-i fi pe plac; a se codi, 2. (la plante) a da rădăcini: *A mustăcel via*.

múșîșă s. f. = albinele de la urdiniș, cînd e gata să roiască stupul (nemaiavînd loc în stup, stau afară).

nalangítă (-e) s. f. = cocă subțire, făcută cu ou, lapte ș.a., care se toarnă cu lingura în tigaia cu untură (turnățele) și se mînnceă caldă; se presară cu zahăr sau se unge cu miere.

năpáu s. n., în expr. „(cu caii) *de năpáu*” = de gură (fiindecă hățurile i-au fost luate).

năstímire s. f. = naștere, facere.

nestémnie (-ă) adj. = foarte dibaci, iscusit; foarte priceput.

neti (*nîciuri*) s. n. = (la porci) rîl.

nimerfea pron. nehot. = nimeni.

óchuri s. n. pl. = bleauri de fier cu verigă care se pun la capul osiei de lemn, ca să nu se spargă.

ocireire (-i) s. f. = otinecală, piedică pusă unui bou mai puternic, ca să nu treacă înaintea celui alt mai slab, prin legarea jugului cu o frînghie, de proșap, în așa fel ca amîndoi boii să meargă deopotrivă.

oîji (*ujji*) vb. refl. = 1. a se întinde, a prinde putere (focul); a crește, 2. a se usca (paiele, lemnele) sub țest.

olomocí vb. refl. = a se prosti, a se zăpăci.

olomocít (-ă) adj. = zăpăcit (pentru un moment); încurcat, pierdut.

opáit (-e) s. n. = clacă, sezătoare.

orbéte (-i) s. m. = sărac, calic.

ormúz s. n. = hurmuz.

osîștie s. f. = persoană beteagă, anormală la trup; schiloadă.

oșîștină s. f. = persoană nepulincioasă.

păstrăgălă s. f. în loc. adv. *de-a păstrăgata* = de-a rotogolul; de-a berbeleaca.

păstrăgălí vb. refl. = a da de-a dura. *Lemnele ca să fie urnile ușor, se păstrăgălesc.*

peletie (-ce) s. n. = sînge încheгал bucăți-bucăți.

pielște s. f. = pierdere.

pisică s. f. v. *mirlán*.

pisói (-oaie) s. n. = pisălog (la piuliță).

pîrlca s. m. = nume dat (mai rar) necuratului, diavolului.

pîrpor vb. = a da prin flacăra focului (un porumb verde).

pîrporit (-ă) adj. = pîrlit, necopt bine la foc.

piștă (-e) s. f. = o jumătate de pas.

plăstă (-e) s. f. = grămadă de fin făcută din mai multe căpițe.

pleamnă (plesne) s. f. = așchie, țandără.

poropodf vb. = a cășuna cu ceartă; a nu se mai opri din ceartă.

premúgere (-i) s. m. = dracul, diavolul.

privită (-e) s. f. = prințătoare de păsări, făcută dintr-o nuia verde în cerc, pe care se înșiră lațuri din fire de păr din coadă de cal, atîtea fire împletite după felul păsărilor. Se așează în *loriște*, altfel iarna cît și vara, dar mai ales iarna, fie în zăpadă sau pleavă, ca s-o mascheze. În *loriște* se pun anumite semințe care atrag păsările.

púrdă s. f. = praf, pulbere.

purecîi ș. m. = mămăliga sau mălajul (turtă din făină de porumb) rămasă de cu seară; a doua zi dimineața se fărîmițează într-o tigaie cu untură și se prăjește; e o hrană pentru copii.

rosúri s. f. pl. = resturile de coacă care rămîn pe căpistere (postavă), de la frămîntatul pîinii.

rune s. n. = coadă (coardă) de lemn sau lanț de fier prins cu ambele capete de carimb, în formă de laț, unde se pune leuca cu capul de sus ca să țină loitra.

saff adv., în expr. *numai safi* = curat, foarte curat.

saugréu s. n. = drojdie uscată rămasă din vin, pe pereții buților.

sarsán (-i) s. m. = dracul; diavolul, sarsailă.

searîndă (-e) s. f. = galben (bănuț) din metal ordinar; se atîrnă în șir la gîtul fetelor și femeilor; un fel de monedă găurită, turcească, mică și fără valoare.

seorbelf vb. = a scormoni.

serámură (-i) s. f. = fărîmă, firimitură; aproape nimic.

serveală (-eli) s. f. = I. lemn lăiat în formă de U în care se fixează lemnele, cînd se cioplesc cu secura sau cu barda, 2. același lemn în care se strîng obezile cînd se găuresc; e un fel de menghină.

sineclă (sineclează) vb. refl. = a începe să se ivească zorile.

stéme s. n. pl. = lemnele puse deasupra mirtacilor peste care se așază finul, paiele sau cocenii.

spîrnău s. n. = cenușa paielor, de culoare încă neagră, ușor afînată.

stat (-uri) s. n. = lumînarea (lungă) la mort (care-i arde pe piept pînă îl duce la groapă).

stăvi (stăvește) vb. refl. = a rămîne, a exista. *De cînd avem găini, nu se mai stăvește o floare.*

stîlp (-i) s. m. = cruce provizorie la mormîntul cuiva.

stîrmoei vb. = a privi cu jînd, făcînd totodată și anumite mișcări din buze.

stómă s. f. = oală mare de pămînt (ca de-o vadră), de obicei cu două torți.

stur (sturl-ă) adj. = împietrit, uscat de tot.

sturălă s. f. = împietreală.

suligă (sulig) vb. refl. = a se cățăra undeva sus.

șchiontrópea s. m. = om șchiop, într-un picior; șontorog; i se mai zice și diavolului.

șerteăță (-e) s. f. = partea din urmă (de jos); dosul, noada omului.

șontrópea s. m. v. *șchiontrópea*.

șopeai vb. = a șoșoti; a vorbi încet, pe șoptite și ascuns.

șotrópea s. n. v. *șchiontrópea*.

șteap (șlepi) s. m. = ghimpe, mărăcine.

stérea s. f. v. *șlic*.
știe s. n. = băț de lemn, ceva mai gros (din creangă), avînd la un capăt mai multe crăcane retezate scurt; cu el se strivese strugurii în vase.
ștôrmlnă (-i) s. f. = groapă cu nămol; mlaștină adîncă.
ștopleăg (-ege) s. n. = colorul plantelor.
tâmină (-e) s. f. = pădure mare și întu-necoasă.
tăbări vb. = a îmbătrîni, a-și pierde puterile.
teleleăuă (-e) s. f. = femeie vorbăreacă peste fire.
teneneu adj. și adv. = 1. gol, dezbrăcat, sărac, 2. fără căpălii, haimana. *Ce umblî teneneu de colo, colo?*
teréj s. m. = par gros.
tlxlm adv. = exact, întocmai.
trșoăgă (-ouge) s. f. = opinecă ruptă.
tîrple s. f. = materie văroasă care se depune numai la găini și curci pe picioare, care le supără căii se freacă și se ciugulesc mereu.
tocat s. n. v. *vrăniță*.
toléș (-ă) adj. = leneș și uituc.
tombăe s. n., în expr. a pune *tombacu* = 1. a lua la bătaie. 2. a nu lăsa un lucru, pînă nu-l sflrșește.
tôriște (-i) s. f. = loc pregătit pentru pus privita, vara; locul este presărat cu pleavă și diferite semințe; iarna, un loc în grădină, unde se bălătorește zăpada, se pune *privita* și peste ea se presară semințe, pleavă și zăpadă afinată.
trăgătôr (-i) s. m. = juncan cam de 3 ani.
trease (-uri) s. n. = praf; rămășițe de lucruri, care nu se pot întrebuița.
troacă (troci) s. f. = (*Lagenaria* Ser) plantă cu fructul ca al tilvului, dar cu coada scurtă și îndoită (la tîngă are două umflături și coada dreaptă).
turnăe adv. = mereu, într-una.
tușehfe (-ii) s. f. = retezătură de lemn; rețevci necioplit care se poate lua în mînă.
țâhăt s. n. = lătrat necontenit de ciine, cînd simte om străin sau lup într-un loc.

flvlól (-oaié) s. n. = picior; picior lung și subțire.
fușuról (-oaié) s. n. = jghebutel prin care se scurge apa de la izvor.
ududól s. n. = șanț făcut de apă care în timpul ploilor se scurge pe un teren înclinat.
uléi (-ie) s. n. = trunchi de copac, gros, scobit mult înăuntru la un cap, în care se păstrează fasole (boabe), mei, poame uscate etc.
urdu-burdu s. m. = bătrîn, neputincios, boșorog.
uzmeălă (-eli) s. f. = opintea, forțare.
uzmî vb. refl. = a se opinti (la dusul unei greutăți).
vezeălă s. f. = iveală, ieșire în văz.
vlvart (-uri) s. n. = clutec de lume (orășene) și la nunți.
vîlnanie s. n. = un fel de pestelcă femeiască în culori, de lînă (purtată mai de mult numai înapoi).
vîrfârle (-ii) s. f. = ață de lînă, vopsită sau nu, care se împletește o dată cu părul (la femei, fete) în vîrfurile cozii, unde se înnoadă apoi, spre a ține cozile.
vîrlân (-i) s. m. = tînăr în putere.
vrăniță s. f. = poarta mare de lemn a curții (oborului) care se deschide de obicei într-o parte (înăuntru); ca să stea închisă, se leagă cu un curmei, sau se aruncă un cerc de fier sau de lemn pe popul din pămînt și peste mărginar.
vucîn (-e, -uri) s. n. = vilcea cu frunze căzute din pomi, cu iarbă, pentru vite.
zăbăr s. n. = 1. nevoie, necaz, pacoste, belea. 2. iuțea, zor.
zablăle (-ce, -uri) s. n. = cauc mare de lemn (lingură) cu coadă lungă de vre-un metru cu care se scoate boasca (borhotul) din cazan, după ce s-a făcut țulca.
zăborlnă s. f. = zara ce rămîne de la unt.
zătueculă (-eli) s. f. = nemulțumire; deranj de stomac, greață, scîrbă.
zdrâmîl s. f. pl. = fărîmituri.
zdrîg (-uri) s. n. = locul cuprins între loitre și blana carului (așezată pe fund, pe

seacun și vlrtej) unde se încarcă porumbul, grâul, fînul, lemnele și altele.

zeleț vb. = a rămîne pe loc, a întîrzia, a nu se dezvolta.

zgjmb (-ă) adj. = urît, scîrbos.

zglăvôc (-ci) s. m. = scaiete înalt, cu frunze mari și ghimpoase și flori globulare, ce crește pe locuri nelucrate; cînd îi merge

bine și sînt mulți, par o pădure; seamănă cu scaietele, numai că frunzele la scaiete sînt mai subțiri, forfecate.

zoroelie (-ii) s. f. = cămașă din tort de cîneșă sau de in, căptușită la spate și piept tot cu pinză de cîneșă sau in; cămașă cu *căptuc* [căptușeală].

N. I. DUMITRAȘCU

RAIONUL GURA JIULUI

Comunele : Brabeți, Dăbuleni, Mirșani

I*

adinénea (*adinéni*) adv. = adineauri, acum cîteva clipe.

ageriánă s. f. = viță de vie românească; strugure de viță românească (băstinașă).

agerie s. f. v. *ageriană*.

alút (-uri) s. n. = 1. lanț gros, pălimar; lanț gros cu care se trage targa de paie, la treierat; lanț care se servește la podul umblător. 2. odgon din sîrmă, folosit la scoaterea hîrdăului cu pămînt, din fînă, cînd se sapă sau se sleiește. 3. grămadă de paie, după ce a fost trasă cu alatul.

alivdí vb. refl. = a potrivi, a se lipi bine de ceva.

azdruneá (*azdrunc*) vb. refl. = (învechit) a se sui, a se arunca în pat și a se acoperi cu ceva; a se acoperi cu ceva în pat cînd se culcă cineva.

balazoáică (-ec) s. f. = haină (bluză) din stofă (chiar din blană de miel) cu mîncele împletite din fir de lînă.

balazoáile (-oi) s. f. v. *balazoáică*.

barahoánă (-c) s. f. v. *baraoană*.

baroánă (-e) s. f. = (depreciativ) femeie înaltă, grosă, și de obicei bătrînă.

barbă s. f., în expr. *barba caprei* = o mînă de fire de grîu, neseccate, legate cu un fir roșu aproape de spice, lăsate în locul unde un om a terminat de seccat într-o vară; v. *pocic*.

bărăitát (-ă) adj. = rău.

bărătá vb. = 1. a fi priceput într-o meserie, a fi iscusit. 2. a fi pasionat. 3. a fi norocos

bărăteálă s. f. = obicei, nărav.

băzguáti (-aie) adj. = aiurit, neorientat, gură-cască.

beleuját (-ă) adj. = urît, cu ochii mari, holbați.

beleujgát (-ă) adj. = slab, galben, urît.

beleușeát (-ă) adj. = 1. gol, decoltat. 2. urît, cu ochii holbați. 3. de culoare deschisă urîtă.

bent (-uri) s. n. = drum, șosea pe lungă ape; dig; locul pe unde trec carele printr-o baltă.

bîreái (*bîreái*) vb. = a căuta cu atenție, a umbla cu mîna printre niște obiecte.

blăneáșă (-cfe) s. f. = scîndură ruptă dintr-o altă scîndură; scîndură mică pe care o folosesc copiii la jocul „de-a țurca”.

blenderéu (-i) s. m. = om care nu face nimic; haimana.

boámă (-e) s. f. = 1. femeie rea care „bombăne”, mereu. 2. femeie proastă.

bobîrnăc s. m. = plantă de cîmp care seamănă cu mușetelul (are floarea mai mare); romaniță.

boléșnie (-ă) adj. = predispus la boli; care se îmbolnăvește repede.

boroghină s. f. = ceca ce se depune într-un vas cu lichid; gunoaiă.

* Au fost incluse și unele cuvinte din raioanele: Balș, Calafat, Caracal, Olteț, Plenița, Strehaia, Tg. Jiu.

boșărtie s. n. = amestecătură de elemente diferite.

bofân (-ă) adj. = nebunatic, care face năzbălii, boafte.

bofăș (-ă) adj. v. *bofan*.

bofănie (-ă) adj. v. *bofan*.

bofogăș (-ă) adj. v. *bofan*.

brăgău s. n. = pat din pământul lăsat nesăpat la tinda (intrarea) bordeiului (jumătatea cealaltă era săpată); se netezea și se așternea pe el rogojinii, scoarțe. Dispărând bordeiul, a dispărut și *brăgăul*.

briehiși vb. = 1. a mijăli, a moșmoni; a căuta cu atenție; a pune în ordine; 2. a se primeni cu grijă.

brișcui vb. = a drișcui, a netezi tencuiala cu o scindură mică cu mîner.

bujni vb. = a izbucni, a ieși cu putere (gazele și lichidul care fermentează într-un vas astupat; fumul și flacăra după ce focul a ars ceva timp moenit; apa din matea).

bumniță (-e) s. f. = boambă, gogoloi de pământ cu care se joacă copiii în lărnă.

bungineală s. f. = ploaie mărunță ca ceața; fum mult, praf mult într-o încăpere.

bungini vb. = a ploua înțet și mărunț, a bura mărunț de tot.

burfăi (*burhai*) s. n. = ceață după ploaie, ploaie care pică înțet și mărunț de tot.

burfui vb. refl. = a se dospi peste măsură, a se strica prin dospire, prin fermentare (laptele, brinza).

caeriori vb. = a nu prinde bine văpseaua un obiect înmuiat în vopsele.

carafleală (-e) s. f. = om (femeie sau bărbat) care vorbește mult, care nu ține secretul, care spune minciuni.

cavirmă s. f. = ciulama.

căpără (*căpără*) vb. = 1. a roade moliiile o stofă. 2. a înțepa la limbă (mustul, sifonul).

cărnotele s. f. = tumoare; carne crescută diform într-o rană; carne nefolosită la mâncare; rămășiță de carne.

cățâni vb. = a vorbi mult și repede; a bate pe cineva la cap (format din *cafa! cafa!*).

ceaúr (-ă) adj. = amețit (mai ales din pricina băuțurii).

chécheriță (-e) s. f. = femeie care vorbește repede, pițigăiat (uneori) și mult; care se lingușește; care vrea să știe tot; care se bagă în sufletul omului.

chélfed (-ă) adj. = decolorat, deschis la culoare; alburii; fad.

chiehirciós (-oasă) adj. = care nu știe ce vrea; care te bate la cap ca să-și ajungă scopul; care se ocupă cu mărunțisuri; capricios; sicililor.

chiehibéte (-ți) s. m. = om mic, om ceblăluit.

chiehileán adv. = gata.

chiompaliu (-ie) adj. = aiurit, gură-cască.

chiormaliu (-ie) adj. = cam nebun, pe-o parte, chiompaliu.

chiorozmán (-ă) adj. = 1. gură-cască. 2. care privește ponciș.

chipte (-ei) s. m. = încălțăminte făcută din lână groasă, din cinepă sau din postav pentru umblat prin casă; țirlici.

chiulúș (-uri) s. n. = joc zgomotos de copii, chitot mare.

chiușui vb. = a înghesui pe cineva cu pumnii.

cinghír (-e) s. n. = cîrlig de fier la cîntar, de care se atîrnă greutatea; un fier cu cîrlige, care servește la scoaterea obiectelor căzute în apă.

cinle (-ii) s. f. = 1. uncaltă în general; o parte a unui obiect casnic, compus din mai multe părți *Cinile războiului de țesut*. 2. Scula fierarului, a tîmplarului.

ciolie s. f. = locul unde se îngroapă vitele moarte din cauza bolilor molipsitoare.

ciolile s. f. pl. = felii mărunte, bucăți tăiate mărunț și subțire.

ciorrofleac s. n. = amestec din zăpadă și noroi, turbure și moale, semilichid, nepițcut la vedere.

cltov (-ă) adj. = 1. nebun, nesănătos la cap (mînte); bolnav (răcit). 2. lipsit de un membru.

ciulin (-i) s. m. = 1. plantă de baltă și mai ales fructul acestei plante, care are formă colțurată. Când ajunge la maturitate are culoarea neagră și înțepă; are mărimea unei prune
2. obiect de fier cu ciocuri cu care se scot obiecte căzute în apă; v. *cinghîr*.

ciureciul vb. refl. = a se zgîrci, a se strînge (păsările) din cauza frigului și mai ales a ploii.

cocoli vb. = a frămînta piinea.

corneág (-egi) s. m. = fructul unei plante de baltă, cu colți care înțepă, de culoare neagră.

cornéci (-ci) s. m. = plantă care crește prin grîu, mai mică decît grîul, cu țepi tari cînd se maturizează; se agață de lîna și părul animalelor.

coșcométe (-ți) s. m. = bucată mare de pîine, de mămăligă; dumical mare.

coșcován (-i) s. m. v. *coșcomete*.

cotoleán (-eni) s. m. = partea din cocca-nul (firul) porumbului care rămîne deasupra pămîntului, după ce s-au tăiat cocii.

erueér¹ (-i) s. m. = omul care face cruci din lemn.

erueér² (-e) s. n. = 1. bandă roșie cu bani cusuți pe ea, ce se poartă pe frunte. 2. unealtă agricolă care servește pentru a înhăma caii maintea boilor.

éucă s. f. = drac.

euruiáe (-ee) s. n. = 1. căpății, pernă pe care șed femeile la vatră (umplută cu cîlți sau cu paie). 2. căpiță mică așezată la spatele uneia mai mare.

euruiélnie (-e) s. n. = coteț la spatele casei.

daliváră s. f. = strugure limpurîu.

dănăel vb. = a flăcăi, a sta neînșurat.

dăunăzi adv. = ieri.

deavără s. f. = strugure ananas.

delavárie s. f. = viță pe care se altoiește vița nobilă.

delmeá (-le) s. f. = basma neagră pentru îmbrobodîl.

delungeáeu adv. = încet, fără grabă; *a o lua cu delungeacu* = a merge fără grabă, drumul fiind lung.

destîrná vb. = a dezlega.

dîina adv. = huța! *A se da dîina* = a se legăna (în serînciob, sau alîrnat de ceva, ori pe picioarele unei persoane care stă pe pal).

dîinái vb. refl. = a se legăna; a se da în serînciob (serînciob).

dîrnométe (-ți) s. m. = ciulin, care se mai numește: *ghiurluc, gomotîrn, tîrnomete, lărtălog, tăfălog, zărllog, zărnomete*.

doáseá s. f. = o jumătate de dovleac (bostan), după ce a fost fiartă sau coaptă și i s-a mîncat miezul, rămînînd coaja uscată; seamănă cu un vas.

dóteá s. f. = cuvînt cu care se adresează persoane tinere unei femei mai în vîrstă; *lăță, leliță*.

doiculiță s. f. = doică.

dreávă (-e) s. f. = bucată de fier cilindrică sau în dungă, groasă de 2—3 cm, lungă de 1—2 m, care se pune la ferestrele caselor țărănești, în poziție verticală, pentru siguranță; la o fereastră se pun 4—5 dreve; ca zăbreaua.

drigul (*drigui*) vb. = a bate, a pisa, a frămînta, a călca cu picioarele într-un loc pămîntul pentru țeste sau pentru lipit un zid; a călca într-una peste ceva, pentru a-l strica.

dudáie (-ái) s. f. = (rar la sg.) buruiană, mai ales uscată.

făleér (-i) s. m. = boală de copii, numită în popor „de apucat”, care înțepenește fălcile copilului; moarte.

fățui vb. = a potrivi o cîrpitură pe o pînză, cu acul; a repara să nu se cunoască cîrpitura.

fedelés s. n. = dar în bani sau în vin pe care gînerile îl dă flăcăilor din satul de unde ia mireasa (alt sat decît al-lui).

fetetéu (-i) s. m. = bărbat care seamănă cu o femeie și la chip și la apucături; fătălău, feteleu.

fîșiu (-uri) s. n. = (rar) broboadă cu care femeile își împodobesc capul; este dantelată

subțire, lungă de 2—3 m ca o pînză de borangic, lucrată din fir lucios.

fîștîgîl s. n. = plecarea grăbită a cuiva dintr-un loc, fără să anunțe.

fîlfănă adj. f. = (despre varză) afinată; cu foile desfăcute.

fîlfănoasă adj. f. v. *fîlfănă*.

fîșniță (-e) s. f. = pămînt mușat cu apă și aruncat în loc uscat; fig. ceva mușat, inconsistent, *Te-așezași ca o fîșniță*.

fîșicîi (*fîșicîi*) vb. = a fluiera, a fîfăi (bobocii de gîscă).

fîșcăl (*fîșcăl*) vb. refl. = a se clătina, a se legăna în mers; a merge legănat, pe o fîșcăză; a se clătina un obiect (lama briceagului).

fîșoaină (-e) adj. f. = nepotrivită, nesimetrică.

frandeliță s. f. = flagrant delict; expr. *te-am prins cu frandelița* = te-am prins în flagrant delict.

frîngui (*frîngui*) vb. refl. = a se îndoi de trup, a se suduli în gesturi.

frînte s. f. = țuică tare care curge la început din cazan.

geoaivă (-e) s. f. = obiect stricat, vechi; unealtă veche, stricată.

ghîfbură (-i) s. f. = 1. știulete de porumb nedezvoltat, mic și cu boabe rare; ghîjură. 2. cantitate de lînă cît ridici cu mîna, trasă prin dărac.

ghîfburi s. n. pl. = bucăți, părți mici de lînă care rămîn după ce s-a dărăcit lîna, resturi.

ghîlîș (-uri) s. n. = joc la mireasă, sim-bătă seara, jocul (dansul) băieților și fetelor din orice seară.

ghîlîrș (-uri) s. n. = colț în casă, unde se întîlnesc doi pereți; colț mai dosit, mai la întuneric; colț în sat pe o uliță retrasă.

ghîrluc (-ci) s. m. = 1. ciulin; dinomete. 2. corneci. 3. prună fără simbure care crește diform, dar n-ajunge la maturitate.

ghîrl s. m. pl. = ciorbă de măruntaie de miel sau de ied.

gomotîn (-i) s. m. = ciulin.

grôoriță (-e) s. f. = gîscă sălbatică.

gubéucă (-ci) s. f. = 1. groapă adîncă și întunecoasă. 2. cameră întunecoasă.

gurlup (-i) s. m. v. *ghiurluc* (3).

hibă (-e) s. f. = vas mare, sîclă, cană.

hirléte (-li) s. m. = roata cu lemnul (fusul) pe care se înfășoară lanțul de care este prinsă ciutura fîntînii.

hndubleajă (-e) s. f. = persoană mare, voluminoasă, lăbărțată.

ierbărit s. n. = fedeleș.

iernătie s. n. = darul pe care-l face ginerele flăcăilor, cînd ia mireasa din alt sat, constînd din bani sau băutura.

Ireă s. f. = aperitiv-conservă din gogoșari, vinete coapte, bulion de roșii proaspăt și ceapă prăjită în ulei; are gust picant.

iufă s. f. = 1. treabă, preocupare grăbită; iuțcală pentru o clipă; zor. *Să treacă iuța asta*.

2. zvon. 3. epocă, timp, moment. *I-a trecut iuța lui*.

îmbomboră (*îmbomborează*) vb. refl. = a se înmora, a se întuneca cerul.

îmbonghluu (*îmbonghinez*) vb. refl. = a se împiedica, fără a cădea.

îmbunghină vb. refl. = (despre femeii) a se apleca (înghesuit, cînd coase cu atenție).

îmbunghni (*îmbunghinește*) vb. refl. = 1. a se încețoșa, a se întuneca din cauza ceții sau a fumului. 2. a se afuma.

împoplstră (*împopistrez*) vb. = a amesteca culorile; a colora ceva în diferite feluri. *S-au împoplstrat strugurii*, unele boabe au început să se coacă, să roșească, iar altele au rămas încă verzi.

împrooră (*împroorez*) vb. = 1. a pune crengi verzi la porți și la case în ajunul unei sărbători. 2. a paște oile în dimineața unei sărbători.

îngăidără (*îngăidărez*) vb. refl. = a se uni cu scopul de a face ceva rău, imoral (mai ales o femeie cu un bărbat).

îngîlvi vb. = a (se) sătura peste fire, a avea mai mult decît trebuie.

jăpeă (*jăpci*) s. f. = bucată, de teren lată și lungă.

jăteă (*jălci*) s. f. = 1. slinghie sau ciomag mai mare. 2. zateă.

jelēpeă (*-ci*) s. f. = vestă; haină proastă, ruptă, jileleă.

jimă (*jlmă*) vb. = (despre porci) a rîma.

jimuf (*jimuic*) vb. = a murdări (porcul cu ritul). *Vezi să nu jimuic porcul cămăși!*

jirî vb. = a scurma focul. *Jirăște focul ăla ca să ardă!*

lăștină s. f. = scamă, socoteală.

lîfă adj. f. = murdară (cu îmbrăcămintea murdară) și leneșă.

lup (*-i*) s. m. v. *gurlup* și *ghiurluc* (3).

macioală (*-c*) s. f. = 1. vacă, oaie slabă, de cade părul de pe ea.

martalóg (*-gi*) s. m. = 1. om care se ține lipit de altul, nesuferit; copil care se ține de poalele mamei, mergînd după ea în orice loc; bătrîn care se ține după femei. 2. trîntor; marțafoi.

mățecăni vb. refl. = a se legăna, a se clătina mergînd; a se mișca (un lucru fixat).

mijbură (*mijbură*) vb. impers. = a se pregăti de ploaie, a începe să plouă încet de tot.

mijgură vb. v. *mijbură*.

morfótiță s. f. = pielița (pielotenia) de pe carnea macră (moale); rămășiță de carne rea.

mușlău (*-ăi*) s. m. = 1. om care se bagă în vorbă nepoftit; 2. cel care umblă din casă în casă, ca să capete mîncare.

nărînzăt (*năr'nzăt, nărumzăt, nărunzăt*) adj. = roșu.

nemf vb. refl. = a se înrudi, a fi din același neam.

ocióe (*-ci*) s. m. = coccen de porumb mic și cu boabe puține.

ocióei (și: *ociógi*) s. m. pl. = 1. vrejurile împreună cu tecile de fasole sau de mazăre, după ce au fost bătute ca să se aleagă boabele. 2. grăunți mai mari rămași după ce s-a pisat

și s-a cernut sarea sau ardeiul, adică ceea ce nu este bun, rămășiță.

ocól (*-li*) s. m. = amestec din mălai și făină care se depune între piatra morii și obod, în timpul măcinatului; servește de hrană pentru animale. ✱

ormoci vb. = (în superstiții) a fermeca, a descînta; a ameți cu vorba sau prin descîntec

pa(n)uceaúr (*-ă*) adj. = cu mințea nesă-nătoasă, cam într-o parte.

paraúlă s. f. sg. = obicei rău, nărav.

pashînă (*-c*) s. f. = bluză.

perecăt (*-ă*) adj. = pătat, cu pete de diferite culori pe piele (animale).

pieă (*pie*) vb. = a lovi cu ceva.

pielór (*-oare*) s. n. = jumătate dintr-o clăie de snopi de grîu, de secară etc. (adică 15 sau 20 de snopi).

picui (*picui* și *picuiese*) vb. = a picoti, a cucăi, a sta aproape adormit (mai ales puii de găină).

pireăláb (*-i*) s. m. = flăcăul care locmește lăutarul ca să cînte la horă, în fiecare duminică, începînd cu 2-3 săptămîni înainte de paște și pînă la sfîrșitul lunii august; el plătește lăutarului banii pe care-i strînge de la băieți și fete.

pîtpăi (*pîtpăie*) vb. = 1. a răsufli mămăliga cînd fierbe (face *pîl, pîl* cînd ies aburii) 2. a fi mulțe ființe într-un loc și așa de îngheșuite că de-abia se pot mișca.

plávoș (*-ă*) adj. = puțin blond, plăviț.

pocăzît (*-ă*) adj. = iscusit într-o meserie.

pócie (*-ii*) s. f. = 1. o mină de fire de grîu lăsate în picioare (nelăiate) și legate aproape de spic cu un fir roșu (se face în locul în care un om termină de secerat); smoc de fire de grîu lăsat în urma seceratului, 2. pocitanie, om urît, pocit.

poléjnie (*-ă*) adj. = întîns, șes.

ponójie (și: *polnójie -ii*) s. f. = ață prinsă de ițe, pe care femeia, cînd țese, apasă cu piciorul, ca să schimbe ițele; mai ales locul de pe ațe unde ajunge cu piciorul; de ață este

cusulă sau legată o cîrpă sau chiar o scîndurică ată, ca să nu o valăme cînd apasă cu piciorul.

ponóg (*ponov*) s. u. = orbul găinilor.

potól s. n. = astîmpăr, liniște.

próor s. n. = 1. crengi verzi care se pun la porți sau la case în ajunul unei anemile sărbători sau în dimineața acestei zile. 2. acțiunea (petrecerea) băieților care aduc proor.

rae (*-ei*) s. m. = ardei roșu uscat, umplut cu un amestec din cocă de făină, ceapă, uneori și orez, și apoi copt sau fiert în zeamă (moare) de varză acră.

răspăr (*-i*) s. m. = biban.

rătún (*-ă*) adj. = golan, brutal, din topor; nebun, needucat; fără judecată, cu care nu te poți înțelege.

rîne adj. m. = (mai ales despre tauri) fără un testicul.

riză (*rînză*) s. f. = mișcările dudului; treanță.

sarabalie s. f. = ceală, familie, ceală numeroasă și gălăgioasă.

scalól adj. = care se ține după om, care pisează pe cineva cu vorba, zburdalnic (la copii).

scerândă (*-e*) s. f. = monedă turească de aur, care se pune la ureche; broșă de tînichea; un ban cu care se joacă copiii; ban vechi de diferite mărimi.

scorodí vb. = 1. a (se) arde ceva; a usca, a frige peste măsură. 2. a căuta.

scorój (*-oaiă*) s. n. = coajă de pîine prea uscată.

scrídí vb. = a arde peste măsură; a (se) usca foarte mult (pîinea).

síteáv (*-ă*) adj. = răgușit.

sîmbeioară (*-e*) s. f. = colăcel (turtiță) pe care se pune semnul crucii cu pristolnicul.

spémná (*-e*) s. f. = cantitatea de lînă sau de cînepă cît iei într-o mînă, după ce a fost trasă prin dinții dăracului; mai multe *spemne* formează un caier.

sporodí vb. = a spune verzi și uscate; a vorbi mult și multe.

stoápă (*-e*) s. f. = om lacom la mîncare; neșăturat.

stómă (*-e*) s. f. = 1. oală mare cu toarte și capac (de pămînt), în care se pune untură, murături. 2. garniță de untură.

străfulgát (*-ă*) adj. = zbîrlit, înfioat (părul la femei sau la bărbați).

strélice (*-ce*) s. f. = 1. picătură de grăsime care iese la suprafața ciorbei de pasăre, de pește, de vacă, 2. un pic, o picătură de brînză, de pîine, de apă.

strináš (*-i*) s. m. = om străin, de alt neam, din altă țară și chiar din alt sat.

surligá (*surlig*) vb. refl. = a se urca prin pomi, arbori, fără treabă; a se călări...

șăbae (*-ce*) s. n. = (mai ales la pl.) găurele brodate cu acul cu ață în pînză (la cămăși, tiv, piepți) după ce se trag firele; constituie un ornament.

șoávă (*-e*) s. f. = un fel de uliu, o pasăre răpitoare.

șófilá (*-e*) s. f. = fișie de pînză, de hirtie, lăiată cu foarfecile sau cu altceva; o parte dintr-o treanță; ruptură.

șomírlie s. f. = înșelătorie, șmecherie.

șontróp (*-oápă*) adj. = 1. care merge lînd din picioare. 2. nerod; căruia îi lipsește o doagă.

ștefáni vb., în expr. *a o ștefáni* = a pleca, a fugi repede dintr-un loc; a o șterge.

șúlfá (*-e*) s. f. = om de nimic, haimana.

șúpă s. f., în expr. *a mîncea de șupă* = a mîncea grăbit, pare-ar fi de furat.

șupí vb. = a fura.

șupurí vb. = a tăia mărunt, în lung, cu foarfecile, a strica o stofă cu foarfecile.

șutí vb. = 1. a rupe cornul unei vite. 2. (refl.) a se scrînti; a fi scrîntit la minte.

tambáe s. n., în expr. *a pune tambacu* = 1. a stărui mult de cineva, a-l urmări pas cu pas. 2. a se pune cu gura pe cineva, a-l ține în frîu.

tăfálóg (*-gi*) s. m. = 1. v. *dîrnomele*. 2. (adj.) moale, care merge încet, învâluit.

tărtálóg (*-gi*) s. m. v. *dîrnomele*.

ternán (*-ăie*) s. n. = basma neagră pentru îmbrobodit.

tivie (*-uri*) s. n. = 1. obicei făcut dintr-o nuia cu un arc; capetele nuielei sînt legate cu ață; cu el se taie mămăliga în felii. 2. cursă de prins păsări, cîini. *A da în tivie* = a da la iveală, a demasca, a face de ris.

tiviehi (*tivichez*) vb. = a stringe, a subția buzele, pregătindu-le pentru fluierat.

tiviehiși vb. = a face mai mic decît trebuie tot lăind, tivind și increșind, cînd dintr-o parte cînd din alta.

tirbõe s. n. = nămol, noroi.

tirboeculă (*-cli*) s. f. = amestec de tărîțe, resturi de mîncare pentru dat la porci.

tirnoáv (*-ă*) adj. = care face prune mici și acrișoare.

tirnométe (*-ți*) s. m. v. *dîrnométe*.

tirnosliv (*-i*) s. m. = 1. corcoduș, 2. prun care face prune rotunde.

tirtoșă (*-e*) adj. f. = (despre femei) scundă și grasă.

trampaliu (*-ic*) adj. = năzdrăvan, aiurit, zăpăcit.

troală (*-e*) s. f. = femeie nesimțită, îmbrăcată nepotrivit, proastă.

tuinâe (*-ă*) adj. = țenil, zăpăcit; tui.

tumbuși vb. = a bate rău, a rupe în bătaie.

turuiaé adv. = 1. într-una; mereu. *O ține turuiaé* = vorbește fără oprire. 2. *a se face turuiaé* = a se îmbăla.

șarabalie s. f. v. *sarabalie*.

șuleándră (*-e*) s. f. = haină veche.

șurni (*șurute*) vb. = a curge neincetat și cu sunet subțire.

șufurói (*-oaic*) s. n. = țeava, vrana, gaura pe care curge apa la cișmea sau din eiutură; firul apei (de unde iese, pe gaură, pînă la pămînt).

vángăr (*-e*) s. n. = țeane, grămadă, vig.

vărie s. f. v. *delavărie*.

vătrărit s. n. = 1. (învechit) taxă pentru marfa pe care o ducea țăranul și o așeza spre vînzare într-un loc din țîrg. 2. colind; obicei ca băieții să vină în noaptea de Anul nou și să scurme în focul din vatră.

vezeálă s. f. = vedere, priveliște.

vîlnanie (*-ce*) s. n. = fișie creală cu care se ocolește un costum național; volan la poalele rochiilor; vîlnic.

virfárie (*-ii*) s. f. = 1. panglică, ată cu care se leagă virful cozii, după pieptănat. 2. virf de trestie, de papură.

virfete s. n. = 1. virf de pom, de arbore; virful porumbului de la știulete în sus. 2. buri-cul degetului.

virfoáre (*-ori*) s. f. v. *virfarie*.

virliá (*-e*) s. f. = știucă nu prea mare, însă foarte iute.

virlián (*-ă*) adj. = voinic, puternic, iute în mișcări.

virliátor (*-oară*) adj. = diminutiv de la *virlian*; *voinicel*, *grăsuț*.

volanie (*-ce*) s. n. v. *vîlnanie*.

zábăr s. n. v. *zábă ră*.

zábără s. f. = (rar) vreme rea, ninsoare, zăpadă mare.

záteá (*záci*) s. f. = lemn lung de aproximativ doi metri, gros de 3-4 cm care servește la războiul de țesut ca să slăbească sulul pe care sînt urzite firele; întoreător (pentru că se întoarce, se răsuțește sulul cu el).

zbanghiós (*-oasă*) adj. = sperios.

zdirlóy (*-gi*) s. m. v. *dîrnométe*.

zdírucei (*-ei*) s. m. v. *dîrnométe*.

zdîrnométe (*-ți*) s. m. v. *dîrnométe*.

zdrobonéte (*-ți*) s. m. = 1. cocoloș mic în laptele bătut, particule de unt în laptele bătut, în pasatul de mămăligă. 2. o particică din lina ce rămîne de la dărac.

zdrobonéț (*-ți*) s. m. v. *zdrobonéte*.

zdrobonéț (*-ci*) s. m. v. *zdrobonéte*.

zdúpă (*-e*) s. f. = copilă sănătoasă, grasă, plină de viață.

zdúpiță (*-e*) s. f. = diminutiv al lui *zdupă*.

zgií vb. refl. = 1. a se răsti. 2. a se strîmba la cineva. 3. a privi cu răutate.

zgírgoro (*-i*) s. m. = fir răsucit care, lăsat în voie, se strînge într-un nod aparent, devine zglrei.

zgírgorí vb. refl. = a se zgîrci firul răsucit lăsat liber; a se strînge o ființă, din cauza frigului, a ploii.

zoi (-uri) s. n. = cantitate mare de pământ mușai cu apă și driguil, frământat cu picioarele (pentru cărămidă, pentru lipit un zid); o

cantitate mare de coacă pentru piine, frământată în căpistere.

II*

allôn (-i) s. m. = mesteacăn, oțetar, lemn nerod.

antereu (-ie) s. n. = bluză (cu sau fără mîncaci) făcută din pînză de bumbac, pe care o poartă femeile bătrîne și uneori bărbații.

arbătârlo s. f. = forță, putere, silă.

azeveul vb. refl. = a (se) adăposti.

azîr adv. = gata. *Stă etinele azîr să ia bucătura copilului.* Circulă la aromîni și megleniți; cf. *Grai și suflet*, VII, 1937, p. 246.

beg s. n. în expr. *de-a begu* = joc de copii cu cinci pietre. (DA și CADE: joc cu nuci).

bitluseă (-ști) s. f. = cojoecel; cojoc scurt fără mîncaci, care se încheie pe umăr; cojoc împodobit. *Imbracă bitlusea să nu răcești!* (Circulă în satele Dăbuleni, Călărași, Măceșul de Jos, de pe marginea Dunării, în care au rămas mulți ardeleni cu oile „în baltă”; DA și CADE îl atestă în Transilvania).

bîta s. f. art. v. *bitu*.

bîtu s. m. art. = bunic (folosit de copii și de mături numai articulat; în comunele Celar (r. Caracal); Giurgîța (r. Segareca) Măceșul de Sus este folosit și *bita*).

bobîrlău s. n. = preparat lăptos făcut din sămînță pisată de cînepă și chiar de dovleac (bostan) strecurat prin sită și apoi fiert cu făină; se face numai o dată pe an, în ajunul crăciunului; v. *lapte de bou*.

bôtă (bôtii) s. f. = vasul în care curge țuica la cazan; putinică, șiștar.

brădeancă (-ence) s. f. = fată care împodobește bradul de nuntă.

burtă s. f., în expr. *burla vacii* = smîrc, mlaștină, în care te poți scufunda, dacă

se rupe stratul de la suprafață format din rădăcini de plante: papură, trestie ș.a.

calapănță (-e) s. f. = femeie rea de gură, care vorbește mult, vrute și nevrute, care nu-și ține cuvîntul.

căriténie s. f., în expr. *a face de căriténie* = a termina, a lichida.

câl s. m., în expr. *de-a câlu* = joc de copii cu cinci pietre, dintre care una este mai mare și se numește „câl”. Se joacă numai cu mîna dreaptă; v. *begu*.

ceancă expr. = ziceam că; se aude și *ceamcă*, iar la pers. a III-a: *ceacă*.

chfeură (-i) s. f. = 1. drugușoară cu boabe din moșul porumbului. 2. moșul porumbului. 3. cîrei de strugure, bucată de pământ cu iarbă, rădăcini de arbori și alte plante, care se rupe de uscat, plutește cîtva timp și apoi se proptește de o insulă sau devine o mică insulă mai depărtată de mal. Prin asemenea *chiciuri* își fac rațele sălbatice cuiburi.

chltî vb. = 1. a pune, a așeza în ordine lucruri. 2. refl. a se împodobi, a se găli (cu haine bune). 3. a împături. 4. refl. a se pune pe fugă, a se repezi.

clafe (-uri) s. n. = briu țesut din lînă (mai ales de culoare roșie).

ciociltéu (-ie) s. n. = rețevi (de lemn), băț scurt, jilăvele scurt, cu care se dă după vite; de obicei este făcut dintr-o ramură de arbore.

ciotțe (-ce și -uri) s. n. = mic cilindru de lemn cu diametrul de 2–3 cm, tăiat de

* Au fost incluse și unele cuvinte culese din comunele Morunglav, Pîrșcoveni (raionul Balș) și Oprîșoru, Plenița, Risipiți (raionul Plenița).

la capătul unui băț de lemn rotund; se folosește de copii în jocul „de-a cionticu”, punându-se pe un băț, numit „masă”, așezat orizontal pe pământ. Un copil dă de-a zvrilita în el. Dacă-l lovește bine, *cionticul* zboară la o distanță între 20 și 50 de m.

cleătă (*cléte*) s. f. = 1. grupă de fire la războiul de țesut. 2. crenguță cu codițele fructelor crescute dintr-un loc, dintr-un mugure, 3. porțiune de gard care se poate lua. 4. o bucată de teren cultivat cu zarzavaturi.

clondăr (*-e*) s. n. = sticlă de lampă.

colțăr (*-e*) s. n. = bucată de pânză, de obicei albă, triunghiulară, cu care femeile își leagă părul și apoi se îmbrododesc cu basmaua.

cornurăr (*-e*) s. n. v. *colțar*.

crinăriu (*-ie*) adj. = violet, de culoarea stinjenelului, căruia i se spune *crin*.

crinurru (*-ie*) adj. v. *crinăriu*.

dafin (*cref*) s. m. = 1. salcâm cu ghimpți lungi și floarea de culoare alb-violetă. Se pun unu lingă altul pe marginea viilor și grădiniilor, formînd un gard viu. 2. gard viu.

dafinăș (*-i*) s. m. = 1. dafin cref; nu este diminutiv de la *dafin*, care în regiunea Craiova, în majoritatea cîmuniilor, înseamnă „salcâm”, ci diminutiv prin analogie, acest arbore avînd ghimpți și frunză compusă. 2. gard viu.

dafinșă s. f. = gard viu; v. *dafinaș*.

dăturnă (*dăturnez*) vb. = a izgoni, a depărta pe cineva (de casă).

desfălăură (*desfălăurez*) vb. refl. = a se dezbrăca de haine, afară de cămașă; a fi numai în cămașă și descins.

dovleac s. m. în expr. *dovleac lucece* = = dovleac alb cu coajă subțire (explicația dată în CADE nu este potrivită pentru acest înțeles).

găteală s. f. = mîncare pregătită (cu carne, ceapă, varză, orez etc.) mai ales fiartă sau friptă sub țest; cf. *Grai și suflet*, VII, 1937, p. 246.

golopán (*-ă*) adj. = 1. lacom de mîncare. 2. gol, îmbrăcat prost.

glog (*-gi*) s. m. = om prost, înapoiat, însă robust, puternic; om care ține la obiceiuri învechite. cf. *Grai și suflet*, VII, 1937, p. 246.

glogozăni s. f. pl. = 1. gunoaie depuse pe fundul unei sticle cu băutură. 2. diferite sfărîmături, gunoaie rămase după ce s-au vînturat (s-au ales) boabe de fasole, cîncă.

glojdeán (*-eni*) s. m. = coceanul, tulpina porumbului, mai ales după ce frunzele verzi sau uscate au fost mîncate de vite.

gúlă (*-e*) s. f. = 1. bucată de lemn cilindrică, cu diametrul de 2--3 cm și înălțimea de 3--4 cm, cu care se joacă copiii în jocul „de-a gula”; v. *ciontic* și *pompic*. (Aproape în toate satele din raionul Gura Jiului se spune *pompic*, „de-a pompicu”; numai în Daneți se zice *gúlă*, „de-a gula”). 2. minge făcută din păr de bou. Cu această minge, copiii se joacă „de-a gula”, oină.

hăiteș (și *hăitoș-ă*) adj. = voinic, puternic, tare; cf. *Grai și suflet*, VII, 1937, p. 246.

(h)otări (*h)otărăște*) vb. refl. unipers. = a se alege, a se delimita elementele dintr-un amestec în fierbere. *Săpunul se otărăște dacă nu-i pui sare.*

ilie (*-ce*) s. n. = 1. haină cu mînceci, făcută mai ales din fire de lînă împletite cu cîrlige. 2. un fel de flanel, pulovăr, care se încheie cu nasturi în față (pe piept).

io! interj. = uite, privește.

izăltăt (*-ă*) adj. = nebun, nerod, smintit, sărit din minți.

ineclui vb. = 1. a (se) înșela, 2. a-i lua dracu mințile, a se năuci; cf. *Grai și suflet*, VII, 1937, p. 247.

inehiolă (patru silabe) vb. refl. = a prinde chef la băutură; cf. *Grai și suflet*, VII, 1937, p. 247.

înfălăură (*înfălăurez*) vb. refl. = a se îmbrăca cu hainele, după ce s-a încins cu briul sau cu betele peste cămașă.

înfăioiă, (*înfăioiez*) vb. = 1. a (se) sătura bine; a fi foarte sătul; a i se umfla pîntecele ca toba. 2. a (se) umfla (ugerul unei rumegătoare din cauza abundenței laptelui) t

3. fig. a se zborși, a se repezi. *Cele-nțăfoi (ești) la mine.*

jân (*jâuri*) s. n. = tarla; distanța dintre două drumuri paralele, pe câmp (folosită ca unitate de măsură).

lan (*-i*) s. m. = lanț gros de fier, cu verigi largi, veriga din cap fiind mult mai largă decât celelalte; cu el se împiedică roata carului când coboară pe o coastă, sau se folosește pentru a înmădi două perechi de boi, legind tînjala de proșap; i se mai spune și: *coadă; circei.*

lână (*-e*) s. f. = scîndură de lemn lungă de 1 m—1,20 m, lată și groasă de 5—6 cm; este legată în fier și prin mijlocul ei trece cuiul de fier care unește proșapul cu corpul carului; de capetele ei și de capetele osiei din față se leagă scările (vătraiele). Mai este o *lană* la mijlocul carului, pe sub loitre, de care se leagă scările de la osia din urmă a carului.

landră s. f. = cîrd, droaie, ciurdă; (mai ales în expr.) *a se ține landră* = a se ține șir, a alerga, grămadă, unii după alții (cîinii și prin analogie și alte ființe).

lapte s. m., în expr. *lapte de bou* v. bobîrlău.

lăon (*lăun, loân*) s. n. = 1. plantă, iarbă firească și foarte subțire (*myriophyllum*), care crește mai ales în apele mici, încet curgătoare sau chiar stătătoare. Este înaltă cît adîncimea apei. 2. iarbă subțire scoasă la mal de ape. 3. noroi, lut fin ce cade la fundul apei; noroi alunecos în apă, depus pe fund; cf. *Grai și suflet*, VII, 1937, p. 247.

leț vb. refl. = a se lipsi de ..., a renunța la ceva. *M-am leț de el; nu vreau să-l mai văd*; cf. *Grai și suflet*, VII, 1937, p. 247.

leliu (*lélii*) vb. refl. = a se mira, a se minuna; cf. *Grai și suflet*, VII, 1937, p. 247.

loává s. f. = moment prielnic (mai ales cînd e vorba de ploaie) care face să crească cerealele. *L-a lovit loava, de-a crescut așa porumbul.*

loiáu (*-e*) s. n. = baltă, lac.

mălmăș s. n. = 1. v. *daținaș*, 2. lemn cîinesc.

meltie (*-uri*) s. n. = baniță, bănicior (în loc de *merlic*?).

mesteacăn (*-ăni, -ceni*) s. m. = oțetar, salcîm (v. *alion*); lemnul acestui arbore este ușor și arde chiar verde; frunzele și florile au gust amar și miros urît. Crește prin orice fel de loc; a apărut de curînd în Oltenia și de aceea cred că are altele nume.

mêșcă (*mești*) s. f. = 1. lemnul cu care sînt zdrobiți (ștropșiți) strugurii în puțină. 2. mîlca cu care se bate puținejul.

moare s. f. = 1. saramură. *Murăturile se fac cu moare de sare.* 2. Amestec de apă fiartă, sare (uneori și usturoi), în care se pune pește fript, carne friptă (numai de pasăre), ardei copt, usturoi copt. *Moare de săpun* = reziduuri din căldare după ce s-a scos săpunul; stratul săpunului; v. *lor*.

moeadîn (*-e*) s. n. = brîu roșu.

momîndêț (*-i*) s. m. = colac mic (turtiță) care se dă de pomână, după ce a murit un om; se mai numește *colac de la gura festului* (sau cuptorului).

morăjin (*-ă*) adj. = pestriț, roz închis. *Dude morajine.*

morăju (*-ic*) adj. v. *morajin*.

năot s. n. = grămadă mare de oameni, de vite în mișcare; ceva colosal care se mișcă amenințînd.

năoti (*năuti*) vb. refl. = 1. a năvăli cu putere asupra cuiva, a se strînge a se grămădi, în dezordine, multă lume la un loc; (mai ales la pers. 3, și la trecut), *Se speriară vitele și o dată se năotiră într-o parte.* 2. a se pune cu bălăia pe cineva; a se ridica asupra cuiva. 3. a se chiti asupra cuiva.

năprójnie (*-ii*) s. f. = colacul cel mai mare care se face la pomână și de obicei se dă preotului.

nășuseă s. f. = hora care se joacă imediat după ce vine nunta de la plimbare; cf. *Grai și suflet*, VII, 1937, p. 247.

oleț vb. refl. = a se mira, a se minuna; v. *lelia*; (din *o* + *tele*).

opăle (*-ii și opăci*) s. f. = ființă mică, pipernicită, slabă și zăpăcită.

oteșt vb. = 1. a termina, a isprăvi, 2. a oteșt iarba = a dal iarba.

otine (-uri) s. n. = bețișor sau bucălică de trestie de care se leagă firul rupt în timpul țesutului (la război).

otineă (-ei) s. f. v. *oline*.

otinecă (-ele) s. f. = lanț lung de 40 — 50 cm, uneori chiar o bucată de fier cu care se leagă jugul de proțap, pentru ca bouul cel mai puternic să tragă mai mult, înșergând în pas cu celălalt.

pălăgean (-eni) s. m. = pălăgea roșie ; roșie.

pălătuț vb. = a petrece, a trăi (bine).

pîrci (-uri) s. n. = smîrc.

pîrmăe (-ci) s. m. = 1. ulucă, par.

2. ciomag mare.

pompie (-ce) s. n. v. *ciontic*.

poneai vb. = a sta de veghe dormitînd.

pream (-uri) s. n. = 1. bareă, luntre mare cu care se trec oile sau alte vite peste o apă (ballă). 2. sfoară de cînepă.

premuşer (-i) s. m. (rar) = diavolul ; necuratul.

premueț (-i) s. n. v. *premușer*.

pricăli vb. refl. unipers. = a se muja gerul, a se face timp frumos.

prîștini vb. = a îngădui, a permite (CADIE : *prestini*).

răboui (răboi) vb. refl. v. *răbori*.

răbori vb. refl. = a se repezi, amenințînd, asupra cuiva ; a se răsti ; a face pe grozavul.

răboti vb. refl. v. *răbori*.

slodun (-i) s. m. = (rar) copac mare.

strighie (*lirighie*) s. f. = ceea ce rămîne pe fundul sau pe doagele butoiului, după ce s-a tras vinul ; la început seamănă cu o alifie, iar după ce se usucă devine praf, cu care gospodinele aceresc ciorba.

stroși vb. = a zdrobi (struguri).

stroși vb. v. *stroși*.

sturi vb. = 1. a nimici, a zdrobi, a bate rău pe cineva. 2. a se scoroji, a se preface în serum.

șopân (-ă) adj. = smintit, sărit din minți ; nebun.

tabun s. v. = 1. teren pe care pase vitele' izlaz. 2. pămînt pe care crește iarba pentru vile sau cu cereale (proprietate a cuiva).

tălăpână s. f. v. *calapană*.

tecăr (-i) s. m. v. *dașinaș*.

țiglițăr (-i) s. m. v. *dașinaș*, *dașiniță*, *mălinaș* (la Risipiți, r. Pleșița, i se spune : *mălin-coltar*).

tonătee (-ă) adj. = cu toane.

tor s. n. = moarea săpunului, stratul săpunului, zeama ce rămîne după ce s-a scos săpunul.

totirlă (-e) s. f. = rotula genunchiului.

tugă (-gi) s. f. = țigvă (CADIE : *țugă*).

turucel (-cei) s. m. = ciorap gros (nu carimb).

zălăi vb. = a lătra cîinii într-una, în timpul nopții ; v. *zăoti*.

zicăran, (-ate) s. n. = clopoțel pus la gîtul cailor ; cf. *Grai și suflet*, VII, 1937, p. 247.

zîvlói (*zîvloai-oi*) s. n. = foaie verde de ceapă, găunoasă, în care suflă copiii ca să se umfle, după ce au dat-o prin foc să se înmoaie.

zîvloaie (-oi) s. f. v. *zîvloai*.

zîțăr (-e) s. n. = biberon.

zudup (-uri) s. n. = ripă, adîncitură într-un deal ; vale pustie.

zupii vb. refl. = a se lupta să ducă, să poarte o greutate ; v. *uzmi*.

uzmi vb. refl. = a se opinti din greu, a se lupta cu o greutate (un sac plin, un lemn).

vetref vb. refl. = a se recrea, a se aerisi plimbîndu-se ; a petrece fără grijă în aer liber.

zădeineă (-enei) s. f. = zăvelcă, folă fără desene în vergi.

zăotii vb. = a lătra cîinii cu înverșunare (mai ales nopatea).

zătări (*zătăr*, și *zătărăse*) vb. = 1. a nimici, a distruge, a lua cu putere, cu sila, 2. a rupe în bătaie.

zăurdî (*zăurdește*) vb. refl. unipers. = a se coagula laptele stricat cînd fierbe; v. (*h*)olări.

zghindărî (*zghindăr*) vb. = a ațîța (pe cineva), a nu lăsa în pace, a irita.

zoroelie (*-ii*) s. f. = cămașă de plînză simplă (fără podoabe : șabace, cute, găurele).

LUCA PREDĂ

RAIONUL TÎRGU JIU

Satul Suseni

aburî (*aburî*) vb. = a bate vîntul ușor, a adia.

auă! interj. = cuvînt folosit ca răspuns la o amenințare, pe un ton de bravadă, ca dovadă că celui amenințat nu-i pasă; (pron. : au-a).

bertîfă (*-e*) s. f. = manșetă la cămășile țărănești. *Cămașă cu bertîfă* (spre deosebire de cămașa cu mîneacă largă).

biteângă s. f. = (despre bărbați) haimana, om care umblă fără rost.

Bitolea s. m. pr., în expr. *a se duce în Bitolea* = a se duce departe de tot. Cunoscutul oraș macedonean Bitólia, de care țărani au auzit cîndva, s-a asociat cu ideea depărtării în spațiu, însă cu pronunțare schimbată.

bieniță s. f. = ceață.

bit (*-e*) s. n. = bețișor subțire și scurt, cu variate întrebuințări mărunte.

bleîu s. m. fig. = om necioplît, grosolan.

bóghie (*-ii*) s. f. = grămadă de fin cîl se ia pe un car.

borîșcăi (*borîșcăie*) vb. refl. = (despre vaci) a se agita, a fugi azvîrlind din picioare (cînd sînt ațîțate de muscă).

boșométe (*-fi*) s. m. = copil grăsuliu; v. *burfele*.

bozón s. n. = rămășițe care se aruncă din cazan, după ce s-a fabricat țuica.

burăueă s. f. = bură, ceață deasă.

burfețe s. n. = copil mic, grăsuț.

cap-șteap adj. adv. = zăpăcit, buimac.

Umblă cap-șteap.

călbăid (*-ă*) adj. = neîndemnatie, nevoieșă din cauza unei constituții slabe. „Ești un călbăid”; *călbăidule!*”

chireáv (*-ă*) adj. = bolnăvicios, om cu sănătate șubredă, din cauza unei boli; v. *Ureav*.

cinșoără s. f. = masa care se face în seara de ajun al unui praznic; *Cinșoara* anului nou (31 decembrie).

clomóg s. n. = grămadă.

ciorecâni s. m. pl. = obiele de dimie cusute în formă de ciorapi.

ciosmăț vb. = a ciopîrți.

cîl (*-e*) adj. = ciung. *Parcă ești cîl* = ești neîndemnatie.

clefîfă s. f. = flecar, care vorbește mult, fără rost.

coacă s. f. = naiba; în imprecajii: *bea, be-te-ar coaca!*

copreú (*-ele*) s. f. = prăjină.

dándora s. f., în loc. adv. *în dándora* ... = cu prilejul, în împrejurarea (care a reținut toată atenția). *În dándora nunții* = ocupat cu nunta, absorbit de grijile privitoare la nuntă; v. *în dándora!*

de-a dóua loc. adv. = de-a curmezișul. *S-a pus de-a dóua* = s-a opus, a împiedicat ceva.

deálă s. f. = cusur, defect fizic sau moral, viciu ascuns; medea (pron. : dea-).

diug adj. = (mai mult despre rufe) murdar, îmbăcșit.

dreáván (*-ă*) adj. = înghețat, înțepenit de frig, cu membrele înțepenite din cauza frigului.

drui (*-le*) adj. = înghețat de frig; (subst. în expr.) *E un drui de copil* = are un trup plin, tare.

dudui (*dudói*) vb. = a goni, a alunga (animale, mai ales cîini). *Dudoaie cîinii*.

durugeacu s. n., în loc. adv. *cu durugeacu* = cu incet, încet-încet.

fieătete (*-fi*) s. m. = cîrnal făcut din ficat local.

foroîseă s. f. = 1. pielița bobului de strugure. 2. fișii subțiri de lemn care ies în urma rîndelei. 3. păstăile rămase după ce s-a bătut fasolea.

fufune s. f. pl. (pronunțat cu *e* deschis) = feluri de mîncare ușoare. *Prăjiturile sînt fufunele*.

furul (*furnic*) vb. = (despre cai) a sforăi, sperîindu-se de ceva, în special cînd simte apropierea unei fiare sălbatice.

găuyiôs (*-oăsă*) adj. = lacom la mîncare.

gevăli vb. refl. = a se văita, a plînge din cauza unei mari dureri (pierderea unei ființe iubite).

gilvi vb. = a răsfața un copil.

ging (*-ă*) adj. = gîngav (și ca patronimic : Gîngu).

glod (*-uri*) s. n. = mijlocul cu semințe al unui fruct (măr, pară), care nu se mănîncă.

goănă (*-c*) s. f. = pietricică.

goei (*-uri*) s. n. = o gropișă mică, unde se așază mîngea, pentru ca de acolo să fie azvîrlită cu un băț, — în diferite jocuri cu mîngea. *Am băgat mîngea în goei*.

gréjnie (*-ă*) adj. = netrebnic; mai ales ca apelativ, cu care mamele se adresează copiilor : *gréjnieule!*

hăisăl vb. refl. = a se da într-o parte, a se deplasa (fiind vorba mai ales de un vehicul sau de încărcătura lui; derivat de la *hăis!*)

hălăl s. n. = gălăgie.

hăpriș s. n. = tufă deasă de mărăcini.

hărămúgu s. n., în loc. adv. *cu hărămúgu* = cu grămada, amestecat; unul peste altul, fără alegere.

hoîreă s. f. = sperietoare; se spune copiilor, ca amenințare : *Taci că vine hoarca*; (CADE : babă rea, babornișă).

hoî vb. = 1. a opri (un bou), cu tendința de a-l da înapoi. 2. a striga *ho!* pentru a îndepărta o fiară sălbatică : *Lupul a fost hoit de la oi*.

hoiăndra adv. = vreaște; ceva lăsat deschis, pe unde poate trece oricine. *A lăsat porțile hoiandra*.

hólă adj. f. = leneșă, cu îmbrăcămîntea negrijită, care nu e bună de nimic.

holoméni s. f. pl. = păsări de curte de toate felurile; orătării.

honțâni (*și honțâl*) vb. = a trambala, a hărțui, a sîci pe cineva, punîndu-l pe drumuri fără nici un rost.

hordéică (*-ci*) s. f. = haină veche și adesea ruptă.

horhoî vb. = a necheza ușor (cînd iapa își regăsește mînzul sau cînd i se aduce nutrețul).

húdi! interj. = vorbă cu care se alungă un cîine din casă (sinonim : *ni!*).

huducău adj. = lacom peste măsură, mîncău; (mai ales la vocativ : *huducăule!*), cînd cineva se înecă cu mîncare, din cauza lăcomiei).

humói s. m. = om cu o înfățișare neplăcută.

huplău adj. = lacom la mîncare; v. *găuyios* și *huducău*.

húrdú-húrdú adv. = în neorînduială, lucruri puse unul peste altul, într-o dezordine completă; țalmes-balmes.

îmbungîni vb. = a înșepeni, a amorți. *A îmbungîni mămăliga pe foc* = a fiert prea mult (cineva *îmbungînește* din cauza trîndăvicii îndelungate).

lăcăstéu (*-cie*) s. n. = bălloacă pe drum (după ploaie).

mămúie (*mămui*) s. f. = păpușă făcută din cirpe nefolositoare, ca sperietoare la cînepă.

mărtălój (*-oágă*) adj. = care nu poate merge bine, fiindcă nu-l țîn picioarele; care se-mpiedică în mers și cade des.

mătarîngă (*-gi*) s. f. = ciomag de dimensiuni mari, lung și gros.

meacă s. f. = naiba, dracu; în expr. *Ba pe meacă* = pe dracu (întrebuințat numai de femei, pentru a evita pronunțarea cuvîntului „dracu”).

mécla! interj. = lăcere!

medeá s. f. = cusur, defect.

míslá (*mísléz*) = vb. = a rásfáța.

mízdigái s. n. = ceva mult și mărunț. *Am fost la pescuit, dar n-am prins decît niște mízdigái* (pești mărunți); *mízdigái de copii* = copii mulți adunați la un loc.

mleut adj. = moale, greoi, care se mișcă încet.

motoșíná (-i) s. f. = legătură de mai multe obiecte mărunte (bani, semințe etc.).

mucăreálá s. f. = mucezeală.

mucări vb. refl. = a mucezi.

mudiudíoi s. m. = om care nu e bun de nimic, leneș.

murcucú (*murcúciuc*) vb. = a vorbi nelămurit, bombănind; a îngăima.

mușchéte (-ți) s. m. = mușchiul porcului.

năfléte s. m. = nătărău, nătăflețe (în glumă și cu ușor rásfáța).

năzvási vb. = a rásfáța.

nemínțós (-oasă) adj. = fără minte, care face prostii (din lipsă de judecată).

orbéte (-ți) s. m. = om de nimic, ticălos.

parțón (-oane) s. n. = porțiune de lucru, repartizată fiecăruia, la munca cîmpului sau în cea casnică (contaminare dintre *parte* și *porțiune*?).

păpálúyá (-gi) s. f. = mîncare făcută din unt proaspăt și mămăligă caldă; e o mîncare a copiilor, preparată de ei, în momentul cînd se toarnă mămăliga și se scoate untul din puține.

paradíelu s. n., în expr. *s-a ales paradíciu* = s-a distrus complet; s-a ales praful.

pírșéte s. m. = om de nimic, viclean.

plástore (-i) s. m. = grămadă de fin, strîns după cosit, care se poate lua pe un car.

poítrá s. f. = ziua a doua după o sărbătoare, la care se face praznic în casă; pron.: po-i.).

políní vb. refl. = a începe, a rásári (o plantă).

polóji vb. = a vorbi multe și fără rost, a vorbi verzi și uscate.

poreoléte s. m. = căpiță de fin care poate fi transportată pe pari de către doi oameni.

porobotí vb. refl. = a cășuna pe cineva, a se porni cu înverșunare, cu mînie asupra cuiva.

posoáécá s. f., în expr. *l-a făcut posoáécá* = l-a omorît, zdrobindu-l cu totul.

poteáš (-á) adj. = neputincios, slab, care nu e în stare să ia o inițiativă sau să reacționeze la ceva, în mod pozitiv.

praș s. n. = strop. *Nu mai e praș de mălai, de făină etc.*

prebálui (*prebálui*) vb. = a socoti, a bănui.

príșeupí vb. = a economisi.

purecéi s. m. = fărîmîțuri de mălai copt în țest, prăjite în untură sau ulei; e mîncarea favorită a copiilor și e preparată chiar de ei.

rástáv s. n. = peretele unei erațițe (înălțimea peretelui).

rásurói s. n. pl. = resturi de la cocă, rămase pe vasul în care a fost frămîntat aluatul, după ce acesta a fost ridicat și pus în cuptor. Din aceste resturi, gospodina face colăcei ceva mai mari decît o nucă, pentru copii.

sarsaná (-le) s. f. = povară; bagajul cio-banilor, transportat pe măgari.

seálán (-e) s. n. = legătura de două drugi de porumb, despoiate și unite între ele cu foile lor, spînzurate apoi de o prăjină.

seorobéte (-ți) s. m. = viermișor care trăiește pe partea de dedesubt a pietrelor de pe rîurile mici.

stu! interj. = cuvînt cu care se îndeamnă boii înjugați la car (însoțit și de gesturi amenințătoare) să se dea înapoi.

stuí vb. = a face ca boii înjugați să dea carul îndărăt.

sudóáme vb. def., în expr. *se sudóame* = se scufundă pămîntul; derivat de la Sodomă;

numele propriu. *Sudom* s-a dat unui deal supus deplasării straturilor de pământ.

șempărău (-ic) s. n. = rînd șerpuit de rîuri (cusături) mărunți.

șertăneufă s. f. = partea de jos a șirei spinării.

șoaită s. f., în expr. *intr-o șoaită* = de-plașat.

șoimănit (-ă) adj. = care are defect la mers, din cauză că e cu spinarea deformată; *deșelat, șpetit*. (De la *șoimane*, zeităși populare dăunătoare, care pocesc pe oameni)

șoimăni vb. = a poci, a deforma (în DLR.C. ? *șoimări*).

ștercă (-ci) s. f. = băț de brad care are la un capăt mai multe ramificații naturale, dispuse în coroană, cu care se zdrobesc strugurii.

ștercuț vb. = a zdrobi strugurii cu *șterca*.

ștuburoi (-oai) s. n. = groapă nu prea largă, plină cu apă.

șupî vb. refl. = a se repezi.

tărăbuce s. n. = gunoi amestecat cu praf, adunat de prin curte (nu bălegar).

tizăș s. n. = stînghia care se pune la fundul putinii, de-a curmezîșul, cu scopul de a opri lăsarea în jos a fundului, cînd puțina e încărcată.

tiululcu adj. = gol, fără îmbrăcăminte.

tiutluc adj. = înghețat de tot.

tireāv (-ă) adj. = bolnav care duce boala pe picioare, care are o stare bolnăvicioasă de durată; v. *chircav*.

tohóc s. n. = rămășiță, gunoi.

treesărit (-ă) adj. = care nu e întreg la minte; cam într-o parte.

trîmf vb. = a se speria (în urma unei surprize neplăcute).

trine s. n. = cidru, băutură (nealcoolică) făcută din mere pădurețe (din germ. *trinken* „a bea”, venit prin ardeleni, în graiul cărora apare *trine*; cf. *Cum vorbim*, II, 11–12. p. 39).

troe (-uri) s. n. = vas de lemn, cit o strachină, servind la mîncat, la țară, în locul farfuriiilor.

șipui vb. = a face să țipe (fiind vorba deosebi de un purcel). *Lasă purcii în pace, nu-i mai șipui!*

șindră adj. = (despre femei) drăgăstoasă, căreia îi place dragostea.

u! interj. = cuvînt prin care se răspunde la chemarea cuiva, indicîndu-se prezența persoanei chemate (sinonim cu *aud*): se exprimă — de către cei familiarizați cu el — cu o inflexiune particulară a vocii.

vezălă s. f., în expr. *la vezălă* = în așa fel încît să poți vedea ceva cu ușurință, ca să nu-l uiți.

zăbăr s. n. = agitație în jurul unui eveniment.

zărna (-e) s. f. = om de nimic, invidios, răutăcios.

zălefi vb. = a scăpăta pe nevăgăte de seamă (un om care nu și-a făcut o carieră la timp; a rămas neînsurat pînă la o vîrstă înaintată etc.).

zăpăreă s. f. = copil mic.

zylécină (*zylécin*) vb. = a scutura, a mișca cu mîinile pomul, ca să cadă poamele mai coapte.

zjurupă vb. refl. = a se sfărîma, a se sfărîmîța.

zjurupăciós (-oasă) adj. = care se sfărîmă.

zlemenî vb. = a bate pe cineva rău, a-l zdrobi.

TOMA MĂRUTĂ

RAIONUL TURNU SEVERIN

Comuna Bistrița

adăorăt (-ă) adj. = cu tată vitreg.

alăuzi vb. = a zăpăci.

amól = adv. mutat în apă și ținut citva

limp. *Să pui la amói rușele astă-seară, cu să le spătăm miine.*

avălle s. f. = legănare (a carului prea încărcat).

băleón (-oane) s. n. = piatră mare, pietroi.
băseși vb. = a deosebi, a da la o parte.
bejuieă (-i) s. f. = undiță de prins pește, alcătuită dintr-o nua de trestie, alun, salcin, lungă de 2-3 m cu sfoară și chrlig la capătul sfonii.
beju adj. = amețit de băutură, beat.
bojdășuri s. f. pl. = glume, hazuri, păcălituri.
boută (-e) s. f. = bită, ciomag drept, nelucovoiat la partea de sus.
bolbolât (-ă) adj. = cu ochii holbați, mari, speriați.
bolbotine s. f. pl. = fructe crude în parte (în DA: pepene verde).
borhân (-e) s. n. = stomac.
brăcir s. n. pl. = bete. *Încinge-le bine, Mario, cu brăcirile.*
brlehlși vb. = a lucra ceva mărunț, neînsemnat.
bruceă (-ei) s. f. = bețișor de circa 20-25 cm, ascuțit la un capăt, care se folosește mai ales pentru a prinde capacul la scele scobite și umplute cu orez și nucă.
brucei vb. = a scobi, a scormoni cu un băț.
butúg adv. = de-a valma, unii peste alții.
búmb (-i) s. m. = floare imbobocită, boboc de floare.
bunúr (-e) s. m. = fnttnă cu gălcată prinsă-n lanț și cu roată de învrtit pentru scos apă.
buréji s. n. pl. = mncare (ciorbă) făcută din ficiați și măruntaie de miel sau vițel, acrită cu aguridă de struguri sau cu corcođușe crude.
călărét s. m. = ultimul din cei unsprezece snopi de grâu de la claiia (petița) de grâu. *Așază bine călărétul să nu intre apă în snopi.*
călie adj. f. = călduță. *Ai grijă să nu fie apa fiartă cind frământă pținea; să fie căltie.*
cănáp (-uri) s. n. = sfoară groasă, intermediară între sfoară subțire și frughie.
cărăbít (-ă) adj. = țeapăn, nemișcat, fixat undeva.

cărăténie s. f. = 1. socotcală, 2. glumă.
cășună (cășun) vb. = a se năpusti cu furie, cu dușmănie asupra cuiva.
ceemúr s. n. = amestec de var cu nisip sau pământ pentru prins cărămizile între ele la o zidărie; mortar.
cherlú adj. = amețit de băutură.
chésă (-e) s. f. = pungă de ținut bani, de obicei din pțnză, lungă de 40-50 cm.
chlehlán adj. = gata (de ducă).
chluș (-uri) s. n. = lovitură repede pe sub fălci.
claprazá vb. = a ascuți dinții la ferăstrău.
clefe (-ă) adj. = roșu-aprins.
cloreoví vb. = a se certa.
cireáp (-i) s. n. = ciorap.
cluhái vb. = a lovi ușor, a bate alintind pe copii.
clupalcée (-ci) s. f. = șapeă cu cozoroc în față.
cláple s. f. = grămadă, mulțime.
clúpsă (-e) s. f. = prinsoare, laț.
colvă (-e) s. f. = bită, ciomag drept, prăjină de 2-3 m.
coplól s. m. = copil crescut mai înalt și mai voluminos decât normal.
coreán (-i) s. m. = purice mai mărișor.
coșurnă (-e) s. f. = coș de nuiele, cu mner deasupra, în care își pune femeia mărunțișuri.
cotovăle (-ăi) s. f. = coajă de dovleac galben fiert și căruia i s-a luat miezul; se folosește pentru păstrarea în ea a făinii, a sării etc.
eriei vb. = a vesti.
erúciu s. n. = răspntie.
eupí vb. = a prinde ceva la un loc strmt-dălmărét (-cață) adj. = mlădios.
dărúță s. f. = musafir nepoftit.
doáscă s. f. = leagăn pentru copii; co-vățea, albie.
drándora adv. = fără socotcală. *Merge drándora de colo, pină colo.*
drándoră (-e) s. f. = ambiție, supărare.
drúgă s. f. = coccan.

durdună adj. f. = grăsulic.
fişteie (-ce) s. f. = folă.
fişteieă (-ci) s. f. = fişie, bucată.
găle (găi) s. f. = cioară.
garvănă (-e) s. f. = cioară; (depreciativ) femeie.
gávat s. n. = (colectiv) viermi, murdărie.
geghír s. n. = ciorbă de măruntaie şi ficaşi tocaşi mărunţi.
ghelál s. n. = (colectiv) vorbărie multă cu zgomot, mai ales unde sînt copii.
ghizdáv (-ă) adj. = curajos, deştept.
gogléze s. f. pl. = resturi de ierburi uscate duse de apă şi aruncate într-o margine de pîrîu.
grănují vb. = a vorbi neîntrebat, fără rost, fără motiv.
gropineáţă (-e) s. f. = groapă de formă neregulată, uneori umedă şi părăsită, unde se aruncă gunoaie.
hánlá s. f. = persoană care vorbeşte tare şi nechibzuit, nedînd rînd la vorbă şi altora.
hodíe (-uri) s. n. = hop, groapă mică sau mai mărişoară, din cauza ploilor şi a vehiculelor.
îmbueáturf vb. = a hrăni, a da de mîncare cuiva cite puţin.
împregetá vb. = a întîrzia, a lucra leniş.
înbonfát (-ă) adj. = supărat, îngîmfat.
încintá (încînt) vb. = a se încălzi, a se încălzi.
îngirluí vb. = a întîrzia, a zăbovi fără motiv.
înglezná vb. = a rămîne încurcat, încrămînit, speriat.
îngurluí vb. = a încurca, a nu putea dezlega ceva.
îjmá vb. = a rîma, a scormoni cu ritul în pămînt (porcul).
îjivéte s. n. = teren virgîn, neumblat.
îjvíní vb. = a roade, a lovi rîndînd.
lálá vb. = a lega.
licurá adv. = curat.
lîótá s. f. = nimic.
lilá adj. f. = murdară.

máiuş (-ege) s. n. = steag, fanion.
mírodíe s. f. = pătrunjel.
mltocosí vb. = 1. a mişca un obiect de la locul lui. 2. fig. a nu-şi veni în fire.
mlzgáu s. n. = alunecuş, polci.
mizgúş s. n. v. mlzgáu.
mondáse s. f. pl. = rufe mărunte (ciorapi, batiste), zdrenţe, resturi.
móştíná (-e) s. f. = moştenire.
múşehí s. m. = hat, mejdină, hotar.
năireoáţă (-e) s. f. = femeie nesuferită, care se ţine de altă persoană, fără să fie dorită.
năloáşá s. f. = număr mare, mulţime.
námáş (-uri) s. n. = venitură de apă alcătuită din pămînt, nisip, resturi de bucurii etc.
năprátí vb. refl. = a năvăli asupra cuiva pentru a-l bate.
nelél (-uri) s. n. = vas din lemn, ce ţine loc de pîlnie.
nestájnie (-ă) adj. = neastîmpărat.
notríte s. n. = flin, coceni, paie, tot ce este folosit pentru hrana vitelor.
óbişte s. f. = muncă laolaltă, întovărăşire, ajutor reciproc la muncile agricole.
oiehéşí s. m. pl. = ochelari.
oşehít (-ă) adj. = lovit, jupuit prin lovire.
olínf vb. = a scîrta, a deplasa.
opráví vb. = a termina, a isprăvi.
orbéte adj. = milog, prostovan.
orbéte (-fi) s. m. = vrăbioi.
orieéí s. n. = noutate, ceva secret.
paláneă s. f. = grămadă. *L-am găsit căzu jos paláneă* (cînd c vînt puternic şi ploaie de culcă porumbul la pămînt).
paláueă s. f. sg. = şopron făcut lipit de o clădire.
pálíşá (-e) s. f. = nărav, meteahnă.
pámáet s. n. = mîntie, cuminţenie.
pandalá (-tale) s. f. = nărav; dambla.
pátuláş (-ege) s. n. = grămadă de coceni de porumb aşezaţi cu pricepere într-un pom.
petlíşá (-le) s. f. = grămadă de 11 snopi de grîu, de secară sau orz, aşezaţi în formă

de cruce, trei cu trei și doi cu doi, iar deasupra unul numit *căldref*.

pirel¹ (-iuri) s. n. = loc rămas nearat când, din neglijența plugarului, boli fug într-o parte, plugul sărind de la locul lui; se sapă ulterior cu sapa.

pirel² s. n. = ceață.

plăvii s. f. pl. = prostii, fapte neserioase, glume.

poarnă (-e) s. f. = pornire, înclinare (mai mult spre rău).

poci vb. = a rezerva un loc după secerat pentru cosit, punând în niște bețe cite o mână de iarbă sucită, ca semn pentru ca mimeni să nu-și ducă vitele acolo la păseut.

pocestăne (-ii) s. f. = glumă, vorbă de haz, vorbă pocită.

pointră adv. = în contră, împotriva.

poivă adv. v. *pointră*.

poléjnie (-ă) adj. = întins, neted.

poleleu s. n. = formă bună, ordine. *N-are nici un poleleu la umbat fata asta.*

polimí vb. = a crea, a concepe, a făuri.

ponóy s. n. = orbire.

pósp s. n. = făină fină ce cade în lada morii în vârful grămezii de făină.

postrúgă (-gi) s. f. = răritură la dinți.

prelîntă adj. f. = prefăcută, șireată.

pristiul vb. = 1. a amăgi, a atrage. 2. a tolera. *Pristinește la tine pe copil.*

púnere s. f., în expr. *punere de cap* = vreme rea, urfă, viscoloasă.

rápán adj. = încărcat peste măsură.

rámás (-ă) adj. = sărac.

rojodéle s. f. pl. = poame, fructe.

sánle (-cé) s. n. = ștergar, prosop făcut din cinepă.

seáláne s. f. pl. = un fel de ciucurași de metal -- podoabe ce le puneau altădată femeile bătrine la conciu.

serámurá s. f. sg. = fărîmă dintr-un aliment oarecare.

somodivá s. f. = moarte.

sprinjí vb. = a risipi ceva.

stănoágă (-e) s. f. = bară de lemn ce se pune între cai, în grajd, ca să nu se bată. **străllbát** (-ă) adj. = neastîmpărat, neascullător.

stugní vb. = a da îndărăt.

sturí vb. = a distruge.

súmed (-ă) adj. = umed, mușat în apă și stors.

șehláp (-uri) s. n. = (colectiv) părți ale plantelor rămase după cositul finului, grfului; cotor.

șleán (-uri) s. n. = rînd de zarzavaturi.

șoávă (-c) s. f. = cioară, gaie.

șódaș (-ă) adj. = glumeț, poznaș.

șolóy (-oagă) adj. = șchiop; șubred.

șomolóy (-oage) s. n. = mănunchi de fin, cît prinzi în mână, cu care se freacă caii transpirați de oboșeală.

șomoldóe (-oace) s. n. = ghem, cîrpă făcută motolol pentru a freca pardoseala.

șteneáp (-e) s. m. = stîlp de curte.

tábăr s. n. sg. = adăpost pentru oi, format dintr-un acoperiș de paie sau coceni și închis cu gard de nuiele sau de scinduri.

tágăr s. n. = piedică, împotrivire.

tábúșă s. f. sg. = burduf. *Oile veniră din cîmp făcute tábúșă.*

tlutíúe (-ce) s. n. = bucată de lemn de mărimea celor tăiate pentru sobă.

tlvie (-uri) s. n. = laț de prins cîinii.

tolágy (-iege) s. n. = ramură de măr sau de gutui care se împodobește cu o basma (sau cu o bațiștă) și cu fructe la un parastas sau la pomană.

toltoí vb. refl. = a se sfătui secret, a vorbi în ascuns.

toroápă s. f. sg. = vorbă, știre.

tóruște s. f. sg. = rămășiță de coceni, de paie, după ce au mîncat vitele într-un loc, afară.

trăncănft adj. = amețit de băutură.

trăscălle s. f. sg. = smînteață, scrinteață.

țărțáriciú s. f. sg. = mazărice.

țigórie s. f. sg. = cafea din orz prăjit; malț.

veresé sf. = bogăție, avere.

vospóm adj. = afinat, moale, bun de semănat. *Pământu e vospóm.*

vráu (-uri) s. n. = fază a treieratului cu caii, când grful se călea o dată și apoi se întorcea pe partea cealaltă.

zără s. f. sg. = lapte bătut.

zarzâle s. n. pl. = ochelari.

zâuș adv. = lîrîș.

zdrimboâie (-boi) s. f. = muzicuță din foaie de ceapă verde; suflînd în ea se produce un sunet prelung.

zgoândă (-e) s. f. = glumă, vorbe de ris.
zgurii vb. = a goni, a mișca de la locul lui un obiect sau o ființă.

zlăpăt (-e) s. n. = capac, acoperămint.
zmirei vb. = a privi cu poftă la ceva de mîncare.

zób s. n. pl. = fărimituri.

zvidul vb. = a tîmădui, a vindeca.

G.H. N. DUMITRESCU-BISTRIȚA

RAIONUL VÎNJU MARE

Comuna Broșcari

amîndoi num. = amîndoi, ambii.

alântări adv. = alaltăieri.

alemîndouă num. = amîndouă, ambele.

alergători (-i) s. m. = bărbat care servește la o masă mare la nuntă, botez, pomană, praznic etc., îngrijindu-se mai ales de băutură (servirea mîncărilor revenind în special alergătoarelor); *a mîncea cu alergătorii* = a servi masa mai tîrziu, a mîncea în seria a doua.

alergătoare (-oare) s. f. = femeie care servește la o masă mare (la botez, nuntă, pomană, praznic, nedeie) etc.

arîng (-uri) s. n. = clopot de biserică (instalat în clopotniță).

artîg (-ge) s. n. = bucală mare de carne, piciorul întreg al unui animal.

așternút (-uri) s. n. = cuvertură de pat din lînă colorată, țesută în casă (nu se întrebunțază la acoperit).

băncotă (-e) s. f. = clopot mare pe care îl poartă vitele la gîl.

băueă (băuei) s. f. = nasture mare.

bălăel (-ce) s. n. = șuvoi, puhoi, apă curgătoare vremelnică, formată din ploi sau din topirea zăpezilor.

băsălărgît (-ă) adj. = lărgît, scîlciat, deformat.

băsămăe (-ce) s. n. = cui foarte mare (de peste 0,15 m).

băzăue (-ă) adj. = zăpăcit, dezorientat.

birice (-ci) s. f. = pîrîiaș, apă curgătoare mică.

bît (bite) s. n. = frîntură dintr-o crenguță; bețișor, bețișor.

bîunl (bîun) vb. = a pocni, a produce un zgomot puternic.

blănă (blăni) s. f. = copertă de carte, scoarță de carte (odinioară cărțile — în special cele bisericesti — aveau copertile și din scîndurele (= blăni) învelite cu piele).

blăgămă (-ale) s. f. = balama; încheietură.

boăleă s.f. = apă stătută, încorpilă; băutură alcoolică slabă, cu gust neplăcut.

bobîrnăe (-ce) s. n. = rotire a corpului peste cap.

boleăni (boleăne) vb. refl. = (despre lichidul dintr-un vas) a produce zgomot prin clătînarea vasului în care se află un corp lichid.

boleănit (-uri) s. n. = zgomot produs de lichidul dintr-un vas clătînat.

bordeli (-uri) s. n. = numele unui joc național.

botéală (-eli) s. f. = apropierea oilor bot la bot din cauza căldurii.

botí vb. refl. = (despre oi) a se stringe cerc, bot la bot, din cauza căldurii.

brlehsálá (-áli) s. f. = activitate, muncă (cu lucruri mărunte).

brlehsí vb. = a trebălui, a lucra.

brlgádá (-ázi) s. f. = chirpic, cărănuidă neursă.

brumél (-uri) s. n. = penar, plumieră.

bubrlnǎ (-e) s. f. = iritație mică a pielii, ascuțită la vîrf, provocată de frig (piele de găină), de urticare, de intoxicație etc.

buffáni vb. refl. = a se umfla de somn sau de boală.

bundáréte (-fi) s.m. = partea superioară a intestinului gros al porcului.

caelorít (-ă) adj. = imblesit de murdărie din cauza relei spălări, izinit, mîzgălit.

cardí vb. = (argou) a bate (pe cineva), a aplica lovituri (unei persoane).

cășeá (căști) s.f. = țurcă, băț de 20-25 cm ascuțit la ambele capete, cu care se joacă copiii aruncîndu-l și lovindu-l cu o bucată de scîndură.

căleándrá (-e) s. f. = prăjină dintr-o balustradă, parmaclie de lingă un pod, punte, scară, grădină etc. (lemne încruciate ori în formă de pătrate sau dreptunghiuri, nu pari bătuți în pămînt și legați cu nujele).

căprlór (-i) s. m. = (argou) falcă.

cărioárá (-e) s. f. = cabrioletă, brișcă, vehicul cu două roți.

cătátór s. m. în expr. *cătător de casă* = reprezentant al miresei care vizitează casa viitorului mire în urma pețirii cu succes a acesteia.

ceárgeș (-e) s. n. = ceardaș (dans unguresc).

ceefr (-ă) adj. = infirm, cu defecte organice.

cechezá vb. = a scurta părul de pe ceafă și de pe Țimpe cu foarfecele sau cu mașina de tuns.

cechezá (-ă) adj. = cu părul tăiat de jur împrejur.

ceceveálá (-i) s.f. = ceartă, sfadă.

ceceví vb. refl. = a se certa, a se sfădi.

cérgá (cérgi) s. f. = pătură foarte mare, din cinepă nevăpsită, pe care se usucă grîul spălat, care se așterne în car cînd se transportă cereale nepuse în saci, struguri etc. (care nu se întrebunțează la acoperit sau așternut pe pat — cum indică DA și CADÉ).

chífea s. f. = mătasea porumbului, smocul de firșoare de la vîrfurile știuletelui.

chiontúl (-ie) adj. = cu gîtul strîmb, sucit.

chireosálá (-eli) s. f. = starea fructelor sau a zarzavaturilor stropșite, muiate.

chireosí vb. refl. = (despre fructe și zarzavaturi) a se stropși, a se muia, a se face chisăliță.

cinghír (-e) s. n. = cinghel, cîrlig în care se agață carnea.

eloácú (-ee) s. f. = cîrlig de fixat rufele pe sfoară sau pe sîrmă, să nu le doboare vîntului.

elocirlán (-e) s. n. = unealtă compusă dintr-o țeslă și o dallă îmbinate, avînd aceeași muche și aceeași coadă.

elocirtí vb. = a ciopîrți, a fărîmița cu o unealtă lăioasă un lemn, o bucată de pînză, de stofă etc.

eloflálálá (-eli) s. f. = plescăitul buzelor și al limbii în timpul mestecării alimentelor.

elomnre (-i) s. f. = lovire, izbire, conflict, luptă.

eloroboríșá (-e) s. f. = una din cele două piese simetrice ale carului sau ale căruței dispuse în formă de unghi ascuțit, fixate cu cîte un cap de osia de dinapoi, iar cu celălalt de înimă.

elorofleășcă s. f. sg. = noroi subțire, lapoviță.

eloromélá (-e) s. f. = denumire pentru țigani sau (ironic) pentru persoane oacheșe.

elosmejí vb. = a tăia în bucăți.

elotáe (-ce) s. n. = băț scurt și relativ gros, scurtătură.

elublitúrá (-i) s. f. = partea ruptă de la marginea unui vas.

ciúgu interj. = strigăt cu care se cheamă porcii la mncare.

ciugurii interj. v. *ciugu*.

ciumulí vb. = a strnge cu palmele pinea, care s-a prea înlins, înainte de a se introduce în cuptor; a remodela pinea prea lăsată, înainte de a o pune la copt (Bals).

ciumurlní vb. = a culege.

ciúșeă (-li) s. f. = ardei gras (care de obicei nu este iute).

ciutărăte (-li) s. m. = ciutărăț bisericesc, dascăl.

cire s. m. = cîrd.

clănărătă (-e) s. f. = clarinet.

cochíe (-ii) s. f. = colăcel cu codiță împletită.

colecăy (-egi) s. m. = piesă de îmbrăcăminte din lână împletită sau din stambă, de formă cilindrică și deschisă la ambele capete, cu care își acopăr secerătorii mîinile de la încheietura mîinii pînă către umăr, ca să le apere de înțepături.

coșfóuri s. m. pl. în expr. *în coșofuri* = complicat, dificil, pretențios, ciudat.

corneăy (-egi) s. m. = mărăcine de mărimea bobului de grîu, cu țepi de unu- doi milimetri; planta care produce acest fruct.

cosú (-ós) vb. = a coase.

costăiv (-ă) adj. = costeliv; (despre nuci) lunguiață, greu de spart, din care simburile se scoale anevoie.

cotéț (-e) s. n. = fiecare din cele două piese ale carului sau ale căruței de la capetele loitrelor, care se folosese numai atunci cînd se transportă materiale mărunte, ca: grîu, boabe de porumb, pietriș, nisip, struguri etc.

cotovăie (-văi) s. f. = coajă tare de do-vleac de pe care s-a luat miezul (fie de oameni, după ce s-a copt, fie de porci) și care uneori servește la păstrat în ea sarea pisată, la muiat făină pentru pui etc.

eurățătoăre (-lori) s. f. = uncălă de metal cu care se curăță boabele de pe știuleți.

danș s. n. = du-te-vino, șir de vizite lungi, gălăgioase, inoportune.

dărăcu interj. = exprimă un sentiment de uimire, de surprindere.

dăinăí (dăinăt) vb. refl. = a se da în leagăn

dăinăúș (-e) s. n. = leagăn, scrinciob, frînghie (sau lanț) suspendată de un lemn orizontal cu care se balansează cineva.

dălmejeăneă (-ci) s. f. = damigeană.

dejgheură (dejghéur) vb. = a dezghioaca.

dezlípeală s. f. sg. = (despre persoanele care în mod obișnuit au stomacul lipit din cauza lipsei de hrană) săturare peste măsură.

dezlípí vb. refl. = a mîncea excesiv de mult.

dreăvă (dreve) s. f. în expr. *dreăva gîtlului* = fiecare din cele două mănunchiuri de vase sanguine și nervi situate de o parte și de alta a gîtlului, înapoia urechilor (și care, în general, sînt mai în relief, ca niște vergele).

dînderéu (-i) s. m. = blendereu, vindereu, specie de șoim mic (*Falco avston*).

doăseă (-ște) s. f. = postavă care servește de leagăn pentru copii.

ducímál (-e) s. n. = zecimal (balanță zecimală), basculă.

dudăf (dudăie) vb. impers. = a tuna.

dudău (-ie) s. n. = buruienii, bălării.

dújuie (-ce) s. n. = dopul din partea de sus a unui butoi.

figórn (-órne) s. n. = instrument muzical de suflat constînd dintr-un tub mare încovoial care înconjură capul executantului; helicon.

fístie (-ce) s. n. = peșteleă.

fíștăe (-ci) s. m. = nasture de alamă (întrebuințat de obicei la hainele militare).

furníjări (-e) s. n. = mușuroii de furnici; masă de oameni care mișună.

gemănăre (-ări) s. f. = locul de articulare a piciorului cu trunchiul.

gemnie (-uri) s. n. = geamlie, perete de geamuri.

gíván (-e) s. n. = vas de lemn cu fundul de sus găurit în care curge țuica din cazan.

glojdíorí vb. = a morfoli, a ține în gură un aliment pe care nu-l poate amesteca și înghiți

grădój (-uri) s. n. = impletitură de nucie pentru gard, vase de sticlă etc.

guşul vb. = a sugruma.

gutulân (-i) s. m. = 1. porumbel domestic obișnuit. 2. om simplu, naiv.

guşân (-i) s. m. v. *guluşan*.

hoără (-ce) s. f. = jucărie pentru copii făcută dintr-o nucă din care s-a scos miezul.

hodăţele (-ă) adj. = care umblă tot timpul pe la alții, care nu stă acasă.

hodie (-uri) s. n. = eroziune de-a curmezișul unei șosele (peste care un vehicul poate să treacă, dar produce o zdruncinătură puternică).

holomoceală (-celi) s. f. = zăpăceală.

holomocei vb. refl. = a se zăpăci, a se încurca.

honean (*hòncân*) vb. = a plnge zgomotos.

hodoros vb. = (despre lucruri) a produce zgomot prin ciocnire; a vorbi o limbă neînțeleasă (care pentru auditor reprezintă un șir de sunete fără sens).

hurui (*húruie*) vb. refl. = a se prăbuși cu zgomot, a se prăvăli.

huruiõe (-oacc) s. n. = parlea urzelii care rămâne neșesută.

huzói (-oai) s. n. = ploaie cu stropi mari și deși.

imblăni vb. = a acoperi cu hirtie copertile unei cărți sau ale unui caiet, a îmbrăca o carte, un caiet.

imblănitură (-i) s. f. = îmbrăcămintea unei cărți, a unui caiet.

imbuță (*imbúf*) vb. = a înșepa.

imbuțătură (-i) s. f. = înșepătură.

impoivănăt (-ă) adj. = împiedecat.

imposoeá (*imposochcz*) vb. refl. = a se posomorî, a se întrista.

incintăt (-ă) adj. = încălzit, fierbinte, incandescent.

ineondorá (*incóndor*) vb. refl. = (despre vite cornute) a se privi dușmănos, fiind pe punctul de a se bate în capete; (despre oameni) a privi amenințător, a se strîmba la cineva cu ură.

ineondorát (-ă) adj. = cu priviri amenințătoare, cu mină dușmănoasă.

incentișá (*incutișéz*) vb. = a prinde un animal într-un loc strîmt, a înconjura din toate părțile, cu scopul de a-l prinde; a ataca din mai multe direcții o persoană ajunsă într-o situație critică, din care nu mai poate ieși.

ingirlul (*ingîrlui*) vb. = a duce cu vorba, a amina mereu, a ține pe cineva încrecat.

ingirlululá (-eli) s. f. = amănare repetată, tergiversare.

inturligá (*inturlig*) vb. = a încovoia, a răsuci.

invirlogá (*invirloghez*) vb. refl. = (despre bolnavi) a se îndrăveni, a se pune pe picioare, a se întrema.

jantileá (*jentilicá, -ci*) s. f. = haină (cf. *Descul*, I, „Bibl. pentru toți”, p. 161).

jelépeá (-ci) s. f. = jiletică, vestă.

jghebfășá (-e) s. f. = trunchi de copac mare, scobit sau un obiect din beton cu o formă asemănătoare în care curge apa direct din țuțur (un fel de piuă mai mare).

lăerá (-e) s. f. = parcelă dintr-o grădină, rezervată unui anumit fel de zarzavat.

lăeăștėu (-ie) s. n. = lăcărie, apă multă vărsată prin casă.

lăntete (-ti) s. m. = șipeă.

legătúra (-i) s. f. = bucată de pînză albă, de formă triunghiulară, pe care o poartă pe cap numai femeile măritate; (nu se confundă cu basmaua, testemclul — care-s dreptunghiulare ori pătrate și colorate).

limbărifășá s. f. = dispoziție de vorbă, chef de flecăreală.

linghișpir (-c) s. n. = călușei (din germ. *Ringspiel*).

linguráe (-ci) s. m. = mormoloc, pui de broască.

livădie (-vėzi) s. f. = locul pe care crește fin.

logoănă (-e) s. f. = logodnă.

măchea adv. = oare.

mără s. f. = măr (fruct).

mereór adv. = încetinel.

mleodél s. n. = specie de viță de vie producătoare.

mírodie (-ii) s. f. = pătrunjel.

mișei (*mișei*) s. m. = știulete degenerat, mic, cu boabe puține și mărunte.

mișă (-e) s. f. = furchiță cu două coarne, fixată de inima carului sau a căruței, care împiedică vehiculul să dea înapoi când staționează pe o coastă în sus.

mișăl (*mîțai*) vb. refl. = a scenci, a se prefăce că plînge, a vorbi miorlăit, plîngăreț, pițigăiat.

mișăiată (-ei) s. f. = plîns prefăcut, vorbire miorlăit, plîngăreață, pițigăiată.

mișăit (*-ă*) adj. = care se prefăce că plînge, care vorbește miorlăit; plîngăreț, pițigăiat.

moloșălă (-eli) s. f. = 1. moleșcală, slăbiciune. 2. starea obiectelor muiate.

moloșit, vb. refl. = 1. a fi cuprins de slăbiciune. 2. a se muia.

moioșit (*-ă*) adj. = 1. moleșit, fără viçoare. 2. muiat.

moșoși (*-oșii*) s. n. = vîrf, țugui.

moșoșoia (*moșoșoiez*) vb. = a face vîrf unui obiect, a țuguia.

mușchilășă s. f. sg. = diminutiv de la *muie* (se întrebuințează numai în exclamații).

mușchete (*-ți*) s. m. = fiecare din cei doi mușchi dorsali, paraleli cu coloana vertebrală.

oichete (*-ți*) s. m. = laț la capătul unei sfori, frîngării etc.; inelușele de ață, lînă, prin care se trece iglița, cirligul, andreaua.

oligneală (*-eli*) s. f. = luxație, scrîntitură.

oligni vb. = a luxa, a scrînti, a deplasa o articulație.

orbete (*-ți*) s. m. = om de nimic, ticălos, secătură (fără să fie orb).

orozán s.n. = mortar, amestec de var sau ciment cu nisip sau apă care se întrebuințează la zidărie.

óstru s. n. = joc între opt copii, împărțiți în două echipe de câte patru; o echipă stă căpriță în formă de cruce (doi stau spate la spate, iar ceilalți doi cu capetele sub aceștia)

și jucătorii din echipa cealaltă se dau peste cap deasupra acestora. Cînd un jucător nu reușește să se dea de-a berbeleacul, atunci întreaga echipă respectivă stă căpriță în formă de cruce, iar ceilalți sar peste ei.

paradáisă (-e) s. f. = pălăgea.

pălălăi (*pălătai*) vb. = a umbla într-o doară cu un obiect care atîrnă, mișcîndu-l încooce și încolo.

părînga s. f. în expr. *de-a părînga* = modul de transportare a unui obiect greu cu ajutorul unei prăjini.

petșă (-e) s. f. = grămadă de snopi de grîu așezați în formă de cruce (aproximativ 11,13).

piğuli (*piğol*) vb. = (despre păsări) a ciuguli; (despre oameni) a apuca cu degetele, de repetate ori, lucruri mărunte.

pipolós (*-oasă*) adj. = iute, inimos.

plăstă (-e) s. f. = porțiune de împrejmuire de scînduri sau șipea de lungimea și picilor longitudinale (și care obișnuit ține de la un stîlp pînă la altul).

plătăgină s. f. = pălăgină.

plătăgea s. f. = pălăgea.

pleázna s. f. = mătreață.

plie s. n. = tablă smălțuită din care se fac articole de menaj.

pocinóv (*-uri*) s. n. = pocinog, belea, bucluc.

poloji vb. = a aiura, a vorbi fără rost, a spune verzi și uscate.

póndiia (*-e*) s. f. = scîndură din pardoseala unui pătul, magazii, pod.

pónuri s. n. pl. = boabele de grîu seci, pleava și corpurile străine care rămîn deasupra apei la spălătul grîului sau la treierat.

povóinie (*-ă*) adj. = liber, în voie (sens opus față de CADIE).

prădáisă (-e) s. f. = pălăgea (termenul e mai frecvent decît *paradáisă* — și mai popular).

pricłóri (*-i*) s. m. = perceptor.

privighceioară (*-ori*) s. f. = (ironic) persoană care pretinde că are voce muzicală.

procoról (-i) s. m. = procuror.
projár (-uri) s. n. = pojar.
públâr s. n. = praf, țărână foarte mărunță.
pup (-i) s. m. = boboc de floare.
purecă (-ele) s. f. în expr. *de-a purcăua* = numele jocului „de-a poarca”.
purdeá (-ele) s. f. = (ironic) fată oacheșă.
pușeáviță (-e) s. f. = obiect de joc pentru copii, făcut dintr-o bucată de soc de aproximativ un decimetru și în care se introduc dopuri de cînepă, care se evacuează forțat cu un piston de lemn tare; în felul acesta se produc detonături puternice.
puturoáșă (-e) s. f. = mușcată.
ráboreálă (-eli) s. f. = vorbire pe ton răstit, vociferare.
rábori vb. refl. = a se răsti, a țipa.
rásálniță (-e) s. f. = rásadniță.
ráséálă (ráséái) vb. = a ráschira, a îndepárta unul de altul degetele sau picioarele.
rásécel vb. = a săvirși rásécocitul.
rásécelt (-uri) s. n. = datină care se practică la trei zile după ce fată o vacă. Se rupe un colac, care este mîncat cu laptele muls pe loc.
rásálm (-uri) s. n. = rústem (joc național).
rostoeúță (-e) s. f. = muscă bețivă (*Drosophila funebris*).
sánee (-e) s. n. = țesătură de cînepă din care se fac rufe de corp, fețe de masă, prosoape (de către oameni nevoiași), strecurători de brînză etc.
sápolehșú (-e) s. f. = sapă mică.
sáptémvere s. m. = septembrie.
sárárie (-ii) s. f. = solniță, vas mic în care se ține sarea ce se servește la masă.
scáră (scári) s. f. = treptele rămase în părul omului sau al altui animal tuns neregulat, cu foarfecele.
scírbós (-oasă) adj. = slăpînit de un sentiment de scírbă (deci nu calitatea unui obiect care provoacă sentimentul de scírbă). *Nu mântine, că-s scírboasă și vârs.*
scírelor adj. = cîrlionțat, creț.
scírjelá (setrjei) vb. = a zgírîia.

scírjeletúră (-i) s. f. = zgírietură.
scírláonț (-i) s. m. = cîrlionț, pâr sau pană rásucitá în formă de inel.
scírláonțá vb. = a cîrlionța (a se cîrlionța).
scílpúș (-uri) s. n. = cui de lemn, de care se atîrná ceva.
scoroábă s. f. în expr. *a se usca (a se face) scoroábă* = a se usca și íntări foarte ráu.
seufundiș s. n. în expr. *a se da de-a scufundișul* = a se bága complet sub apă.
scurumie (-ii) s. f. = scrumbie.
scurupátele s. n. în expr. *a se da de-a scurupatele* = a se da peste cap, a se da de-a lumba.
somodvá (-e) s. f. = zîmă rea, ființă mistică (fantastică) ráufácătoare; femeie urtă.
sořie s. n. = șoric, pielea porcului opárită sau pírlitá îndatá după tăiere.
spírl (-ă) adj. = cu penele áșezate vertical, pare-ar fi fost ciufulite, zbrílit.
spúne vb. = a certa, a dojeni. *A spus multe pe mine c-am venit tírziu.*
stoeșálă (-eli) s. f. = starea unui obiect care s-a stropșit; strivirea sub greutatea proprie (a unor fructe sau zarzavaturi).
stoeși vb. refl. = (despre fructe și zarzavaturi) a se muia și deforma sub greutatea proprie, a se strivi, a se zdrobi; (despre persoane) a sta prea multă vreme áșezat într-un loc.
strághetși vb. refl. = (despre lapte) a se coagula pe cale naturală, a se prinde.
stráluet (strálucește) vb. impers. = a fulgera.
stráváloúeă s. f. în expr. *a se da de-a stráváloaca* = a se rostogoli.
stráváloci vb. refl. = a se da de-a rostogolul, a se ínvirti de repetate ori de pe o parte pe alta.
strelíță (-e) s. f. = bobițe de grásime de deasupra unei mîncări; pístrui (pete pe piele).
stroșl vb. = a stropși, a sfárima, a strivi prin apă sare.
stroștoáre (-ori) s. f. = presă, aparat de stors mustul din struguri.

sumuși (*sumuș*) vb. = a așfla clinii asupra cuiva, a îndemna clinii să latre sau să muște pe cineva.

șungâr s. n. = sifilis.

șchiâp (*-uri*) s. n. = tulpina scurtă a unor plante mai rezistente, rămasă în pământ după cosit sau secerat și care înțeapă pe cei care umblă desculți sau cu încălțăminte subțire.

șchiubéi (*-e*) s. n. = izvor, apă care iese la suprafața pământului.

șchiupl (*șchiup*) vb. = a scuipa.

șchiupft (*-fi*) s. n. = scuipat, salivă scuipată.

șengărit (*-ă*) adj. = sifilitic.

șervét (*-e*) s. n. = bucată de pânză pentru șters pe față, pe corp, prosop.

șodolân (*-e*) s. n. = os mare de vită.

șól (*-uri*) s. n. = ceașcă.

șoporof vb. = a vorbi încet, a șușoti.

șoporolălă (*-eli*) s. f. = convorbire în șoaptă, șușoteală.

șordomól (*-oale*) s. n. = crestele de noroi pe care le lasă roțile vehiculelor pe șoselele nepietruite.

șorțări (*-i*) s. m. = (învechit) recrui, cei ce a tras la sorți pentru repartizarea la o anumită armă.

șpirál (*șpiral-e*) s. n. = trior (mașină agricolă).

șteneáp (*-i*) s. m. = stîlp de lemn întrebuințat la facerea gardurilor.

ștîreul (*ștîrcui*) vb. = a învîrți *știrea* (băț cu craci la un capăt) cu palmele într-o oală cu ciorbă de foi de plante, în scopul fărîmării acestora (ciorbă de dragavei, urzici, știr etc.).

ștîhurez (*-i*) s. m. = ciuhurez (o specie de bufniță).

șulfă (*-e*) s. f. = haină veche deformată (se spune cu sens ironic și despre o haină nouă mai puțin valoroasă).

șusea (*-ele*) s. f. = drum, stradă.

tăesie (*-i*) s. f. = taxă.

tălpéte (*-fi*) s. n. = fiecare din cele două tălpi ale saniei.

tărăși vb. = a sta de vorbă timp îndelungat, a istorisi.

teleúță (*-le*) s. f. = (colectiv) caltrafuse, boarfe, bagaj sărăcăcios.

tiolcuș (*-e* și *-uri*) s. n. = pungă de hîrtie de formă conică.

tîribombă (*-e*) s. f. = călușei.

tiutúe (*-e*) s. n. = butuc, relevei, bucată de lemn scurtă și groasă.

tîrál (*tîrál*) vb. = a tîrl, a trage după sine pe cineva sau ceva care atinge pămîntul.

tîrálș adv. = tîriș.

tîrnăfét s. n. = tîgnafes, emfizem pulmonar la cai, astm la cai.

tîrșitoáre (*-ori*) s. f. = prășitoare (mașină agricolă).

tohóc (*-oace*) s. n. = firimituri, resturi, zdrențe (de îmbrăcăminte, încălțăminte, țeșături, plante).

tohocf vb. refl. = a se mărunți, a se fărîmița, a se ferfenița, a se uza.

top (*-uri*) s. n. = legătură de scinduri, nuiele, șipei, șindrila etc.

toroápa s. f. în expr. *a da în toroápa* ... = a se interesa, a se preocupa.

tráfă (*-e*) s. f. = pătură veche, degradată sau haină veche, care nu se mai îmbracă.

treáse s. n. = praf, pulbere.

tribie (*-uri*) s. n. = chibrit.

trieneúlă (*-eli*) s. f. = tresărire.

triení vb. = a tresări, a sări din somn speriat.

troáeă (*-ce*) s. f. = țeastă, craniu.

troálă (*-e*) s. f. = femeie murdară, neglijent și fără gust îmbrăcată.

tupăngeálă (*-ele*) s. f. = bătaie zdravănă.

tupăngf vb. = a bate rău.

turlíg (*-ge*) s. n. = încovoietură, cîrlig, partea întoarsă a unui obiect.

tuturfgă s. f. în expr. *de-a tuturfga* = de-a tumba, de-a rostogolul.

șărtări s. m. pl. = buruiană care crește în lanurile de grâu, cu sămînță mică, rotundă și neagră (care nu se confundă cu neghina); sămînța acestei plante; ciocirlan, coronîște (*Coronilla varia*).

șărșârleă s. f. = grindină mărunță, bucățele mici de gheață, sferice, care cad din înălțime.

șigarie (-ii) s. f. = țigară.

ștălechi s. m. = un fel de leagăn care oscilează dedesubtul unui ax metalic orizontal de care este suspendat (obiect de distracție publică la sărbători).

șulindru (-e) s. n. = trior.

șuról adj. = bășos, drept, ridicat în sus.

șurúr (-e) s. n. = tub de metal sau de lemn prin care curge apa dintr-o fântână.

șururól (-oaię) s. n. = șiroi de lichid.

ușúf vb. refl. = (despre lemne) a se usca.

uncírde (un-ț-cird+de) adj. invar. = mult, în cantitate mare.

urdină vb. = a trepăda, a umbla încoace și încolo.

úrdinăt s. n. = umblare neîntreruptă încoace și încolo.

vălúș (-e) s. n. = cîrpă de spălat și frecat vasele, scindurile etc.

vermănare s. f. = mulțime imensă care forfotește în toate părțile.

vierotie (-ci) s. m. = vier, parc necastrat.

vijulfi s. f. pl. = derivat al laptelui produs prin fierberea zerului pînă se urdește.

vinárliță s. f. = mușculiță bețivă, care trăiește în locurile în care este depozitat vin sau oțel.

vindee s. n. = vindecare. *Nu te scătla pe vremea asta, că te-mbolnăvești de nu-ți mai vezi vindecu.*

virei vb. refl. = a se ascunde ghemuindu-se între diferite obiecte sau între oameni, a se vîri.

vrău (vrăuri) s. n. = amestec de pămînt, apă și pleavă (paie), din care se fac cărămizi sau care se pune între paiantele unei construcții (e viscos și conține și paie).

vrău s. n. în expr. *a munci că-n vrău* = a munci excesiv.

zălól (-i) s. m. = cîrlionț de păr, buclă de păr răsucită în spirală, zulf.

zămălț (-uri) s. n. = zmalț.

zămălțui vb. = a zmalțui.

zdrăncănă (-e) s. f. = jucărie de tablă pentru copii, formată dintr-o lobiță cu pietricelele înăuntru și dintr-un mîner care produce zăngănit cînd este agitată.

zyánfă (-e) s. f. = bucată de tablă, obiect de tablă deteriorat.

zyáu s. n. = șosul care rămîne în cratiță după ce s-a fript carnea.

zyugulí vb. refl. = a se ghemui, a se zgribuli.

zyurní vb. = a determina pe cineva să-și părăsească locul.

zmerăncătă (-eli) s. f. = plîns zgomotos, honcăneală.

zmerăni (zmerăni) vb. refl. = a plînge zgomotos, a honcăni.

znóv (-uri) s. n. = zvon, știre.

zoní vb. = 1. a aiura, a delira (din cauza bolii). 2. a vorbi necugetat, a palavragi.

REGIUNEA I A ȘI

RAIONUL VASLUI

Comuna Bogdana

acușór (-oare) s. n. = croșetă.

balbuzânt (-i) s. m. = om cu fața mare și cu trăsături neregulate.

bașoăldă (-e) s. f. = (depreciativ) femeie exagerat de grasă.

beleuzăt (-ă) adj. = cu ochii zgîlți, holbați; cu o înfățișare neplăcută.

boe s. n. = numele unui joc în pietre: în timp ce se aruncă în sus o piatră mai mare, numită **boe**, se ia de jos pe rînd cîte o piatră din cele patru, apoi cîte două și, în fine, toate o dată. Apoi se pun toate pe palmă, se aruncă în sus, pentru a cădea pe dosul mîinii și iar se aruncă, pentru a cădea din nou în palmă. Numărul de pietre prinse este numărul de puncte („cai”) realizat.

bóld (-uri) s. n. = unul din cele șase (sau patru) lemne ale scrînciobului fixate în grîndei, care susțin polițele.

bosói s. m. = copil mic și gras.

boțâl (-i) s. m. = gheată pentru copii.

bozgorói s. m. = om necomunicativ, retras, nesociabil.

brîuculíță s. f. = (ironic) mîină.

broájbă (-e) s. f. = mînciuță.

buesái s. m. = copil gras.

bucureșteán (-eni) s. m. = ardei gras, gogoșar.

búș (-i) s. m. = numele fiecărui bețișor care ajută pe copiii din prima clasă elementară să socotească.

buteárie (-ii) s. f. = magazie pentru adăpostirea trăsurilor, a căruțelor.

buzúm s. m. = rachiú slab.

cáI (*cái*) s. m. = punct obținut în jocul cu pietrele numit „boe”.

careadél (-ei) s. m. = măcieș.

careadélă (-e) s. f. = măcieșă, fructul măcieșului.

călbăș (-i) s. m. = maț gros de porc umplut cu carne tocată și cu păsat sau orez.

căpătár (-e) s. n. = sfredel mic.

cheágy s. n. = ceva nematurizat, neformat deplin, lipsit de putere. *E un cheag de copii.*

chisói s. m. = copil mic și îndesat, gras.

ciccio! interj. = strigăt cu care se cheamă porcii la mîncare.

ciolfirtă (-e) s. f. = grămadă de lemne (crengi), mare cam cît încapă într-un car.

ciizmărăș (-ul) s. n. = numele unui joc popular.

cirecii s. m. = numele unui obicei de Anul nou. Un grup alcătuit din doi, trei fiicăi (dintre care unul duce în mână *cirecii*) umblă din casă în casă, în ajunul Anului nou, și veslește apropierea „damelor” (echipă de flăcăi costumați). *Primiți cirecii din Verdeș?*,
elúntea s. m. = om înțel la muncă dar și la treabă.

eoelénei (-uri) s. n. = 1. înuețeloare veche la ușile primitive. 2. numele unui joc popular.

ecocostire (-ci) s. m. = 1. tub făcut din cuculă, în forma cifrei 1 (unu) pus cu un capăt în vrana poloboacelor cu vin care fierbe, iar cu celălalt capăt într-o strachină cu apă pentru a înlesni eliminarea gazelor, servind ca siguranță. 2. joc la priveghi.

colțár (-e) s. n. = sobă bătrânească, cu stâlpi pe margine prin care circulă fumul, zidită în colțul dintre doi pereți.

erfel s. m. = dispozitiv format din două bucați de lemn, care face legătura dintre proșap și osie.

erooábeá (-obei) s. f. = vacă foarte slabă.

ecotír! interj. = sunet cu care se alungă pisicile.

ecotírlá (-e) s. f. = pisică bătrână și slabă.

ecotorí vb. = a lovi pe cineva (peste vîrfurile degetelor), a bate.

eránț (-uri) s. n. = petec pe marginea tălpii încălțăminte de piele.

erímp (-i) s. m. = copil mic.

eríșeátúră (-i) s. f. = bucată de alimente ai mușca o dată cu gura.

ecueóș (-i) s. m. = prună deformată în perioada maturizării, cu un gust dulce acrișor.

ecuo! interj. = sunet cu care se alungă un vițel.

ecurnút (-i) s. m. = spin, un fel de seai rotund, de mărimea unui bob de mazăre, fruct al holerei, care se agață repede de îmbrăcăminte.

dáme s. f. pl. = joc specific, numai în ajunul Anului nou. Un cîrd de flăcăi se îmbracă în costume speciale, fiind deghizați în fețe, babe, moșnegi care merg din casă în casă și joacă.

dejár (-e) s. n. = vas mic de doage (mai mic decât *deja* care servește numai la prepararea vinului) cu diverse întrebuințări.

dezblehuiét (-ă) adj. = dezordonat în îmbrăcăminte, mai ales descheiat la gât.

dîreáú (-i) s. m. = om căruia îi place să cobească.

domúz s. m. = om ursuz, posac.

egretá (-e) s. f. = ac de siguranță.

fánár s. m. = nas.

flérá (-e) s. f. = uncalta fierarului cu ajutorul căreia face ghiventuri la șuruburi.

fláesim (-e) s. n. = patent.

flíșehí s. m. = papuci fără ștaif pentru casă.

flíșehif vb. = a lovi animalele cu biciul din cînd în cînd și nu tare.

fuereí (-ei) s. m. = nuiava groasă pe care se împletește gardul propriu-zis la coșerul de nuiete.

gîngléu (-ie) s. n. = picior.

gîcí! interj. = cuvînt cu care se strigă porcii.

gîlv(o)úgá s. f. = minte nepricepută; căpățînă.

gorgoúză (-e) s. f. = fruct crud.

greblár (-e) s. n. = pieptene lat de os, cu două rînduri de dinți (și pe o parte și pe alta), din care unul are dinții mai groși și mai rari; servește la pieptănat, imediat după spălarea capului.

grîndéi (-ie) s. n. = axul gros de lemn prins pe furci, la scrinciobul cu mișcare verticală, în care sînt fixate boldurile.

grohái vb. = a sfărîma, cu ajutorul cailor sau al boilor, ultimele spice, după datul paielelor afară, la treierîșul primitiv.

gurița -fetei s. f. = plantă cu floarea mică, roșie în mijloc și galbenă pe margine.

há-á! interj. = sunet cu care se alungă găștele și rațele.

harbuzoálcă (-ce) s. f. = pepene verde lunguieț, de forma unei elipse.

hiidéa! interj. = cuvînt cu care se alungă porcii.

- horî** vb. refl. = a se roti în cercuri, cum fac cocostreii loamna, cînd se pregătesc de plecare.
- hrîpeă** s. f. = viță de vie tăiată, provenită în urma curățitului vici.
- hulûb (-e)** s. n. = prună deformată în perioada creșterii.
- huruiș (-uri)** s. n. = pîrtie bună de tras cu săniuța pe o pantă.
- hîltîră (-i)** s. f. = pornitura unui dîmb, mal de rîpă, dărmătură.
- îepe** s. f. pl. = doi pari uniți la un capăt în formă de unghi ascuțit, pe care se transportă plugul de acasă la ogor și invers, atunci cînd nu este transportat în car.
- îepure (-i)** s. m. = gogoloș de făină nemestecată în mămăliguță.
- iertăclune** s. f. = cerere de iertare a mîresci cînd pleacă din casa părinților în cea a mirelui.
- iglîșă (-e)** s. f. = bucată de lemn subțire de la gard.
- ihă!** interj. = sunet cu care se alungă hultanul.
- înrute (-ă)** adj. = ager la minte, deștept.
- jambulieă (-ci)** s. f. = haină (femeiască sau bărbătească) cu mînci de lînă.
- Jăreă (jărei)** s. f. = căciulă ponosită, foarte uzată.
- Jîrechl!** interj. = cuvînt care imită zgomotul produs de lovitura de băț, de nua, vargă etc.
- lăuț (-uri)** s. n. = scrinciob cu mișcare circulară, orizontală, acționat de oameni, de cai sau de motor.
- lăstîn (-i)** s. m. = om leneș.
- leasă (lese)** s. f. = strat în care se seamănă ceapa, usturoiul etc.
- leşier (-e)** s. n. = bucată de țesătură de cîneapă ce se pune peste rufe cînd se loarnă leșie peste ele.
- loăzbă (-e)** s. f. = bucată de lemn despicată dintr-un trunchi.
- luminărieă (-ci)** s. f. = nua groasă, care atrîne de virful cumpenei de la fîntînă; de ea se prinde ciutura.
- lutăr (-e)** s. n. = lemnul de sus al unui perete care unește furcile unei case.
- măchină (-i)** s. f. = mașină de vînturat cereale, vînturătoare.
- măchină (măchin)** vb. = a vîntura cereale cu vînturătoarea.
- marșole** s. f. = nume dat unei vaci care s-a născut într-o marși.
- măsă** s. f. = piesă a plugului, la cotigă, cu ajutorul căreia se ridică grindejul pentru a regla adîncimea brazdei.
- mărârîș (-ul)** s. m. = numele unui dans popular.
- mîndrîlă** s. m. = nume dat unui bou frumos.
- mîșă (-e)** s. f. = anexă a carului, în formă de furcă cu coarne solide, scurte și groase, aplicată sub inima carului; cînd carul oprește în paută, mișa nu-i permite să dea îndărăt.
- motrlân (-i)** s. m. = motan de obicei voinic, gras și rotofei.
- nămălă** s. f. = plată în natură (vin, rachiu) pentru împrumutul unui butoi.
- năsăltule (-ă)** adj. = sperios.
- năsîpi** vb. = a umple cu pămînt odăile pînă în dreptul pragurilor.
- năsîpeală (-i)** s. f. = 1. acțiunea de a umple cu pămînt încăperile unei case noi pînă în dreptul pragurilor. 2. pămîntul pus într-o odaie pînă aproape în dreptul pragului pentru a o înălța deasupra nivelului obișnuit.
- nățînga** s. f. = numele unui dans popular.
- năvăloăca** adv. în expr. *a da năvăloaca* = a merge buluc.
- nînea!** interj. = cuvînt cu care se cheamă un vițel, o vacă, un bou.
- oăs!** interj. = strigăt cu care se îndeamnă boii înjuțați să cîrnească spre stînga.
- oîșă** s. f. art. = numele unui joc popular.
- olărăș (-e)** s. n. = oală de lut cu gîtul lung în care se pune laptele la prins.
- oușor (-oare)** s. n. = capătul de jos, rotund, al osului de la picior care unește laba piciorului cu partea de jos a femurului.
- palăut (-e)** s. n. = cui lung și gros, cu floarea mare, cu ajutorul căruia se fixează căpriorii, grinzile la casă.

patrăr (-e) s. n. = banișă făcută din coajă de tei sau de cireș.

păruecăn (-eni) s. m. = par mai mic.

părui vb. = a fixa păruiala casei.

părulălă (-eli) s. f. = 1. totalitatea parilor (de dimensiuni mai reduse decât parul folosit la gardurile de nujele) așezați vertical între buindrugii și care folosesc la fixarea, între ei, a vâlătucilor. 2. acțiunea de a fixa parii la casă.

pătúșcă (-ășli) s. f. = coșul căruței.

peștelea s. f. = partea pe unde ies paiele la mașina de treierat.

pehl s. m. = joc de băieți denumit așa după bețișorul care este bălul, ca mîngea, cu o lopățică, pe rînd, de membrii unei echipe, în timp ce alți copii, din echipa adversă, se străduiesc să-l prindă.

pirostiu s. m. = cercul din față pe care se cîrnește carul.

plesnít (-fi) s. m. = capsă de încheiat bluzele, pantal.

plód (-uri) s. n. = un soi de intestin (organ) în care stă oul în abdomenul păsării, în intervalul de la formare și pînă la eliminarea (ouarea) sa.

pólîșă (-e) s. f. = scaun pentru două sau mai multe persoane la sermicob.

porcărîe s. f. = acțiunea ce-o fac membrii echipei care nu este „la bătaie” (ci „la porcărîe”), de a prinde mîngea și de a lovi în adversari, în jocul „oină” (regional „hoînă”).

potloágă (-ge) s. f. = 1. cîrpă murdară. 2. fig. persoană nevolnică.

puriceală s. f. = 1. acțiunea de a lipi mici bucăți de piatră sau cărămidă pe pereți. 2. totalitatea pietrișului lipit pe pereți.

purief vb. = a lipi bucăți mici de cărămidă pe pereții proaspăt învălătuciți ai unei case, pentru a le mări durabilitatea.

răvne (-ce) s. n. = iaz mic, făcut prin săparea pămîntului, nu prin stăvilirea cursului unei ape.

săci (*săciuri*) s. n. = gard viu de spini.

schjăr (-e) s. n. = vas de bucătărie (crațișă) de schijă, luci, cu piciorușe.

schimboáie (-oi) s. f. = partea dinainte a coligei de formă curbă, cu găuri, care reglează orizontal brazda.

seurmúci s. m. = piciorul păsării de la genunchi în jos.

soțieă (-ci) s. f. = floarea-soarelui.

suiúz (-uri) s. n. = partea din față a încălțăminteii.

susuoáră (-ori) s. f. = popușoiul care crește în urma ploilor, din rădăcina unui alt popușoi răsărit mai de mult.

suvéieă (-ci) s. f. = partea care se mișcă orizontal la porțile vechi țărănești.

șotróg (-gi) s. m. = 1. încălțăminte rea, uzată la maximum, folosită ca încălțăminte de dirvală. 2. fig. om bătrîn.

șură (-i) s. f. = grămadă mare de snopi, paie, fin, cu baza în formă dreptunghiulară.

tăbúieă (-ci) s. f. = sac de dimensiuni mici, aproximativ un sfert de sac obișnuit.

tîrnojálă (-eli) s. f. = tăvălitură prin zăpadă, praf.

tîrnoji, vb. = a tăvăli ceva prin zăpadă, noroi etc.

tîrș (-i) s. m. = papuc de umblat pe lingă casă, fără ștaif, vezi „flișchi”.

tîrșoágă (-ge) s. f. = femeie stricală.

títa-máre! interj. = cuvînt de alintare a unui copilăș ca răsplată pentru vreo treabă oarecare, însemnînd: „să crești mare, mare” (însoțit de o mișcare a mîinii sau ridicarea copilășului în sus). *Títa-máre, bosoiute.*

tololót (-i) s. m. = frecățel.

tót adj. invar. = (despre fasole) pestriț: *cu totul* = pătate cu puncte cafenii. „*Am pus în grădină fasole cu totul*”.

trohni vb. = a boli (din cauza gripei sau răcelii).

șienál (-e) s. n. = tub mic, înfundat la un capăt, pus la țeava de eșapament a motorului cu explozie de la moară, pentru a amplifica sunetele exploziilor, semn că umblă moara.

șîreă s. f. = numele unui joc în bumbi, care constă în aruncarea nasturilor la *șîreă* (o gaură mică rotundă).

firfiră adj. f. = mărunță; se spune despre o specie de struguri hibridi cu bobilele rari, mici și acrișoare. *Poama firfiră face vinul bun.*

fiu (-uri) s. n. = lîmăcop care are ambele părți în formă conică și care se folosește la săpat șanțuri etc., în locuri pietroase.

fivoaie s.f. = burduf (se spune numai despre abdomenul animalelor și al omului cînd sînt pline pînă la refuz).

fól (-uri) s. n. = țesătură de dimensiuni mari, confecțională pentru a fi pusă pe arie, în fața mașinii, ca să curgă boabele pe ea, sau pentru a se înveli vravul cînd vine ploaia.

fóp (-uri) s. n. = pulpă de pasăre.

fuhái vb. = a întrebuința mereu un lucru.

fuháială s. f. = întrebuințarea zilnică a unui obiect.

umblá (*úmbtu*) vb., în expr. *a umbla cranca* = a umbra fără rost (se spune despre cineva care n-are nici un căpătîi).

vălărét s. n. = obiceiul flăcăilor care, au organizat hora la sărbătorile de iarnă sau

primăvară, de a umbla pe la fetele mari din sat și a strînge contribuția benevolă a părinților acestora, pentru plata muzicanților.

vereáneă s. f. = nume dat unei vaci care s-a născut într-o vineri.

verilă s. m. = nume dat unui bou care s-a născut într-o vineri.

véseă (*vésti*) s. f. = baniță făcută din coajă de lei, cireș etc.

virtěj (-uri) s. n. = cui gros prin care se trece cureaua (gitarul) de la gîtul animalelor prîponite și face ca animalul să nu se înclucească și să se gîtuie.

zghiorghín (-ie) s. m. = măcieș.

zghiorghínă (-e) s. f. = măcieșă, fructul măcieșului.

zgjre s. m. = purcel jigărit.

zgrepănă (*zgrépin*) vb. = a zgîria.

zgrepăuătúră s. f. = 1. zgărfiectură făcută de gheara pisicii sau a cîinelui. 2. sunetul produs de-o pisică atunci cînd zgreapănă la ușă.

C. PARFENE

Satul Mărășeni

adāvási vb. = a aduna, a strînge (în DA : a risipi, a pierde).

astereútlă s. f. = acoperișul de scindură peste care se bate tabla.

atúnéilea adv. = atunci.

heledéu (-ie) s. n. = bețe provenite din buruienii uscate; beldii.

beșieă réa s. f. = erizipel.

boleáueă (-ci) s. f. = mîncare făcută cu cartofi, fasole verde, bob.

hozúnă (-e) s. f. = un soi de cuptor în pămînt în care se face mîncare vara.

buhalán (-i) s. m. = copil care plînge, buhăie.

burlúl (-e) s. n. = jgheab mic prin care curge lichidul din unele căni sau ibrice.

calangú (-ii) s.m. = țigan nomad.

cămărăș (-i) s. m. = cel ce organizează o horă țărănească.

cátúr (-i) s. m. = tufă mare de spini, crescută de obicei pe imășuri.

eeas-ráu s. n. = boală de nervi, un fel de astenie.

eer (-uri) s.n. = bolta cuptorului.

eóueă (-ci) s. f. = lucru mic, sens provenit din acela de stîncuță.

eiocelėj (-e) s. n. = strujean, cocian de porumb rămas de la mîncarea vitelor, folosit la foc.

eiurlán (-i) s. m. = plantă umbeliferă mare, care, uscată, este dusă iarna de vînt; umbra iepurelui.

ecótúnă (-e) s. f. = mahala a satului.

eriválă (-e) s. f. = băl special făcut pentru uscat pielicelele.

dîmbán (-i) s. m. = ridicătură de pămînt, dîmb mai mare. „Și-a făcut casa pe-un dîmban”.

drot (-uri) s. n. = fier de făcut pârul.

franșonătă (-e) s. f. = șal cu franjuri.
franșurică (-e) s. f. = casnică cu franjuri.
găzúșă (-e) s. f. = lampă mică cu gaz,
 mai ales pentru noapte.

ghilă (-e) s. f. = om leneș.

ghirneă (-le) s. f. = basma triunghiulară cu dantelă pe margini, uneori și măregele mici.

ghiujaľău (-ă) s. m. = om bătrîn.

gumăr (-i) s. m. = încălțăminte de cauciuc, purtată de femei și copii (mai ales), gen galosi.

hárto! interj. = cuvînt folosit la arie sau la arat, pentru a întoarce, a cămîi caii.

hreașe (-uri) s. n. = vreașe, mai ales bețe întrebuintate la foc.

hătúră (-i) s. f. = țesătură în multe ițe (12, 24, 26).

izbeală (-i) s. f. = lipirea pereților de vălătuci cu lut gros, bine bătut; lutul care se lipește peste vălătuci.

izbi vb. = a lipi casa peste vălătuci; a pune lut pe pod.

jărehlnós (-oasă) adj. = sărăcăcios îmbrăcat, rufos; (despre un obiect de îmbrăcăminte) vechi, uzat.

jighlúșă (-e) s. f. = jurubiță de urzeală de 30 de fire.

jîntúă (-e) s. f. = mîncare făcută din stoarcerea triflorilor cu mierea din căsuțe; se obține o zeamă care se fierbe.

lămúște s. f. = mulțime de oameni adunați la un loc; membrii unei familii numeroase, oameni care lucrează împreună (în DA: în Transilvania).

legúmă (-uri) s. f. = fructe de tot felul.

nitológ (-oagă) adj. = prostănac și leneș.

ogľănel s. n. = bucășică de piele care leagă bicușca de codirișcă.

olăréř (-e) s. n. = oală de lut înaltă și mai strîmtă pentru pus lapte la prins.

oslón (-oane) s. n. = bancă de lemn din scîndură groasă, necioplită, nedată la rînda.

pieľire s. f. = țesătură cu urzeală de bumbac și bătătură de lînă, în multe ițe, făcută mai ales pentru coverturi.

pirisfel s. m. = om care fură.

prescornleér (-e) s. n. = sigiliu de lemn care se pune pe prescuri; priscornic, pis-tornic.

râmpă (-e) s. f. = prispă de lemn la hambar, pe care se descarcă sacii.

rûpăľău adj. = murdar și neglijent.

scohúel (-e) s. n. = scobitoare.

sóhu s. n., în expr. *sohu bun, sohu rău* = trecerea prin spată (nevedirea) a firelor, cte două fire în fiecare dinte (bun), sau cte 2 într-un dinte și unu în al doilea (rău).

străchlnă (străchlni) s. f. = bucată de ceară de forma unei străchlni.

struř (-i) s. m. = țurțure de gheață.

șatrăneă (-ănci) s. f. = lăicer ales în patru ițe, indiferent de model — cu flori, în pătrate etc.

șerpăľău (-oale) s. n. = brfu de curele împletite.

ștoóre (-ori) s. f. = fașă de lînă împletită cu care se înfașă copilul.

șloámpătă (-e) s. f. (și adj.) = femeie proastă și leneșă.

tașnúu (-aie) s. n. = ciomag mare, prăjină.

tăból (-i) s. m. = sac mai mic sau umplut numai pe jumătate cu grăunțe, făină.

torocăľă (-e) s. f. = mîncare rău gătită; mîncare pentru porci.

tráglă (-e) s. f. = un par cu frînghii la capete, cu care se leagă și se trage grămada de paie de la batoză pînă la șiră.

trantavéle s. f. pl. = toate ustensilele războiului de țesut.

vérze s. f. pl. = varză tăiată mărunt și pusă la mural de obicei în borcane.

zărduľăľă (-eli) s. f. = zeamă lungă (la mîncare).

zdrohľtoóre (-ori) s. f. = un sol de mașină cu roată pentru zdrobit struguri.

zdup s. n. = joc de cărți, în care cel care pierde primește pumni în spate.

zghlhárdă (-e) s. f. = femeie ușuratică.

zgulí vb. refl. = a se ghemui (de frig).

zighľrí vb. refl. = a se zăpăci (pentru moment).

zľámáe s. n. = carnea din mîncare făcută terci.

zľámăeuf vb. refl. = (despre mîncarea fiartă prea mult) a se terciui.

REGIUNEA O R A D E A

RAIONUL BEIUȘ

Comuna Holod

abuá vb. = a legăna, a adormi copilul
legându-l.

aeăreit adv. = oricit.

arnéu s. n. = acoperiș (în DA. : în Banat
și prin părțile alăturate).

asupús (-ă) adj. = răsfriat.

băburá s. f. = un fel de horn, care con-
duce fumul sobei în așa fel ca să nu ia foc
casele învelite cu paie.

bădfé s. n. = tablă de metal.

băsălágă s. f. = traistă.

bítúșe s. f. = șubă din piele de oi (cu
sau fără mînceci).

boaște s. f. pl. = sarmale.

hocúlă s. f. = cană.

bodoúnă s. f. = vas pentru untură.

bofloí vb. = a minca ca lupul flămînd.

bóggă s. f. = capra din spatele carului.

broázbă s. f. = căpălînă de varză ; sfeclă
furajeră.

broză (și : *brouză*) s. f. = bicarbonat de
sodiu.

hubáșcă s. f. = coș mai ales de nuiele.

burgundăi, s. m. pl. = napi furajeri.

cantariğ (-gi) s. m. = cumpăna fîntinii,
dar și picioroange.

cirigheauă s. f. = prăjituri cu drojdie ;
se cheamă și minciunile.

ciuhă s. f. = sperietoare.

eónder s. n. = vas pentru mîncare la
porci.

croámpă s. f. = cartof.

dărăbúț s. m. = proprietarul casei care
a fost închiriată pe un sezon pentru hora
tineretului.

doalmă s. f. = dig.

dríglu s. n. = uncăltă cu care se scoate
jăratecul din cuptor.

felegúță s. f. = ștergar.

fetán s. n. = copac.

flzéle s. f. pl. = șireturi.

fotág s. n. = viscol.

găzdăil vb. = a cotrobăi.

gherm s. n. = cumpăna fîntinii.

ghlob (-uri) s. n. = vas pentru bă-
tut unt.

ghilăzî vb. = a certa.
glloe (-ci) s. m. = bulgăre tare.
glugáz s. n. = gunoi, lemne putrede.
griflu s. n. = condei (cu care scria pe tăbliță).
guzuról s. n. = cirtică.
hábă s. f. = clacă de tors în comun; șezătoare.
haltau s. m. = gonaș la vânătoare.
halvér s. n. = cric.
harséu s. n. = hîrleț.
hîrboáieă (-ci) s. f. = oală.
hîhheádă s. f. = vioară.
hîribă s. f. = carlof.
hoslóp (-i) s. m. = țărúș, stîlp.
huel s. m. pl. = spini.
hulúgi s. m. pl. = coceni de porumb tăiați.
huluș s. m. = fir sterp de porumb.
ierboáieă s. f. v. *ierboaie*.
ierboáie (-oi) s. f. = floarea-soarelui.
lorgován s. m. = liliac.
llstău s. n. = drojdie.
ireă (-ci) s. f. = caiet de școală.
lștalău s. n. = grajd.
inehípul vb. = a fotografia.
inehípultór s. m. = fotograf.
inghîjí vb. = a îndoi.
leb (-uri) s. n. = buzunar.
loj (-uri) s. n. = batistă; plnză de in și bumbac.
lúeră (-e) s. f. = cutie.
laeréu (-ie) s. n. = vestă femeiască.
lăerúță (-e) s. f. = lădiță mică.
lăște s. f. pl. = tăiței.
lihod (-ă) adj. = sărăcăcios; flămînzit; istovît.
lostoplînă (-e) s. f. = brazdă de pămînt cu iarbă.
lud (-ă) adj. = prost.
luheáră s. f. = trifoi.
lux (-uri) s. n. = taxiu.
mieráléle s. f. pl. = albăstrele pentru rufe.
mîșlîng s. n. = porumb semănat des pentru furaj.

mîtăr s. m. = metru la măsură de lemne în pădure.
mondranî vb. = a vorbi neînțeleș, ca pentru sine.
moróe s. m. = morcov.
moșocoárnă (-e) s. f. = un fel de plăcintă cu prune sau brînză.
motrós adj. = leneș, puturos.
murnău (-e) s. n. = cozonac.
mutatáu s. n. = arătător de ceasornic.
nană (-e) s. f. = soră mai mare.
nădăit (-ă) adj. = neașteptat.
oblăe (-ee) s. n. = geam, fereastră.
obșegós (-oasă) adj. = obraznic.
pănevă s. f. = gogoasă.
păsula s. f. în expr. *păsula lui sf. Ion* = roșcovă.
perpelîg (-ge) s. n. = par cu crengi de jur împrejur pe care se pune fin sau porumb tăiat pentru ca să nu ajungă vitele la el cînd se lasă la pășcut pe țarină.
perț (-uri) s. n. = mînut
plpăreă (-ci) s. f. = ardei.
pîn-ce? adv. = pentru-ce?
podlșór (-oare) s. n. = dulap făcut la țară, mai mult bufet.
pogán (-ă) adj. = voinic, solid.
pomóel s. n. = pămînt de ras.
ponloreă s. f. = bluză purtată la țară.
porodieă s. f. = roșie.
preștór (-i) s. m. = receptor.
procuț (-uri) s. n. = pătură de lînă pentru învelit caii la drum (dar și pătură de pat mai groasă de plasă).
rișeăș s. n. = orez.
rujăneă (-ci) s. f. = floarea-soarelui.
sălăriță s. f. = solniță.
seărtavéte s. m. = castravete.
seoaică s. f. = brînză de vacă.
sîgou s. n. = sanie mică cu tălpi de fier; se împinge cu o prăjină lungă cu un cui la capăt; cel ce o conduce stă pe ea (un fel de prototip al schiului).
sărloáge s. f. pl. = perdele.

socălă (-e) s. f. = instrument (rudimentar) pentru adunarea tortului din jurehie pe țevi.

spăcél (-e) s. n. = îmbrăcăminte care e mai mult cămașă decît bluză (pentru femei, făcută din cînepă sau pînză și mai fină).

stălmîjă s. f. = ploșniță.

sterț (-uri) s. n. = opaiț, un fel de felinar neacoperit cu sticlă.

stromojae (și strujac,-ce) s. n. = saltea umplută cu paie.

șeătulă s. f. = cutie.

șod (*șoadă*) adj. = ciudat.

șofel s. n. = ciubăr.

șoróflu s. m. = șurub.

ștreac s. n. = drum de fier.

șúșnie s. n. = uscătorie de fructe.

șusulică (-ci) s. f. = bască.

șușurie s.m. = boboc de giseă.

șută adj. = fără coarne.

șutle s.n. = întinerie

tărjă (-e) s. f. = tabacheră.

tăcneacă s. f. = albic.

téntlu s. m. = porumb

títcu s.n. = lopor.

tirși s. m. pl. = mărăcini.

topăneă s.f. = pantof.

toropit (-ă) adj. = grăbit.

troncalău (-i) s. m. = prostănac.

tuléi s. m. pl. = resturi de fire de porumb.

tullhéni s. m. pl. = firele de porumb despuiate de știuleți.

tutufán (-ă) adj. = tonlalău, prostolan.

țipéle s. f. pl. = ghețe.

țingalău s. n. = clopoțel.

țipói s. n. = pîine albă de 1/2 kg.

țueuréchi s. m. = sfeclă de zahăr.

unghét (-e) s. n. = loc după sobă.

urlău (-uri) s. n. = măciniș mărunțel pentru porci.

vailîng (-uri) s. n. = vas de spălat ta-csmuri.

vă interj. = du-te !

vărjél s. n. = revelion.

vrăjniță (-e) s. f. = poartă din uluci sau nuiele.

vrănă (-e) s. f. = furtun.

zimbóe s. m. = bulgăre.

zimbri vb. = a privi cu nesăț la bucatele altora.

zimbúe s. n. = capac.

zdrob (-i) s. m. = bulgăre.

*Secția de filologie
a filialei Oradea*

RAIONUL ORADEA

Comuna Girișu de Criș

abronci (-uri) s. n. = cerc de fier pentru butoaie, ciubere etc.

abrós (-oase) s. n. = față de masă; mă-săriță.

ăcarindl adv. = oriunde.

ăcareine pron. nehot. = oricine, orice.

ăcarenum adv. = oricum. *Acarenum ai lucra, nu le place.*

adătul vb. = a ademeni.

ajură (-e) s.f. = dungă de vopsea la sochul caselor.

aláš (-e) s.n. = schelă la zidărie.

aléan s.n. silă, neplăcere. „*Mi-i tare alean să mă due pină aeolo*”.

aleghedi vb. = a satisface pe cineva, a (se) mulțumi.

alipui vb. = a așeza ceva, a aranja.

almaréu (-auă) s. n. = dulăpior pentru alimente și vase (și : *armarú*).

amănte adv. = mai înainte.
amucé pron. = oarece.
andáli vb. = a porni.
ándirete adv. = altundeva, în altă parte.
arjág s. n. = lut galben.
arjegós adj. = lutos, argilos.
arşeu (-auă) s. n. = hrlreț.
aslag (-uri) s.n. = pucioasă pentru cură-
 țirea butoaicelor de vin.
asogá (-asog) vb. = a rupe aluatul de
 pline și a-l distribui în coșuri.
astallş (-i) s.m. = timplar.
băbătle (-ii) s.f. = coșul casei, horn.
bădog (-oage) s.n. = tinichea, vas de ti-
 nichea.
bătăcúle (-i) s. f. = trăistuță de pînză
 de sac.
băună (-baun) vb. = a plînge zgomotos.
berbniță (-e) s. f. = bostan; dublete
 cucurbătă.
bintáti vb. = a amenda, a pedepsi.
bînşig (-uri) s. n. = beșug.
bitáng adv. = fără țintă.
bitangáu (-i) s. m. = vagabond.
bitér (-i) s. m. = criminal.
biț (-i) s. n. = franj.
biu s. n. în loc. adv. *din biu* = îmbelșu-
 gat, mult.
bobir (-e) s.n. = laur, dafin.
boboni vb. = a face farmece, vrăji.
bobonituri s. f. pl. = farmece.
bobráli vb. = a lucra ceva cu migală
 exagerată, cu încetineală.
bodón (-oane) s. n. = vas de tinichea
 (smălțuită) pentru păstrarea grăsimii topite
 de porc.
bodórcă s. f. = trifoi.
bolondéu (-auă) adj. = glumeț, neastim-
 părat, păcălici.
bonjár (-i) s.m. = insectă, gărgăun.
bonțáli vb. = a despica vita tăiată (din
 magh. *bonczol*).
botoreáli vb. = a umbla pe dibuite, mai
 ales noaptea sau într-o încăpere întunecoasă,
 căuțind ceva și producînd zgomot ușor.
bótl s. m. pl. = tălci.

brădfe (-ii) s. f. = unitate de măsură
 pentru cereale, cea 12 litri (se pronunță și
bădrice).
brizygála vb. unipers. = a cerne, a ploua
 mărunț.
brugáu (-auă) s. n. = contrabas.
budelărăș (-e) s. n. = portmoneu de
 piele.
butáe (-ieci) adj. = plin de sine, neastim-
 părat.
bumbiț (-i) s. n. = bomboană.
burgundáu (-i) s. m. = steclă furajeră;
 sinonim: napi.
burzulí vb. refl. = a se agita cu mînie.
butușl vb. = a înghionti, a strîmtoara
 într-un colț și a lovi (un animal cu coarnele).
cámniță (-e) s. f. = sobă (de gătit).
caudaláu (-auă) s. n. = sobă de încălzit.
căbél (-e) s. n. = unitate de măsură
 (de 85, 90 kg) pentru cereale.
căpătá vb. = a culege. *S-o dus în ogradă
 să capete buruienii la purcel.*
cărălabă (-e) s. f. = gulie.
cătingán adv. = încet.
căuáel s.m. = fierar.
căuáele (-ii) s. f. = fierărie.
căuáel vb. = a se îndeletnici cu fierăria :
O căuáel mulți ani în sat la noi.
căzál (-uri) s.n. = șiră de paie, de fin.
ceisă (-e) s.f. = ceașcă de porțelan.
cețárnă (-e) s.f. = burlan la casă.
ceună (ceacun) vb. = a urla.
chelm s. n. = făină de calitate superioară.
cherigartáu (-i) s. m. = rotar.
chesheneauă (-ele) s. f. = maramă mare.
chichitáu (-auă) s. n. = albăstrele.
chinzuí vb. IV = a chinui.
ceapáu (-auă) s. n. = pleazna bicicului.
eidír s. n. = vin oțetit.
eidón! interj. = euvlnt cu care se cheamă
 mînjii (și : ciroa).
éigá (-gi) s.f. = scripete de lemn.
elóel (-i) s. m. = coccan de porumb
 sau de varză.
elorgáu (-auă) s. n. = izvor în stîncă (cu
 oarecare cădere).

ciós (-și) s. m. = paznic de cîmp sau la vic.

ciufulí vb. = 1. a baljocori; a porecli. 2. a glumi.

ciühă (-e) s. f. = sperietoare pentru păsări.

ciumpút adv. = aplecat pe vine.

cius (-i) s. m. = moșneag.

ciuteái s. m. pl. = partea de jos a porumbului cu rădăcinile, după ce s-a tăiat tulpina.

clăpăci (-e) s. n. = ciocan.

clémpeș (-e) adj. = greci, împiedicat.

clie s.n. sg. = pline nedospită, aluat necrescut.

coacé conj. = de aceea.

coánel adj. = sașiu.

coáirilí vb. = a vagabonda.

coáiriláu (-auă) adj. = vagabond.

coáoăne s. f. pl. = piftie.

coocotoáre (colotoare-ori) s. f. = oglindă.

cofárișă (-e) s.f. = preocupată, femeie bună de gură „îi umblă gura ca la o cofărișă”.

comínșă s. n. = plata în natură pentru argați.

comláu s. n. = hamei; aluat fermentat întrebuintat la dospitul pînii.

copón (-i) s. m. = clapon.

corintéi s. m. pl. = flăcăi, care cheamă la nuntă rostind o formulă de invitație în versuri și purtînd podoabe speciale; chemători.

cornofár (-i) s. m. = salcîm.

corof vb. = a chiorăi.

cos s. n. = murdărie, jeg.

cosaláu s. n. = fmaț.

coséie s. f. pl. = cusături.

coștolí vb. = a ține pe cineva în pensune.

coștoș (-i) s. m. = cel ce mănîncă într-o pensune sau la un particular contra plată.

coșáră (-eri) s. f. = coș de mîmă împletit din nuiele.

coștoláu s. n. = mîncare din pîrga poamelor sau din preparate din primul porc tăiat anual într-o gospodărie.

coștolí vb. = a gusta.

cotrofleáunță (-e) s. f. = bărbat sau femeie de nimica.

covirilí vb. = 1. a amesteca cu lingura într-un vas 2. refl. a avea grețuri.

cozléu (-ic) s. n. = dulap scund, cu 3-4 sertare suprapuse.

cúpă (-e) s. f. = unitate de măsură pentru cereale, de cca 6 litri.

curástă (-e) s.f. = lapte brînzit, muls imediat după fătare.

curmáu ¹ s. n. = aluat fermentat pregătît dintr-un amestec de făină de grîu și porumb, întrebuintat la dospitul pînii.

curmáu ² (-cie) s. n. = fîșie de coajă de tei.

eursúră (-i) s. f. = colț de pîine rămas după tăiatul feliiilor; partea seursă din pline în timpul coacerii și coaptă parțial, de culoare albicioasă.

daraláu (-auă) s. n. = rîșniță.

dărálă s. f. sg. = uruială.

dărăburf vb. = a îmbucătăți.

dărálí vb. = a măcina la rîșniță.

déje (-i) s. f. = ciubăr cu cercuri de fier.

dejghiná (dejghin) vb. = a rupe.

dimieá (dimic) vb. = a mărunți.

dís (-uri) s. n. = podoabă.

dirt prep. = pentru.

doáseá (-ște) s. f. = scîndură subțire de brad.

dobálí vb. = a vesti (cu toba).

dripilí vb. = a călca în picioare; a strivi.

driglu s. n. = cociorvă.

drombáí vb. = a face zgomot lovind un obiect.

duléu (-cie) s. n. = drum între lanuri, porțiune de hotar.

durgaláu (-auă) s. n. = tăvălug.

durgálí vb. = a tăvălugi; a (sc) rostogoli.

durjulí vb. = a freca.

fătloi s. n. = voal.

fedeliş (-uri) s. n. = capac de lemn pentru vase de lemn.

feleli vb. = 1. a răspunde de ceva. 2. a răspunde cuiva obraznic.

felezău (-auă) s. n. = măluroi de nuiele.

feliğă (-gi) s. f. = faţă de masă din plină de casă.

feştală (-ele) s. f. = vopsea.

feştitor (-i) s. m. = vopsitor, zugrav.

finjănă s. f. v. *finge*.

fiņge (-i) s. f. = ceaşcă de porţelan.

flóe (-oace) s. n. = pupitru, sertar; puil mesei,

flrhóany (-je) s. n. = perdele.

flşeur (-e) s. n. = fluier.

fişeură vb. = a fluiera.

flău (-auă) s. n. = aţă colorată cum-părată din prăvălie şi întrebuinţată la ţesut pentru decorarea prosoapelor, a feţelor de masă.

flóută (-e) s. f. = muzicuţă.

foalvedéu (-auă) s. n. = covoraş pentru perete.

fódră (-e) s. f. = ţesătură cusută cu încreţituri, lată cam de o palmă, aplicată ca podoabă la vestimintele femeieşti.

fodrişéle s. f. pl. = un fel de lăiţei pentru supă.

foltozi vb. = a pune petec.

fónt (-li) s. m. = unitate de măsură pentru greutate, egală cu o jumătate de kg.

fontozi vb. = a peceţlui.

fotáy (-uri) s. n. = furtună.

frimbfe (-ii) s. f. = brul poalelor.

gallseă (-şte) s. f. = colivie.

gat (-uri) s. n. = dig.

ghlungghlúşcă (-i) s. f. = bibilică.

girténe s. f. pl. = lăiţei pentru supă; urechiuşe, dunde.

goréu (-auă) s. n. = coşar pentru porumb.

goz (-uri) s. n. = nutreţ uscat pentru vite.

grlşári vb. refl. = a se zgîrci.

grumăzări s. f. pl. = boală de gît, amigdalită.

gugúř adv. = stînd pe vine.

gúle s. f. = turmă de boi.

gurğól (-oac) s. n. = virful opiniei.

guruli vb. = a (se) rostogoli.

hábă (hábi) s. f. = şezătoare în timpul iernii.

hámiş adj. = (despre cîini) care muşcă.

hăińf vb. = a da căruţa sau animalele înapoi.

hălăđf vb. = a înainta, a progresa.

hămúeă s. f. = nisip.

hărăni s. f. pl. = mîncarc, (hudeosebi) lăpturi.

heberéu adv. = hai-hui, fără rost.

hénţeş (-i) s. m. = măcelar.

herbeieă (-ci) s. f. = vas de lut, sferic, cu două torţi.

hibăzl vb. = a jigni, a muştra.

hij (-uri) s. n. = vie, deal cu vie.

hirsbă (-i) s. f. = cartofi.

hirtileán adv. = subit.

hutúg s. n. = coccan de porumb; tulhean.

húnşut (-ă) adj. = şmecher.

hurlul vb. = a se nărui.

hurláp (-i) s. m. = greieraş.

řda adv. = aşa-i.

řde! interj. = hăis.

řertui vb. = a lăia, a lăzui pădurea.

řereăzl vb. = a dispune de timp.

řgå (-i) s. f. = pereche de vite trăgătoare în jug.

řjóg (-uri) s. n. = măturică de paie pentru a curăţi cuptorul de cenuşă, înainte de a vîri plinea.

řlřş (-uri) s. n. = scăunel la căruţe.

řmpurlřgå (řmpurlřg) vb. refl. = 1. a i se împiedica limba. 2. a vorbi verzi şi uscate.

řnřtăl vb. = a pofti, a invita.

řúă adv. = unde, încotro.

řzfe s. n. = (colectiv) tutei roşi de vite.

řnglnjólá (řnglnjoi) vb. = a curba, a îndoi.

řnřree vb. refl. = a face mofturi.

řnřřil vb. = a řinti.

řnvăřf vb. = 1. a găti o fată fugită de la părinţi în scop de căsătorie: a-i împleti

cosița în conei și a-i schimba năframa colorată de față cu cea neagră a nevestelor. 2. a se căsători fără ceremonial bisericesc.

învăluituri s. f. pl. = amestecături de nutreț uscat pentru iarnă.

jinui vb. = a bănuî.

jlp (-uri) s. n. = loc de pășunat.

jiván (-i) s. m. = tâlhar, criminal, om rău.

jolj (-uri) s. n. = pînză albă din prăvălie.

jucușău (-i) s. m. = executor, încasator, de impozite, de amenzi; cel ce aplică sechestru.

jucufle (-ii) s. f. = actul de încasare a impozitelor.

júne (-i) s. m. = mire (în satele depreziunii Ceica și la vest de Oradea).

jup (-i) s. m. = legătură de paie de secară îmblătită sau de coceni de porumb.

lángă s. f. = flacără, pară.

lăște s. f. pl. = clătite, tăiței.

lăeruí vb. = a aranja, a clădi materiale, lemne în stive.

lăpástós adj. = (despre terenuri) umed, apătos.

lepeti (-esc) vb. = a flecări, a vorbi fără rost.

léveșe s. f. = supă de carne.

lpiu (-i) s. m. = piine mică.

lociogău (-auă) s. n. = stropitor.

lociolău s. n. v. *lociogău*.

lotocf vb. = a vorbi fără rost, într-una.

maínte adv. = mai înainte.

mălnă s. f. = smeură.

mangulău (-auă) s. n. = sul de lemn dințat cu care se calcă hainele de pînză.

mălecină (-i) s. f. = mentă.

mărădi vb. = a rămnea.

mășthóale (-oi) s. f. = mamă vitregă.

mășthól (-i) s. m. = tată vitreg.

mătrici s. f. pl. = reumatism.

méci (-uri) s. n. = opaiț.

mercuăș adv. = încet, încetșor.

meselúeă (-ci) s. f. = nună.

mișóe (-ci) s. m. = cotoi.

moánte s. f. = tescovină.

morarél s. m. = mărar.

morjócă s. f. = rămășiță de cocă întrebuințată la dospitul pînii.

morodic (-uri) s. n. = rămășiță.

moșocóarne s. f. pl. = plăcintă (dospită) umplută cu brinză, mărar și coaptă în cup-torul de piine, o dată cu piinea.

mótov (și : *molovil-ă*) adj. = umed.

múlă (-c) s. f. = caltr.

muláti vb. = a petrece, a face chef.

núdă s. f. = lrestie.

năsăhuc (-ă) adj. = neastimpărat, zglobiu.

neáleoș (-ă) adj. = mîndru, îngîmfat.

neleoșf vb. refl. = a se mîndri, a se lăuda.

uiarfeă (-ci) s. f. = bucătărie de vară.

nimurief vb. = a (sc) schilăvi.

ninerăt (-ă) adj. = dezmiardat.

núlașă adj. f. = (despre făină) de calitatea întâi.

óehiș (-e) adj. = isteț, deștept.

odór (-auă) s. n. = curte.

ográdă (-ăci) s. f. = curte pentru nutrețul vitelor.

ogrejóară (-e) s. f. = grădiniță de flori.

párie (-i) s. f. = pereche.

pascalău s. n. = loc de pășunat.

pălánt (-uri) s. n. = răsad.

pánură (-e) s. f. = stofă pentru haine bărbătești.

părgálfi vb. = a pargăli în tigaie, la foc, amestecul de ceapă, boia și grăsime pentru rîntaș sau alte preparate culinare.

părgáltúră (-i) s. f. = amestec de ceapă și boia, prăjit în grăsime.

pázitúră s. f. = fiertură.

pernéu (-auă) s. n. = cenușă proaspătă de paie.

perșent (-e) s. n. = procent.

petóică (-ci) s. f. = împletitură de ață în care se rășiază vasul cu mincare pentru a fi dusă la cîmp.

pihe s. f. = fulg de pene.

pisát s. m. = mei.

piscalău (-auă) s. n. = uneltă de fier sau lemn cu care se scurmă focul pentru a-l întepi.

plsecălf vb. = a umbla cu ceva oprit (și uneori dăunător).

plseolf vb. = a murdări, a batjocori.

plsecoș (-e) adj. = murdar, ticălos.

plțul (-e) s. n. = adăpost pentru găini.

piref vb. refl. = (despre capre a se împreuna.

plécuri s. f. pl. = clevețe, bîrfeli.

plugărf vb. = a prăși cu mașina de prășit.

poaltă (-te) s. f. = bordei în vie.

poacălf vb. = a împacheta; a (se) muta (din silă).

poacălf (-oai) s. n. = ballă mică, noroioasă, lîngă fîntînă.

poacărf (-e) s. n. = 1. pătură de lînă sau de zdrênțe (țesute în război). 2. covor.

poděl (-eic) s. n. = podul unui coțel.

pondlăcă (-ce) s. f. = îmbrăcăminte femeiască din pînă, purtată sub rochie.

ponozlf vb. = a reclama; a se plînge.

porodcă (-ci) s. f. = pălăgea roșie.

porșor (-i) s. m. = grămăjoară de fîn, adunat din brazde.

pospolét (-ă) adj. = (mai ales despre aluat) umflat, ridicat.

potón (-oane) s. n. = vas de lemn întrebuințat la culesul strugurilor (este fixat la spate cu curele; purtătorul se numește *polonoș*).

potoroșcă (-șle) = coș de rogojină sau paie folosit la copt.

potroef vb. = a nimici.

poutălf vb. = a adăuga, a întregi.

rblău (-i) s. m. = jefuitor, spărgător.

rapandulă (-e) s. f. = femeie stricală.

rătotă (-e) s. f. = papară.

răchleș (-l) s. f. = plăcintă fără umplutură, făcută din foi de aluat.

răgădi vb. = (despre caii prinși la căruță sau la plug) a se speria și a o lua razna.

rămădf vb. = a rămîne.

rindél (-te) s. n. = lădoi, cu speteze, pentru vestminte.

săgă s. f. = miros.

săbălfă (-e) s. f. = croitoreasă.

sămăchise (-i) s. f. = lapte prins.

sin (-uri) s. n. = adăpost pentru nutreț.

smerf vb. refl. = a se codi, a șovăi.

sóatior (-e) = coș de mină, împletit din nuiiele sau rogojină.

sórgă s. f. = grabă.

spămă s. f. = ață de cusut.

stăclună vb. = a curăți filitul de la lampă.

strollbăt (-ă) adj. = (despre copii și tineri) neastîmpărat, neascultător, nerăbdător.

stropit (-ă) adj. = repezit, obraznic.

sureti vb. = a recolta strugurii.

surueli vb. refl. = a fi nevoit să recurgă la ajutorul altuia.

surzui vb. = a face rost de ...

șercán (-e) s. n. = zmeu de hirtie.

șleător (-e) s. n. = străduță strîmtă.

șlfón (-oane) s. n. = dulap.

șlnălf vb. = a compătimi.

șlrincă (-ci) s. f. = fișic îngustă (de stofă, de teren).

șófel (-e) s. n. = ciubăr.

șpărgă (-ăgi) s. f. = sfoară de legat.

șpor (-uri) s. n. = mașină de gătit.

șuăi adj. = (despre pămînt) rece, slab.

șuldéu (-i) s. m. = măscur.

șusecă (șuse) vb. = a ofta.

șut (-ă) adj. = ciuntit.

șútru (-uri) s. n. = colț între cuptor și perete.

tăcărmán s. n. = nutreț pentru vite.

tăniat (-uri) s. n. = cătun.

teleacă (-ce) s. n. = teren intravilan.

ténecl s. m. = porumb.

tle (-uri) s. n. = vas de lemn pentru păstrarea brînzei de oi sau a făinei.

tleări vb. = a îndrepta o căruță pe cale de a se ciocni cu alta, a trage căruța într-o parte.

tistădară s. f., în expr. *tistădară eu lapte* = tăiței cu lapte.

tléu s. n. = topor.

tocănă (-e) s. f. = mămăligă.

toigă (-gi) s. f. = trăsurie pe două roate.

tolț s. n. = drum pietruit.

tosăni vb. = a împinge pe cineva, a se îmbulzi.

trăște s. f. pl. = crampe la stomac.

trăit s. n. = trai, viață.

trifăli vb. = a glumi.

tuceă (-ci) s. f. = curecă.

túihos (-ă) adj. = sucit, zăpăcit.

tulheáu (-eni) s. n. = cocean de porumb.

tutaláu s. m. = prost.

șibăli vb. = a rupe hainele, părul (la bătaie).

șiglă (-e) s. f. = sfeclă.

șigorăle (-i) s. f. = țigară.

șiví vb. = a țipa, a țlui.

șomb (-uri) s. n. = pulpă.

șúeroș (-i) s. m. = sfeclă de zahăr.

șurșalái s. n. pl. = sloi de gheață ce atârână la streășina casei sau în barbă.

șúoš (-e) s. n. = veston ; lacreu, căbat,

ujără (-i) s. f. = cămătă.

ulicáu (-ăi) adj. m. = hoinar.

uspătói (-i) s. m. = oaspete.

valtáu (-auă) s. n. = cambie.

vandróe (-ci) s. m. = vagabond (periculos).

văgăli vb. = a mișca capul încoace și încolo ; a da din coadă (cîinele).

văndrăli vb. = a umbla fără rost.

verișănă (-e) s. f. = verișoară.

vești vb. refl. = (despre scroafe) a se împreuna.

videre (-i) s. f. = găleată de tinichea (*vadră e găleată de lemn*).

vlgăzi vb. = a isprăvi.

vlgăli vb. = a controla, a inspecta, a examina.

vonspór (-e) s. n. = praf negru de curățat plitele și sobele.

vojoí vb. = (despre valuri) a face zgomot.

vontatáu (-auă) s. n. = prăjină pentru transportul nutrețului, când se clădesc căpițele.

vră(j)nișă (-e) s. f. = poartă, între ocol și ogradă, construită din btrnc și împletitură de nuiele.

vují vb. refl. = a se potrivi, a cădea de acord.

zhocotí vb. = a zvîcni.

zdrăviă (*zdrăviu*) vb. = a strănuța.

zghimboiă (*zghimboi*) vb. refl. = a se uita mirat, cu gura căscată.

zghirni vb. = a stîrni, a incita.

zuputí vb. = a bate pe cineva pe infundate, cu lovituri dese.

EUGEN POTORAN

REGIUNEA PITEȘTI

RÂMNICU VÎLCEA

aciră (*acirez*) vb. = a stăruî.
aerîș s. n. = lapte covășit.
aer s. n., în expr. *aerul ploii* = ceața dimineții.
alău (*-ie*) s. n. = țăpoaică de prins pește.
amirui vb. = a aduna oile.
arneăță (*-ete*) s. f. = sobă înaltă și dreaptă, fără ornamentări, încălzită cu paie.
anșuî vb. refl. = a vorbi cu ton ridicat.
atîrnă (*atîrn*) vb. = 1. a fi reținut de ceva. 2. a ezita.
azdruneă (*azdrunc*) vb. refl. = a se culca.
băcluf vb. = 1. a merge prin noroi; a lucra în noroi, pe ploaie. 2. a paște vitele.
bață (*-le*) s. f. v. *bajac*.
bajăe s. n. sg. = resturi de lână murdară.
bandăura adv. = brambura.
baș (*bașuri*) s. n. = cocă rămasă pe fundul căpisterei, strînsă și păstrată în făină ca să servească la coptul pînii.
bășea s. f., în expr. *de-a bășea* = amestecat.
bășeă (*băști*) s. f. = închisoare.
bau s. n. = îngrămădire de lemne pe scoc, în urma unei defecțiuni de scurgere a lor.
bădănă (*-e*) s. f. = puțină mare, pentru prune, ceva mai largă la gură.

bădănșeată (*-e*) s. f. = ficat.
bădărău (*-i*) s. m. = om voinic, înalt și prost.
bădălête (*-ți*) s. m. = lemn scurt și gros de doborît fructele.
băltăel vb. = a tulbura apa jucîndu-te la marginea unui rîu.
bărdăuș (*-e*) s. n.* = făclie din crengi de mesteacăn; mălăuz.
bășeuî vb. refl. = a se separa.
bătătârnel (*-d*) adj. = întreprinzător, vrednic.
bătătôr (*-oare*) s. n. = bastonul cu care se lovește în *cumpănă*, la jocul de copii „popa prostul”.
bătăuș (*-i*) s. m. = hăitaș.
belaluf (*-ie*) adj. = 1. plăplînd, 2. prostănac. 3. nemulțumit.
belel (*-uri*) s. n. = potecă lată printre dealuri, pe care nu circulă carele.
bêlechîță (*-e*) s. f. = cîrligul de sîrmă de la capătul curecii cu care țărani se înșing peste nădragi.
belcoăle (*-oi*) s. f. = coastă (frumoasă) de munte.
buntelê (*-ii*) s. f. = fișie de pînză.
berbêel s. m. pl. = floricele, boabe de porumb arse în ciur, deasupra flăcărilor.

- besăutulă (-e)** s. f. = **1.** beci. **2.** Inchiisoare.
- beu** s. m. = om lembel.
- beұл (-uri)** s. n. = apă adîncă.
- blenderău (-i)** s. m. = vagabond, flendereu.
- bleştl** vb. refl. = **1.** a se deforma. **2.** a vorbi prostii.
- bľbă (-e)** s. f. = gropiță în pămînt, folosită în jocul de copii numit „purceaua”.
- blbolău (-i)** s. m. = bureți de culoare galben roșcată.
- bieós (-oasă)** adj. = tare, rezistent.
- birfe (-e)** s. n. = izvor amenajat, unde poți bea apă.
- bfrijă (-e)** s. f. = talanga, clopotul oilor.
- birife** s. n. = ultima piesă rotundă care astupă gaura de la mașina de gătit.
- bldii (-e)** s. n. = puținei de bătut unt. budăi.
- bileă (-ei)** s. f. = oală mică de lut.
- bire (-uri)** s. n. = luminiș în pădure, (în DA : *băre*, pădurice).
- birie (-ee)** s. n. = băltoaca din fața izvorului.
- birloăgă (-ge)** s. f. = vale înconjurată de păduri.
- birzoăie** s. f. = personaj comic care susține programul unei șezători.
- bizii** vb. = **1.** a bate pe cineva la cap. **2.** a plînge cu voce, fără lacrimi, cum fac copiii.
- blăjdă (-e)** s. f. = birnă folosită la construirea podului casei.
- boăeă (-e)** s. f. = colăcel de pomană.
- boăeău (-ă)** adj. = țeapăn.
- boăglă (-e)** s. f. = grămadă de fîn mai mică decît o căpiță.
- boămľă (-e)** s. f. = **1.** bomboană. **2.** corcodușă. **3.** varietate de prune albe, mici.
- boăneă (-che)** s. f. = femeie oacheșă, murdară, nespălată.
- bobolós (-i)** s. m. = sferă destielă sau de metal, întrebuintată ca jucărie.
- bobonel (-i)** s. m. = colăcel care se dă de pomană.
- bocșă** s. f. sg. = cenușă.
- bogheăună (-e)** s. f. = grămadă de fîn mai mică decît o căpiță; boagă.
- boităr (-i)** s. m. = soi de pește în apele de munte.
- boroghină** s. f. sg. = borhotul de prune, după ce s-a scos din el țuica.
- borș (-uri)** s. n. = fiertură înăcrită cu borș de huște și colorată roșu cu sfeclă; fi g. stînge.
- borzós (-oasă)** adj. = zgîrcit.
- bocșeă (-boșe)** s. f. = bordei în pămînt, folosit ca magazie.
- boșureă (-ci)** s. f. = colibă.
- bótă (-e)** s. f. = **1.** vasul în care curge țuica din cazanul cu prune. **2.** vas de lemn, mic, bine închis, în care se păstrează apa, cînd se muncește la cîmp.
- bótulță (-e)** s. f. = căpăstru pentru vițel; deasupra botului are niște cuie ca să nu poată suga.
- bozăe (-ei)** s. m. = nou-născut.
- brăghie (-i)** s. f. = vas de lemn, vadră în care curge țuica din alambic.
- brăniște (-i)** s. f. = coastă de munte bătută de soare, aproape de sat.
- brușoăvă (-e)** s. f. = ladă de păstrat hainele.
- bréte** s. f. sg. = bete.
- brlehlși** vb. = **1.** a confecționa. **2.** a curăți ceva cu multă atenție, cu migală.
- brlgă** s. f. = lemnele care vin pe scoc.
- brighineă (-le)** s. f. = bidinca.
- brintșór (-oare)** s. n. = brăcinar.
- brinăr (-e)** s. n. = stînghia care unește vîrfurile căpriorilor acoperișului.
- brobete (-ți)** s. m. = cocoloș de mămăligă.
- budăľău (-aie)** s. n. = ghîzduľ întîlnii format dintr-un trunchi de copac găunos; știubei.
- budulľ** vb. = a fura.
- budurói (-aie)** s. n. = loc mocirlos.
- buhăe (-ci)** s. m. = pădure deasă, desiș.
- buľ** vb. = a însemna oile cu vopsea ca să se cunoască ale cui sînt.
- bultăr (-i)** s. m. = ciobanul care merge în urma turmei de oi.

bujbi vb. = a lovi pe cineva, a-l plezni.
bulburuș (-e) s. n. = capsulă de alamă a lămpii de petrol, așezată deasupra fitilului.
bulf (-i) s. m. = parazit al oilor, mai mic decât căpușa.
bumbăni vb. = a se năpusti asupra cuiva și a-l lovi cu pumnii.
bumben (-ă) adj. = (despre păsări) sătul.
bumburoănă (-e) s. f. = bomboană.
bungă s. f. sg. = ceață.
bunglineală s. f. sg. v. *bungă*.
burfeleă (-ci) s. f. = lemnul care prinde japița de proșap.
bușumă vb. = a bate pe cineva rău de tot.
bușumăt (-ă) adj. = îmbufnat, bosumflat.
butie (-uri) s. n. = vas de lemn în care ciobanii păstrează brnza.
butue (-ci) s. m. = piedică făcută din două scindurele între care se prind picioarele de dinainte ale animalului scos la păscut.
butuef vb. = a împiedica animalele cu ajutorul butuețului.
buture (-i) s. m. = 1. bucată de lemn noduros. 2. cioată; restul copacului rămas după tăiere.
buturît (-ă) adj. = găurit.
butușel (-ei) s. m. = papuc de copil mic.
cablîjă (-e) s. f. = capacul de tablă cu care se astupă gura coșului ca să nu iasă căldura din cameră.
calie (-ă) adj. = rău, care nu-și ține cuvîntul, obraznic.
calistră (-e) s. f. = sapă de formă dreptunghiulară cu ciocul lat.
cămură s. f. sg. = 1. tescovină. 2. resturile de la gogoșii de mătase, după ce s-a scos firul.
căpră (-e) s. f. = obiect de măsurat suprafețele terenurilor, făcut din lemn, de forma unui compas cu deschiderea vîrfurilor de doi metri; la unghiul de sus are un mîner.
caracăștîlă (*caragaștîlă*) s. f. = rădașcă.
caralbă (-e) s. f. = picior de animal mort.
carabă (-e) s. f. = fluier din coajă de alun.

carantină (-e) s. f. = luminiș în pădure.
carimb (-i) s. m. = ciorap de lînă, lung pînă la genunchi și fără talpă.
cașmelle (-ii) s. f. = casă dărăpănată.
catonecă (-ci) s. f. = oală mare de lut de circa 20 kg.
cașon (-oană) s. m. și f. = flecar.
căță (-e) s. f. = erăcană de cules fructe.
călbășeă (-șie) s. f. = păhărel de băut țuică, sticlă de circa 125 g.
căleătoare s. f. = 1. lemnul cu care se îndoaie crengile de alun pentru a le face cercuri. 2. pîrleaz.
călii (-e) adj. = călduț.
cămășuială (-eli) s. f. = stratul de cioburi ce se pune în cuptorul olarului înainte de a se introduce vasele la ars.
căntălău (-aie) s. n. = cană de apă.
căpiei (-ce) s. n. = căpăstru pentru vite.
căreăli vb. = a face un lucru prost, de mintuială.
cășîșă s. f. = viesparul în formă de pungă, în care se adăpostesc viespii.
căsoale (*căsoi* s. m.) s. f. = adăpost pentru paza vitelor pe dealuri.
cătămef (-e) s. n. = capătul bulmacilor rețezați cu fereastrăul.
cătămîi (-e) s. n. v. *cătămef*.
cățînf vb. = 1. a flecări. 2. a cicăli, a bate la cap.
cățel (-ei) s. m. = piciorul sîniei care face legătura între plas (talpă) și oplean.
căzanie (-ii) s. f. = povarnă, magazin de butoaie.
ce pron. în expr. *ce și ce* = puțin.
ceăce s. m. = bădăc.
ceacîr (-e) s. n. = uncălă de făcut țevi de lemn.
ceapăs (-uri) s. n. = potecă.
ceaslău (-ie) s. n. = 1. rîndea. 2. mîncare.
cechie (-ii) s. f. = vătrar.
celăr (-e) s. n. = 1. cameră de locuit. 2. antreu, tindă.

cenăce (-uri) s. n. = jumătatea timpului dintre prânzul mic și cel mare, sau dintre prânzul mare și cină.

centuf vb. = a încerca tăria țucii, pentru a constata cîte grade are.

cenuşăr (-e) s. n. = sobă care se încălzește cu paie.

cereui vb. = a bate pe scindurile din lavan vergele în ochiuri, pentru ca de ele să se prindă tencuiala.

cereuială (-eli) s. f. = rețeaua de trestie sau vergele de pe lavan de care se prinde tencuiala.

chehău (-ie) s. n. = haină groasă de dimie.

chelăr (-e) s. n. = bucătărie.

cheșeală (-le) s. f. = chimir.

chelinéș (-cață) adj. = zgircit.

chirlocón (-oane) s. n. = tirnăcop.

chisamúr (-ă) adj. = închis la suflet.

chisălu (-ie) s. n. = punga de pînză cu baiere, atârnată pe după gît, în care bătrînii își pun banii, cînd pleacă la drum.

chisăr (-ere) s. n. = bardă cu coadă adusă, indoită, lesă.

chișer (-e) s. n. = cereul de sîrmă cu care se închide poarta sau portița, cînd acestea n-au zăvoare.

chitúe (-ci) s. m. = lemnul care se leagă de piciorul oilor ca să nu fugă cînd pasc, piedică.

chișimie (-ii) s. f. = petec de pămînt.

chiture (-ce) s. n. = haină scurtă de dimie.

ciacie (-uri) s. n. = briu roș.

cinás (-ă) adj. = subțire, zvelt.

ciocă (-e) s. f. = 1. menghină de tras. 2. bucățică de lemn prinsă într-un cui de stîlpul porții ca s-o fie închisă. 3. țărúș pentru săditul verzei.

ciocărúuă (-ale) s. f. = cursă de prins lupi.

ciociltéu (-ie) s. n. = lemnul cu care se scurtează o funie răsucind-o.

ciolf (-i) s. m. = gheată uzată.

ciolfăi vb. = a umbla prin noroi (cu ciolfii).

ciolót (-ă) adj. = scurtat.

ciorbălie (-uri) s. n. = vas de lut în care olarii prepară smalțul.

ciotúe (-ei) s. m. = om scund.

ciotúrnă (-e) s. f. = vasul în care curge vinul din teasc.

ciotoréte (-fi) s. m. = lemn scurt, cu noduri.

ciúci adv. = pe vine.

ciúciói s. m. = 1. burete comestibil.

2. pădure de fag.

ciúciurí vb. = a susura, a murmura.

ciufú vb. = a ciufúli.

ciuhuréz (-i) s. m. = ferăstrău mare pentru doi oameni.

ciulin (-ii) s. m. = cîrlig cu trei colți, cu care se scot gălețile căzute în flîntină.

ciunoáite (-ăi) s. f. = vacă slabă.

ciupáe (-ce) s. n. = cămașă țărănească.

ciupitoáre (-ori) s. f. = prăjină de cules fructe.

ciútură (-i) s. f. = 1. făcăleț de bătut fasole fiartă, avînd în partea de jos niște aripioare. 2. flîntină. 3. turbina morii de apă. 4. trunchi de copac.

ciú (-e) s. n. = 1. călcîiul vitelor. 2. bucată de carne.

cinie (-ă) adj. = hoinar.

ciocéł (-ei) s. m. = 1. virtej de apă. 2. primul inel al lanțului cînelui, prins de rest printr-un ax, ca să nu se răsucească lanțul.

ciocotí vb. = a restitui cu greu un împrumut.

ciúfítă s. f. = aparat de speriat vrăbii, pírlitoare.

ciúmicíul (oilor) s. m. = berbecul din fruntea cîrdului.

ciúnr (-e) s. n. = afumătoare de carne.

ciúnav (-ă) adj. = bolnav.

ciúpói (-oaie) s. n. = basma lungă pe care o poartă bătrînele.

ciústáie (-i) s. f. = claic.

ciústă (-e) s. f. v. *ciústáie*.

ciústătă (-e) s. f. v. *ciústáie*.

eirstél (-e) s. n. = unealtă de speriat vrăbiile, formată dintr-un fus zimțat așezat într-o ramă, în interiorul căreia se găsește o pană de lemn fixată pe ramă, la partea opusă fusului; când se învîrtește rama în jurul fusului, capătul liber al penei lovește zimții fusului și produce zgomot.

eișeăli vb.refl. = a lărăgăna, a lucra înec.

elănțâu (-aic) s. n. = 1. ivăr, elenci, cirligul cu care se închide ușa de la grajd, coteț etc. 2. grup mic de oi desprins din turmă.

eleată s. f. = porțiune de gard cuprinsă între doi stâlpi.

elenji (-uri) s. n. = bucălică scurtă de lemn, întrebuințată în jocul de copii „popa prostul”; ea se așază pe marginea stîngă a *cumpenei*, iar eu *bălătorul* se lovește în dreapta, ca această bucălică de lemn să zboare cît mai departe.

eleone (-uri) s. n. = creangă uscată, rămasă în copac.

elestăr (-i) s. m. = 1. rădașcă, răgace. 2. ac de cap.

elețâu (-ie) s. n. = grup mare de oi.

elével s. m. = joc de copii, țureă.

elinóc (-oace) s. n. = bucată triunghiulară de stofă cu care se lărgește o haină.

elinóg (-uri) s. n. = fișie de pămînt în formă triunghiulară.

elocúno (-i) s. n. = trepidul pe care stă vîrtelnița.

elocitoare s. f. = albină care îngrijește de hrana puietului.

eloneăni vb. = fig. a mîca semințe de dovleac și a face zgomotul caracteristic.

eoárdă (-e) s. f. = polița din jurul hornului.

eoear (-e) s. n. = colorul ramificat al strugurelui, fără boabe.

eoceăniște (-i) s. f. = locul rămas gol după tăierea cocenilor.

eochinéte (-ți) s. m. = om zgîrcit.

eoehintéu (-ci) s. m. v. *cochinele*.

eoeară s. m. pl. = maseaua ciutei (*Erythronium dens canis*).

eoălle (-i) s. f. = coadă de bici.

eođil vb. = a tunde oaia în jurul ugerului și a cozii.

eołnăe (-ci) s. m. = băiețuș, puști.

eołaréz (și: *cularez, culariz*) s. n. sg. = mîncare preparată din lapte și orez; în lipsa orezului se pune făină de grîu sau de porumb. Se dă de pomănă în simbăla morților.

eołăr (-e) s. n. = zgardă cu euie, purtată de cîinii ciobănești.

eołăr (-i) s. m. = specie de porumb din care se fac floricele.

eołădu vb. = a convinge pe cineva.

eołăe (-e) s. n. = 1. casă mică, de birnie, 2. prinz.

eołér s. m. = proslănac.

eołovăț (-e) s. n. = lădița în care li se dă cailor ovăz.

eołoáne s. f. pl. = scîndurelele ce se bat sub streșina casei.

eołărăie (-i) s. f. = coada sapei, a coasei, sau a securii.

eołărle (și: *coportie-i*) s. f. = crăcana prinsă de coada coasei ca grîul să nu cadă, ci să se adune în pale; hrepcă; fig. om leneș.

eołéieă (-ci) s. f. = căpistere, covată.

eołpili s. m. pl. = 1. balamale. 2. lăstari de căpșună, stolom. *Căpșunile au lăsat mulți eołpili*.

eołsar (-i) s. m. = omul care bagă snopii în batoză.

eołsare s. f. pl. = 1. ftnar care în partea de jos are pereții din nuiele împletite și servește ca adăpost vitelor. 2. adăpost pe cîmp.

eołsereă (-ci) s. f. v. *coșare*.

eołserél (-i) s. n. = leasa se pune pe laturile drăghinarilor căruței.

eołserle (-ii) s. f. v. *coșerel*.

eołseréu (-ic) s. n. v. *coșerel*.

eołtămîl (-e) s. n. v. *edătameț*.

eołtăieă (-ci) s. f. = cățea tinără.

eołtăhău (-aic) s. n. = știulete de porumb.

eołtóc (-oace) s. n. = partea din urmă a tălpii sânicii.

eołtóc (-ci) s. m. = scîndurelele de pe fundul căruței.

cotoleán (-eni) s. m. = restul cocenilor, strujenilor, rămași pe câmp după secerarea tulpinelor.

cotlón (-oane) s. n. = zidul de cărămidă în formă de plită în care se introduce cazanul pentru fiert mîncarea la cantină; i se zice și: *corlon* sau *corlun*.

cotórnișă (-e) s. f. = botnișă.

cotrumpéte (-fi) s. m. = scurtătură de lemn pentru a doborî fructele.

cotrumpíte (-fi) s. m. v. *cotrumpete*.

crap (-i) s. m. = ferăstrău mare, cu două mînere.

crăcănă (-e) s. f. = prăjină despicală la vîrf în patru brațe, de cules fructe.

crăcănău (-aie) s. n. = culișer de bătut fasole.

crîvină (-e) s. f. = vale.

cucă (-ci) s. f. = 1. casă mare, căsoaică pentru paza cîmpului. 2. casă boierească cu meleraze. 3. fereastră în acoperișul casei.

cuelă (-c) s. f. = 1. jurubița pregătită pentru tors, cuprinzînd o anumită cantitate de cînepă sau in. 2. spatetele și pieptul cămășii. 3. claic de grîu.

euculă (-e) s. f. = deal între vîi.

euculécă (-ci) s. f. = fereastră de pe acoperișul casei.

euculio (-ii) s. f. = vîrfurile dealului.

cuiș (-c) s. n. = cuiuș, cui mic.

cîtime (-i) s. f. = sfoară legată între doi stîlpi pe care se pun rufele la uscat.

cupă (-c) s. f. = unealtă de pescuit, formată dintr-un baston la capătul căruia este o plasă prinsă pe un cerc de sîrmă.

curfeele s. f. pl. = joc de copii.

cuşnișă (-e) s. f. = mic meleraz de pămînt, prevăzut cu un orificiu, aşezat înaintea foalelor, ca ele să nu vie în contact direct cu cărbunii aprinși.

dnră (-le) s. f. = un fel de tamburină, instrument muzical de percuție.

dălnăfús (-uri) s. n. v. *dălnăfús*.

dălnăf vb. refl. = a se legăna.

dedecă (-ci) s. f. = lubenișă (mai mult în graiul copiilor).

desmînșăt (-ă) adj. = scos din minți, fără judecală.

deș (-uri) s. n. = păhărel, ciocănel.

diehiu (-ie) adj. = priceput, meșter.

dihăitoáre (-i) s. f. = leagăn făcut dintr-o frînghie animată de-o cracă.

dîrgă (-gi) s. f. = vătrar.

dîrléz (-e) s. n. = uncealtă de forma sapei, cu coadă lungă; servește la amestecatul varului în tainișă.

dîrloágyă (-ge) s. f. = om leneș, pierde-vară.

dobréș (-e) s. n. = pipolă.

dóetă s. f. sg. = vîrstă, elate.

doinișă (-e) s. f. = cutie în care se păstrează păcură pentru ungerea osiilor căruței.

dólbura (-e) s. f. = scorbura.

dos (-uri) s. n. = pădure mică aşezată pe partea de miázănoapte a unui deal.

doș s. n. sg. = partea de deasupra, bombată, a pîinii.

Dragomiru Florea s. m. = grangur.

drig (-uri) s. n. = încărcătură care ajunge pînă la înălțimea loitrelor.

drig (-uri) s. n. = cociorvă.

droșe (-uri) s. n. = sâniuță de trei persoane.

droșeă (-droști) s. f. = sanie scurtă, trasă de un cal.

druc (-ci) s. m. = par lung și gros, folosit la cărațul finului sau al paielor; se aşază deasupra încărcăturii și se leagă cu funii sau lanțuri pe sub căruța.

drúgyă (-gi) s. f. = făcăleț.

ducéan (-e) s. n. = dugheană, prăvălie.

duróí (-oáie) s. n. = sucală.

durzán s. n. = pînză groasă de cînepă.

dușoálcă s. f. sg. = moartea.

eteréu (-eie) s. n. = lemn scurt, de aruncat în cineva.

făigát (-ă) adj. = increzut, îngîmfat.

fălaní-fălaní! interj. = cuvînt cu care se cheamă bobocii de gîscă de 2-3 luni.

félă (-e) s. f. = vas de 1/2 litru.

fíertúră (-uri) s. f. = oală de circa 5 litri capacitate (în graiul olarilor din Horez).

fifri s. m. pl. = ghete femeiești cu înfiorituri.

flșeălie (-i) s. f. = 1. moară de apă cu ciutură. 2. sperietoare de păsări, locălie.

ftuț vb. = a termina.

fiel vb. = a mesteca (mămăliga).

firșerăle s. f. sg. = lucruri mărunte scoase din uz.

flașăg (-uri) s. n. = clește de țâial sîrmă.

flcăușă (-e) s. f. = cîrpă murdară și ruptă.

fleneă vb. = a lăsa urechile în jos (vorbind de animale.)

foșnă (-e) s. f. = furculiță de prins pește.

frunt s. n. = fruntea țuicii, partea cea mai aromată și mai concentrată.

fundătură (-i) s. f. = cojoc fără mîneci.

fureel (-e) s. n. = furcă cu două coarne, de aruncat snopii.

furlupă (-e) s. f. = specie de prune.

galonel (-i) s. m. = purcel pînă la o lună.

garășcă (-ște) s. f. = rădașcă.

găină (-i) s. f. = oală de lut de 10 litri (în graiul olarilor).

gălătus (-i) s. m. = bucată de lemn provenită din tăierea unei lodve în patru părți.

găsău (-e) s. n. = 1. scafă. 2. polonic de lemn.

găvănă (-e) s. f. = pădure rară.

gebeu s. f. = mersul legănat al calului.

ghea s. f. sg. = lele.

gheăuă s. f. sg. v. *ghea*.

ghebău s. n. = flanelă.

ghégă (-gegi) s. f. = glugă de coceni.

ghelălău s. n. sg. = hărmălaie, încăierare.

gheorghinăr (-i) s. m. = păducel, măcieș.

gherău (-e) s. n. = uncăluță cu care se scot cujele mari.

ghibiel (-e) s. n. = spațiul dintre sobă și perete.

ghijă (-i) s. f. v. *ghegă*.

ghijăr (-e) s. n. = 1. inel de curpeni pentru a lega un stîlp putred de altul proaspăt

pus în pămînt. 2. inelul de curpeni cu care se închide poarta sau porțița, cînd acestea n-au zăvor.

ghijură (-e) s. f. = lubeniță neocaptă.

ghlăci s. n. pl. = cojile de nuci după ce li s-a scos miezul.

ghlșer (-e) s. n. v. *ghijăr*.

ghiudul (-e) s. n. = ghiont, brinci.

ghlzdă (-e) s. f. = despicătura laterală a cioarecelor, în partea lor de sus.

ghlzdă (-le) s. f. v. *ghlzdă*.

ghlzdură s. f. v. *ghlzdă*.

glambarăle s. f. pl. = nebunii, prostii.

glbă (-e) s. f. = vrabie.

gloăvlă s. f. sg. = crusta de gheață formată deasupra zăpezii, cînd plouă iarna.

glormăi vb. = a zdruncina.

glvăn vb. = a sta la taifas.

glidăn (-e) s. n. = adîncătură în riu, bulboană.

glităn (-e) s. n. = baltă, blltan.

girișgăt (-ă) adj. = (despre găini) cu gîtul gol, fără pene..

glscă (-ște) s. f. = fierul care înțepe-nește coarnele plugului.

glod vb. refl. = a se răni la picioare mergînd desculț.

glodăn vb. v. *glodări*.

glodăr vb. = a mîncea puțin, de mîntuială, fiind sătul; se întrebuițează și cu referire la bătrîni care, neavînd dantură, nu izbutesc să mănînce fructele (merele, perele) cum trebuie.

goăgă (-ge) s. f. = pline mică, de mărimea unei franzele.

gogeă (-ele) s. f. pl. = bucată de zahăr.

grésie (-i) s. f. = bucată de lemn de deasupra osiei primelor roți, care permite ca trăsura să-și poată schimba direcția.

grîșcă (-le) s. f. = făcăleț.

gropăn (-e) s. n. = cleșteu.

gropăr (-e) s. n. = groapă pentru păstrarea cartofilor, a zarzavatului în timpul iernii.

gugulăn (-eni) s. m. = om prost.

guriŧor (-oare) s. n. = mecanism care miŧeă sulul războiului de ŧesut.

huti vb. = a pune mult, a trinti cu nemiluita.

hămpănă s. f. sg. = jintiŧă.

hărbel s. m. = flecar.

harhaol (-oale) s. n. = surpătură în perelele unui mal.

haŧapăe s. n. = bucată mare de piine, codru de piine.

hăbădil (-c) s. n. = loc acoperit cu tufisuri, cu bălării.

hădărău (-aic) s. n. = jug pentru cini, format dintr-un baston prins sub giful animalului, ca să nu poată pătrunde prin găurile din garduri în curŧile oamenilor.

hăldănuŧă (-e) s. f. = călină.

hăindan (-i) s. m. = cîmpă de vară, haldan.

hălpăni vb. = 1. a mînce lacom ŧi cu zgomoł, a hlăpăi, 2. a vorbi fără rost.

hăŧăi vb. = a asmuŧi cîinii asupra cuiva.

hinghereală s. f. sg. = joacă, hîrjoneală.

hîmb (-uri) s. n. = 1. spelează. 2. haină groasă, incomodă. 3. casă mare, făculă fără gust.

hîrbăr (-ă) adj. = îndrăzneŧ, cel ce se bagă unde nu-i fierbe oala.

hîrŧeău (-aic) s. n. = mănunchiul de nuiele cu care se spală ciubărul.

hîrtopol (-e) s. n. = adîncitură în pămînt.

hîrzoăbă (-c) s. f. = inelul de care se prinde noŧiŧa de la opinci.

hoăreă (-ce) s. f. = 1. loc umed, băhnos. 2. hîrcă, scăffrlic, coajă de dovleac.

hoărseu (-ŧte) s. f. = cuŧit vechi strical.

hōghlină (-e) s. f. = vale ascunsă.

horiăŧ (-i) s. m. = cîntăreŧ din fluiet.

hōrŧil (ŧi: *horŧ*) s. n. = nisip amestecat cu pietriŧ.

hūbă (-e) s. f. = casă mare, care stă să se prăbuŧească.

hūjbă (-e) s. f. = cujbă; a pierde *hujba mămăligii* = a nu pierde mare lucru.

laliu (*ie*) s. n. = stîncă.

iăpă (-e) s. f. = bucată de pămînt pe care plugul a scăpat-o la arat.

ibrinet (-uri) s. n. = pătura ce se pune sub ŧaua calului.

iminēi s. m. pl. = ghețe, bocanci.

inimēi (*inumēi*) s. m. v. *iminei*.

îpru (-ie) adj. = iute.

îrmulūc (-ce) s. n. = haină de dimie.

iūfă (-e) s. f. = vreme rea cu zăpadă, care trece repede.

împulpă (*împulp*, *împulpez*) vb. = a pune fructe la murat.

împungheă vb. refl. = a se încheia la haină, a se închiitora.

încăteră (*încăier*) vb. refl. = a se încinge, a se înfierbînta.

încăŧelă (*încăŧelez*) vb. = 1. a se prinde cu mîinile printre picioarele celui din față, pentru a executa un dans ce se practica uneori la nunŧi. 2. (despre bube) a se întinde. 3. (despre plantele care cresc din bulbi sau tuberculi) a se înmulŧi.

încecheŧă vb. = a încerca lucrurile.

îndrugă (*îndrug*) vb. = a răsuci firul pe fus.

înhătiă (*înhăties*) vb. = a prepara, a găti.

înleneŧă vb. refl. = a se lenevi.

întăciunăt (-ă) adj. = lăcut, închis la suflet.

întină vb. = a murdări cu cerneala care, pe hirtie proastă, se lăŧeŧte.

întoreătōr (-oare) s. n. = piesă componentă a războiului de ŧesut.

înfăcieă (-ăici) s. f. = leagăn de frînghie animal de o cracă.

înzăpuet vb. refl. = a se sufoca.

îrjēu (-ie) s. n. = cicatricea vitelor de pe urma împunsăturilor.

jălovŧă s. f. = nuia lungă.

Jane (-uri) s. n. = clădărie de copaci căzuŧi în urma unei furtuni.

Jăpcă (*jăpci*) s. f. = 1. bita cu care se înŧepeneŧte sulul plinzei la război. 2. loc umed ŧi plan, între dealuri.

jălăveăŧă (-efe) s. f. v. *jaloviŧă*.

Jălăvéte (-*l*) s. m. = bita scurtă și groasă.
Jeregá (*jereg*) vb. = a muta jarul dintr-o parte a cuptorului în cealaltă, unde focul a fost mai slab.

Jéríște (-*i*) s. f. = luminiiș în pădure, de pe urma tăierii copacilor.

Jeringál vb. v. *jerega*.

Jlǐéu (-*i*) s. m. = f i g. bádáran.

Jllérecă (-*ci*) s. f. = bluză de lină fără mâneci.

Jllérecă (-*ce*) s. f. = vestă de dimic.

Jlnehířf vb. refl. = (despre lapte) a se preface în brinză și zer; a se zări.

Jlráu (-*aie*) s. n. = șențulețul făcut de apa ploii, sau a unui izvor, în scurgerea ei.

Jlrále (-*ái*) s. f. = rîndul de ceapă sau usturoi de pe răzor.

Jneap (-*uri*) s. n. = codru de piine.

Jordeă (-*le*) s. f. = smicea, nuia.

Julérecă (-*ei*) s. f. = haină nepotrivită.

Láblo (-*ii*) s. f. = capră de tăiat lemne.

Lálbăr (-*e*) s. n. = sfredel.

Lálnle (-*ci*) s. m. = om leneș.

Lánă (-*e*) s. f. = lánțețul care se pune la capetele furcii carului, sub inimă, ca să nu se ridice proșapul.

Lávřjă (-*e*) s. f. = scăunel pe care se așază găleata cu apă.

Lásá vb., în expr. *a lása cu mina la burlă* = a sărăci pe cineva, a-i lua avutul.

Lásátoáre (-*ori*) s. f. = polceă pe unde se lasă oile să meargă sau să pască libere.

leáğán s. n., în expr. *leagánul căruței* = scaunul cu arcuri al căruței, jlřul sau zřul ei.

leřsă (*lese*) s. f. = 1. gard împletit din nuiele. 2. îngrămădire de mărećini.

lécăr (-*e*) s. n. = flanelă.

léle s. f., în expr. *a ři în dragul lelii* = a fi întreținut de cineva.

lepádátă (-*i*) s. f. = bîrnă groasă care sprijină căpriorii.

lín (-*uri*) s. n. = cadă în care se transportă strugurii, prunele.

línřól (-*oale*) s. n. = pătură subțire, pled.

liúrgă s. f. sg. = ciorbă puțin consistentă; cafea diluată cu apă.

liúșeă adv. = de-o parte.

lîncote s. f. pl. = vise.

lodávă (-*e*) s. f. = bucată.

loitrár (-*e*) s. n. = dricul căruței, drăghinarii formați din carimbii prinși în stinghii.
lopírřoe (-*oace*) s. n. = crăcană de cules fructe.

lozí vb. = a vorbi noaptea prin somn.

loz (-*uri*) s. n. = pădurice cu tușișuri rare de alun.

lucefel (-*ce*) s. n. = fereastră de pe acoperișul casei, pe unde iese fumul, dacă clădirea n-are coș.

lumănáre (-*ári*) s. f. = prăjina fîntinii cu cumpănă, de capătul căreia atîrnă ciutura.

malđán (-*e*) s. n. = deal.

mártor (-*i*) s. n. = rariște în pădure.

mázáre s. f. = fasole.

măğár (-*i*) s. m. = unilate agricolă de cinci snopi așezată în formă de X.

măğáreářă (-*eře*) s. f. = claie de grîu.

măğádít (-*ă*) adj. = nesigur, îndoit.

măğáduřt (-*ă*) adj. v. *măğádit*.

mánúřă (-*i*) s. f. = țapușă înfiptă în opleanul săniei ca să fixeze coșul.

măsálăriřă (-*e*) s. f. = torță.

máșeă (-*ele*) s. f. = manșonul de fier care fixează trupuța de grindeiul plugului.

măťăúz (-*uri*) s. n. = 1. facță făculă din coajă de cireș unsă cu petrol; fedeleș; se aprinde de lăsata secului. 2. tampon de vală prins la capătul unui bețișor, cu care se ung bolnavii în git.

măťieă (-*ei*) s. m. = bătătorul putineiului de unt.

medeă (-*ele*) s. f. = defect, stricăciune.

mejđínă s. f. sg. = resturile de ceară rămase după topirea ei.

meriřór s. m. = mușcată cu flori albe.

meschin (-*ă*) adj. = șchiop.

mesér (-*i*) s. m. = cel ce are grijă de masă în timpul nunții.

méstecă s. f. sg. = rășină de brad care se mestecă în gură.

- mlecălnle** (-ă) adj. = iscusit, priceput.
mizgă s. f. sg. = mizgă.
mifloăea (-ee) s. f. = oală de lut de 3 litri.
milogăr (-i) s. m. = cel care se milogeste.
mir s. n. sg. = ocară, baljocură.
mitropolit (-fi) s. m. = fig. măgărușul care transportă tarhatul stînii.
mizgă s. f. sg. = măduva socului.
mînă (-uri) s. f. = prîjină de cules fructe.
mînji vb. = fig. a bate, a lovi pe cineva.
moeîi vb. = a picoti de somn.
môdă (-e) s. f. = soi, specie.
mogildeuță (-efe) s. f. = căpiță mică de fin.
mosclór (-i) s. m. = colăcel.
mreăjă (-e) s. f. = poiană în pădure.
múște s. f. pl. = motive naționale, cusute cu ață neagră.
nadóI s. m. = seminție, neam.
námăt (-uri) s. n. = gard viu.
narabá (-le) s. f. = cal.
nánlă (-e) s. f. = vacă.
năcălălă (-eli) s. f. sg. = supărare.
năgîrd (-zi) s. m. = om prost.
nebrîștit (-ă) adj. = nepăsător, indiferent.
neglobós (-oasă) adj. = rudimentar, necioșit.
negrár (-i) s. m. = orășean, îmbrăcat în haine civile.
obráe (-uri) s. n. = adăpost.
obráu s. n. sg. = locul de la capătul ogorului unde se întorc boii la arat.
obricit (-ă) adj. = căzut în nenorocire.
ogăș (-e) s. n. = albic.
ogeáy (-uri) s. n. = prispă, pridvor închis.
ogliște s. f. sg. = resturile de fin, sau paie, ce rămîn de la vite.
ojie s. n. sg. = vomitare.
ojji vb. = 1. a menaja. 2. refl. a se încălzi la sobă.
olătă (-e) s. f. = 1. bucată de gard vechi. 2. dependență.
olărcă s. f. = țuică de proastă calitate.
opăef vb. refl. = a se schimonosi, a se strîmba.
opórniță (-e) s. f. = legătura dintre chili-mie și osie.
oricél (-e) s. n. = dar, cadou.
órlishte (-i) s. f. = miriște.
osieă (-ci) s. f. = specie de plop.
osie (-ci) s. m. = creangă uscată.
osiiăe (-ieci) s. m. v. osie.
osói (-oai) s. n. = lemnul care trece prin inima carului.
oșteléu (-ie) s. n. = făclie din scoarță de stejar (se aprinde de lăsața secului).
ozmí vb. refl. = a se opinti.
paiéntă (-e) s. f. = alțiță.
paică adv. = parcă.
palamár (-i) s. m. = clopotarul bisericii.
pálmă (pálmi) s. f. = păhuic.
paradăisánă (-e) s. f. = roșie.
parághie s. f. sg. = joc de copii; se aruncă o lespede de piatră pe deasupra apei de așa natură, încît să atingă apa de cit mai multe ori și să ajungă cit mai departe.
paraplie (-i) s. f. = umbrelă.
pástură (-e) s. f. = basma.
păcăneacă s. f. = om prost.
păcănel (-ci) s. m. = brotăcel.
pădueél (-ci) s. m. = umflătura la ceafa boului, din cauza jugului care-l roade.
păhúie (-i) s. f. = ramură de fag pusă în stîlpul porții de 23 aprilie.
pălimár (-i) s. m. = 1. clopotarul bisericii. 2. paiele rezultate de la treier. 3. largă de transportat răniiții. 4. stîlp de telefon. 5. corlată. 6. cablu întins de-a curmezișul unui riu de care se ține podul plutitor.
pălimári s. m. pl. = adăpost pentru cio-bani, făcut din patru stîlpi deasupra cărora este prins un mic acoperiș.
păteae (-uri) s. n. = 1. postamentul de lemn pe care se așază finul în stog. 2. glugă de coceni. 3. claic de fin.
pătáringhie (-ii) s. f. = băl, jălăveacă.
perdeá (-le) s. f. = șopron, șopru făcut din nuiele împletite.

peretăr (-i) s. m. = covor îngust și lung, bățut în perete deasupra lăișelor.

pielór (-oare) s. n. = unitate agrară de 13 snopi, aranjați unul peste altul în formă de X.

pleptărúț (-e) s. n. = pulover, fără mînci-
plernleít (-ă) adj. = zăpăcit, care nu știe ce face.

pireotá vb. = a dormita.

piruí vb. = a ciripi.

plutúș (-e) s. n. = jocul de copii de-a v-ați ascunseala.

pirel s. m. = țap.

piellși vb. = a ciunti, a tunde rău.

pîhav (-ă) adj. = bolnăvicios.

pîleă (-ei) s. f. = oală de 1/2 litru.

pirláu s. n. sg. = ulei de spălat rufe.

plal (-uri) s. n. = sala din fața casei, pridvorul încadrat de cele patru coloane de la intrare.

plas (-i) s. m. = talpa săniei.

ploșeát (-ă) adj. = nelalocul lui, nepotrivit.

plîmbă (-e) s. f. = prăjină înlinsă orizontal pe care se usucă rufe, culme.

ploconúș (-i) s. m. = cel ce duce plocon la nuntă.

plóșeă (-șli) s. f. = săniuță de copil cu scîndurelele bătute direct pe tălpi.

plugóșniță s. f. = plug de lemn.

poăcăn (-ă) adj. = plin pînă la refuz.

pochnehereásă s. f. = femeie care ajută miresei să se îmbrace.

pochnzări s. m. pl. = rude ale miresei (cuvînt întrebuintat numai în timpul nunții).

poci (-uri) s. n. = crenguță înțiptă în mejdină pentru a delimita mai bine locul.

poéút (-ă) adj. = damblagit, paralizat.

pochnzél s. m. pl. = cei care fac parte din alaiul soerilor mici la nuntă, invitați ai miresei.

pod (-uri) s. n. = platou pe munte.

podlíu (-i) s. m. = copil.

pódnă (-e) s. f. = 1. loc șes. 2. stratu l de prune ridicate la suprafața butoiului în care fermentează.

podíșór (-oare) s. n. = locul unde se ține la stîină, oalele cu lapte.

polél (-uri) s. n. = săniuță cu tălpile lăiate dintr-o bucată de scîndură.

póllă (-e) s. f. = partea de jos a jugului de sub bărbia boilor.

polomójdí s. f. pl. = fleacuri, vorbe goale.

pomésl s. m. pl. = bobonete, colăcel de pomană.

pounéte (-ți) s. m. v. *pomeți*.

popirșáe (-ce) s. n. = 1. crăcană de cules fructe. 2. cric format dintr-o pîrghie sprijinită spre capătul de jos pe un butuc, pentru a ridica greutatea. 3. cîrlig aninat de o cracă de care te prinzi cu mîinile și te legeni.

poronecúșă (-e) s. f. = clăie mică de fin.

porumbiță (-e) s. f. = fereastră din acoperișul casei.

poșléte s. m. sg. = țuică afumată.

poșoámă s. f. sg. = 1. carne proastă, de vită bătrînă. 2. fig. om slab, bătrîn.

potentéu s. m. sg. = paznicul miresei de slmbătă scara pînă la proșapul nunții ; a se *ține potentéu de cineva* = a se ține ca scaiul de oaie.

potîng (-uri) s. n. = bălătura făcută la ceafa bouului din cauza jugului.

právvát (-uri) s. n. = partea abruptă a unei văgăuni.

prájíllă (-e) s. f. = prăjitură preparată din făină, ulei, ouă și lapte.

prígíll s. m. pl. = lemne de foc de un metru sau doi lungime, provenite din copaci tineri, nedespicați.

prígoní vb. = a prinde.

príméz (-uri) s. n. = zid.

príppól s. n. sg. = partea finală a nunții.

prívvítă (-e) s. f. = legătorea snopilor făcută din nuișle.

prostovól (-oale) s. n. = plasă de prins pește.

proșáp (-uri) s. n. = 1. crăcana de cules fructe. 2. laț de prins păsări.

proșáp s. n. în expr. *proșapul nunții* = = partea finală a nunții.

púeăr (-i) s. m. = om prost.

puł s. m. pl. = înfloriturile de pe cămășile țărănești.

puitoáre (-ori) s. f. = loc pentru vînatul lupilor.

pungí vb. = a coase.

pupí vb. = a îmboboci.

purfu (-ie) adj. = cărunț, bătrîn.

rae s. m. = 1. cîrlig de fier cu mulți colți; atîrnat de o frînghie se întrebuintează la scoaterea găleților căzute în fîntînă. 2. bucată de fier în formă de X prinsă deasupra jugului ca să nu se uzeze din cauza proșapului.

rádîpă (-e) s. f. = adîncitură în mal.

rámîlúră (-uri) s. f. = creangă ruptă mărunț.

răspătór (-oare) s. n. = obiect în formă de y, pe care se deapănă tortul, rășchilor.

răstáv (-uri) s. n. = distanța dintre rîndurile de porumb sau cartofi.

răsuceá (-ele) s. f. = parul care răsucește lanțul carului, cînd acesta e încărcat.

rásúră (-i) s. f. = capătul ogorului.

ráuñ s. n. sg. = înfloritură, motiv național pe cămășă.

rázór (-oare) s. n. = șanțul ce se formează la mijlocul ogorului, cînd aratul pornește din interior spre margini.

refúgiu (-i) s. n. = porțiune de pășune în care vitele nu intră decît toamna, după ce s-a cosit iarba.

reșehíá vb. = a depăna.

reteáeán (-é) s. n. = rămășița unui stog, din care mai mult de jumătate a fost consumată.

ríglă (-e) s. f. = partea războiului de țesut care bate pinza; vatale.

rînză (-e) s. f. = floare de nuc, sau de alun.

roágă s. f. sg. = nevoie; rugăminte de a fi ajutat.

roeoánă s. f. sg. = șiragul de țepi de fier de la marginea vagoanelor platformă pe care se transportă bușteni.

rost (-uri) s. n. = spărtură în gard.

rúcără (-e) s. f. = drum croit prin porumb, toamna, pentru a se putea intra cu carul la transportul știuleților.

rune (-uri) s. n. = belciugul de la loitră în care intră capătul de sus al leucei.

sabín (-e) s. n. = unceală în formă de lîrnăcop cu un singur colț, pentru manevrarea buștenilor.

sălă (săli) s. f. = prispa casei.

sanelífu (-ie) adj. = neascultător, „ștren-gar, rău.

săgét (-eală) adj. = (epitel de compătimire dat numai animalelor), biet, sărac.

săliște (-i) s. f. = loc de casă la șosea.

sărár (-e) s. n. = solniță mare, vas de lemn avînd capacitatea de 1/2 kg în care se păstrează sare.

seámie (-ii) s. f. = scaun.

seáum (-e) s. n. = chilimie.

seiríte (-i) s. m. = saniuță de copil.

seirúr s. m. = om de nimic.

seoáeá (-ee) s. f. = vilcea.

seoáte vb., în expr. 1. *a scoate urma cu lîrnăcopul*. = a se lepăda de cineva. 2. *a scoate gușteri* = a cosi prost, înfigînd virful coasei în pămînt.

scorováce (-cei) s. f. = coajă de dovleac.

scorúr (-i) s. m. = acoperiș făcut din scoarțe de copac.

seríjtúră (-i) s. f. = cicatrice.

serociób s. n. sg. = așternutul porcului.

seursúră (-i) s. f. = virf de deal abrupt, curmătură.

sinslác (-uri) s. n. = ladă în care se păstrează făina.

sis interj. = cuvînt de alungare a caprelor.

sišíte (-i) s. n. = un fel de fundători ale căruței care prelungesc coșul, sușlete.

slai (-uri) s. n. = 1. marginea prispei casei. 2. balustrada prispei. 3. ghizdelele fîntinii.

soúră s. f. sg. = lături pentru porc.

spetár (-e) s. n. = jersey deschis în față.

spînjin (-i) s. m. = plantă din familia ranunculacee, spînz.

sporoj vb. = a bate la cap pe cineva.

sporovef vb. = a sta de vorbă, a pălăvrăgi, a sporovăi.

spureței s. m. pl. = bureți zemoși.

stu vb. în expr. *a sta mereu* = a fi cuminte.

stâlște (-i) s. f. = locul unde se odihnește cireada de vite la amiază.

stărei vb. = a păstra.

stelălă (-e) s. f. = ramură.

stelței (-uri) s. n. = țoi de țuică, stacan, ciocan.

stinei vb. = 1. a opri, 2. a înceta.

stîlpîn (-i) s. m. = spînzurătoare.

stînțor (-i) s. m. v. *stînțor*.

stîrei vb. = a presa, a strivi.

stol (-ie) adj. = de neclintit.

strășină vb. = a ofensa.

stridie s. f. sg. = drojdie de vin, uscată.

stropău s. n. sg. = amesec de apă de var și ciment cu care se stropește temelia caselor, ca să se întărească.

struț (-uri) s. n. = mănunchi de plante, de pene etc.

suecîf vb. = a coase repede, de mîntuială.

sudôs (-uri) s. n. = loc dosnic.

suglu (-eie) s. n. = rană la mînă, provenită de pe urma unei înțepături sau a strivirii.

surdúe (-ee) s. n. = cojocel.

suverinșă (-e) s. f. = suveică.

șelvárt s. m. pl. = folă.

șerpoáteá (-ce) s. f. = ferestrău, mare, cu două mînere.

șez s. n. = ocol de vite pentru vară.

șîndrilar (-e) s. n. = burghiu mare.

șîlfîndră (-e) s. f. = fișie de pămînt de formă dreptunghiulară.

șlápí s. n. pl. = papuci de casă cu talpă de lemn.

șlîf (-uri) s. n. = cui mic.

șneap (-uri) s. n. = 1. înghițitură de țuică sau de altă băutură. 2. parte rămasă la suprafața pămîntului dintr-un copac tăiat.

șópru (-i) s. m. = pinză mare, groasă (palatcă) de acoperit butoaiele sau căruța

șotolíg (-gi) s. m. = om deșelat.

ștund (-uri) s. n. = stampila pentru a înprîmi pe piele, sau pe lemn, anumite motive.

ștepléte (-fi) s. m. = așchie.

ște(o)pleáig s. n. sg. = rămășițele tulpinelor plantelor furajere după cosirea acestora.

ștrep (-i) s. m. = specie de spin mare.

șue (-uri) s. n. = grup mic de oi.

șúflă (-e) s. f. = unitate de măsură pentru făină.

șurlău (-ie) s. n. = matca unui șuvoi de apă provenită de pe urma ploilor.

tăbie (-ii) s. f. = capră de tăiat lemnele.

táinișă (-e) s. f. = groapă de stîns varul, cutia de scinduri în care se stînge varul.

tar(a)háeá (-ci) s. f. = 1. parul cu care se răsucește lanțul carului înărcat cu lemne; răsucea. 2. pîrghie de ridicat greutăți.

tarábú (-e) s. f. = gura podului.

tarboeá (-le) s. f. = 1. cearlă. 2. cicăleală

tátor (-i) s. m. = porumb furajer.

taț (-uri) s. n. = farfuria de alamă a tereziei.

taž (-uri) s. n. v. *taț*.

tăfálúe (-ei) s. m. = om care nu știe să se îmbrace.

tálmúel s. m. în expr. *tálmúciul oilor* = berbecul din fruntea turmei.

tálpéte (-fi) s. m. = talpa sâniei.

táneárú (-i) s. m. = om prost.

tărbéá (-e) s. f. = haină ruptă. veche.

táu s. n. sg. = noroi.

teácár (-i) s. m. = om prost.

teșeá (-le) s. f. = tulpinele ierburilor rămase după cositul finului.

tempréstă s. f. = furtună.

téneli adv. = deloc.

téneher (-i) s. m. = prost.

tereáúte (-ái) s. f. = vasul de tinichea în care se prăjese boabele de porumb pentru a le preface în floricele.

terfeleáe (-ci) s. m. = om prost.

terteleáe (-ci) s. m. v. *terfeleac*.

teșchereá (-ele) s. f. = cap de om.

teșél (-ei) s. m. = lăstar crescut din rădăcina copacului.

țieă s. m. sg. = nene.
țimule (-ce) s. n. = magazie.
țioe (-uri) s. n. = locul de lemn în care se ține gresia la cosit.
țipui vb. = a murdări.
țiră (țirez) vb. = a pleca.
țiriviș s. n. sg. = păsău, cir.
țiuğă (-gi) s. f. = solniță cu două cupe.
țiuğoci (-uri) s. n. = vas de lemn în care se piscază sarea.
țiljă (-e) s. f. = pisc de munte.
țilos (-oasă) adj. = murdar.
ținji vb. = a fi bolnav.
țirhăe (-ce) s. n. = săniuță de copil.
țircosălă s. f. sg. = rezidurile de vin ce rămân pe fundul vasului.
țirnoci (-uri) s. n. = săculeț în care se adună peștele prins.
țirnosliv (-i) s. m. = arbust care face porumbre, fructe mici acre; porumbar (*Prunus spinosa*).
țoltău (-i) s. n. = copil gras.
țoitănu (-e) s. f. = oală mare de lut.
țohireă (-ci) s. f. = jumătate de dovleac.
țolbăr (-i) s. m. = denumire dată ciobanilor olteni de cei ungureni.
țoriște (-i) s. f. = locul din apropierea șoselei unde poposesc chirigiile porniți la drumuri lungi.
țortoreăță (-e) s. f. = instrument de făcăluț fasolea.
țortoreță vb. = a zdrobi fasolea fiartă pînă se face pastă.
țortorețe (și *țortoreț*) s. m. v. *țortoreăț*.
țreăpuri s. n. pl. = loc în pădure pe care urci ca pe scări.
țrévere s. f. = țuică.
țrintlură (-i) s. f. = partea inflamată a piciorului provenită de pe urma unei înțepături.
țroce (-uri) s. n. = vas de scinduri, sau de tablă, de forma coșului carului cu care se transportă strugurii; lin.
țrușie (-ii) s. f. = 1. vas în care curge țuica. 2. vedriță de muls oile.
țuğă (*tuği*) s. f. = ocnă de sare.

țulfucă (-ci) s. f. = țilincă, fluier.
țulinie (-ă) adj. = beat, turmentat.
țurtuțea (-le) s. f. = coreoduşă.
țurțul (-e) s. n. = ridicătură de pămînt, movilă.
țutecă s. f. = tubul stropitorii de grădină; a *mînceal de s-a făcut țutecă* = a mînceal pînă la refuz.
țăcălie (-ii) s. f. = surcieă, rest de scindură.
țălotă s. f. sg. = lătratul continuu și insistent al cîinilor.
țale (-uri) s. n. = gardul din jurul unui stog de fln.
țărecălu (-aie) s. n. = partea adăugită deasupra loitrarului, întrebuițată la căratul snopilor.
țăst (-uri) s. n. = cuptor de pîine făcut în curte.
țăveă (-ele) s. f. = prăjină groasă, despicată în două și întrebuițată la gard ca legătură între stîlpi; leaț.
țepeliğă (-gi) s. f. = 1. rangă de fier cu ciocul lat, întrebuițată la săparea gropilor pentru stîlpii de telegraf. 2. par ascuțit cu care se găurește pămîntul la semănatul porumbului în rinduri.
țeheră (-e) s. f. = coș mic pentru zmeură.
țintăr (-e) s. n. = haină de lină strînsă de corp.
țipil'gă (-gi) s. f. = unealtă agricolă pentru scoaterea pălămidei din grîu.
țigla giștei s. f. = păpădie.
țileui vb. = a mulge cite puțin, a mulge prost.
țireădău (-aie) s. n. = țarcul care se pune peste drăghinari (loitre) la căratul păioaselor.
țireăl (-ale) s. n. = partea concavă a ferestrei, dacă fereastră are oberlihturile în formă de semicerc.
țirfuleă s. f. sg. = diaree.
țoăpă (-e) s. f. = 1. panglică cu care se leagă coadele fetelor; virfor. 2. pana de la pălăria flăcăilor.
țop (*țoape*) s. n. v. *țoapă*.

țotă (-e) s. f. = grămadă de lemne lungi așezate în picioare (și sprijinite de un pom).

țupăneă (-ci) s. f. = boeanc.

țupedî vb. = a juca.

țurțudîn (-e) s. n. = 1. fereastra de pe acoperișul casei. 2. pisc de deal.

țușeleă (-ei) s. f. = leagăn de frînghie prins de o cracă.

țușăleă (-ce) s. f. v. *țușică*.

țușărlă (-e) s. f. = vîrf înalt.

țușuról (-oale) s. n. = 1. orificiul din ciutura flintinii pe unde curge apa. 2. orificiul din toarta uleiurului. 3. scocul de lemn sau țeava unui izvor.

ulél (-uri) s. n. = 1. încăpere în care se adăpostesc stupii de albine; coșniță, știubei. 2. vas cilindric pentru păstrarea mălaiului. 3. vas pentru spălatul rufelor.

uloăgă (-e) s. f. = sticlă.

ulúe (-ce) s. n. = prisma casei.

umblá vb. în expr. *a umbla prin odăi* = a umbla fără rost.

umehuleúsă (-e) s. f. = mătușă, sora tatei.

upf vb. = 1. a dori o anumită mâncare. 2. vb. refl. a se lăcomi.

ursoăleă (-ce) s. f. = porțiunea coșului din podul casei, rezultată din împreunarea a două coșuri.

urulóe s. n. sg. = crupe de porumb sau de alte cereale, întrebuințate ca hrană pentru animale; urluială.

útáll-útálll interj. = cuvînt cu care se cheamă bobocii de rață.

vardărie (-ii) s. f. = ciocănițoare.

vátrá (vetre) s. f. = camera în care se găsește vatra.

văcălfe (-ii) s. f. = capitulul florii-soarelui.

văcărús (-i) s. m. = burete zemos, comestibil nefript.

vătáf (-i) s. m. = ciobanul din fruntea cîrdului de oi.

vătășél (-ei) s. m. = gogóloș de mămăligă, cînd aceasta nu e bine amestecată.

văstre s. f. sg. = zestre.

văștf vb. = a merge repede.

vînuf vb. = a împiedica otle.

vîneățá (-fe) s. f. = vînă de apă țeșită din peretele muntelui.

vîntore (-i) s. m. = stîlp de poartă.

vîrfór (-i) s. m. = panglica de la capătul cozilor fetelor.

vîrlánle (-ce) s. n. = vîlnic, foță.

vîrtéj (-uri) s. n. = vîrtejul carului, partea formată din chilimic și gresie.

vîrzól (-oale) s. n. = ochiul opincii prin care trece nojița.

vorbí vb., în expr. *a vorbi în resleu* = a vorbi cu ton ridicat.

vúrglină (-e) s. f. = distanța dintre birnțele unei stînci sau ale unei case, locul gol dintre ele.

zambálfe (-ce) s. n. = haină scurtă.

zambálă (-e) s. f. = zăbală pentru iczi, ca să nu sugă; c formată dintr-un bețișor pus în gura iedului și legat cu sfoară pe după cornițe.

zaplafe (-uri) s. n. = căuș, lingură de lemn de mărimea unei farfurii.

zábăvfel (-uri) s. n. = elasticul, șnurul de la chiloși.

zăreădă (-e) s. f. = covor mare.

zbăneă (-ci) s. f. = bită, ciomag.

zđírniif vb. refl. = a se cutremura.

zyáhbă (-e) s. f. = gheară, laba cu ghearele scoase; picior de animal.

zyáme s. f. pl. = oi.

zyáruif vb. = a stărui.

zyímă (-e) s. f. = fruct de măcieș.

zyimbăif vb. = a scobi dinții.

zyíndărfel (-uri) s. n. = vătrar.

zyílvífi s. m. pl. = bureți de pădure, comestibili.

zi s. f., în expr. *zi și noapte* = prăjitura, chec.

znamenle (-ii) s. f. = arătare.

zoánă (-e) s. f. = marginea șoselei.

zorconeálă (-cli) s. f. = grămadă de fin.

zúcă s. f. sg. = îngrijire (a cuiva).

REGIUNEA STALIN

RAIONUL FĂGĂRAȘ

Comuna Lisa

angluériu (-i) s. m. = inginer.
úrfe s. f. pl. = mendre.
aríne (-i) s. m. = anin.
armurárlířá s.f. sg. = numele unei boli la vitele cornute.
arúne (-uri) s.n. = (invechit) impozit comunal.
arváfí s. m. pl. = oameni răi; dușmani.
băcáu s. m. sg. = flăcău lomnatic, holci.
bănuí (bănuí) vb. = a reproșa.
bărútuí vb. = a vorbi mult, a încerca să convingă cu un potop de vorbe.
băteálá (-eli) s. f. = nuia.
bătuceá s. f. = bățul cu care se bate și se aruncă țurca (la jocul „de-a simățul”).
beleázna (-e) s. f. = bubă.
bérecá (-ei) s. f. = sareină de lemn, pe care un om o poate aduce în spate.
berluí vb. = a lega strâns.
bicelulú vb. = a evalua.
bírâte s. f. pl. = conducătorii comunei.
bidleáf (bidicái) vb. = a migăli.
bisilóy s. m. sg. = busuioc.
bízérlí s. f. pl. = membrană care învelește unele organe interne; prapur.

bírqlá (-e) s. f. = vătale (partea războiului de țesut, cu care se bat firele).
blázna s. f. sg. = fandoseală, izmeneală.
blázni vb. refl. = a se izmeni, a se fândosi.
bleáneá s. f. sg. = clopot de vite, talangă.
bléleli (-uri) s.n. = tinichea.
bon (boáne) s. n. = bob, sămînță, grăunțe.
bórdá (-e) s. f. = cunună.
bordířá (-e) s. f. = 1. panglică (țesătură lungă și îngustă, folosită ca ornament).
2. fitil.
boseoménde s. f. pl. = farmece, vrăji, des-câmtece.
bořindóc (-oacá) adj. = (despre copii) mic de statură.
bořocáni vb. = a alina.
brăniřtéri (-i) s. m. = pădurar, paznic.
bubóu s. n. = haină groasă făcută din lână, cu părul scos sub formă de mișe.
budulái s. m. pl. = ghizdurile fântinii.
budulú (și : budulí) vb. = a căuta, a umbra după lucrurile dosite.
búmben (-á) adj. = supărat, morocănos.
burboánuřá (-e) s. f. = bomboane, zaharicale.

câpete s. n. pl. = 1. capital. 2. numele unor colaci făcuți la pomenirea unui mort.

cărămb (-i) s. m. = unul din cele două lemne rotunde ale loitrei carului; împreunarea lor se face prin fuseci.

căiță (-e) s. f. = scufia pe care o purtau, în trecut, femeile măritate; peste ea se purta „pomeselnicul” (o fișie de pînză albă, de bumbac).

căldări vb. refl. = 1. a se murdări de funingine. 2. a se îmbăta.

cătuse (-i) s. f. = podul improvizat în partea superioară a căpriorilor unui șopron.

celét s. m. sg. = familie; toți ai casei.

cenșurî (-e) s. n. = cenușa care a servit la fierberea rufelor.

ceoale s. f. pl. = bronz.

chelm s. m. sg. = aluatul de piine.

chëndelă (-e) s. f. = lehuză.

chêș (-ă) adj. = bivol sau bivoliță care are o pată de păr alb pe frunte.

chișită s. f. = 1. legătura de papură sau de paie cu ajutorul căreia se fac cununile de ceapă pentru păstrat. 2. (colectiv) cununile de știuleți de porumb.

cloerie (-uri) s. n. = parte din sal; cartier.

clohieă (-ei) s. f. = cucuea.

clôleă (-ei) s. f. = stăncuță, ceucă.

cloroboe adv. = pe neașteptate.

clujdăli vb. = a ciștiga ceva cu greutate.

cinepșterlîă (-e) s. f. = coropișniță.

cîrpîă (-e) s. f. = batistă.

cîrtoji vb. = a cîrpi (opinci).

clămăret (-e) s. n. = clarinet.

eleăngă (-i) s. f. = creangă, ramură.

eloțarl s. m. = 1. șobolan. 2. furcă de fier cu coarnele îndoite în unghi de 90°, care servește la scosul gunoierului din grajd (numai la sg.).

elîxă (-e) s. f. = cursă de prins animale.

eojăn (-i) s. m. = (depreciativ) nume dat cu deosebire ciobanilor din cîmpia Dunării.

eojerlău (-i) s. m. v. *cojan*.

coldăn (-i) s. m. = necinstit.

concenî vb. = a distruge.

conćenle (-ii) s. f. = distrugere, pustiu.

cop (-uri) s. n. = unitate de măsură de capacitate, egală cu 1 și 1/2 l.

coșeăl s. m. pl. = viermi; în imprecății: *mînea-le-ar coșeăii*.

coțeală (-i) s. f. = treabă, lucru.

coținji vb. = a bate, a lovi.

coțrănă (-e) s. f. = 1. pat cu etaj, cu partea superioară acoperită cu velințe. 2. despărțitură mai mică a șopului, unde de obicei se ține oțava.

cravâl s. m. sg. = ceartă, scandal.

erleală (-ăli) s. f. = femeie murdară, care face lucrurile numai de mintuială.

erleăli vb. = a lucra de mintuială, murdar.

erlălău (-uri) s. n. = bucată mare (de pline sau de stăină).

erighluă (-i) s. f. = ramură bifurcată, ale cărei capete sînt ascuțite, pentru a fixa (imobiliza) la pămînt mîinile și picioarele, în jocul copiilor.

erîmbiță (-e) s. f. = pricină.

euptâl (-uri) s. n. = bucată de pînză cu care se căptușesc umerii de la cămașă (pentru a-i face mai rezistenți, îndeosebi la ridicarea poverilor).

euptuși vb. = 1. a căptuși. 2. a bate.

dechilîn adv. = separat, afară de.

dălnă (-e) s. f. = leagăn, legănuș.

desholbă (*desholbez*) vb. = a (se) lumina la mîinte, a deveni mai priceput.

dêști (*dêște*) s. n. = deget.

devocă (*devoc*) vb. = a rupe. *Cămașa i s-o devocat pe el, de atîta purtat*.

dîpluș s. m. = viorist, lăutar.

dîrj (-uri) s. n. = uealla cu care se trage jăratnicul din cuptor.

dîrstînă s. f. sg. = lna care rămîne după prelucrățul „straielor” și al „săricilor”; lna de proastă calitate.

doból (-oâte) s. n. = sac larg în care se pune de obicei nutrețul vitelor, cînd pleacă omul cu carul la drum.

drîgănă (-i) s. f. = bivoliță.

dróburi s. f. pl. = vreașuri, crengi uscate.

dubî vb. refl. = a intra în putrefacție, a se putrezi.

dăftu (-ă) adj. = dublu.
durdni (*durdnie*) vb. = a tuna.
făchel (-uri) s. n. = voal.
fărto! interj. = îndemn ca o vită să-și schimbe locul (să se dea la o parte); primește!
fărto! vb. refl. = a se da la o parte, a-și schimba locul.
fêlderă (-e) s. f. = 1. măsură de capacitate pentru cereale, de 14 cofe. 2. măsură de suprafață echivalentă cu 7 ari. 3. o parte a șurii, unde se depozitează grul înainte de a fi treierat.
feleiat s. m. sg. = garanție.
fêne s. f. sg. = drac.
ferehetu s. m. sg. = o parte a carului; ea ține „mănușile” dinainte.
fêst adv. = zdravăn.
fêșter (-i) s. m. = inginer silvic.
feștile s. f. pl. = cîmpă de cea mai inferioară calitate (din ea se fac de obicei sacii ordinari).
fleoărță s. f. = femeie stricală.
fluștîie (-uri) s. n. = mîncarea de dimineață.
foăchi s. m. = copil din flori.
fóurnă (-e) s. f. = femeie care vorbește fornăil (pe nas).
fôe s. m. sg. = vatră (sens etimologic; al. *focuri* vatră).
fodoréi s. m. pl. = încreșitura care ține loc de manșelă la cămășile țărănești.
fôl s. m. sg. = foale.
frîghini vb. refl. = a umbla de colo-colo.
frîjuri s. f. pl. = haină lungă de postav țărănesc, pe care o folosesc femeile.
fruntări s. m. sg. = podoabă femeiască, alcătuită din mai multe șiruri de mărgel negre fixate pe o bucată de pînză neagră; această podoabă ornamenta fruntea. Peste ea și peste *căiță* venea *pomeselnicul*.
găleată (-e) s. f. = măsură de suprafață de măsurat pămîntul, egală cu 4 feldere.
gătîn (-i) s. m. = cîtină.
gheonoi (-oaie) s. n. = țîrnăcop.
ghlărbă (-e) s. f. = trei fire pe rășchitor laolaltă.

girtîn (-i) s. m. = cioban din Muntenia (de obicei din Argeș).
grîpeă (-ci) s. f. = uncață de ras aluatul de pe albia în care s-a dospit pîinea.
gúgi (-uri) s. n. = căciuliță pentru copii; capișon.
gugulí vb. = a giuguli, a îmbrățișa.
harhânghel (-i) s. m. = arhanghel.
hălăoi (-oaie) adj. = greu, mare.
hărâni vb. refl. = a se sătura.
hăznuf vb. = a folosi în pace.
hêlei s. m. = hermină.
heleciugă s. f. = 1. bălării, tufe. 2. lucruri mărunte.
henețe s. f. pl. = plăcinte făcute din aluat, smîntînă și fructe (de obicei prune).
hêi (-uri) s. n. = loc de casă.
hêp (-uri) s. n. = animal slab, rău.
heputni vb. refl. = a se întrema, a se mai îngrișa.
hîbaș (-ă) adj. = defectuos.
hibului vb. = a greși.
hîgiu (-uri) s. n. = desiș de pădure tînără.
hilimoăeă (-oci) s. f. = ienupăr.
hireau s. m. = hrean.
hirghiní vb. = a chinui, a munci pe cineva.
hiră s. f. = 1. păduche, parazit. 2. copil slab.
hoăcă (-e) s. f. sg. = nuia.
hoei (*hocéce*) vb. = a bate cu nuiaua (cu „hoaca”).
holărl vb. = a vorbi de rău pe cineva.
hondrobéle s. f. pl. = lucruri diferite.
hópșe s. f. sg. = tăiere de vită.
húgiu (-uri) s. n. = darac.
húndili s. f. pl. = nebunii; minie mare.
hurduzău (-uri) s. m. = funia cea lungă cu care se leagă carul cu fin.
hurlól (-oaie) s. n. = coș, cămin.
hurlup s. m. = pruna în care o insectă și-a depus ouăle și care crește goală pe dinăuntru și, uneori, are altă formă și altă culoare decît celelalte.
hústul adv. = zdravăn.

huzdúp s. m. sg. = (de obicei urmat de „de fată”) fată foarte voinică.

ia adv. = da.

izúlmán s. n. = examen.

ímboldúri vb. refl. = a înfofoli.

ímbrusturá (*ímbrusturez*) vb. refl. = a se irita, a se enerva, a se supăra.

ímburleá (*ímburic*) vb. refl. = a se înălța în virful picioarelor, pentru a ajunge mai sus cu mîna.

ímplnoci vb. = a rămîne mic, a se opri din creștere.

ímповоіá (*-eli*) s. f. = locul unde picioarul unei vite se întîlnește cu burta.

ínchelmá (*ínchelméz*) vb. = a încheiba, a aduna la un loc.

ínloeá (*ínloeál*) vb. = a monta, a re-compune un lucru din părțile componente.

íncripá (*íncripéz*) vb. = a înfripa.

ínuezá (*ínuezéz*) vb. = a face proces cuiva.

ínşírú (*ínşír*) vb. = a momi, a înşela.

ínurí (*ínurí*) vb. refl. = a se supăra, a se irita, a se enerva.

júpehí (*-e*) s. f. = nutia.

júreá s. f. sg. = nutia.

jembléá (*-ci*) s. f. = maiou de lînă.

jepchí vb. = a bate pe cineva.

jeşéú (*-uri*) s.n. = pungă de lînă turtunul.

jghláb (*-uri*) s.n. = stîncă.

jíp (*-i*) s. m. = snopi de paie care serveau altădată la acoperitul clădirilor.

jípú vb. = a opări puiul pentru a-l putea curăți de pene.

jutári s.m. = păzitor de cîmp.

lálá s. f. sg. = lelică, leliță (de obicei fetițele mici numesc „lalá” pe surorile mai mari).

lătuí vb. = a aplica lanțuri pe căprioarii unui acoperiș, pentru a putea pune țigla.

legánúş (*-e*) s. n. = leagăn (scîndură suspendată cu frînghii, pe care se aşază cineva să se legene).

legáú s. m. sg. = sistemul de a lega calul tînăr alături de alți doi cai, pentru ca să se învețe la ham, fără a trage la povara căruței (este legat de oiște); *a merge în legáú* = a merge degeaba.

libél (*-e*) s. n. = caiet.

liúr s. m. sg. = 1. un fel de vin făcut din boșlinele strugurilor storși. 2. băutura de calitate proastă.

liváde (*-ézi*) s. f. = livadă.

lumíná s. f. sg. = lume.

maród s. m. sg. = bolnav.

măgálie (*-ii*) s. f. = gămălie.

málúri s. f. pl. = nebunii.

málorós (*-oasă*) adj. = nebuțatic.

mărúncil (*-uri*) s. n. = mănunchi.

mănuş (*-uri*) s. n. = mînie, arțag.

mártácení s. m. pl. = doi pari lungi, legați laolaltă, puși deasupra acoperișurilor de paie pentru a nu fi luate de vînt.

mátríce s. f. sg. = durere la burlă.

măşúreá s. f. = femeie netrebnică, lică-loasă.

minzá s. f. sg. = pastă făcută din făină de grâu și lărfițe, cu care se ung firele de la războiul de țesut, pentru a nu fi scămooase și pentru a nu se rupe.

mogíndeúá (*-e*) s. f. = grămadă de 14 snopi de cereale; (două *mogínde* fac o „claie”).

mútár (*-e*) s. n. = șurub.

náduf vb. = a năzui către ceva.

năporó (*-e*) s. f. = colac împletit.

neház s. f. = neplăcere, ceartă.

nllvan adv. = adevărat, clar.

níméstre s. f. pl. = clădiri gospodărești: șură, șoproș etc.

noeová (*-i*) s. f. = nicovală.

nuşeeá (*-le*) s. f. = floare violacee de primăvară; brîndușă.

obeátá s. f. = placenta unui animal.

obinzálá (*-eli*) s. f. = cusătura, împodobită artistic, la gulerul fiilor țărănești.

oblşter (*-i*) s. m. = (învechit) colonel.

oblí (*oblésc*) vb. refl. = 1. a se îngrășa. 2. a se sătura zdravăn.

óeoș (-ă) adj. = deștept, înțelept.
óeoșáj (-uri) s. n. = deșteptăciune, ter-
 tip.

odlrjé (-ii) s. f. = prăjină lungă, adică
 coada îmblăciului.

ogjășă (-e) s. f. = făgaș.

ogljúghile (-ii) s. f. = 1. curea care leagă
 cele două părți ale îmblăciului. 2. fig. om
 care duce vorbele dintr-o parte în alta, spre
 a învrăjbi.

otinceá s. f. sg. = pîrghie.

otinei vb. tranz. = a ridica cu pîrghia.

otinefă s. f. sg. = scrizurică care se
 bagă între firele de la războiul de țesut, pentru
 a le ține desfăcute, ca să se poată lucra
 la ție.

papalnóg (-oage) s. n. = pline făcută din
 amidonul obținut din cartofi rași și din pu-
 țină făină.

părjște (-i) s. f. = pașiște.

pátári s. m. pl. = călugări catolici.

păelsúle s. f. pl. = calitatea a doua de
 cîmpă (prima este fuiorul).

pálhú (-e) adj. = năuc, zăpăcit, prost.

păpălúșeá s. f. sg. = mortar.

păpușeá (-ele) s. f. = legătura de 60 de
 fire de pe rășchilor și de 30 de fire de pe
 urzitoare.

părfeá (-le) s. f. = bucată de pămînt
 (arătură).

pásului vb. = a se potrivi.

păstrávaleán. (-eni) s. m. = cel care lo-
 cuiește peste vale.

pástură (-i) s. f. = haină femeiască, fă-
 cută din lînă de culoare neagră, care se în-
 cinge pe deasupra ției și acoperă trei sfer-
 turi din corp, rămînînd într-o parte desfă-
 cută.

péden (-e) s. n. = totalitatea firelor de
 la urzeală care rămîn, fiindcă nu se mai pot
 țese, fiind prea scurte.

pie (-uri) s. n. = vreme rea, vreme plo-
 ioasă, care ține de multă vreme.

pírlúghlună (-i) s. f. = pătlagină.

pîș (-i) s. n. = paiele unui snop îmblătit
 cu îmblăciul.

plóáten (-e) s. n. = mașină de gătit.

poeánie (-ii) s. f. = chin.

polmesélnie (-e) s. n. = fișia de pinză
 albă cu care își legau femeile măritate capul
 peste căiță.

polmól s. m. sg. = podmol, prispa de lut
 din jurul caselor țărănești.

popoueáeá (-ci) s. f. = cutie.

porlóg (-oage) s. n. = potlog.

porlogár (-i) s. m. = potlogar.

porlogárie (-ii) s. f. = potlogărie.

porjú (-ie) s. n. = măsură de capacitate
 egală cu 1 dl.

potlúg (-uri) s. n. = legătura cu care se
 prinde de roțile grindeiul plugului.

potoritá (-e) s. f. = unitate de măsură
 de volum, egală cu 1/2 m³.

prázální vb. refl. = a se răni.

prédel (-e, -uri) s. n. = unceală cu aju-
 torul căreia se leagă snopii (de obicei un băț
 scurt și ascuțit la un capăt).

prillostí vb. refl. = a se prosti, a-și pierde
 din memorie.

progdáie (-ii) s. f. = cimitir.

proșopáș (-e) s. n. = proșap mobil, a-
 vînd capul în formă de cîrlig; cu ajutorul
 lui se pot aduce lemne din pădure cu trîșul.

pumnáșl s. m. pl. = manșeta (împodo-
 bită sau nu) de la cămășile țărănești.

púnt (punți) s. m. = 1. măsură de greu-
 tate egală cu 1/2 kg. 2. greutatea de la ceasor-
 nicele fără arc.

púrd (-ă) adj. = surd.

rápor s. m. sg. = jeg.

rátln (-i) s. m. = tufă de fag, crescută
 rotund, fiindcă ramurile tinere i-au fost
 mereu mincate de animale.

rágúlá (-i) s. f. = arșag.

rástós (-ă) adj. = animal jigărit, cu burta
 mare.

réeül (-e) s. n. = haină scurtă (bărbă-
 tească), din postlav țărănesc.

rél (-uri) s. n. = cuptorul de la mașina
 de gătit.

réje s. f. pl. = dantelă.
ristlgoálá (-e) s. f. = rondela pusă între butucul roții și cuiul din capul osiei.
rišchtórl (-e) s.n. = 1. rășchilor, 2. cantitate de fire la urzit.
rofcău s. m. sg. = pîine de calitate proastă (de obicei pîinea făcută din aluatul rămas pe covata în care s-a frămîntat pîinea).
rustunól (-oaic) s. n. = 1. pîinea făcută din aluatul ce se rade de pe covată. 2. ultimul copil al unei familii.
sălbă (-e, -i) s. f. = funie cu care se leagă capătul din față al prăjinii, cînd se leagă carul de fn.
săbăș s. m. sg. = fizionomie.
săbășui vb. = a identifica după fizionomie.
sărpún s. m. sg. = cîmburu sălbatic.
seálól (-oaic) s. m. = ceapă care nu s-a dezvoltat rotund; ceapă lungăreață.
sălí vb. refl. = a se fâli.
strái (-ie) s. n. = pătură de lînă, mare și mișoasă (cu părul scos numai pe o parte), care servește la acoperit, în loc de plapumă.
strîgheățú s. f. sg. = lapte prins, încă neînchegat bine.
stráf (-i) s. m. = jimblă, corn, pîinișoară albă.
sucăcloálo (-oaic) s. f. = bucătăreasă.
sugurína interj. = cuvînt eu care se cheamă miei.
suhólt s. m. sg. = acțiunea de a rupe cîte o bucată din aluatul frămîntat și a forma din el pîinea ce urmează să fie băgată în cuptor.
suholtá (suholtéz) vb. = a rupe o bucată din aluatul frămîntat și dospit și a forma pîini, pentru a le băga în cuptor.
schldóútá (-e) s. f. = femeie schiloadă.
schldóle s. m. sg. = om schilod.
schimbónosí vb. refl. = a schimonosi (a face grimase, a se urîți).
șelbóe adv. = treaz, de pază.
șerempláu (-i) s. n. = stîlp de telegraf.
șeriglá (-e) s. f. = partea de dinapoi, mobilă, de la coșul căruței.

șése s. m. sg. = șes.
șiho! interj. = cuvînt cu care se alungă un vițel.
șiróf (-oafe) s. n. = șurub.
șoneálúúá s. f. pl. = glume.
șóp (-uri) s. n. = podul șurii și în special podul grajdului, unde se ține finul.
șopeacú s. f. v. *șopotei*.
șopéel s. m. v. *șopotei*.
șopotél s. m. sg. = șop.
ștélghe (-i) s. f. = șlevic.
știue (-ei) s. m. bucată (de piine sau de slănină).
ștraf s. m. sg. = joc în bani, constînd din aruncarea monedei cît mai aproape de o linie trasată pe teren.
ștrof s. m. sf. = pedeapsă, amendă în bani.
șúlbăr s. m. sg. = boală rea.
șúpá s. f. sg. = forță.
șúrlú s. f. sg. = tencuială veche, căzută de pe zid, folosită uneori la frecatul anumitor lucruri, pentru a le curăța.
șurluí vb. = a spăla pe jos.
șușóp (-uri) s. n. = remiză de adăpostit lemnele de foc, carul și unelte agricole.
svéne (-uri) s. n. = figuri de joc, la dansul „fecioreasca”.
táreán s. n. sg. = tarhon.
tálán s. m. = nume de bălăjocură dat cailor (sinonim cu: „boală”, dat vacilor).
támбушí vb. = a surprinde pe cineva; a prinde în flagrant delict.
téear (-i) s. m. = prostănac.
telít (-ă) adj. = plin.
teșenlá (-e) s. f. = cutic (mai ales de chibrituri).
teálá (-ăli) s. f. = ființă slabă.
teálí vb. = a lucra fără spor.
tinlerél (-uri) s. n. = tindă mică (mai ales la biserică).
tíșú s. f. sg. = numele dat unei femei mai în vîrstă (sinonim cu mătușă).
tinárógg (-oage) s. n. = fîneață închisă cu gard.

tîrgăclu (-uri) s. n. = totalitatea măr-
furilor' cumpărate de o persoană.

tîrhăt (-uri) s. n. = bagaj greu.

tîriş (-uri) s. n. = cantitate de lemne
ce se poate aduce cu vitele, din pădure, fără
car sau sanie, ci numai trînd-o.

toăfîl (-uri) s. n. = maşină de făcut
cîrnaşi.

trântă (-e) s. f. = femeie (sau fată)
proastă.

treăne adv. = deschis.

trevelît s. m. sg. = tăvălitură, cădere.

trîftăr (-e) s. n. = plînie.

trupchină (-i) s. f. = tulpină.

ţâihl s. m. sg. = drojdie de bere.

ţéchele (-i) s. f. = coşniţă de papură cu
două toarte.

ţélghe (-i) s. f. = ţeavă.

ţîndăr s. m. sg. = încumetare.

ţîntăriţă s. f. = grindină (cu boabe
mici).

ţoădără (-e) s. f. = femeie de moravuri
uşoare.

ustunól s. m. sg. = usturoi.

văcăluí vb. = a lencui.

veacă s. f. sg. = veşcă (la sită şi la izmene).

vicăreş (-i) s. m. = vicar.

vîrgăel s. m. sg. = nuja.

vîltoăre (-i) s. f. = piuă rudimentară de
făcut cergi mişoase, străie, sarici.

vîstră (-e) s. f. = podoabă la căciulă sau
la pălărie (o poartă numai flăcăii mari);
egretă.

zglî vb. = a seca apa dintr-un braţ de
riu, cu scopul de a prinde peşte.

zîngălă (-e) s. f. = femeie murdară sau
femeie care lucrează murdar.

zîngăli vb. = a lucra murdar.

zăorí vb. = a face serenadă cuiva de
ziua onomastică sau de Anul nou.

zîmbăt (-ă) adj. = (despre dinţi) crescut
neregulat, ieşit din şirul celorlalţi.

zotoní vb. = a prăpădi.

G. ŞERBAN-CORNILĂ

RAIONUL RUPEA

Comuna Crihalma

androc (-oace) s. n. = rochie groasă de
iarnă (din stofă închisă).

avântí adv. = mai mult, mai tare. *Gheor-
ghe e mai avântí decît toţi.*

băceluf vb. = a sta fără lucru.

beleáznă (-e) s. f. = rană.

• **belideréu** s. m. = om mare care abia se
trăşte de leuş.

bobíleă (-ei) s. f. = umflătură.

borboánă (-e) s. f. = pilulă contra gálbezei
la oi.

buduhálă s. f. = timp ceşos.

burliueş (-i) s. m. = pore între 40 - 50 kg
greutate.

cióieă (-ei) s. f. = cioară mică.

ciungărlí (-ă) adj. = tăiat pe jumătate.

cordíş adv. = într-o parte.

cortelí vb. = a aseunde pe cineva în
casă.

eortorár (-i) s. m. = cal rău.

erosnút (-ă) s. m. = cu povară mare în
spate.

eúlme (-i) s. f. = pinză cu flori, aşezată
pe grînda principală din casa ţărânească.

dála s. m. = drac, diavol.

dăunós (-oasă) adj. = lacom.

diébla s. m. = cal rău.

dîcă s. f. = împotrivire, încăpălinare.

donş s. n. = umflătură pe pîine (la coptul
la cuptor).

dorovăft (-ă) adj. = dărîmat, distrus.

dreávã s. f. = șold la vite.
flăește (-i) s. f. = făclie.
forostuit (-ã) adj. = sudat, unit bine.
ganetu (-uri) s. n. = boală, lipsă (la CADIE : gance).
gãbhãur s. m. = chiabur.
gãnj s. m. = om tare.
gãseól (-oãte) s. n. = mãmãligã cu brinzã, rotundã ca o portocalã, în mijloc punându-se brânza.
gãtãlnã s. f. = bãtaie.
gãvããřinã (-i) s. f. = cap de cal ; (ironic) cap de om.
got s. n. = voce. *Are un got ea o trãm-iã.*
grõșã s. = ban de metal (la 1848 în Austro-Ungaria).
gurneș s. n. = deal mic, colinã.
hãlãř! Interj. = la stãnga (la mãmãtul ca-ilor).
hãlãř! Interj. = la dreapta (la mãmãtul ca-ilor).
hãřãș s. n. = drum pentru vite.
hehãlã (-c) s. f. = obiect făcut de fierar pentru tras cãnepa melișatã, spre a scoate fuioar pentru tors ; are cuie cu vârful ascuțit prinse pe o bucatã de lemn.
hãřlu s. n. = pãdure deasã de stejãr.
hãřã (-c) s. f. = Instigator la ceartã.
hãlenoãte (-oace) s. n. = pumn de fin sau de otãvã.
hãrduzãu s. n. = funie de sãrmã peste un rãu ; de ea se leagã luntrea.
hã adv. = da.
hãschile (-i) s. f. = iesle.

hãroce s. n. = partea care a rãmas neșesã ă în rãzboiul de țesut, cam 15 cm.
hãzãdã vb. = a risipi.
hãvãlãřt (-ã) adj. = binefãcut.
hãjãtuț vb. refl. = a se juca în apã.
hãmãeãu s. n. = basma cu flori (în portul local).
hãogõdu adv., în expr. *cu hãogõdu* = încet, domol, fãrã grabã.
hãolãte s. n. pl. = construcții din curte, angarele.
hãolãlãu s. m. = om care se ceartã mereu.
hãoãteã s. f. = rãchiu fiert prima datã.
hãparșp (-i) s. m. = cal.
hãpitulũșul s. n. art. = jocul „de-a ascunse-lea”.
hãpãrci s. n. = 1. miros urt. 2. expr. *pãrci de pãrci* = pãrci foarte gustoase.
hãposomãu s. m. = om închis, tãcut, nesuferit.
hãscãrelnmũș s. n. = leagãn cu care se dau copiii.
hãscãhibilei vb. = a cãlca în gropi, a cãlca rãu, riscãnd sã-ți serfãtești laba piciorului.
hãșjãurã vb. = a sta așteptãnd fãrã lucru.
hãsãndleõs (-și) s. m. = om urcios.
hãtanãu adv. = sãtul.
hãteãurã vb. = a încerca sã faci o treabã peste pãtãterile tale.
hãtãrhãt s. n. = hainã de casã.
hãtãrnomeãtã s. f. = paie și pleavã, zdrobite la mașina de treierat.
hãtoroãpã s. f. = om care vorbește mult, fãrã rost.
hãțõlnã s. f. = femeie stricãtã.

REGIUNEA SUC E A V A

RAIONUL RĂDĂUȚI

Comunele : Bileca, Frătăuții Noi, Frătăuții Vechi, Gălănești, Putna, Straja, Vicovul de Jos, Vicovul de Sus

abárnice (-ă) adj. = străbătător, harnic.
abarniceală s. f. *v. abarnicie.*
abarnicie s. f. = destoinicie.
abehér¹ s. m. = om prostănac, fleț.
abehér² s. n. = deșeu de la fabrica de cherestea.
abeherțui vb. = a alege și sorta deșeurile.
abehérțuy s. n. = (colectiv) deșeuri forestiere.
abórt s. n. = closet.
abrietul vb. = a ține de scurt, a aplica o corecție a educa.
abstráin adj. = fără nod. *Am cumpărat niște scinduri, toate abstrain.*
abállâne s. n. = zdrob.
ab(á)ly (-uri) s. n. = 1. lucru de puțin folos. 2. (mai ales la pl.) acte fără mare valoare cu care cineva încearcă să clișige o cauză. *Nu mai umbla cu ab(á)lyuri de acestea.*
ab(á)lyui vb. refl. = a se judeca, a intenta proces.
ab(á)lyulátă (-eli) s. f. = 1. acțiunea de a *ab(á)lyui*. 2. morală, ceartă.
acari vb. refl. = a se îmbrăca cu gust, a fi elegant, curat.

acariță (-e) s. f. = ac de siguranță.
acortánt s. m. = cel ce ia în acord o lucrare și se obligă să o termine la un anumit timp.
adiónt (-li) s. m. = deputat.
adivaránt (li) s. m. = cel ce are în grijă și administrează stlna satului; e mai mare decât baciul.
agheazmalul vb. = a ocaři pe cineva.
alés! interj. = strigătul ciobanului ca să se aleagă oile.
amnistui vb. = 1. a termina. 2. a (se) ascunde; a se aciuu.
anáftina adj. invar. = greu de convins.
anáfinit (-ă) adj. = cu care nu te poți înțelege.
antrét adj. invar. = gata. *Clă ai clipi li antrel de mers la țirg.*
antretui vb. = a înjgheba, a face ceva în mare fugă.
apatfeă s. f. = farmacie.
apatoásă adj. f. = (despre ape) care vine mare, care inundă.
argintár (-uri) s. n. = inventar după un mort, pentru a se împărți averea rămasă.

argintări vb. = a cere inventarierea averii rămase după un mort.

argintările s. f. = inventarierea averii rămase.

arvintâr s. n. = argintar.

aruneă vb. refl. = a-și lega părul cu o basma pe lângă urechi.

astrungése (-*caseă*) adj. = 1. austriac. 2. de pe vremea imperiului austro-ungar.

babă s. f. = 1. brazdă dublă pe care o fac coșaii când încep ogorul. 2. cozonac.

bacher s. m. = om căruia nu-i prea place să muncească și care nu-i în termeni buni nici cu justiția.

bacheri vb. refl. = a deveni bacher.

bacherie (*bachercălă*) s. f. = matrapazlie.

balpíg s. n. v. *pieă*.

balăuce s. f. = bucată de lemn care se pune oblie de la pământ pe roata carului, pentru a roti buștenii pe ea la încărcat ori descărcat; se mai folosește și la încărcat buștenii în vagoane.

balfi vb. refl. v. *belli*.

barabulfe s. f. = locul de pe care au fost săpați carlozii și încă nu s-a pus altceva în loc.

barântuș (-ă) adj. = tare, voinic.

barantușe s. f. = lărie, voinicie.

baréleă s. f. = vas de lemn de cca 2 litri în care se ține rachiu.

basoși vb. refl. = a-și pune ambiția la lucru.

bătă (*bele*) s. f. = marginea catrinței, ce se face cu o singură culoare, lată de cca 8 cm.

batalán (-i) s. m. = muzicant. *Nunta fără batalani | Ca șatra fără țigani:*

batalani vb. = a cînta dintr-un instrument muzical.

bătătură s. f. = pește mărunț, ce se „bate” la vaduri către seară.

bazauă s. f. = lemn cioturos ce se despică cu mare greutate.

belti vb. refl. = 1. a se strica drumul de ploi. 2. a se lăși prea mult căruța încărcată cu fîn.

beșoăgă s. f. = 1. burlă. mare 2. traistă ruptă.

beștelui vb. = a cumpăra un lucru (de la distanță) prin scrisoare.

bihón (-oane) s. n. = pană de fier cu lanț și cîrlig, care se bate la un capăt al bușteanului și de care se leagă urciul calului pentru a ține bușteanul.

bihoni vb. = a bate bihoane în bușteni.

bindieă s. f. = ciorbă subțire.

bipeă (-ci) s. f. = tub de lemn prevăzut cu un ghivent, pentru scosul berei din butoi.

bipeu vb. = 1. a slobozi berea din butoi cu bipea. 2. a bate bipea în locul dopului în vederea slobozirii berei.

biși! interj. = cuvînt cu care se cheamă oile.

bizi s. n. = (învechit) drept de proprietate asupra unui teren, după o stăpînire de mai mulți ani consecutiv.

bilgu s. m. art. = 1. dracul. 2. nevoia, păcatul.

binil vb. = 1. a lovi cu ceva. 2. a zbirni.

binilălă s. f. = păruială.

blatfós s. n. sg. = (la cai) copita dreaptă, nescobită.

blâni vb. = a bate cu ceva pe o persoană.

bleah (-uri) s. n. = 1. vas de tablă. 2. tablă pentru acoperit casa.

bleahár (-i) s. m. = tinichigiu.

bleaharie s. f. = atelier de tinichigerie.

bleahu vb. = a acoperi casa cu tablă.

bódnă s. f. = 1. dublă făcută din coajă de lei. 2. buștean gros.

bodirlău s. m. v. *modtrău*.

bodoășeă s. f. = fată cam grăsuță.

bolfái vb. refl. = a se îngrășa din cale afară.

bolfós (-oasă) adj. = grăsan.

bolotău s. n. = 1. mlaștină mică. 2. apă tulbure unde se scaldă giștele, rațele etc.

bónt (-uri) s. n. = legătură de citeva drăniți sau de citeva scînduri, rigle etc.

bontu (*bonturi*) vb. = a lega scînduri, dranițe, rigle în bonturi.

bracui vb. = 1. a ocări rău de tot pe cineva, a-l face de nimic. 2. a irosi.
brif s. n. = scrisoare.
briftăș s. n. = portofel.
briftégher s. m. = factor poștal.
briftuitór (-oáre) s. m. și f. = persoană care scrie multe scrisori (fără rost).
buffi vb. refl. = a se umfla la față din lipsă de hrană, de mizerie.
buhás (-i) s. m. = 1. pom de iarnă sau pomul împodobit pus în noaptea onomasticii cuijva la poartă în semn de cinstire. 2. brad tinerel.
butueár (-i) s. m. = cel care se ocupă cu căratul butucilor (buștenilor).
callée s. m. = 1. bușlean de 3-4 m lungime. 2. om îndesat și tare, vînjos.
callaei vb. = 1. a face callaci. 2. a tăia șnituri.
călipán (-i) s. m. = lipan.
călmă (și calmán) s. m. = bucătar.
cănhólt s. n. = birnă cioplită în canturi.
cănoánă (-e) s. f. = tun.
cantui vb. = a face margini regulate la o bucată de lemn ori la scinduri.
capaeceá s. f. = cutiuță.
capău (-aucă) s. m. și f. = persoană în-căpălnată.
capeneágy s. n. = un fel de pălărie.
caprúr (-i) s. m. = picher, cel ce are grijă de bunăstarea unei șosele.
caprarí vb. = a fi caprar.
cărráról (-oaică) s. m. (și f.) = persoană care umblă mult și fără folos, mai mult ca să piardă vremea.
cărrăuşér (-i) s. m. = cel care transportă buștenii cu carul.
cărrăuşerie s. f. = cărrăuşie.
cărrăuşí vb. = a căra buștenii cu carul sau cu teleaga la fabrică.
castróle (-i) s. f. = cazan.
casuí vb. refl. = a se termina.
ceahaluí vb. = a mina boii la plug fără prea multă îndemnare.
celălái vb. = 1. a o scoate la capăt cu chiu cu vai. 2. a ceahalui.

ceanatuí vb. = a curăți de pene o pasăre tăiată și a o pregăti pentru fierț.
cepuí vb. = a tăia cepurile unui bușlean.
cherbeleáță s. f. = om de nimic.
chertái interj. = șterge-o!
chertalui vb. = a o lua la sănătoasă.
cheț (chețarai) interj. = cuvînt prin care se alungă pisicile.
cinfai vb. = a minca cu poftă și cu zgomot.
cilagyí vb. refl. = a lucra pînă ce capătă febră mușchiulară.
cilúv (-ă) adj. = obosit din cale afară.
cinapói interj. = comandă la mînatul boilor, însemnînd „înapoi”.
cioáécă-cioacă interj. = cuvînt prin care se cheamă porcii la mîncare.
cioáftă s. f. = lovitură puternică dată cu pumnul.
ciofli vb. = a lovi zdravăn cu pumnul.
ciombai vb. = a face treabă proastă, încet, fără tragere de inimă.
cioșeái vb. = a face apa zgomot în opinci.
cioșneoágyá s. f. = mîncare groasă și rea la gust.
cioșneogí vb. refl. = a se moșmondi.
cirier s. m. v. *cirieș*.
ciriéș s. m. = cel care transportă buștenii cu trăsura proprie, contra plată.
citíșeá (-li) s. f. = strecurătoare pentru lapte.
ciúce s. f. = 1. cal din cale afară de slab. 2. joc la privegherea morților asemănător cu fripta, numai că cel ce ia pumni și palme nu ține mina la subțioară ci pe șale și altul fi ține ochii; ceilalți dau cu pumnul sau cu o funie înodată -ciucea - pînă ce ghicește cine a dat ullimul.
ciuhái vb. = a speria păsările, gonindu-le de la holda de grîu.
ciúhă s. f. = băț care are în vîrf un ghemotoc de fin și care se spune în hamul calului pentru a arăta că-i nărăvaș și să nu se apropie nimeni de el. După un obicei mai vechi, stăpînul calului era absolvit de vină - juridic - dacă pusese *ciuhă* și calul mușca pe cineva. Obiceiul a cam dispărut, pentru că

mai spre sud, în Moldova, *ciuha* este un semn că acel cal e de vânzare și se produceau confuzii; semnul se mai păstrează în Bucovina.

clungân (-i) s. m. = fag tînăr, uscat.

clupai vb. = a alege mîncarea, a fi mofuros la mîncare.

clúr (-uri) s. n. = coș de nuiele în care se pun 2-4 colaci mari pentru preot și ajutoarele lui; se folosește la înmormîntări și este purtat de doi oameni în vîrstă de la casa mortului la cimitir, unde colacii se împart.

clurgău (-ghéic) s. n. = pîrău pierdut undeva între stînci (și care se scurge printre ele).

clurgăuș s. n. = pîrăuș (șuviță de apă) pierdut între stînci.

clúrsu s. f. = cușit rău; v. *ciorsă*.

clúșniță (-e) s. f. = fliușniță.

clîru s. f. = joc la care copiii se țin de mînă și alergă, apoi se răsucește brusc.

clrpi (-e) s. f. = cerculeț din lemn ce-l poartă femeile măritate pe sub broboadă pentru a se deosebi de fete.

clrpi vb. refl. = a-și face rost de ceva.

clî! interj. v. *chef*.

clanetă s. f. = clarinet.

clăpăugeală s. f. = tragere zdravănă de urechi.

clăpăugi vb. = a trage tare de urechi.

clafenii vb. refl. = 1. a se certa. 2. a ciufuli.

climúne (-uri) s. n. = colitură bruscă a unui drum ce coboară repede.

clit s. n. = stivă de draniță; dranița pusă în ordine.

clitui vb. = a așeza dranița în clituri.

cllúpa s. f. = clupă.

cllupir s. m. = cel care măsoară buștenii cu clupa.

coblái vb. = a merge urît, cu pași mari.

cobláu s. m. = cel care coblăiește.

cobzăț s. n. = locul din incinta fabricii de cherestea în care se taie capătul spraiului al buștenilor.

cobzățui vb. = a tăia spraiul buștenilor.

cochorși vb. refl. v. răcădui.

cohnái vb. intranz. și refl. = 1. a simula o luse gravă. 2. a tuși.

cojoeări vb. = a jupui pe cineva de bani, cu sau fără șlirea lui.

coleoárbă s. f. = femeie ușuratică.

coleoárbí vb. refl. = a deveni coleoárbă.

coloádu s. f. = buștean de proastă calitate.

colotáu adj. m. = care umblă fără ținută precisă.

colteș s. n. = buluc scurt.

coltîș s. m. v. *colteș*.

conralúx interj. = comandă prin care se dă bușteanul înapoi sau e ținut pe loc de un capăt; v. și *lux*.

coșuș (-uri) s. n. = coșoc cam slăbuț.

corăfătoare s. f. = 1. cămașa fătului. 2. femeie necinstită.

corél (-uri) s. n. = lufă.

corhăneală s. f. = coaja rămasă în urma corhănirii buștenilor.

corhăni vb. = 1. a jupui buștenii de coajă. 2. a scoate buștenii dintr-un părchet.

cornár s. m. = prăjină mai groasă de brad folosită ca chingă la gard sau la casă.

coroși vb. refl. = a se îngheboșa.

coroni vb. = a îndrepta coroana unui pom.

costrán (-i) s. m. = cal tînăr și voinic.

costruși vb. = a lunde urît pe cineva.

coșleoábă (-e) s. f. = ascunzătoare improvizată.

coștel s. n. = burduf în care se pun penele pentru perini.

coștlóg s. n. = pungă de hirtie.

cotárlă (-e) s. f. = fată destrăbălată.

cotei s. m. = om leneș care „bate coturile”.

coteiós (-i) s. m. = diminutivul lui *cotei*.

cotloábă (-e) s. f. = cotețul clinelui.

cotirjer (-i) s. m. = om care nu se apucă de un lucru serios; cotel.

cotrobúță s. f. = impozit agricol.

coțobină s. f. = copil mic și cam obraznic.

crăci (*crăciui*) vb. = a face copacul crăci.

crancășă s. f. = (învechit) societate de asigurări în caz de boală.

crielă (-e) s. f. = halbă de bere.

crivălă (-e) s. f. = bucată de lemn cră-pală la un capăt și cu care se stringe ceva; copiii o pun în coada cănilor ca să-i facă să fugă și să urle de durere.

cublei vb. = a măsura în metri cubi.

eúci! interj. = cuvânt folosit pentru alun-garea vîștelor și a junecilor.

eujbi vb. refl. = a se îndoi (gheboșa) de mijloc, de greutate ori de bătrînețe.

eulășă (-e) s. f. = mîncare.

eút (-uri) s. n. = parte dintr-un sat.

dabaluzăt (-ă) adj. = (despre sprîncene) urît, căzut . . .

dáe s. n. = acoperișul casei.

dacuí vb. = a acoperi casa cu șindrîlă, olane etc. . . .

déceă (-uri) s. f. = pătură.

decuí vb. = a (se) așeza bine, a (se) adă-posti, a (se) ascunde.

démeă s. f. = țibulcă.

deseătúni vb. refl. = a se libera din armată.

deslái vb. refl. = a se reînnegri părul.

dijdinătúră s. f. = femeie necinstită.

dipolítăn s. m. = șeful depozitului de bușteni din fabrica de cherestea.

diúg s. m. = ghiuj.

diugán s. m. = om mare și cam prostănac.

diuganí vb. refl. = a se împi.

dizmerénie s. f. = trăznaie.

dohotuí vb. = a unge acoperișurile din draniță cu păcură.

dóște s. f. = 1. mulțime, înghesuială. 2. ceată mare; turmă. 3. grămadă mare de bușteni neorînduiți.

drabínă s. f. = iesle.

drămăluí vb. = a antrena, a (se) da pe brazdă (mai ales animalele).

drăpăci vb. = a mătrăși, a prăpădi.

drojdí vb. refl. = a se face țîndări.

drúbjínă s. f. = prăjină, în special pentru mlîns rufețe la uscat.

drueán (-i) s. m. = 1. om voinic și cam prost. 2. drug de lemn, gros și lung.

drucuí vb. = a tipări.

drumuí vb. = 1. a bate drumurile. 2. a face drum undeva în pădure. 3. a amenaja un drum mai vechi în pădure.

duláu (-i) s. m. = om mare și cam prost.

duláu s. m. = 1. mămăligă cu brînză (mîncarea specifică a huțurilor). 2. dulan.

dúmb s. n. = lobă.

dupăe (-ci) s. m. = pumn.

dupăci vb. = a da pumni.

durá (durez) vb. = a ține bușteanul cu țapina la încărcat, pînă cînd un altul mută țapina ca să ridice bușteanul mai sus.

dúrăt s. n. = zgomot.

dúre adv. = 1. înainte. *Du-le dure prin lunel, fără grijă.* 2. mereu. *O ploual trei zile și trei nopți dure, dure.* 3. dincolo. *Dă-i o gaură dure, fără grijă.*

dúrdurá s. f. = scandal.

durdurúe interj. = cuvînt rostit cînd ceva sau cineva se duce „de-a berbeleacu” și însemnînd: „dus peste cap”.

durdurneí vb. refl. = 1. a se da de-a berbeleacu. 2. a se răsturna la vale.

fafluctăreálă s. f. = batjocorie, înju-rătură.

fafluctărúí vb. = a înjura.

faígaránturi s. f. pl. = obiecte neînsem-nate, care cam înurecă.

făleós s. m. = om rău.

făugle s. f. = ligaie.

fărhuí vb. = 1. a vopsi diferite obiecte; 2. a se sulemenii. *Trei zile se fărbuiește / Ș-apoi la Joe se pornește.*

fasuí vb. = a primi leafă, pensie etc. . . .

fasúne s. n. = 1. leafă, salariu. 2. ziua în care se face plata salariului.

fatíre s. f. = gazdă.

faurí s. m. pl. = favoriți.

fățuitór s. n. = feților.

féder s. n. = podoabă din păr de mistreț, purtată de feciori la pălărie.

féler s. n. = defect, lipsă, neajuns.

feluí vb. = a-i lipsi cuiva ceva.

féreuș (-ă) adj. = aranjat, chitit, dichisit.

feredéu s. f. = bătaie cumplită pe care o primește cineva.

feredni vb. = a bate pe cineva tare.
fertalui vb. = (despre vite) a (se) da la o parte.
fertui vb. v. *fertalui*.
fést adv. = totdeauna, mereu.
féşter (-i) s. m. = brigadier silvic.
feşteri vb. = 1. a deveni feşter. 2. a fi feşter undeva un timp.
feştiór s. n. = gealău pentru nelezit scindurile.
figlu s. n. = semn făcut cuiva (cu un oarecare tle).
figlui vb. = a face semne cuiva.
fiutui vb. = a sechestra.
firlis s. n. = flecuşteş.
fişlău s. m. = ftn rău.
fişlăucă s. f. = iarbă rea din care, prin uscarea, iese fişlău.
fişloágă s. f. v. *fişlău*.
flaeui vb. refl. = a se face de nimic, de ris.
fléndură (-i) s. f. = (mai ales la pi.) scindură rea.
fléş (-uri) s. n. = leaş de proastă calitate.
flúşniţă s. f. = 1. femeie rea de gură. 2. gura femeii rele.
flocau (-i) s. m. = 1. om zburlit la păr. 2. om slab la minte.
foi vb. = a sufla din greu, din cauza unei boli.
foitáš s. n. = viscol mare.
fólváltár s. m. = administrator al unui ocol silvic.
formáu s. m. = vizitiu.
forşlús s. n. = avans în bani pe care îl primeşte muncitorii forestieri, chenzină.
fórt adv. = mereu. *Vine fórt pe la noi*.
fortoi vb. refl. = a se flşli.
foşál vb. = a dărăci lna.
foşaláu s. n. = unealtă de dărăcit (foşáil) lna.
foşcotí vb. = a mişca frunzele uscate cu piciorul.
foşdál vb. = a mişca ceva hirslii.
franfúz s. n. = cheie franceză.

freánfă s. f. = 1. sifilis. 2. femeie rea ; v. *freşitură*.
freşít (-ă) adj. = al dracului ; rău, afurisit.
freşitúră s. f. = femeie îndrăcită.
frunzáre s. f. = creangă cu frunze, folosită pentru a apăra vitele de muşte.
frunzulí vb. = a alege superficial, a frunzări.
furestier s. m. = feşter.
fús s. n. = măsură forestieră puşin mai mică decit un m. ; un buştean de 4 fuse are 3,75 m.
futuruí vb. refl. = a se antrena.
fúx s. m. = 1. cal gălbui, breaz şi pinte-nog. 2. comandă la încărcatul buştenilor şi care înseamnă : *mişcă buşteanul un pie înainte sau mişcă-l de un capál într-o parte*.
galatúş s. m. = şnit.
gallón s. n. = car mare de buşteni.
ganş adv. = chiar. *Am papuci ganş noi*.
gúşpăr s. m. = 1. samsar. 2. om asociat.
gúşcher s. m. = 3. şmecher. 4. om sucit. 5. speculant.
gáşperi vb. = 1. a face mici afaceri, 2. a face speculă.
gaureáncă s. f. = instrument la războiul de ţesut, cu ajutorul căruia, împreună cu poci-hecul, se stringe pînza ca să poată fi ţesută.
gavózd s. n. = pană ce se pune la greblă ca să nu sară de pe coadă.
gheriet s. n. = judecătorie.
ghesfórn s. m. = 1. asesor judecătoresc. 2. procuror.
gişuruí vb. = a educa prin muştrulială şi privaşioni.
gileă s. f. = furuncul mare.
gişă s. f. = cunună de flori purtată de mireasă, cu 2-3 săptămîni înainte de a se mărita, pentru a se distinge de celelalte fete.
glánş s. n. = lustru.
glánşui vb. = a lustrui, a se dichisi.
glánşuit (-ă) adj. = lustruit, dichisit.
grif s. n. = instrument cu coadă tare din lemn şi cu un capăt de fier, folosit la încărcatul buştenilor şi în general în pădure, seamănă cu şapina.

- grifui** vb. = a muta buștenii cu griful.
grumbúe s. n. = cartea funciară.
grunțuri s. f. pl. v. *zgrunțuri*.
gujuțe s. f. = sălbătăciune mică.
gurál (-ă) adj. = verbal, prin viu grai.
gurguiát (-ă) adj. = ascuțit, cu gurgui.
gúrtă s. f. = țesătură de cinpă, din care se face hanu la cai.
gutunúre s. f. = guturai.
háemeser s. n. = satir.
háttúr s. m. = chezaș la polițele bancare.
hahón s. m. = pramatie; om de nimic.
hahóni vb. refl. v. *hoheri*.
háta interj. = hota.
háltăș s. n. = sistemul închietorilor unei case.
hátt s. n. = 1. foc mare. 2. cuptorul unde arde combustibilul la fabrici.
háttár s. m. = cel ce are grijă ca să întrețină focul (focist).
halțui vb. = a face foc (la fabrică).
haláturi s. n. pl. = lucrurile necesare unei ocupații.
haldul vb. = a trăi bine, fără griji.
halpáu (-aucă) s. m. și f. = persoană care mănâncă lacom.
hapláu (-aucă) s. m. și f. = 1. acapara-tor. 2. cel (cea) care merge mîncînd pămîntul.
haplí vb. = a merge cu pași mari și cam urît.
hapașúlă s. f. = pantof.
haráfi s. n. pl. = semne care se pun cînd se măsoară pămîntul.
hareá (hare) interj. = cuvînt prin care se alungă oile.
harmasár s. m. = 1. Invirtecuș de ape. 2. apă venită mare și vijelioasă.
harșni vb. = a (se) tăia cu ceva.
hatí vb. = a trîni claie peste grămadă.
haț interj. = cuvînt prin care se alungă porcii.
hálpánf vb. = a mîncea lacom.
háțui vb. = 1. a hărțui. 2. a dresa.
hentéu s. n. = haină.
heredéu s. n. = iarbă mare și rea (slab nutritivă).
hînțului vb. refl. = a se deseurea.
hîlbări vb. refl. = a se face de nimic.
hîrlog s. m. = porc slab.
hoárțú s. f. = fierăstrău de proastă calitate.
hobeleváituri s. n. pl. = faigaranturi.
hoblfă s. f. = 1. încărcătură mare de bușteni. 2. bușlean din cale afară de mare.
hóf s. n. = întinderea pe care este așezată o fabrică de cherestea.
hohereálă s. f. = trai ușuratic și cam alături de legalitate.
hoheri vb. refl. = a se golăni.
hóltiță s. f. = flșie din piele de oaie pe care se cos flori cu bumbac și care la rîndul ei se coase pe bondițele țărănești ca motiv ornamental mai distins.
hopzdrúe interj. = strigăt care însoțește o săritură sau o cădere.
horeleá vb. = a horelici.
horeleáu s. m. = bețivan.
horelei vb. = a bea rachiu, horecă.
horpáu s. m. = cel ce horpăie, mănîncă lacom.
horpaláu s. m. = horpău.
horțái vb. = a tăia ceva cu un instrument rău.
horțaláu s. n. = cel ce se scarpină mult.
hoșeái vb. v. *cioseái*.
hóta interj. = comandă la mînat caii și care înseamnă „la dreapta” sau „cea” (la boi).
hotontóri vb. = a înjura mult și moenit.
hrámul vb. refl. = a petrece bine la hram.
hrupéi vb. = a alerga mult după avere.
hrébán s. n. = greabăn.
hugînîș adj. = strașnic.
hulálă s. f. = 1. ocară. 2. zgomot.
húlt s. n. v. *huială*.
huși vb. refl. = a se zăpăci.
hușni vb. v. *huști*.
huști vb. = a arunca un lichid dintr-un vas.
hészňű s. f. = ouă prăjite.
ímbrînzi vb. = a prinde cheag într-un loc.
ímpopeitá vb. refl. = a se împopoțona.
ímpușeá vb. = a face un lucru în mare grabă și nu tocmai bun.

înmîmî vb. = a (se) angaja.
încîrîmî vb. = a colî.
încîrîmîtură s. f. = cotitură.
încîrîpenî vb. refl. v. *încîrîpenî.*
încîrîpenî vb. refl. = a se înîcîpenî.
încîcîeură vb. = a împodobi cu cîcîcîuri
 o năframă.
încîcîelupră vb. v. *încîcîucîura.*
încîcîpellî vb. refl. = a se bătuci pămîntul
 de multă umblătură.
încîcîgurlî vb. refl. = a o scoate la capăt
 într-un fel oarecare.
încîcîloeă (*încîcîloc*) vb. refl. = 1. a se împrie-
 teni. **2.** a se căsătorî.
încîcîmreî vb. = a împleti dantelă.
încîcîornoeă (*încîcîornoc*) vb. refl. = 1. a se
 asocîa în vederea realizării unui scop. **2.**
 a se împăca (după ceartă, într-o căsătorie,
 care a fost urmată de o despărîire temporară
 a soîilor.).
încîcîbrăe s. m. = puşlama.
încîcîtălu s. m. = om puternic, dar leneş
 şi obraznic din cale afară.
încîcîp s. m. şi n. = 1. (m.) om slab şi cam
 bătrîn. **2.** (n.) cojoc cam vechi şi rupt.
încîcîbîncî s. n. = cîrlig sau cui bătut în ceva
 şi de care se leagă o vită sau altceva.
încîcîbîncî vb. = a bate un cui sau un cîrlig
 în ceva.
încîcîjtu vb. = 1. a ceanatuî. **2.** a bate pe
 cineva.
încîcîlu s. m. v. *încîcîlă.*
încîcîlî vb. = a se descurca de bine de rău.
încîcîlîpî s. f. v. *încîcîlîpî.*
încîcîlîeră s. f. = parte a şurii în care se îine
 furajul mai bun.
încîcîlîmî vb. = a trîncîni, a flecîri.
încîcîhău s. m. = om rău de gură.
încîcîhîornîşî s. f. = femeie rea de gură.
încîcîpău s. m. v. *încîcîhău.*
încîcîleşeă (leşli) s. f. = mahalagioaică.
încîcîleşte adj. invar. = lefter.
încîcîmpăe s. m. = colportor de minciuni.
încîcîvîzîu (-ie) adj. = violet.
încîcîvîzîor s. m. = şef de post.

încîcîlom s. n. = 1. grup de arbuşti deşi în
 pădure (care încîcîureă exploatarea lemnului).
2. vrease, gătej.
încîcîlomuî vb. = a curăţa pădurea de lom.
încîcîlozuî vb. = a curăţa, alege şi rări pădurea
 înmără.
încîcîluerăre s. f. = şantier forestier.
încîcîlupelîşă s. f. = vită rea.
încîcîmăcîmî (*încîcîmîcî*) vb. = a spune vorbe goale.
încîcîmăglî s. f. = bucată de scîndură de fag
 crestată, folosită la spălatul rufelor.
încîcîmalaî vb. = 1. (în superstiîii) a face sem-
 nul crucii pentru a îndepărta duhurile rele.
2. a se apăra cu un ciomag de elini.
încîcîmahalîmî vb. v. *încîcîmahalî.*
încîcîmahalîe s. n. = 1. obiectul cu care se
 îndepărtează duhurile rele prin semnul crucii
 făcut ca el. **2.** băîul cu care se măhăieşte
 asupra clinilor.
încîcîmalăneă s. f. = femeie urîtă.
încîcîmamîor s. n. = vlagă.
încîcîmaneă (-le) s. f. = prăjină de calitate
 inferioară, bună de foc.
încîcîmarcatîură s. f. = parchet silvic marcat,
 urmînd a fi tăiat.
încîcîmarlîmî interj. = comandă la încîcîrcatul
buştenilor şi care înseamnă: a rotî odată
buşteanul pe grosimea lui.
încîcîmarlîmă (*încîcîmarlîmî*) vb. = a da buştenii
„marlîmă”.
încîcîmăcel s. m. = geambaş de cai, interme-
diar între vînzător şi cumpărător.
încîcîmăcelereălă s. f. = geambăşie.
încîcîmăcelerî vb. = a face pe intermediarul,
a geambăşî.
încîcîmăstecă (*încîcîmăstec*) vb. = a face treabă de
mîntuială.
încîcîmăşlîmă s. f. = ovăz verde cosit.
încîcîmăştoăură s. f. = 1. masă mică. **2.** faîă
 de masă.
încîcîmăşlîgăl s. m. = drac.
încîcîmăşlîocîr s. m. = buştean de mărime mij-
locie, care se încîcîrcă pe teleagă peste alîi doi.
încîcîmăşlîur s. m. = măcelar.
încîcîmăşlîurî vb. = 1. a fi măcelar. **2.** a măce-
 lări, a strîvi.

misărie s. f. = măclărie.
mîgluș s. m. v. = mîgluitor.
mîglul vb. = a așeza buștenii în mîglă
mîltură s. f. = 1. loc milos. 2. loc în albia
 apei unde se adună aluviunile aduse de pugoaiie.
mînîl vb. = a fi ursuz, închis la suflet.
mîleşniță s. f. = mlaștină.
moceleae s. m. = prostănac.
modirlău s. m. v. *modoroii*.
modoroii s. m. = prostan.
molfăi vb. = a se certa pe degeaba.
morăii (*morăiesc*) vb. = 1. a nu spune
 nimic clar. 2. a fi om rău.
morăiială s. f. = moeneală sufletească.
morăit (-ă) adj. = posac, tăcut.
moronecăiă s. f. = treabă făcută de mîn-
 tuială.
moronei vb. = a lucra de mîntuială.
mosor s. n. = 1. butoi făcut prin scobirea
 unui bușlean, și nu din doage, și care apoi
 se înfundă cu scînduri la capete. 2. semn ce
 rămîne pe picior sau pe mîină dacă a fost
 rupt oșul și s-a vindecat prost.
mosori vb. refl. = a se vindeca prost (o
 fractură).
moșodeăță s. f. = moșildeață.
mreajă (-e și -uri) s. f. = dantelă.
mrejii vb. = a face dantelă.
mûrsă s. f. = zeamă din apă cu zahăr
 cu care se ung plăcintele cînd se scot din
 cuptor.
mursui vb. = a unge plăcintele cu *mursă*.
murui vb. = a face murdărie.
murulălă s. f. = murdărie.
muruitură s. f. = femeie murdară.
mușlui vb. = a murdări ceva.
mușlulălă s. f. = murdărie.
mușluitură s. f. v. *muruitură*.
mutătura s. f. = o schimbare a rostului
 firelor covorului.
naelădă s. f. v. *naclazală*.
naclazălă s. f. = (colectiv) obiecte aruncate
 anapoda.
naclazi vb. = 1. a clădi ceva anapoda.
 2. a face stive proaste de lemne.

nădurăr s. n. = băl de care se leagă gura
 pinzei. *Intre nădurar și spală | Numa pînză
 deșirată.*
nahodă (*nahodedă*) s. f. = vedenie.
nahodii vb. refl. = a avea vedenii, a i se
 năzări.
namălă s. f. = închiriere.
nasadi vb. = a bate trifoiul de-a mărun-
 țelul pînă iese din pleavă.
nea! interj. = la cai sloboziți) vino în-
 coace.
nîmi adj. = om de nimic.
obli vb. = a merge mult.
oblitor (-oare) adj. = căruia îi place să
 umble mult.
obroacă s. f. = 1. locul ușii. 2. butoi în
 formă de cilindru.
obleag s. n. = șleag.
óență s. f. = 1. boală la vitele domestice.
 2. femeie bețivă.
oéop s. n. = poelid.
olí vb. = a face capătul bușteanului ro-
 tund — în formă de oală — ca să lungece
 pe uluc.
oveștină s. f. = loc de pe care s-a strîns
 ovăzul și încă nu s-a semănat altceva.
ovúz s. n. = tun.
pácín s. m. = papuc.
paellși vb. = a lovi pe cineva și a-i face
 un semn urf.
paellșit (-ă) adj. = cu semn, în urma unei
 lovituri, tăieturi etc. (de obicei pe față).
paetui vb. = a închiria un teren pentru
 unul sau mai mulți ani consecutivi.
pahále s. f. = om rău, speță rea.
pahui vb. refl. = a i se pune ceață pe
 ochi.
pahulăe s. n. = băl (bunișor).
pahulălă s. f. = ceață care îi se pune pe
 ochi; întunecarea vederii.
păls interj. = comandă prin care buș-
 teanul este mutat un pic lateral, fără a fi
 rostogolit.
palér s. m. = căprar.
palimăr s. m. = om de serviciu la biserică.
palimarță s. f. = nevasta palimarului.

palúga interj. = comandă la încărcat, pentru a ridica cu țapina buștenii ca și cu un par.

paluși vb. = a da buștenii la comandă „paluga”.

panfóe s. m. = papuc de casă.

panstúră s. f. = pînzătură.

papaláe s. f. = flacără mare;

papulá vb. = a face un foc mare.

pupír s. n. = 1. foia de țigară. 2. ceva subțire, fin.

papindécă s. f. = hirtie gudronată.

parihlă s. f. = 1. cîine fără stăpîn. 2. pahaie.

pusóe s. n. = curea îngustă de încins.

pustori vb. = 1. a păzi la colț pe cineva. 2. a se păzi de cineva.

partie s. f. = brigadă.

pári vb. = 1. a bate pari la gard sau în alt loc. 2. a bate pe cineva cu parul.

peisóy s. n. = 1. mlaștină. 2. glodărie.

peisóji vb. = a se face glodărie mare.

peni vb. = 1. a bate pene în bușteni sau în altceva. 2. a zmulge gștele de pene.

perinóe (-oace) s. n. = bucată de lemn groasă de 10–15 cm cu care se înlocuiesc virtejele la teleagă cînd aceasta e folosită la transportul buștenilor.

pestemán s. n. = șorț.

pieă s. f. = unealtă cu care se cojese copacii tăiași.

pieiură s. f. = biblică.

pitoáșeă s. f. = femeie grăsană.

pînzătúră s. f. = broboadă albă în formă de ștergar pe care o poartă nevestele și femeile în vîrstă.

pirgúr s. m. = om ușuratic.

pirgári vb. = a nu munci, a bate coturile.

pirhăita interj. = comandă la mînat caii și care înseamnă: „la dreapta, în loc”.

pirjilíță s. f. = mîncare făcută în grabă și nu prea bună.

pirvîșta interj. = comandă la mînatul cailor și care înseamnă: „la stînga, în loc”.

planeú vb. = a da buștenii pe placă.

pleáf s. n. = o parte a hofului. *Pleaful de scînduri*; *pleaful de bușteni*.

pleoști vb. refl. = a face temenele.

pleoștíre s. f. = temenea.

plășmástru s. m. = șeful depozitului de cherestea la fabrică.

poehíe s. n. = instrument de strîns pînza în război; prin el se trece găureanca și se înfepește ca un băț.

poelid s. n. = finar, șopron în care se ține finul peste iarnă.

póco interj. = comandă la căratul buștenilor și care înseamnă: „pușin” „mișcă pușin butucul”.

poerfșeă s. f. = femeie care, nemăritată, a făcut un copil.

podúșeă s. f. = bucășică de șină de fier care se pune sub osia căruții cînd aceasta s-a slăbit, pentru a o întări.

poftá vb. = a cere ceva în scris de la o instituție oarecare.

poftíre s. f. = cerere scrisă.

poğájă s. f. = 1. bagaj mult. 2. încărcătură mare pe trăsură.

połrêpeur s. n. pl. = gospodărie cu multe clădiri, dar foarte vechi și sparte.

polleni vb. = 1. a bruma. 2. (refl.) a se subaprecia, a se autodesconsidera.

pollvánie s. f. = permis de vînătoare.

pomeránșă s. f. = curnală.

popișoște s. f. = locul de pe care s-a cules porumbul dar încă nu s-a pus altceva.

porí vb. refl. = a se înmulți.

poroğánle s. f. = cuvîntare.

poroğani vb. = a ține cuvîntări.

porturi vb. = a sechestra.

posoăcă s. f. = 1. mîncare rea. 2. noroi mare.

potfel s. f. pl. = flori de cîmp.

potlóg s. m. = om de nimic.

potroci vb. = a trăi din greu.

pózne s. f. pl. = scandal mare.

pózní vb. = a face scandal mare.

práp s. n. = prapor.

prasadeálă s. f. = dizenterie.

prasadí vb. refl. = a da în dizenterie.

pruslageálă s. f. = trai după bunul plac.

prăslăgi vb. refl. = a trăi după bunul plac, a se lăfăi oarecum.

prăvălitură s. f. = 1. loc prăvălatic. 2. car încăreat și prăvălit.

predicânt s. m. = orator.

pribói s. n. = piron gros și scurt întrebuințat mai ales la cărățul buștenilor; e bățut în buștean iar sub capătul rămas liber se pune cealțăul; crampon, pană.

prim s. n. = un fel de țesătură ițată frumos din lână și bumbac și care se folosește la împodobit bondițele pe margini.

prîpă s. f. = prîpor.

prîpói (-oai) s. n. = ceremonia primirii darurilor la nuntă.

prîpós (-oasă) adj. = prîporos, teren cu multe prîpore.

prohăp s. m. și n. = 1. ruptură mare într-o haină. 2. haină ruptă. 3. lăietură mare în croiala unei haine, pentru deschizătură. 4. lăietură mare de cuțit.

propóseă (-ști) s. f. = adevăriniță, ael, zapiscă.

prosăsie s. f. = praporele și crucile din biserică folosite la un cortegiu religios.

ptrúsea interj. = cuvînt prin care se alun-gă oile.

pucluí vb. = 1. a face un lucru numai ca să fie făcut. 2. a rezista cu greu.

pújlă s. f. = 1. cîine fără stăpîn. 2. puș-lama.

pujli vb. refl. = a se strica, a se face de nimic.

púř interj. = cuvînt cu care se asmut cîinii asupra cuiva sau la vînat.

puřuí vb. = 1. a lustrui ghetetele. 2. a curăți ceva. 3. a ocări.

puřuíală s. f. = lustruire.

puřuítură s. f. = 1. lustruire. 2. curățire. 3. ocară.

puřurúi vb. v. *puřuí*.

puřurúială s. f. v. *puřuíală*.

rabul vb. = a face curățenie.

rabuíală s. f. = curățire.

raeaduí vb. = 1. a amenința pe cineva. 2. a-și căuta poziția cea mai bună pentru a lovi pe cineva.

răeaș s. n. = un soi de ulucă pe unde se slobod lemnele de foc din virful muntelui la vale.

răeășán s. m. = cel ce lucrează la aruncatul lemnelor pe raeaș.

raíz s. n. = lanț de pus în talpa saniei ca să nu fugă așa de tare la vale.

rămiičlnie (-ă) adj. = codaș.

rărítură s. f. = poieniță.

răseăia vb. = a împrăștia iarba proaspăt cosită sau finul ud pentru a se usca.

răsúră s. f. = nădejde; *a-și lua răsura* = a renunța.

rapșíř s. m. = branconier.

rătu s. m. = (învechit) notar public.

răză (*rèze*) s. f. = cercurile concentrice ale unui copac după care se numără anii săi.

răzús s. n. = uncăllă de fier sau de lemn cu care se desprinde coaja de pe bușteni.

rezvedí vb. = a spune ceva pe față.

rezvedire s. f. = 1. clarificare. 2. denunțare a minciunii.

riřlă s. f. = scîndură de formă paraleli-pipedică cu laturea patratului de cea 6 cm și lungă de la 10 cm în sus.

riřlúi vb. v. *riřli*.

riřpleař s. n. = teren șes în pădure unde se pot încărea bușteni pe vehicule.

riřlí vb. = 1. a tăia în gater rigle. 2. a face dungi în scînduri cu un gealău special.

riřlitór s. m. = cel ce taie în gater rigle.

riřluitór s. m. = 1. gealăul cu care se riřluiește. 2. cel care riřluiește.

riřni vb. = a scrișni, a trozni din măsele.

riřniță s. f. = gură cu dantură bună, cu care se poate mîncea orice.

rólă s. f. = vagonet încărcat cu rigle.

roluí, vb. = a încărea vagonetele cu rigle.

róřmarina interj. = comandă la încărcatul buștenilor și care înseamnă „de două ori marina”.

ruřmătúră s. f. = rumeguș.

rûjdă s. f. = 1. cuțit rău. 2. femeie desfrmată.

rûjdi vb. = a jupui ceva în mod grosolan.

ruptură s. f. = vită rea.

ruzvali vb. = a curăța copacii de crengi.

săbuî vb. = a tăia cu sabia.

sacramenț s. n. = înjurătură.

sacramențuî vb. = a înjura.

sălțeală s. f. = nebunie.

sălti vb. refl. = a înnebuni.

săltiș (-a) adj. = nebun.

sămuî vb. = 1. a lua în primire ceva.

2. a da în primire.

sămuitor s. m. = șeful unei echipe forestiere, care a luat în primire ceea ce are de lucrat echipa.

săpălău s. m. = sapă mare.

scândelă s. f. = 1. rabat. 2. scadență.

scindurăr s. m. = cel ce luerează la fabrică în depozitul de scinduri.

selepeniță s. f. = țandără.

selepeniți vb. = a face țandări dintr-o bucată de lemn.

selepî s. m. = copil sprinten și ager la minte.

seopei vb. = 1. a galopa. 2. a merge undeva pentru a cleveți.

seopei s. m. pl. = galop mare.

sfinți vb. = a ocări.

sihliște s. f. = sihlă mullă.

silénie s. m. = ucenic.

siletnei vb. = a ucenici.

siletnieie s. f. = ucenicie.

sîmuluî vb. refl. = a se suci în toate părțile pentru a răzbate.

slobozi (slobod) vb. = a da buștenii pe uluc la vale sau a-i împinge de vale cu țapina.

smileoagă s. f. = nujă zdravănă.

smotroei vb. = a amesteca ceva.

snóp s. n. = bont.

sorbeală s. f. = ciorbă subțire de tot.

sortir s. m. = sortator forestier.

spăemă s. f. = ață țărănească de cusut, făcută din cînepă.

străclră s. f. = stafidă.

străpăci vb. = a pierde ceva fără rost.

streăpță s. f. v. *treapță*.

strigie, s. f. = funingine.

stróh (-uri) s. n. = (mai ales pl.) florile și frunzele ce se scutură din finul uscat.

strohui vb. = a face strohuri.

sucélnie (-ă) adj. = care nu-și ține cu vîntul.

șaltău s. n. = teigheaua tîmplarului.

șalău s. m. = om înșelător.

șelăfniță s. f. = babă rea.

șelionță s. f. v. *șclafniță*.

șelionță vb. refl. = a face zarvă degeaba.

șeórlă s. f. = vacă slabă, dar și rea.

șeorloabă s. f. v. *șeorlă*.

șeort s. n. = ceartă.

șeortí vb. = a căuta ceartă.

șeovlniță s. f. = copil inteligent dar cam obraznic.

seráb (-i) s. m. = (mai ales la pl.) bocanc rău.

ștagie (-gii) s. f. = (mai ales la pl.) selepeniță.

șfalțuî vb. = a lustrui o mobilă.

șfaróy s. n. = 1. iarbă arsă peste măsură, de secetă. 2. mîncare arsă prea tare.

șfaroceală s. f. = căldură înăbușitoare.

șfaroji vb. refl. = a se încălzi, a se usca, a se arde peste măsură.

șfél (-uri) s. n. = un fel de traverse cu care se podește un drum rău de munte.

șfərbodn s. n. = cășită.

șferhob'ță s. f. = 1. lun mare. 2. butuc mare de tot.

șfiluî vb. refl. = a se învîrți în toate chipurile pentru a răzbate.

șfil s. n. = baie.

șfițuî vb. = 1. a se îmbăia. 2. a lucra din greu.

șforăe s. n. = izvor repede.

șieleală s. f. = unsoare de proastă calitate.

șieli vb. refl. = a se murdări cu unsoare.

șielít (-ă) adj. = murdar, cotlit.

șine s. n. = teighea în prăvălie, în crișmă etc.

șineăi vb. = a gîngăvi.

șineăit (-ă) adj. = cel ce gîngăvește.

șîșcă s. f. = locașoarea de coceni; cocenii gata locași.

șlee s. n. = gură de ham.

șleuq s. n. = tăietură de pădure, pe o coastă de munte.

șlécuri s. n. pl. = bretele de pantaloni.

șléper s. m. = samsar.

șleperî vb. = a face samsaric.

șmală (-e) s. f. = scindură de un metru (sau mai scurtă).

șmalér s. m. = 1. cel ce alege șmalele dintre alte scinduri. 2. cel ce taie șmale.

șmalul vb. = a tăia cheresteaua în șmale.

șmlr s. n. = unsoare de căruță.

șmlráe s. m. = om neglijent, care nu-și păzește hainele de murdărie.

șmírglár s. m. = muncitor care ascute la polizor (plnzele de ferăstrău).

șmírglu s. n. = polizor.

șmírglui vb. = a ascuși la polizor.

șmíruí vb. = a unge căruța cu șmir.

șmírel' vb. = a sforăi pentru că nu-și suflă nasul cum trebuie.

șmaíq s. n. = un soi de potecă prin pădure pe care se scoboară lemnele.

șmaíquí vb. = a face șmaíquri.

șnit s. n. = 1. bucată de lemn tăiată cu ferăstrăul cit să intre în sobă, dar nedespicată cu toporul. 2. bucată de buștean de circa 80 cm, din care se despică șponii.

șnitul vb. = a tăia cu ferăstrăul fie bucăți de lemn de foc, fie șnituri pentru șponi, din bușteni.

șniue s. n. = tutun tăiat mărunt pentru prizat.

șnífueár s. m. = cel ce trage șniue.

șnífueí vb. = a priza tutun.

șolnív s. m. (și ca adj.) = ciung.

șon'álă s. f. = semn făcut cuiva pe cap de obicei cu mașina de tuns (dar și cu alte instrumente).

șonqí vb. = a face cuiva semne vopsindu-l, lovindu-l etc.

șonqít (-ă) adj. = însemnat, paclíșt.

șopoteálă s. f. = clevetire.

șopotí vb. = a cleveti.

șopreáú s. f. = șopron cam strical.

șorollóq s. m. = om îmbrăcat urt.

șoteín s. m. = copil rău.

șóteu s. m. = dracul.

șpăe s. n. = boală a cailor care se manifestă prin aceea că le seacă oasele și nu mai pot trage bine la căruță.

șpalfr s. n. și m. = 1. riglă cu latura de 24 mm și lungă de cîtiva m. 2. cel ce taie șpalire.

șpanuí vb. = a strînge bine, în special buștenii pe teleagă.

șpanulálă s. f. = strînsoare.

șpanúíne s. n. = strîngere tare cu lanțul la butuci.

șparhét s. n. = plită.

șparuí vb. = 1. a se strădui. 2. a trăi foarte măsurat, foarte sever.

șparuíálă s. f. = 1. strădanie. 2. severitate.

șpát s. n. v. *șpac*.

șpérlá s. f. = colb, praf.

șperlárie s. f. = prăfăraie.

șperlui vb. = a face praf.

șpílvágá s. f. = cel de-al treilea urcie de care sînt legate urciurile celor doi cai la plug, la ștrefuit sau în alte părți.

șpíre s. n. = bucată mică de carne sau de slănină.

șpón (-i) s. m. = bucată de lemn de brad de circa 80 cm lungime, despicată dintr-un buștean și din care se face draniță.

șponér s. m. = cel ce sponeste.

șponí vb. = a se face șponi.

șporbóx s. n. = piele tăbăcită bine, mai fină ca boxul.

șpráíq s. n. = 1. proplea. 2. capătul cioclit în formă de oală al bușteanului.

șpráíquí vb. = 1. a înșepeni bușteanul pe vagonet pentru a putea fi tăiat în gater. 2. a ciocli în formă de oală un buștean la capăt pentru a lunea pe uluc. 3. a propli ceva cu șpráíquri.

șpríqá s. f. = pompă mică pentru spălături interne (la vaci, iepi etc.).

șpríquí vb. = a se spăla cu șpríqá; a face spălături cu șpríqá.

- șprune** s. n. = avânt, elan.
ștălrine s. n. = lovitură puternică.
ștampilă s. f. = 1. țoi. 2. păhărel de rachiu.
ștângle s. f. = drug de fier folosit la ridicatul obiecte grele și la făcut găuri în pământ.
ștatinvânt s. m. = 1. scaraoțchi, dracul.
2. (ironic) șef, ștab.
ștatinvântui vb. = a drăcui, a înjura.
ștélune s. n. = tranșee.
ștoarfă s. f. = femeie de morayuri ușoare.
ștól s. n. = un fel de colți care se pun iarna la polcoavele cailor ca să nu aluneece.
ștós s. n. = lovitură.
ștosui vb. = a lovi, a se ciocni (în special buștenii pe vagoane, pe căruțe).
ștralbân s. n. = gard despărțitor între vite, în grajd.
ștraibricuri s. n. pl. = traverse pentru drumurile de munte.
ștraif s. n. = tragerea buștenilor pe pământ până la locul de unde pot fi încăleați pe vehicule.
ștraifui vb. v. *ștrefui*.
ștrám (-ă) adj. = aspru, sever.
ștrefui vb. = a trage buștenii la ștraif.
ștrle s. n. = 1. funie. 2. cale ferată.
ștrleui vb. = 1. a cosi cu picioarele când umblă. 2. a șterge ceva dintr-o scrisoare.
ștrișâl s. m. = colac, franzelă.
ștrof s. n. = amendă.
ștrofui vb. = a amenda.
ștromentui vb. = a face ceva cu neîndemânare.
ștudurui vb. = 1. a căuta calea cea bună.
2. a se gândi adine la ceva.
ștúrm s. n. = scandal.
șturuí vb. = 1. a lucra peste măsură. 2. a strânge-n clește.
șuflădă s. f. = sertar.
șufle s. f. = lopată de fier.
șúlpe s. f. = 1. vulpe. 2. femeie cu moralitate îndoielnică.
șupí vb. refl. = a se aciua undeva.
șúvlx s. n. = unsoare specială de lustruit ghetete.
șuvlxuí vb. = a lustrui ghetete.
- șváneă** s. f. = 1. rachiu slab. 2. apă chioară.
șvartúg s. n. = sort de bucătărie.
táblie (-ă) adj. = apt, corespunzător pentru armată.
tarapaneú (-ale) s. f. = (la pl.) nod în papură.
tarapaní vb. = a căuta nod în papură.
tarapanós (-oasă) adj. = ranchiunos.
tábăeăr s. m. = fumător pasionat.
talui vb. = a potrivi, a aranja, a pune la cale.
tartolui vb. = a înjura.
tauđer s. n. = lopățică sau un băț lung de circa 1 mm cu care se amestecă urda.
teacúș s. n. = pungă improvizată.
tefi vb. = a lovi pe neașteptate pe cineva.
telegár s. m. = cel ce transportă buștenii cu teleaga.
telegúșeă s. f. = teleguță.
teolái vb. = a haitui, a speria pe cineva (sau vinatul).
teremínt s. n. = 1. proces juridic. 2. termen de judecată.
teánie s. f. = om slab.
tileuí vb. v. *tálui*.
tírștúră s. f. = femeie destrăbălată.
toáree vb. = a trăi bine.
toloeft (-ă) adj. = (despre ogoare) care a fost păscut o vară cu vitele și e bun pentru însămînțat porumb.
torotoróš vb. = a mormăi înjurături.
tractohír s. n. = vită tânără.
tráuf interj. = 1. bun. 2. comandă la descărcatul buștenilor care înseamnă „lasă-l să cadă”.
traufuí vb. = a trânti ceva cu mare forță.
trebunță s. f. = pregătirea unei nunți, înmormântări etc.
trineflă s. n. = zob.
trineflăduí vb. = 1. a zobi ceva. 2. a bate pe cineva.
trineflí vb. = a înjura pe cineva.
tulubăț s. n. = 1. trupul animalului tăiat și jupuit de piele. 2. om gras. 3. buștean jupuit de coajă.

- tupeifă** s. f. = persoană foarte slabă.
- zahalui** vb. = 1. a lătra meru fără rost (cîinele) 2. a vorbi mult și fără rost.
- zâhnă** s. f. = 1. ciîne care latră mult și fără rost. 2. femeie nepotolită la gură.
- zapoe** s. n. = stînghie la scară.
- zapoci** vb. = a bate zapoci la scară.
- zapocit** (-ă) adj. = rău. *Da zapocit mai ești.*
- zărcurăr** s. n. = ferăstrău rotund — circular — cu ajutorul căruia se cantuiesc scindurile.
- zărcurărîst** s. m. = cel ce lucrează la zărcurar.
- zibuleă** s. f. = hagimă, o specie de ceapă mai mărunță.
- zicș** s. m. = șeful unui sector în ramura creșterii cailor.
- zicș** vb. = 1. a ciupi mămăliga împrejur. 2. a face surcele o bucată de lemn.
- zicșit** (-ă) adj. = 1. (despre bușteni) făcut surcele cu toporul. 2. (despre mămăligă) ciupită roată.
- zicșitură** s. f. = 1. gaură mică făcută într-un gard, de obicei cu cuțitul. 2. tăclura rea într-un copac.
- zilău** s. m. = om sprinten.
- ziligăi** vb. = a face treabă repede, cu deslăcinie, dar nu prea multă, din cauza lipsei de putere.
- ziligău** s. m. = copil slăbuț dar harnic.
- zintă** s. f. = caia de potcovit caii.
- zintui** vb. = 1. a ghintui. 2. a bate pureci la ghețe.
- zîpău** s. n. = 1. lapte acru de tot. 2. pline veche.
- zîpășcă** s. f. v. *zapășcă.*
- zîrcil** vb. = a mulge vaca, oaia cînd au lapte puțin.
- zîrcită** s. f. = vacă ce dă lapte puțin.
- zîrlău** s. m. = om ușuratic.
- zîspoăcă** s. f. = orice băutură alcoolică falsificată.
- zîpărdău** s. m. = cel ce țopăie cînd merge.
- zîrcir** s. m. = plutonier.
- zîrcă** s. f. = oiște îndoită la un capăt care se folosește la șterfuitul buștenilor de pe coastă și care oprește buștenii să ajungă pe picioarele cailor.
- zîrceni** vb. = a trage buștenii cu zîrcă.
- zîrcă** s. f. = drum la vale, prin pădure și foarte accidental.
- zîrcie** interj. = comandă la mînatul cailor și înseamnă înapoi.
- zîrcitor** s. m. și n. = 1. (m.) cel ce face urda. 2. (n.) tanjerul cu care se mestecă urda.
- zîrcip** s. n. = permisie (în armată) de câteva zile.
- zîrcă** s. f. = cumpănă.
- zîrcii** vb. = a se cumpăni.
- zîrcă** s. f. = vale întunecoasă în pădure.
- zîrcă** s. f. = vană, cadă mică.
- zîrcă** s. m. = paznic.
- zîrcii** vb. = a sta de pază.
- zîrcă** s. n. = cumpănă cu apă.
- zîrcii** vb. = a înjura.
- zîrcă** s. n. = poliță de bancă.
- zîrcă** s. n. = atelier.
- zîrcă** s. n. pl. = instrumente pentru o meserie.
- zîrcă** s. f. = butoi.
- zîrcă** interj. v. *zișta.*
- zîrcă** interj. = comandă la mînatul cailor și care înseamnă „la slînga”, opus lui „hăita” (egal cu „hăisa” de la boi).
- zîrcă** (-i) s. m. = om tare.
- zîrcă** (-gi) s. m. = vîrșă mare.
- zîrcă** (-i) s. m. = cal rău.
- zîrcă** (-uri) s. n. = loc mlăștinos.
- zîrcă** interj. = comandă la încercatul buștenilor și care înseamnă „rostogolește bușteanul”
- zîrcă** (*vollez*) vb. = a da buștenii „volta”.
- zîrcă** vb. v. *vollă.*
- zîrcă** adj. v. *barantuș.*
- zîrcă** (*zabal*) vb. = a umple golurile dintr-o cusătură.
- zîrcă** (-ă) adj. = zăpăcit.
- zîrcă** s. f. = 1. legătură în care s-a pus ceva. 2. săculeț mic.
- zîrcă** vb. refl. = a se încurca, a se zăpăci.

zahătă s. f. = ascunzătoare.
zahătră s. f. = locul unde se adună buș-
 tenii pentru a fi mișlulji.
zahutuî vb. = 1. a se astupa cu crengi.
 2. a ascunde buștenii furați din pădure.
zambalie s. n. = haină nemțească rea.
zapiseă s. f. = act fără prea mare impor-
 tanță.
zaprășeă s. f. = rîntaș.
zapșuî vb. = a scoate cuiva sufletul, a-l
 bate la cap.
zatoană s. f. = colton, ascunzătoare.
zatonî vb. = a ascunde ceva bine; a se
 ascunde undeva.
zavătră s. f. = 1. locul unde se adună
 oile și ciobanii. 2. locul unde se adună seara
 lucrătorii din pădure.

zdrób s. n. = parchet din pădure, tăiat
 complet.
zdrobuî vb. = a tăia complet un parchet
 din pădure.
zqiltură s. f. = fată cam proastă.
zicăr adv. = sigur.
zigmaïstru s. m. = șeful halei gaterelor.
ziș s. n. = scaunul de piele al trăsorii,
 unde șed călătorii.
zoală s. f. = ploaie mărunță.
zobón s. n. = clrpă din stofă de proastă
 calitate.
zodiriță s. f. = vrăjitoare.
zoli vb. = a ploua mărunț.
zurqălău s. m. = portărel.
zvronî vb. = a risipi averea, a prăpădi.

GEORGE MUNTEAN

Comunele : Bilea, Brodina, Horodnicu, Marginea, Sucevița

aburá vb. = a adia (vîntul).
apueătór (-oare) adj. = hrăpăreț.
băitáni vb. = a feciori.
barosi vb. = a lucra ceva cu ciocanul.
bașeuîu (-ie) adj. = fudul.
bătuecl s. m. = bătătură.
bizil vb. = 1. a bate pe cineva la cap.
 2. a crieni.
blazni vb.refl. = 1. a-și reveni din furie.
 2. a-și da seama.
blazuit (-ă) adj. = potolit, așezat.
bleándură (-e) s. f. = clrpă moale.
bleandurí vb. refl. = 1. a se înmuia.
 2. a se învechi.
bleandurós (-oasă) adj. = 1. moale. 2.
 vechi (despre haine).
bleanderú (-i) s. m. = vagabond.
bleombai vb. = a vorbi mult și fără sens.
bleombalt (-ă) adj. = care vorbește mult
 și fără rost.
boășeă s. f. = pitoașcă.
bodoșeță s. f. = fată mică de statură
 și cam plinuță la trup.
bólște s. f. = mormoloc.

bojónelurí s. n. pl. = lucruri multe.
bolohóe s. m. = mormoloc.
bonțan vb. = 1. a bate în ceva. 2. a (se)
 bate. 3. a (se) certa.
bori vb. = a vorbi de rău pe cineva.
borit (-ă) adj. = urît și necivilizat.
boritură s. f. = femeie rea.
boroneîue s. n. = borangie.
boștl vb. refl. = a se îngrășa peste măsură.
boși vb. = 1. a se supăra. 2. a se boșumfla.
 3. a -și face de cap (mai ales femeile).
brudíor adj. = crud la minte.
bruftulălă s. f. v. *bruftuluală*.
bruftululălă (-eli) s. f. = 1. glod. 2. mîn-
 care pentru porci. 3. mîncare rea.
búdă (-e) s. f. = cotețul cînelui.
bulendri vb. refl. = (despre haine) a se rupe.
bullehér (-e) s. n. = cușit bun.
bumășeă s. f. = 1. hîrtie pentru țigări.
 2. țigară.
bumbăecl s. n. = (colctiv) fire de bumbac
 alb, folosite la țesut cămăși și alte albituri.
búmbi s. m. pl. = tablete (medicinale).
but s. n. în expr. *cîntece de but* = cîntece
 de lume.

butucân s. m. = trunchi gros de lemn.
călăreț (-i) s. m. = șnoșul din vîrfurile elii.
căleătoare (-ori) s. f. = lemnul cu care se îndoaie crengile de alun pentru a le face cercuri.

canistră (-e) s. f. = vas pentru transportat benzină.

căpăstră vb. = a ține pinza la capete ca să nu se destrame la albit.

cășufă s. f. = bucătăria caselor de la țară.

cealăl vb. = a bate la cap pe cineva.

cerecălă s. f. = țesală.

cerecălă vb. = a țesăla.

chirăt s. n. = roată dințată orizontală care printr-un fus, transmite mișcarea circulară altei roți; aceasta, printr-o curea de transmisie, pune în mișcare o locitoare, o batoză mică etc. Roata dințată e învîrtită de cai care trag de o osie de lemn articulată cu roata.

chită s. f. v. *cită*.

cioudoriș adv. = răulăcios.

ciorpăe (-ee) s. n. = polonic mare.

ciorpăe vb. = a împărți porții de ciorbă cu ciorpacul.

ciosmolî vb. = 1. a se trage de păr. 2. a se murdări pe haine.

ciosni vb. = a ciopîrți.

cită s. f. = legătură de 20 de fuioare de cînepă sau de in.

cîciu adv., în expr. *stai cîciu* = (cître copii) stai frumos.

ciuetul vb. refl. = 1. a se gudura. 2. a-și găsi un loc potrivit.

ciumurlăcă s. f. = ciumurluială.

ciumurlui vb. refl. = a se murdări.

ciumurluială s. f. = murdărie.

ciroleț (-i) s. m. = om rău.

ciroleț (-oasă) adj. = rău.

cișcă vb. v. *șclrea*.

ciști vb. v. *șclrea*.

cișcă interj. = cuvînt cu care se strigă cloșca cu pui.

cohelă s. f. = iapă mare.

cocori (*cocorăsc*) vb. refl. = a se hărțui cu cineva.

cocoși s. m. pl. = floricele din grăunțe de porumb.

cocoși vb. refl. = a încerca să facă scandal cu orice preț.

cocoșit (-ă) adj. = gata de bătaie. *Uite-l cît îi de cocoșit.*

cosire s. f. = 1. teren (pentru fîn de cosit) care nu se ară mai mulți ani sau niciodată.

2. bucată de teren, imediat după ce a fost cosită.

coțugăr (-i) s. m. = 1. vlăjgan. 2. vagabond.

cruceană s. f. = cruce mare.

crucit (-ă) adj. = 1. înjurat. 2. înmărmuri.

eușă vb. = a mânca.

eută vb. = a îndopa.

eută s. f. = îndopătoare.

deț (-e) s. n. = țoi. *C-am băut un deț și-o litră, [Amu-s gata, prăpădită?]*

doinăreț (-eală) adj. = 1. care cîntă frumos din gură. 2. care face doine.

drăci vb. = a înjura de draci.

drăpăcitor (-oare) s. m. = risipitor.

drotul vb. = a lega cu drot (șirmă).

drue (-uri) s. n. = par lung și gros folosit la căratul finului, se pune deasupra încărcăturii și se leagă strîns cu lanțuri la capete.

dubălă s. f. = 1. zeamă în care se tăbăcesc pieile. 2. vită mare și slabă.

faidă s. f. = fason, înfățișare.

fînăuță s. f. = impozit.

flețeni vb. = 1. a pisa cartofi. 2. a bat-jocori.

fleosnău s. m. = cel ce are obiceiul să palmuiească.

fleosul vb. = a da cuiva palme.

fumăgar s. m. v. *tăbăcar*.

hădînă s. f. = femcie de moravuri ușoare și leneșă.

halcapuș s. n. = halip.

halcapuși vb. = a trăi de necaz cu halipuri.

halip s. n. = fruct necopt, care în general produce boli cînd este consumat.

hanțui vb. = a mîna vitele ca vai de lume.

hatéle s. f. pl. = heiuri.

hău ? interj. = poftim ?
hêle s. f. pl. v. *heiri*.
hêluri s. f. pl. = acareturi.
hîră s. f. = mătreață multă.
hîrțui vb. = a scrțîi.
hîrțit (-ă) adj. = 1. nehotărît. 1. încăpăținat.
hleabuî vb. refl. = a se strica ceva.
hodorogute s. n. pl. = scandal mare.
hondrobêle s. f. pl. = lucruri multe și de utilitate redusă.
hulpărie s. f. = căsuță în pământ, în pădure, în fața căreia se pun hoituri pentru a atrage vulpi sau lupi și a-i vîna ; se folosește numai iarna.
iernate s. n. sg. = nutreț pentru vitele la iernat.
inga ! interj. = uite !
îmbălătură s. f. = femeie ce umblă cu minciuni prin sat, rea gospodină.
încroșnă vb. refl. = a se îmbrăca cu prea multe haine deodată.
jordî vb. = a bate cu joarda.
juhălu s. f. = bucată de fier (ca o vargă) înroșită în foc.
juifă s. f. = bucată mare de carne.
letoasă adj. f. = (despre pîine) necoaptă bine.
livegoăru s. f. = livadă mică.
mamî vb. v. *răsmămi*.
mangalău (-i) s. m. = om voinic, dar cu puțină minte.
matriel s. n. pl. = varice.
meteuş s. n. v. *timotei*.
mildui vb. = 1. a reclama. 2. a denunța.
milduitură s. f. = 1. plîngere. 2. denunț.
mindrîl (-i) s. m. = mîndruț.
minînțăli vb. = a mărunți.
motirlău (-i) s. m. = motan voinic.
mototoaleu s. f. = femeie îmbrăcată neingrijit.
nadalî vb. refl. = a se înădi, a-și face vad undeva.
nadalît (-ă) adj. = care dă țrcoale cuiva, care are o anumită afecțiune pentru cineva.

nusipeală s. f. = nisipul pus în interiorul unei case noi — în construcție — pînă la nivelul dușumelelor.
nasipi vb. = a umple cu nisip partea din interior a unei case noi, pînă la nivelul dușumelei, în timp ce casa este în construcție.
negritură (-i) s. f. = rufă murdară.
nevesti vb. refl. = a deveni nevestă.
nicărie adv. = nicăieri.
oldoăre s. f. = urdoare.
opineă s. f. = piedică de fier care se pune pe șina roșii, legată cu lanț de inima căruței, pentru a o opri la vale ; pe lingă asta, încălță, ca o opineă, roata și o ferește să i se roadă șina.
orăt s. n. = răsufare.
otăvi vb. impers. = (despre iarbă) a crește după ce a fost cosită prima dată.
părțâl s. n. = 1. bucată de teren de cca 20 ari. 2. parcelă în general.
pașteului vb. v. *paști*.
paști vb. = a injura de paști.
patramași vb. = a mătrăși, a cheltui ceva fără rost.
patramașitor s. m. = cheltuitor fără seamă.
păstru s. m. = păstrăv.
pleurûș s. n. = picuș.
pleiș s. n. = ceva puțin de tol.
pităna (-e) s. f. = 1. piine mare. 2. piine rea.
pliteieă s. f. = piine mică.
pitsoăru s. f. v. *piticică*.
pitohér s. n. = piine mare și rea.
pișmacăr s. m. = mic afacerist necinstit.
pișmacări vb. = a înșela pe cineva.
pișmacărie s. f. = speculă financiară mărunță.
pleosni vb. = 1. a pocni din bici. 2. a pocni ceva. 3. a-i trage cuiva palme.
pliaț s. n. = 1. piață. 2. loc potrivit pentru construit o casă.
podvólniță s. f. = partea de jos a jugului.
polohoe (-oace) s. m. = mormoloc.
potlóg s. n. = un fel de botniță cu cuiie pusă vițelului pe bot pentru ca să nu-l pri-mească vaca la supt.

pozvoll vb. = a da dezlegare într-o problemă oarecare.

prașeáu s. m. = jabrac, pușlama.

prăvăli vb. = a răsturna brazde la arat, fără a le grăpa.

prăvălitoră (-i) s. f. = 1. arătură negrapată. 2. loc prăvălatec.

pribáz (-uri) s. n. = ramă de tablou, oglindă, icoană.

prihoadă s. f. = arătare.

prihodeală (-eli) s. f. = arătare.

prihodí vb. = a i se năzări.

prinsoare (-ori) s. f. = efortul calului ca să urnească o căruță încărcată.

púleă s. f. = femeie leneșă.

pupățele s. f. pl. = pupături.

rápăt s. n. = 1. ploaie torențială. 2. palme trase cuiwa la rezezeală.

răseruei vb. = a înjura de cruce.

răsmămí vb. = a înjura de mamă.

rínzaláu s. m. = om rău din cale afară.

rínză s. f. = putere.

rínzós (-oasă) adj. = 1. cam nervos. 2. puternic.

roátă s. f. = bicicletă.

rópotă (și *ropot* s. n., -e) s. f. = ploaie torențială.

rubúșcă (-ăști) s. f. = haină scurtă.

săcui vb. = a (se) îndopa.

săcuiúľă s. f. = îndopare.

sărăriľă s. f. = solniľă.

scóhă s. f. = 1. vacă slabă. 2. femeie slăbănoagă și cam rea.

scorobété (-fi) s. m. = vierme care trăiește în apele stătute și mîloase, folosit ca nadă la pescuit cu undița.

sřirlăe (-ci) s. m. = porc slab și de rasă proastă.

steeleală (-eli) s. f. = lucru.

steeli vb. = 1. a luci. 2. a străluci.

steelit (-ă) adj. = lucitor.

stán s. m. = partea de sus a cămășii femeiești.

stolován (-i) s. m. = 1. bolovan. 2. bulgăre.

stolovăniș (-uri) s. n., = teren cu mulți bulgări sau pietroaie.

stolovánós (-oasă) adj. = 1. bulgăros. 2. pietros.

strămătúrá (-i) s. f. = lînă fină din care se țes catrințe, brîie.

șearp (-uri) s. n. = hogaș, făgaș.

șearpui vb. = a face hogaș.

șcîreá (*șcîrc*) vb. = a scrișni din măsele.

școrțolțeci s. m. = 1. tirie brîu. 2. om căruia îi place să umble îmbrăcat murdar sau nu ia seama și se murdărește pe haine.

școrțolțoi s. m. v. *școrțolțeci*.

șipaláu s. n. = sifon.

șipán s. n. = sticlă mare.

șipói (-oaic) s. n. = șpan.

șofîreá vb. = a se codi să spuie adevărul.

șpinát s. n. = spanac.

șuceală (-eli) s. f. = smunceaľă.

șucei vb. refl. = a se țieni.

teárfă (-e) s. f. = femeie rea.

tearfáu (-i) s. m. = om de nimic.

teleleáucă (-cuci) s. f. = femeie care umblă fără rost.

țiglu s. n. = borean.

țimotéi s. n. = iarbă de sudan.

țiu ! interj. = cuvînt repetat pentru a aduna găinile la mîncare.

țînoseală s. f. = 1. chinuire. 2. bătaie.

țînosí vb. = 1. a chinui pe cineva. 2. a bate.

țîrș (-uri) s. n. = brădel.

toemálă (-eli) s. f. = logodnă.

toltoi vb. refl. = a se sfătui în ascuns.

totoli vb. = a molotoli, a șifona.

tricozámie s. f. = poznă.

trohni vb. = a boli din pricina răcelii.

țelir s. n. = țelină.

țíp ! interj. = cuvînt cu care se strigă puii la mîncare.

țivli vb. refl. = a se certa, a face scandal pe degeaba.

țivlitoră s. f. = femeie tare rea.

țușpáis (-uri) s. n. = 1. mîncare proastă. 2. băntură alcoolică falsificată.

undă s. f. = hotărîre pripită; fire iute.
ungătór s. m. = cel ce lipește pereții unei case cu lut.

valúr s. m. = cel ce dă snopii în valul balozei.

vanghelése (-*caseă*) adj. = care ține de evanghelic.

vangheluit (-*ă*) adj. = înjurat.

vanghelí vb. = a înjura de evanghelic.

vergêle s. f. pl. = leături de 1,5 cm grosime, 2, 5 cm lățime și 2-3-4 m lungime care se bat pe pereții unei case de birne în construcție, în direcții opuse, una peste alta, formînd astfel niște mici romburi în care se bate lut și apoi se lipește pereții.

vergeluí (*vergeli*) vb. = a bate vergele pe pereții de birne ai unei case în construcție.

vergeluitór s. m. = 1. cel care taie vergele la fabrică. 2. cel care bate vergelele pe pereții casei în construcție.

viștí vb. = a fugi din prinsoare pe neașteptate.

viștí! interj. = dus a fost!

voșpónt s. n. = corvoadă.

zăduceătór s. m. = 1. cel ce se duce departe. 2. cel căruiă îi place să umble mult.

zăduce (*zăduc*) vb. refl. = a se duce departe.

zbirdéle s. f. pl. = zbirdeturi.

zbocotí vb. imper. = a se zbate singele în vine din pricina unui efort sau emoții prea mari.

zgreapfauú vb. = a zgîria (pisica).

zgrepáná vb. v. *zgreplăna*.

zgreplănătúră (-*i*) s. f. = sgîrietura pisicii.

GEORGE MUNTEAN

Comunele : Voitinel, Volovăț, Ulma*

afugári (*afúgăr*) vb. = a alunga pe cineva.

asipei vb. = a ațipi.

batalión s. n. = bătaie zdravănă.

bélnă s. f. = sac.

blháu s. n. = 1. tobă din stomacul porcului. 2. om grăsan.

birlăel s. m. pl. = șoșoni.

bođrínğı vb. refl. = a se îmbufna fără motiv.

bohodéi (-*ie*) adj. = limpil.

borșárită (-*e*) s. f. = borșencă.

borșeneă s. f. = puțină de lemn, folosită pentru făcut și ținut borș.

bozomğı vb. = a bumbăci.

bungheráš s. m. = membru al echipei de bumgheri.

bungherí s. m. pl. = spectacol de teatru popular laic, de Anul nou, obișnuit în raionul Cimpulung.

carpéj s. n. = carpen de proastă calitate.

călăcănít (-*ă*) adj. = vopsit cu calaican.

célniță (-*e*) s. f. = bucată mare din lemn de fag, uscată și bună pentru timplărie.

cipilí vb. = a gîngăvi.

círjób (-*oabe*) s. n. = cîrjă mare.

erîngiță (-*e*) s. f. = 1. greșeală în pinză, la urzit, cînd un fir intră rău pe urzitoare. 2. scrumbie.

eozobğı vb. = a cotrobăi.

euptá s. f. = cuptor.

droángă s. f. = obiect vechi și stricat.

drongái vb. = 1. a face zgomot bătînd într-o tablă. 2. a vorbi vrute și nevrute.

durduzáu s. n. v. *hurduzáu*.

durlăueă s. f. = femeia voinică și cam proastă.

fúeăș adj. m. = chipeș.

fántér s. n. = infanterie.

fițós (-*oasă*) adj. = mofturos.

fișeă s. f. = țipătoare.

* Au fost incluse și unele cuvinte culese din comunele : Bosanci, Ipotești și Scheia (raionul Suceava).

- fișie (-uri)** s. n. = 1. cutie de chibrituri. 2. pachet de scindurele sau leațuri.
- fluterătoare** s. f. v. *fișcă*.
- frământăleală (-eli)** s. f. = hrană pentru pui, făcută din făină de porumb muiată în apă.
- geatrău** s. m. v. *geatroi*.
- geatrói** s. m. = prost.
- ghilăiț** s. n. = linie ferată forestieră.
- gîrlăneă** s. f. = femeie care bate drumurile degeaba.
- habuc** adj. = ajuns în ultimul stadiu de distrugere, de fărîmițare.
- hașău** s. n. = pranic, mai de bătut rufe.
- haloteă** s. f. = femeie de moravuri ușoare.
- hapțugui** vb. = 1. a fura. 2. a specula mărfuri. 3. a aranja ceva.
- harântăr** adv. = pînă la capăt.
- hîpșil** s. m. = dracu.
- hiț** s. n. = 1. direcție, curs (al mișcării). 2. impuls.
- hieli** vb. = a fugări găinile.
- hîlbări** vb. = (despre porci) a nu mânca cum trebuie.
- hîlbări** s. n. pl. v. *hitbe*.
- hobțeanoană** s. f. = tun de mare calibru.
- holoată** s. f. = adunătură mare și dezordonată de copii.
- hrineău** s. m. = om lacom la mîncare.
- hurduzău** s. n. = tort gros.
- lămurici** s. m. = cel ce lămurește.
- lăudate** s. f. pl. = laude.
- limbău (-i)** s. m. = cel ce vorbește vrute și nevrute.
- mașaflic** s. n. = maș subțire, om nof-turos.
- mînceări** s. m. pl. = 1. podoabă din mărgele la încheietura mîinii, sub mîneca cămășii. 2. învelitoare a mîinii, între palmă și cot, făcută din cojoc.
- moantă** s. f. = femeie leneșă.
- moalfă (malță)** s. f. = femeie care mănîncă prea mult.
- mohói** s. m. = prost.
- mohoiș** s. m. v. *mohoi*.
- motocós (-oasă)** adj. = gros.
- naștina** s. n. = dracu.
- nămie** s. f. = întimplare.
- numire** s. f. = omenie.
- olărêț (-caț)** adj. = în formă de oală.
- păteă** s. f. = soi de sac deschis pe lungimea lui în care se pune fîn la cai, cînd se merge undeva; gura (deschizătura) e legată pe două vergi de lemn ca să stea drept cînd e legată pe oiște.
- pas** s. n. = lăturaș la hamul calului.
- patramași** vb. = a împrăștia o avuție degeaba.
- pațai** vb. = a se gîngăvi.
- pațailă** s. m. = pațareagă.
- pațait (-ă)** adj. = gîngăvit.
- pațareagă** s. m. = cel ce gîngăvește.
- pieler** s. n. = pluș.
- pielerit (-ă)** adj. = plușat.
- pili** vb. refl. = a slăbi din cauza lucrului.
- pislă** s. f. = tabacheră.
- poenêt** s. m. 1. = om certăreț. 2. om care sparge vase din neatenție.
- poenăgră** s. f. = femeie rea.
- potîng (-ă)** adj. = murdar.
- prasală** s. f. = treabă de mîntuială.
- prosticiós (-oasă)** adj. = prostuț.
- pucios (-oasă)** adj. = rău.
- puleăriț** s. n. = portofel.
- rapalău** s. m. = 1. pește mare. 2. cel ce poenește din harapnic la buhai, de Anul nou. 3. bătaie mare.
- răreș (-ă)** adj. = rar.
- rupé** vb. = 1. a lua din laptele vițelului în timp ce el sugă la vacă. 2. a înțărca vițelul.
- sacfeștru** s. m. = soi de comisar, în Plugușorul de Anul nou.
- sarbuseă** s. f. = ciorbă foarte subțire.
- sirmă** s. f. v. *trapainț*.
- sirmoagă** s. f. v. *trapainț*.
- státive** s. n. pl. = instalație pentru potcovit boii.
- sugél** s. n. = bătătură.

șarafan s. n. = vestă femeiască, cu m-
neci.

șaraffe s. n. v. *șarafan*.

șartofél s. n. = portofel.

șcárp (-i) s. m. = bocanc de munte.

șeptilcân (-eni) s. m. = **1.** om rău și
fășarnic. **2.** om neserios.

șietă s. f. = tură.

șlaetráfu s. m. = dracu.

șmireít (-ă) adj. v. *șmiretit*.

șmireiít (-ă) adj. = căruța li curge nasul.

ștérnă s. f. = miriște cu trifoi.

ștírlă s. f. = **1.** cline leneș. **2.** om de
nimic.

tașoáleă s. f. = sac din cale afară de mare.

típsil s. m. = dracu.

tiurlihói s. m. = om leneș.

tóză s. f. = cutie de tablă în care se țin
bomboanele în prăvălie.

trapámf s. n. = iarbă mare de câmp (de
proastă calitate).

troe s. n. = lucru vechi sau stricat.

tulușeán s. m. = prost.

tulușeanél adj. = prost.

tușnatúră s. f. = lână scurtă de oaie.

șpătoáre s. f. = țignal, fluier, sirenă.

șhúleă s. f. = ceapă.

volgă s. f. = cantitate mare. *Am o volgă
de calapuri.*

zăriște s. f. = **1.** poiană. **2.** pădure rară.

GEORGE MUNTEAN

REGIUNEA TIMIȘOARA

RAIONUL LIPOVA

Comuna Fibiș

acon (*acoaie*) s.n. = ac mare, de cusut sacii.

beghél (*-ie*) s. n. = canal.

belítóure (*-ori*) s. f. = hîngherie.

boámbe s. f. pl. = bomboane.

bíză (*-e*) s. f. = muscă.

brăghin (*-i*) s. m. = sălcim.

călbășăț (*-i*) s. m. = callaboș.

chleí vb. = a repara.

clóe (*-uri*) s. n. = polonic.

eólț (*-uri*) s. n. = dantelă.

compá (*compe*) s. f. = pod umblător.

costrávă (*-e*) s. f. = mohor.

cotoroáge s. f. pl. = răcitur.

eríșeă (*-ște*) s. f. = felie.

crístăvéte (*-fi*) s. m. = castravete.

cúță s. f. = bunică.

dedí s. m. = (numai la vocativ) bunic.

dólmă s. f. = 1. centru. 2. dig.

dúnst (*șidunț*) s. m. = compot pentru iarnă.

frás s. m. = drac.

fulóe (*-ci*) s. m. = sertar.

gombóț (*-i*) s. n. = găluște cu prune.

guițá (*gúț*) vb. = a sughița.

hulni vb. = a dărîma.

Imbutuși vb. = a Ingrămădi, a Inghesui.

Illóu s. m. = erin.

múșlu (*-e*) s. n. = fundă de cap, panglică, cordon.

măltări vb. = a lipi casa cu lut, cu ciment.

măltărit (*-ă*) adj. = lipit.

măróe (*-oacă*) adj. = mare.

mușeóul s. m. = păduchi (mai ales de găină).

molărúí (*-ie*) s. n. = fotografie.

molări vb. = 1. a zugrăvi. 2. a fotografia.

mózi s. n. = cinematograf.

néț (*-uri*) s. n. = plasă.

nețui vb. = a broda.

oríngí vb. = a face curățenie.

pecár (*-i*) s. m. = brutar.

petrolól s. m. = gaz, petrol.

promoróaneă s. f. = portocală.

pușeávi vb. refl. = a se putrezi.

șintări vb. = a jupui de piele.

șintărie (*-ii*) s. f. = hîngherie.

șintor (*-i*) s. m. = hîngher.

șláp (*-i*) s. m. = papuc de casă.

șlog s. m. = paralizie.
șlogui vb. = a paraliza.
șóane (și : *șónc*) s. f. = jambon.
șól s. m. = cană.
șpolért (-e) s. n. = plită.
ștáler (-e) s. n. = impozit.
ștrleuf vb. = a împleți.
șústár (-eri) s. m. = pantofar.

tășchițe s. f. pl. = colțunași.
túi — túl! interj. = cuvânt cu care se strigă puii la mîncare.
téár (-e) s. n. = coș de mînă pentru piață.
tîmbúl (-e) s. n. = contrabas.
túspáls s. = tocană de dovlecei cu făină.
váiling (-uri) s.n. = lighean mare și adînc.

V. DĂRÎNGĂ și C. PARFENE

INDICE
(cifra indică pagina)

A

- abarnic* adj. 97
abarnicată s. f. 97
abarnicie s. f. 97
abcherſ s. m. 97
abcherſui vb. 97
abcherſung s. n. 97
ablezi vb. 17
abort s. n. 97
abrac s. n. 7
abrietați vb. 7
abrietul vb. 97
abronci s. n. 67
abros s. n. 7, 67
abstrain adj. 97
ablaliune s. n. 97
abſaiſ s. n. 97
abſaiſui vb. 97
abſaiſuiată s. f. 97
abua vb. 24, 65
abura vb. 44, 112
acarcine pron. 67
acarcil adv. 65
acarină adv. 67
acarcum adv. 67
acari vb. 97
acariſă s. f. 97
acădi vb. 7
acira vb. 74
acoloși vb. 24
acon s. n. 119
acortant s. m. 97
acriș s. n. 74
acuiș s. n. 23
adăorat adj. 47
adătăi vb. 7, 67
adărăși vb. 63
adinenea adv. 33
adintc adv. 13
adiont s. m. 97
adivarant s. m. 97
acr s. n. 74
afugări vb. 116
afurisenie s. f. 27
ageriană s. f. 33
agerie s. f. 33
agheazmalui vb. 97
aghiuſta vb. 7
agimîndoi num. 51
airlea adv. 16
aiușor s. n. 59
ajură s. f. 67
alanlări adv. 51
alaș s. n. 11, 67
atal s. n. 33
atâu s. n. 74
atâuzi vb. 47
atean s. n. 67
aleghedi vb. 67
atemptndouă num. 51
alergătoare s. f. 51
alergători s. n. 51
ates interj. 97
alion s. m. 40
alipui vb. 7, 67
alivdi vb. 33
almareu s. n. 67
altal adv. 7
aluale s. f. pl. 11
amante adv. 68
aminte adv. 13
amirui vb. 74
amnistui vb. 97
amoi adv. 47
amuce pron. 68
amuctura adv. 13
anaſtina adj. 97
andăti vb. 68
andirele adv. 68
androc s. n. 95
anghipeș s. m. 27
angineriu s. m. 89
antereu s. n. 40
antrel adj. 97
antrelui vb. 97
apatică s. f. 97
apaloasă adj. 97
aprașleu s. n. 7
aprawăș adv. 27
aprotec s. n. 16
apucător adj. 112
argintar s. n. 97
argintări vb. 98
argintărie s. f. 98
arfe s. f. pl. 89
arine s. m. 89
aring s. n. 51
arjag s. n. 68
arjegos adj. 68
armareu s. n. 23
armoreu s. n. 17
armurarișă s. f. 89
arneafă s. f. 74
arneu s. n. 65
aroc s. n. 24
arșeu s. n. 68
artig s. n. 51
arune s. n. 89
arunea vb. 98
arvași s. m. 89

arvinlar s. n. 98
ascuși vb. 74
astpci vb. 116
astag s. n. 68
asnodie s. f. 27
asoga vb. 16, 68
astaliș s. m. 23, 68
astereală s. f. 63
astrungesc adj. 98
asupus adv. 65
așternut s. n. 51
atlrna vb. 74
atuncileu adv. 63
aua interj. 44
avanti adv. 95
avălie s. f. 47
arbătărie s. f. 40
azăvadă s. f. 26
azdnca vb. 7
azdrunca vb. 33, 74
azevedî vb. 40
azlr adv. 40

B

bacher s. m. 98
bacheri vb. 98
bacherie s. f. 98
badog s. n. 68
baipig s. n. 98
baiu-giștii s. n. 16
baiu-cel-rău s. n. 16
baja s. f. 74
bajac s. n. 74
balance s. f. 98
balazoaică s. f. 33
balazoaiie s. f. 33
balbuzant s. m. 59
balli vb. refl. 98
balș s. n. 16
bancolă s. f. 51
bandaura adv. 74
barabuliște s. f. 98
barahoană s. f. 33
baranluș adj. 98
baranlușie s. f. 98
baraoană s. f. 33
barbă s. f. 33
barcleă s. f. 98
barost vb. 27, 112
basogi vb. 98
baș s. n. 74
bașca s. f. 74
bașcaliu adj. 27, 112
bașcă s. f. 74
bașchiolă s. f. 27

bașoaldă s. f. 59
batalan s. m. 98
batalani vb. 98
batation s. n. 116
bată s. f. 98
bate vb. 7
batu s. n. 74
baucă s. f. 51
bazana s. f. 98
băbălie s. f. 68
băbură s. f. 65
băcău s. m. 89
băciui vb. 74, 95
băcuieș s. n. 16
băcuteașă s. f. 7
băcuieș s. n. 7
bădana s. f. 74
bădăcău s. n. 74
bădănișcată s. f. 74
bădic s. n. 65
bădișel s. m. 11
băicon s. n. 48
băilăni vb. 112
băiușel s. m. 90
bălaci s. n. 51
băldalele s. m. 74
băltăci vb. 74
băncuță s. f. 16
bânduroi s. n. 17, 23
bănuî vb. 89
bănuil adj. 11
bărăital adj. 33
bărăta vb. 33
bărăteală s. f. 33
bărătui vb. 89
bărdăuș s. n. 74
bărdie s. f. 24
băsălagă s. f. 65
băsălărgil adj. 51
băsămac s. n. 51
băsmeli s. f. pl. 27
bășcăși vb. 48
bășcui vb. 74
bătăcuie s. f. 68
bătălarnic adj. 74
bătător s. n. 74
bătătură s. f. 98
bătăuș s. m. 74
băteală s. f. 89
bătucel s. m. 112
bătuceică s. f. 89
băuna vb. 68
băzăuc adj. 51
băzgău adj. 33
beg s. n. 40
beșhei s. n. 119
begniță s. f. 27

bejuică s. f. 48
 belaliu adj. 74
 betchiță s. f. 74
 beciug s. n. 17
 beleaznă s. f. 89, 95
 beledeu s. n. 63
 belei s. n. 74
 belecaie s. f. 74
 beleșog adj. 27
 beleujal adj. 33
 beleujgal adj. 33
 beleușcal adj. 33
 beleuzal adj. 59
 belicarău s. m. 17
 belidereu s. m. 95
 beliloare s. f. 119
 belnă s. f. 116
 belli vb. 98
 bendeu s. n. 16
 bent s. n. 33
 berbeci s. m. pl. 74
 berbință s. f. 68
 bercă s. f. 89
 bereglej s. n. 27
 berliș s. n. 7
 bertui vb. 89
 bertliță s. f. 44
 besaulă s. f. 75
 beșaură s. f. 26
 beșeă s. f. 17
 beșică rea s. f. 63
 beșoagă s. f. 98
 beștelui vb. 98
 beftu adj. 48
 beu' s. m. 75
 beut s. n. 75
 bibă s. f. 75
 bibolan s. m. 75
 biciloc s. m. 7
 biciului vb. 89
 bicos adj. 75
 bicului vb. 13
 bidicăi vb. 89
 bihan s. n. 116
 bihon s. n. 98
 bihoni vb. 98
 bilță s. f. 27
 bindică s. f. 98
 bintăli vb. 68
 bipcă s. f. 98
 bipcui vb. 98
 biraie s. f. pl. 89
 birgă s. f. 17
 biric s. n. 75
 birjă s. f. 75
 birlie s. n. 75
 bisericuță s. f. 11

bisiog s. m. 89
 bitang adv. 68
 bitangău s. m. 68
 biteangă s. f. 44
 biler s. m. 68
 biliușcă s. f. 40
 Bilelea s. m. pr. 44
 bilușe s. f. 65
 biș s. n. 68
 bișt interj. 98
 biu s. n. 68
 biușig s. n. 68
 bizerii s. f. pl. 89
 bizer s. n. 17
 bizli vb. 15
 bleniță s. f. 44
 blădi vb. 75
 blijbă s. f. 26
 blăcă s. f. 75
 bildărele s. m. 26
 bilgu s. m. 98
 blinii vb. 98
 bintială s. f. 98
 bire s. n. 75
 bitcăi vb. 33
 bitcozi vb. 17
 bitrgă s. f. 89
 bitrle s. n. 75
 bitrlea vb. 26
 bitrlee s. f. 51
 bitrlaci s. m. pl. 116
 bitrlouă s. f. 75
 bitrsan s. n. 17
 bitzoaie s. f. 75
 bit s. n. 44, 51
 bita s. f. 40
 bitlu s. m. 40
 bit s. n. 17
 bituni vb. 51
 bită s. f. 119
 bitzdăra vb. 17
 bitzii vb. 75, 112
 blăcniță s. f. 27
 blană s. f. 51
 blălfus s. n. 98
 blaznă s. f. 89
 blazni vb. 112
 blaznil adj. 112
 blădoi s. n. 17
 blăgăma s. f. 51
 blăneașă s. f. 33
 blănti vb. 98
 blăzni vb. 89
 bleah s. n. 98
 blăechar s. m. 98
 bleaharie s. f. 98
 bleahui vb. 98

bleancă s. f. 89
 bleandură s. f. 112
 bleanduri vb. 112
 bleanduros adj. 112
 bleau s. m. 44
 bleichi s. n. 89
 blendereu s. m. 33, 75, 112
 bleombai vb. 112
 bleombail adj. 112
 blești vb. 75
 bloudăr s. n. 7
 blujdă s. f. 75
 boacă s. f. 75
 boacăn adj. 75
 boacănă s. f. 11
 boagă s. f. 75
 boalcă s. f. 51
 boambă s. f. 33, 75
 boambe s. f. pl. 119
 boancă s. f. 75
 boască s. f. 112
 boaste s. f. pl. 65
 boată s. f. 48
 bobilcă s. f. 95
 bobir s. n. 68
 bobrlău s. n. 40
 boblrnac s. m. 33, 51
 bobleancă s. f. 63
 boboanc s. f. pl. 7
 boboloș s. m. 75
 boboneș s. m. 75
 boboni vb. 68
 bobonituri s. f. pl. 68
 boc s. m. 59
 boctrn adj. 27
 boeșă s. f. 75
 bodină s. f. 98
 bodrlău s. m. 98
 bodoană s. f. 65
 bodoașcă s. f. 98
 bodon s. n. 68
 bodorcă s. f. 68
 bodoșcuță s. f. 112
 bodrigăli vb. 7
 bodrlngi vb. 116
 bofloi vb. 65
 boga s. f. 65
 bogacie s. f. 26
 bogdășuri s. f. pl. 48
 bogheană s. f. 75
 boghi s. n. 11
 boghi vb. 11
 boghic s. f. 44
 bogovid s. n. 13
 bohodci adj. 116
 boiște s. f. 112
 boiști vb. 27

boil s. n. 7
 boitar s. m. 75
 bojenciuri s. n. pl. 112
 bolbolat adj. 48
 bolboline s. f. pl. 48
 bolcâni vb. 51
 bold s. n. 7, 59
 boleșnic adj. 33
 bolfai vb. 98
 bolfos adj. 98
 bolohoc s. m. 112
 bolondeu adj. 68
 bololău s. n. 98
 bon s. n. 89
 bondreci s. m. 28
 bongar s. m. 68
 bont s. n. 98
 bontăni vb. 112
 bontui vb. 98
 bontur adj. 28
 bontuzit adj. 14
 bonș s. n. 28
 bonșa vb. 28
 bonșali vb. 24, 68
 borboană s. f. 95
 bordă s. f. 89
 bordei s. n. 51
 bordiță s. f. 89
 borghil s. m. 16
 borhan s. n. 48
 bort vb. 112
 bortșcăi vb. 44
 bortl adj. 112
 bortlură s. f. 112
 boroghină s. f. 33, 75
 boroneiuc s. n. 112
 borș s. n. 75
 borșariță s. f. 116
 borșencă s. f. 116
 borzos adj. 75
 boșinci vb. 28
 boscomende s. f. pl. 89
 bosoi s. m. 59
 boșarcă s. f. 95
 boșartic s. n. 34
 boșcă s. f. 17, 26, 75
 boșindoc adj. 89
 boșomele s. m. 44
 boști vb. 112
 bofi vb. 112
 boleal s. f. 40, 75
 boleală s. f. 52
 bolcie s. n. pl. 15
 boti vb. 52
 botniță s. f. 75
 botorcăli vb. 68
 botroci vb. 14

bofan adj. 34
 bofaş adj. 34
 bofâl s. m. 59
 bofelnic adj. 34
 bofi s. m. pl. 68
 bofocâni vb. 89
 bofoguş adj. 34
 bozac s. m. 75
 bozgoroi s. m. 59
 bozomgi vb. 116
 bozon s. n. 44
 bozună s. f. 63
 box s. n. 23
 bracui vb. 99
 braghie s. f. 75
 branişte s. f. 75
 braşoavă s. f. 75
 brazi s. m. pl. 15
 brăciri s. n. pl. 48
 brădeancă s. f. 40
 brădie s. f. 68
 brăgău s. n. 34
 brăghiū s. m. 119
 brăhos adj. 14
 brănişleri s. m. 89
 brete s. f. 75
 briboi s. m. 11
 brichisală s. f. 52
 brichisi vb. 48, 75
 brichisi vb. 52
 brichişi vb. 34
 briş s. n. 99
 briflaş s. n. 99
 briflegher s. m. 99
 briftuitor s. m. 99
 brigadă s. f. 52
 brigă s. f. 75
 brighinea s. f. 75
 brihan s. n. 14
 brihănos adj. 14
 brişişor s. n. 75
 brişcui vb. 34
 brinar s. n. 75
 brinculiţă s. f. 59
 brizgăia vb. 68
 broajbă s. f. 59
 broazbă s. f. 65
 brobele s. m. 75
 broză s. f. 17
 brozbuşă 11
 brucă s. f. 48
 bruci vb. 48
 brudî vb. 11
 brudior adj. 112
 brugău s. n. 68
 brufluiată s. f. 112
 brufluiată s. f. 112

brumel s. n. 52
 bruşluluiată s. f. 28
 bubăşcă s. f. 65
 bubou s. n. 89
 bubrinţă s. f. 52
 bucina vb. 11
 buciă s. n. 11
 bucsai s. m. 59
 buclă s. f. 11
 bucureşlean s. m. 59
 budă s. f. 112
 budelarăş s. n. 68
 budinecă s. f. 17
 buduhală s. f. 95
 budulăi s. m. pl. 89
 budulău s. n. 75
 buduli vb. 7, 75
 budului vb. 89
 buduroi s. n. 75
 buezi s. f. pl. 28
 bugel adj. 7
 bughitar s. n. 7
 buflăni vb. 52
 buflî vb. 99
 buhac s. m. 75
 buhalău s. m. 63
 buhaş s. m. 99
 bui vb. 75
 buiac adj. 68
 builar s. m. 75
 bujbă s. f. 28
 bujdi vb. 76
 bujni vb. 34
 bulaneă s. f. 17
 bulburuş s. n. 76
 bulendri vb. 112
 bulf s. m. 76
 bulfei s. m. 26
 bulicher s. n. 112
 bulug adv. 48
 bumăşcă s. f. 112
 bumb s. m. 48
 bumbăcel s. n. 112
 bumbăni vb. 76
 bumbcu adj. 76, 89
 bumbi s. m. pl. 112
 bumbil adj. 11
 bumbiţ s. n. 68
 bumburel s. m. 11
 bumburoană s. f. 76
 bumbuşcă s. f. 11
 bumgheraş s. m. 116
 bumgheri s. m. pl. 116
 bumniţă s. f. 34
 bunar s. m. 48
 bundărele s. m. 52
 bungă s. f. 76

bungineală s. f. 76
 bungineală s. f. 34
 bungini vb. 34
 bunleie s. f. 74
 bunluzi vb. 7
 burac s. m. 16
 burăucă s. f. 44
 burboanţă s. f. 89
 burdihănos adj. 14
 burele s. m. 18
 burcşi s. n. pl. 11, 48
 burfai s. n. 34
 burfeică s. f. 76
 burfele s. n. 44
 burfui vb. refl. 34
 burgundăi s. m. pl. 65
 burgundău s. m. 68
 burlineaş s. m. 95
 burlui s. n. 63
 burlă s. f. 40
 burzuli vb. 68
 buş s. m. 59
 buşneag s. n. 28
 buşni vb. 26
 buşuma vb. 76
 buşumal adj. 76
 bul s. n. 112
 bulcărie s. f. 59
 bulie s. n. 76
 bulruc s. m. 24
 bulucan s. m. 113
 bulucar s. m. 99
 buluci vb. 76
 buluhan s. m. 28
 bulur s. m. 28
 bulure s. m. 76
 buluril adj. 76
 buluşel s. m. 76
 buluşii vb. 68
 buzdug s. m. 18
 buzgur adj. 28
 buzum s. m. 59

C

caciior adj. 7
 caciiori vb. 34
 caciioril adj. 52
 cahliţă s. f. 76
 cailac s. m. 99
 cailaci vb. 99
 cal s. m. 40
 calangiu s. n. 63
 calapanşă s. f. 40
 calic adj. 76
 calistră s. f. 76

calmă s. m. 99
 caminiţă s. f. 68
 candalău s. n. 88
 canholţ s. n. 99
 canistră s. f. 113
 canoană s. f. 99
 canlariş s. n. 65
 canlui vb. 99
 canşulă s. f. 18
 canură s. f. 76
 capacică s. f. 99
 capău s. m. 99
 capele s. n. pl. 99
 caprari vb. 99
 capră s. f. 76
 cap-şteap adj. 44
 carabă s. f. 76
 caracaşlilă s. f. 76
 carafleaş s. f. 34
 caraiă s. f. 76
 careadel s. m. 59
 careadelă s. f. 59
 carantină s. f. 76
 carămb s. m. 90
 cardî vb. 52
 carimb s. m. 76
 carpeş s. m. 116
 casui vb. 99
 caşcă s. f. 52
 caşmelie s. f. 76
 calonică s. f. 76
 catur s. m. 18
 caşă s. f. 76
 caşanon s. m. 76
 cavie s. n. 26
 cavirna s. f. 34
 căbel s. n. 68
 căiţă s. f. 90
 călăbid adj. 44
 călăbuşcă s. f. 76
 călăcănit adj. 116
 călăreş s. m. 11, 48, 113
 călăură s. f. 18
 călbaş s. m. 59
 călbară s. f. 14
 călbăşul s. m. 119
 călcăloare s. f. 76, 113
 călci s. n. 28
 căldări vb. 90
 călăndră s. f. 52
 călie adj. 48
 călipan s. n. 99
 călişte s. f. 28
 căliu adj. 28
 călii adj. 76
 căluş s. n. 28
 cămăraş s. m. 63

- cămășuială* s. f. 76
căminioc s. n. 14
cănap s. n. 48
cântălău s. n. 76
căpăra vb. 34
căpăstra vb. 113
căpălu vb. 68
căpălar s. n. 59
căpeneag s. n. 99
căpici s. n. 76
căprar s. m. 99
căprior s. m. 52
căpușan s. n. 24
cărăabil adj. 48
cărăieș adj. 28
cărălabă s. f. 68
cărămidă s. f. 16
cărăroi s. m. 99
cărălenie s. f. 40
cărălenie s. f. 48
cărăui adj. 26
cărăușei s. m. 99
cărăușerie s. f. 99
cărăuși vb. 99
cărăzi vb. 18
cărcăli vb. 76
cărioură s. f. 52
cărmăjiie s. f. 11
cărnoție s. f. 28, 34
cărțișă s. f. 11
cărunt adj. 28
căsoaie s. f. 76
cășișă s. f. 76
căsușă s. f. 113
cășuna vb. 48
călămeș s. n. 76
călămii s. m. 76
călător s. m. 52
călingan adv. 68
călțan s. n. 7
călcoi s. m. 18
călrună s. f. 28
călțur s. m. 63
călțușe s. f. 90
călțămui adj. 26
cășani vb. 76
cășel s. m. 76
căștu s. n. 16
căuaci s. m. 68
căuăci vb. 68
căuăcie s. f. 68
căzal s. n. 68
căzănie s. f. 76
ce pron. 76
ceace s. m. 76
ceacr s. n. 26, 28, 76
ceahai vb. 113
ceahalui vb. 99
ceanalui vb. 99
ceamcă expr. 40
ceangă s. f. 18
ceangher s. n. 28
ceapas s. n. 76
ceapău s. n. 68
ceargeș s. n. 52
cearsălă s. f. 16
ceaslău s. n. 76
ceas-rău s. n. 63
ceaur adj. 34
cechie s. f. 76
ceci s. n. 28
cecir adj. 52
ceisă s. f. 68
celar s. n. 76
celălăi vb. 99
celet s. m. 90
celnișă s. f. 116
cemur s. n. 48
cenac s. n. 77
centui vb. 77
cenușar s. n. 77
cenușari s. n. 90
ceoaie s. f. pl. 90
cepii vb. 99
cer s. n. 63
cercală s. f. 113
cercela vb. 113
cercheza vb. 52
cerchezal adj. 52
cercoveală s. f. 52
cercovi vb. 52
cercui vb. 77
cercuială s. f. 77
cerqă s. f. 52
cetan s. m. 11
celăra vb. 7
celărnă s. f. 68
celăruică s. f. 24
ceucă s. f. 63
ceuna vb. 68
cheag s. n. 59
chebău s. n. 77
checherișă s. f. 34
chefeli vb. 7
chch s. n. 24
chchăli vb. 24
chetar s. n. 77
chelsed adj. 34
chelhăll vb. 18
chelm s. m. sg. 68, 90
chendetă s. f. 90
cherică s. f. 18
cherigartău s. m. 68
cherleleață s. f. 99

chertui adj. 48
chertai interj. 99
chertalui vb. 99
cherti s. n. 18
chcsă s. f. 48
cheschencăuă s. f. 68
cheș adj. 90
chet interj. 99
chiară s. f. 11
chibel s. n. 14
chiblă s. f. 18
chică s. f. 52
chichibete s. m. 34
chiehilan adj. 48
chichilean adv. 34
chichineț adj. 77
chichiricios adj. 34
chichilău s. n. 7, 68
chici vb. 119
chicioară s. f. 28
chiciură s. f. 40
chilufă s. f. 11
chimimoc s. n. 18
chindcri s. f. 16
chinzai s. n. 7
chinzui vb. 68
chioardă s. f. 28
chiofătială s. f. 52
chiompaliu adj. 34
chiontui adj. 52
chiormalui adj. 34
chiorozman adj. 34
chiolî vb. 11
chipic s. m. 34
chirat s. n. 113
chirăli vb. 18, 24
chircav adj. 44
chircosată s. f. 52
chircosi vb. 52
chirlocon s. n. 77
chisamur adj. 77
chisălău s. n. 77
chisăr s. n. 77
chischinca s. f. 7
chisol s. m. 59
chișafău s. m. 18
chișcălea s. f. 77
chișer s. n. 77
chișifă s. f. 90
chilă s. f. 113
chili vb. 28, 40
chituc s. m. 77
chifion s. m. 28
chifțmic s. f. 77
chiutuș s. n. 34
chiure s. n. 77
chiuș s. n. 48

chiușui vb. 34
ciafai vb. 99
ciaplău s. n. 14
ciapra:va vb. 48
cibă s. f. 7
ciccio interj. 59
cici s. m. pl. 11
cicic¹ adj. 48
cicic² s. n. 40, 77
cicică adj. 11
cidoa interj. 68
cidir s. n. 68
cigă s. f. 68
cilagi vb. 99
ciluv adj. 99
cinapoi interj. 99
ciņaș adj. 77
ciņghir s. n. 26, 34, 52
cinic s. f. 34
ciņșoară s. f. 44
cinliu s. m. 35
cioacă¹ s. f. 52, 77
cioacă² interj. 99
cioaflă s. f. 99
cioal s. n. 18
cioc s. n. 119
ciocărauă s. f. 77
cioci s. m. 68
ciocioi vb. 11
ciocillău s. n. 77
ciocilleu s. n. 40
ciocirlan s. n. 52
ciocirli vb. 52
cioclej s. n. 63
cioclic s. f. 34
ciocrac s. n. 90
ciocraș adj. 16
cioghică s. f. 90
ciofirlă s. f. 59
ciofli vb. 99
ciofling s. n. 18
ciocă s. f. 90, 95
cioclic s. f. pl. 34
ciokș s. m. 77
ciolfăi vb. 77
ciolimp adj. 28
ciolomadei s. n. 7
ciombai vb. 99
ciomnire s. f. 52
ciomag s. n. 44
ciondorîș adv. 113
ciontal adj. 77
cionlic s. n. 40
ciorbaltic s. n. 77
ciorcovi vb. 48
ciorecani s. m. pl. 44
ciorgău s. n. 68

ciorlău s. n. 18
cioroboc adv. 90
ciorahoriță s. f. 52
ciorofteac s. n. 34
ciorofteacă s. f. 26
ciorofteacă s. f. 52
cioromelă s. f. 52
ciorongăos adj. 18
ciorozlă s. f. 7
ciorpac s. n. 113
ciorpaci vb. 113
ciors s. n. 16
cios s. m. 69
ciosmăfi vb. 44
ciosmeși vb. 52
ciosmoli vb. 7, 113
ciosni vb. 7, 113
cioșcăi vb. 99
cioșneogă s. f. 99
cioșneogi vb. 99
ciolac s. n. 52
ciollic s. m. 77
cioltrcă s. f. 14
cioltrnă s. f. 77
ciolorcle s. m. 77
cipaș adj. 7
cipă s. f. 8
cipili vb. 116
ciplă s. f. 28
circap s. n. 48
circlie s. f. 28
cirier s. m. 99
ciriș s. m. 99
cirigheauă s. f. 65
cirip s. n. 18
cișmigea s. f. 28
cil interj. 8
cilă s. f. 113
cilăi vb. 11
cilișcă s. f. 99
cilov adj. 26, 34
ciuă s. f. 65
ciublitoră s. f. 52
ciuce s. f. 99
ciuci adv. 77
ciucioi s. m. 77
ciuciu adv. 113
ciuciui vb. 113
ciuciuri vb. 77
ciuclal adj. 11
ciuclă s. f. 11
ciufos adj. 11
ciufui vb. 77
ciufuli vb. 69
ciugu interj. 53
ciugurei interj. 53

ciuhai vb. 99
ciuhă s. f. 69, 99
ciuhăi vb. 48
ciuhurez s. m. 77
ciujdăli vb. 90
ciulav adj. 18
ciuline s. f. pl. 18
ciuliu s. m. 77
ciumpuș adv. 69
ciumulți vb. 53
ciumurlacă s. f. 113
ciumurlui vb. 53, 113
ciumurluiată s. f. 113
ciuncaie s. f. 77
ciungan s. m. 100
ciungărit adj. 95
ciupac s. n. 77
ciupai vb. 100
ciupalecă s. f. 48
ciupăi vb. 8
ciupiloare s. f. 77
ciur s. n. 11, 100
ciurciuli vb. 35
ciurgău s. n. (23, 100)
ciurgănaș s. n. 100
ciurlan s. m. 63
ciursă s. f. 100
cius s. m. 69
ciușcă s. f. 53
ciușniță s. f. 100
ciulecăi s. m. pl. 69
ciutură s. f. 77
cizma-cucului s. f. 18
cizmarășul s. n. 59
cii adj. 44
cii s. n. 28, 77
cilnic adj. 77
clnepișterită s. f. 90
clnărete s. m. 53
clre s. m. 53
clreeci s. m. pl. 60
clrcel s. m. 77
clrciogar s. m. 113
clrciogos adj. 113
clrcoli vb. 77
clrcială s. f. 77
clrcjob s. n. 116
clrcmaciu s. m. 77
clrcmă s. f. 100
clrcnav adj. 77
clrcpă s. f. (100)
clrcpi vb. 100
clrcpoi s. n. 77
clrcpuță s. f. 90
clrcstăie s. f. 77
clrcstată s. f. 77
clrcstă s. f. 77

clrcstei s. n. 78
clrcloji vb. 90
clrcșca vb. 113
clrcșcăli vb. 78
clrcști vb. 113
clrcștiga vb. 8
clrcțilinaș adj. 11
clrcț interj. 100
clrcnelă s. f. 100
clrcnălea s. m. 60
clrcnăfău s. n. 78
clrcnăpie s. f. 48
clrcnăreț s. n. 90
clrcnărețe s. f. 53
clrcnăpucci s. n. 69
clrcnăpugeală s. f. 100
clrcnăpuği vb. 100
clrcnățil adj. 11
clrcnășă s. f. 44
clrcnășă s. f. 90
clrcnășcă s. f. 26
clrcnăleală s. f. 28, 4178
clrcnăpeni vb. 100
clrcnăpeș adj. 69
clrcnăgi s. n. 78
clrcnănc s. n. 78
clrcnă s. m. 18
clrcnăștar s. m. 78
clrcnășu s. n. 78
clrcnăveci s. m. 78
clrcnă s. n. 69
clrcnănc s. n. 100
clrcncer s. m. 18
clrcncoc s. n. 78
clrcncog s. n. 78
clrcncil s. n. 100
clrcnciuli vb. 100
clrcncupă s. f. 100
clrcncupir s. m. 100
clrcncădăne s. f. pl. 11
clrcncășă s. f. 28
clrcncoboti vb. 18
clrcnciloare s. f. 78
clrcnciune s. f. 78
clrcncăncăni vb. 78
clrcncăndir s. n. 41
clrcncăpoti vb. 8
clrcncăș interj. 113
clrcncăște s. f. 14
clrcncășă interj. 8
clrcncășari s. m. 90
clrcncășă s. f. 48
clrcncășă s. f. 90
clrcncăcă s. f. 44
clrcncăce conj. 8, 69
clrcncădă s. f. 15
clrcncănci adj. 69

clrcărdă s. f. 98
clrcășie s. f. 14
clrcăbelă s. f. 113
clrcăbilă s. f. 11
clrcăbișle s. f. 28
clrcăbirlău adj. 69
clrcăbirlă vb. 69
clrcăblăi vb. 100
clrcăblău s. m. 100
clrcăbzăf s. n. 100
clrcăbzăfui vb. 100
clrcăcar s. n. 78
clrcăcătoare s. f. 16
clrcăcăniște s. f. 78
clrcăchie s. f. 53
clrcăchinele s. m. 78
clrcăchinteu s. m. 78
clrcăcioane s. f. pl. 69
clrcăciump s. m. 28
clrcăciune s. f. pl. 14
clrcăcirlă s. f. 14
clrcăclenci s. n. 60
clrcăcoace s. m. 26
clrcăcoli vb. 35
clrcăcora vb. 8, 18
clrcăcorăi s. m. pl. 78
clrcăcori vb. 113
clrcăcoroși vb. 100
clrcăcostire s. m. 60
clrcăcoș s. m. 8, 29
clrcăcoși vb. 113
clrcăcoși s. m. pl. 113
clrcăcoșit adj. 113
clrcăcotoare s. f. 11, 69
clrcăcuț s. m. 16
clrcăcuț s. m. 14
clrcădălie s. f. 78
clrcădăli vb. 78
clrcădirlea s. m. 29
clrcăfăriță s. f. 69
clrcăhăi vb. (100)
clrcăinac s. m. 78
clrcăjan s. m. 90
clrcăjertău s. m. 90
clrcăjocări vb. 100
clrcălareț s. n. 78
clrcălboti vb. 11
clrcălcăg s. m. 53
clrcăldan s. m. 90
clrcăleoarbă s. f. 100
clrcăleorbi vb. 100
clrcăleşer s. m. 14
clrcăloadă s. f. (100)
clrcălofășă s. f. 18
clrcălotău adj. 100
clrcăleș s. n. (100)
clrcălf s. n. 119

colțar¹ s. m. 78
 colțar² s. n. 41, 60, 78
 colțîș s. m. 100
 colvâ s. f. 26, 48
 comăndui vb. 78
 comînțau s. n. 69
 comițuș s. n. 18
 comîțu s. n. 69
 compă s. f. 119
 conac s. n. 78
 conceni vb. 90
 concenie s. f. 90
 conder s. n. 65
 coner s. n. 78
 conovăș s. n. 78
 consoăne s. f. pl. 78
 contraflux interj. 100
 conșîș s. n. 100
 conșofuri s. m. pl. 53
 cop s. n. 90
 copăraie s. f. 78
 copeică s. f. 78
 copili s. m. pl. 78
 copiloî s. m. 48
 copon s. m. 69
 coporie s. f. 78
 coprea s. f. 44
 coplăturâ s. f. 16
 copțuri vb. 18
 corăfătoare s. f. 100
 corcan s. m. 48
 corei s. n. 100
 corcîi s. f. pl. 8
 corcozi vb. 18
 cordalău s. n. 18
 cordiș adv. 95
 corhăneală s. f. 100
 corhăni vb. 100
 corinței s. m. pl. 69
 cortal s. n. 8
 cornar s. m. 100
 corneag s. m. 35, 53
 corneci s. m. 35
 cornofar s. m. 69
 cornurar s. n. 41
 cornuș s. n. 11
 coroabă s. f. 60
 corogi vb. 100
 coroi vb. 69
 coroni vb. 100
 corteli vb. 95
 cortorar s. m. 95
 cos s. n. 69
 cosa vb. 53
 cosalău s. n. 69
 cosaștincă s. f. 14
 coseăi s. m. pl. 90

cosete s. f. pl. 18, 69
 cosire s. f. 113
 cosori vb. 8
 costăiv adj. 53
 costeli vb. 69
 cosloș s. m. 79
 coștran s. m. 100
 coștravă s. f. 119
 coștruși vb. 100
 coșur s. m. 78
 coșurâ s. f. 69
 coșare s. f. pl. 78
 coșarnă s. f. 48
 coșcomele s. m. 35
 coșcovan s. m. 35
 coșercă s. f. 78
 coșerel s. n. 78
 coșerie s. f. 78
 coșereu s. n. 78
 coșleoabă s. f. 100
 coșlei s. n. 23, 100
 coșliug s. n. 100
 coștolău s. n. 69
 coștoli vb. 69
 covirli vb. 69
 colar s. n. 29
 colălău s. n. 78
 coleală s. f. 90
 cotei s. m. 100
 coleică s. f. 78
 coteieș s. m. 100
 coteș s. n. 53
 coltoabă s. f. 100
 colitură s. f. 29
 colțugan adv. 18
 colțugar s. m. 113
 colțuji vb. 90
 colțir interj. 60
 colțrjer s. m. 100
 colțrlă s. f. 60
 colton s. n. 79
 coloc¹ s. m. 78
 coloc² s. n. 78
 cololean s. m. 35, 79
 colomi s. n. 78
 colori vb. 60
 colornișă s. f. 79
 coloroage s. f. pl. 119
 cozotoare s. f. 69
 colovaie s. f. 48, 53
 cotrană s. f. 90
 cotrobușă s. f. 100
 cotrofleantă s. f. 69
 cotron s. n. 18, 24
 cotroși vb. 26
 cotrumpele s. m. 79
 cotrumplete s. m. 79

coltruș s. n. 14
 cotună s. f. 63
 coturlă s. f. 100
 coțcă s. f. 8
 coțobină s. f. 100
 couți s. m. pl. 15
 cozleu s. n. 23, 69
 cozobgi vb. 116
 cözub s. n. 14
 craci s. m. pl. 60
 cramă s. f. 18
 crancasă s. f. 100
 cranș s. n. 60
 crap s. m. 79
 craval s. m. 90
 crăcană s. f. 79
 crăcănău s. n. 79
 crăci vb. 100
 crăi vb. 24
 credinși vb. 11
 crestul adv. 16
 cricală s. f. 90
 cricăli vb. 90
 crici vb. 48
 criclă s. f. 100
 crifălău s. n. 90
 crighină s. m. 90
 crinăriiu adj. 41
 crișcă s. f. 119
 crivală s. f. 63, 101
 crivină s. f. 79
 crimbifă s. f. 90
 crlmgiță s. f. 116
 crlmp s. m. 60
 crislăvele s. m. 119
 crișcătură s. f. 60
 croampă s. f. 65
 croampe s. f. pl. 11
 crosnal s. m. 95
 cruceană s. f. 113
 cruceer¹ s. m. 35
 cruceer² s. n. 35
 crucil adj. 113
 cruciu s. n. 48
 cubici vb. 101
 cucă s. f. 26, 35, 79
 cuci interj. 101
 cuclă s. f. 79
 cucoș s. m. 60
 cuculă s. f. 79
 cuculeică s. f. 79
 cuculie s. f. 79
 cucuș s. m. 8
 cușlos adj. 18
 cufuril adj. 8
 cușlă s. f. pl. 8
 cuiș s. n. 79

cujbi vb. 101
cujdi vb. 14
culeșă s. f. 101
culme s. f. 79, 95
cuo interj. 60
cupă s. f. 79
cupi vb. 48
cuplă s. f. 116
cuptup s. n. 90
cuptuși vb. 90
curastă s. f. 69
curățitoare s. f. 53
curicele s. f. pl. 79
*curmău*¹ s. n. 69
*curmău*² s. n. 69
curmătură s. f. 11
curmiș s. m. 18
curnuș s. m. 60
cursură s. f. 69
curui vb. 8, 24
curuiac s. n. 35
curuielnic s. n. 35
curuioc s. n. 18
cușăi vb. 14, 18, 113
cușnișă s. f. 79
cuștuleți s. n. 18
cuștuli vb. 8
cul s. n. 101
culăi vb. 113
culăiță s. f. 113
culriță s. f. 8
cuță s. f. 119

D

dabalazal adj. 101
duc s. n. 101
da' ce că ... expr. 29
dacui vb. 101
dadulca s. m. 29
dafin s. m. 41
dafinaș s. m. 41
dafinișă s. f. 41
dala s. m. 95
dativară s. f. 35
dame s. f. 60
dandora s. f. 44
danș s. n. 53
dara s. f. 79
daracu interj. 53
daralău s. n. 69
dașotă s. f. 29
dăină s. f. 90
dăinăi vb. refl. 53
dăinăiuș s. n. 79
dăinăreș adj. 48

dăinăuș s. n. 53
dălmecancă s. f. 53
dălnăi s. f. 79
dănați vb. 35
dăobil adj. 29
dărală s. f. 69
dărăburi vb. 69
dărăbuș s. m. 65
dărăli vb. 16, 69
dărăușă s. f. 48
dăturna vb. 41
dăunăzi adv. 35
dăunos adj. 95
deadoară adv. 11
deadora adv. 15
deadore adv. 8
de-a doua adv. 44
deaciucă adv. 18
deală s. f. 44
dealogîș adv. 14
deamăgan adv. 8
deavară s. f. 35
deacă s. f. 101
dechiliu adv. 90
deciui vb. 101
dedeacă s. f. 79
dedi s. m. 119
dejăr s. n. 60
deje s. f. 69
dejgheura vb. 53
dejghina vb. 69
delavarie s. f. 35
delmea s. f. 35
delungeacu adv. 35
demcă s. f. 101
depleu s. n. 8
dere s. f. 29
dermeleală s. f. 29
dermeli vb. 29
derfă s. f. 8
derveli vb. 18
descăltuni vb. 101
deschilindî vb. 8
desciureca vb. 14
desel s. n. 24
desfălăura vb. 41
desholba vb. 90
deslăi vb. 101
deminșat adj. 79
destirna vb. 35
deș s. n. 79, 113
dești s. n. 90
devoca vb. 90
dezblehuiet adj. 60
dezbonfăli vb. 18
dezghina vb. 8
dezlipeală s. f. 39, 53

dezlipi vb. 53
dicău s. n. 8
dichilin adv. 14
dichiu adj. 79
diebla s. m. 95
digan adj. 8
dijdinătură s. f. 101
dilecoș adj. 18
dîmica vb. 69
dinoment s. n. 18
diobă s. f. 18
diplăș s. m. 90
dipleie s. n. pl. 24
dipolaităn s. m. 101
dis s. n. 69
dișlău s. n. 14
dizmerenie s. f. 101
diug s. m. 8, 14, 44, 101
diugan s. m. 101
diugani vb. 101
diuglui vb. 8
dică s. f. 8, 95
dicos adj. 8
digăli vb. 8
dîina adv. 35
dîinai vb. 35
dîlniitoare s. f. 79
dîmban s. m. 63
dîmburel s. n. 11
dîndereu s. m. 53
dîrcău s. m. 60
dîrg s. n. 18, 90
dîrgă s. f. 79
dîrtoagă s. f. 79
dîrnomele s. m. 35
dîrslină s. f. 90
dîrl prep. 69
doalmă s. f. 65
doască s. f. 35, 48, 53, 69
dobăli vb. 69
dobălui vb. 11
dobol s. n. 90
dobreș s. n. 79
doctă s. f. 79
dodă s. f. 8
dodrean s. n. 26
dohotui vb. 101
doică s. f. 35
doiculică s. f. 35
doinăreș adj. 113
doinișă s. f. 79
doiște s. f. 101
dolări vb. 18
dolbură s. f. 29, 79
dolbuos adj. 29
dolmă s. f. 119
domoti vb. 11

domuz s. m. 60
donș s. n. 95
dorb s. n. 29
doroagă s. f. 14
dorovăit adj. 95
dorovoî vb. 14
dos s. n. 79
dosoi s. n. 18
doș s. n. 79
dovleac s. m. 41
drabină s. f. 101
Dragomiru-Florea s. m. 79
drandora adv. 48
drandoră s. f. 48
dranișă s. f. 16, 18
drăci vb. 113
drăgucior s. m. 12
drămăluî vb. 101
drăpăci vb. 101
drăpăcilor s. m. 113
dreavă s. f. 29, 35, 53, 96
dreavăn adj. 44
drig s. n. 79
drigă s. f. 90
drigui vb. 35
drîpăli vb. 24
dripili vb. 69
drig s. n. 79
driglu s. n. 65, 69
droangă s. f. 16, 116
droașcă s. f. 79
droburi s. f. pl. 90
drod s. n. 23
drojdi vb. 101
drombăli vb. 69
drongăi vb. 116
droșc s. n. 79
drol s. n. 8, 63
drotăluî vb. 14
drotui vb. 113
drubgină s. f. 101
druc s. n. 79, 113
drucan s. m. 101
drucăli vb. 8
drucui vb. 101
drugă s. f. 48, 79
druî adj. 44
drumai vb. 101
dub s. n. 18
dubală s. f. 8, 113
dubi vb. 90
ducăt s. n. 29
ducimal s. n. 53
ducean s. n. 79
dudaie s. f. 35
dudăi vb. 53
dudău s. n. 53

dudui vb. 45
duflaș adj. 8
duflu adj. 91
dugă s. n. 8
dujnic s. n. 53
dujni vb. 14
dulan s. m. 101
dulău s. m. 101
duleu s. n. 8, 69
dumb s. n. 101
dumicași s. n. pl. 24
dumnezei vb. 8, 29
dunst s. m. 119
dunș s. m. 119
dupas s. m. 101
dupăcele s. f. 12
dupăci vb. 12, 101
dura vb. 101
durăli vb. 8
durăt s. n. 101
dure adv. 101
durdui vb. 91
durdună adj. 49
durdură s. f. 101
durduruc interj. 100
durduruci vb. 100
durdurău s. n. 116
durgălău s. n. 69
durgălău s. n. 18
durgăli vb. 12, 69
duriș s. n. 18
durișă vb. 24
durjuli vb. 8, 69
durlancă s. f. 116
duroi s. n. 79
durugeacu s. n. 45
durzan s. n. 79
dușman adv. 12
dușoaică s. f. 79

E

ecsin adj. 19
cfla vb. 29
egretă s. f. 60
elereu s. n. 79

F

fachel s. n. 91
fașliuctăreală s. f. 101
fașliuctărui vb. 101
faida s. f. 113
faigaranluri s. f. 101
fangle s. f. 101

fanter s. n. 116
farlo interj. 91
fasui vb. 101
fasune s. n. 101
fatiol s. n. 70
falire s. f. 101
fauri s. m. pl. 101
făcăș adj. 116
făgal adj. 79
fălanî interj. 79
făleer s. m. 35
fălcos s. m. 101
fănar s. m. 60
fărădui vb. 14
fărlui vb. 101
fărtui vb. 91
fălui vb. 35
fătuilor s. n. 101
fedeleș s. n. 35
fedeliș s. n. 70
feder s. n. 101
fedoleș s. n. 26
felă s. f. 79
felderă s. f. 91
feldon s. n. 19
felegulă s. f. 65
feleli vb. 70
feler s. n. 101
felelal s. m. 91
felezău s. n. 70
feligă s. f. 70
felui vb. 101
fene s. f. 8, 91
fercheleu s. m. 91
fercuș adj. 101
feredeu s. f. 101
feredui vb. 102
ferflucter s. m. 14
ferșlog s. n. 8
ferlăui vb. 102
fertui vb. 102
fest adv. 91, 102
feșleală s. f. 70
feșter s. m. 91, 102
feșteri vb. 102
feșleu s. m. 23
fești vb. 12
feșlică s. f. 19
feștile s. f. pl. 91
feștilor s. m. 70
felan s. n. 65
feleleu s. m. 35
fețliă s. f. 29
feților s. n. 102
ficălele s. m. 45
fiertic s. f. 29
fiertură s. f. 79

figlu s. n. 102
figlui vb. 102
figorn s. n. 53
filegorie s. f. 8
fileră s. f. 60
filiri s. m. pl. 80
filisău s. n. 19
finanș s. m. 8
finanță s. f. 113
fini vb. 29
finitură s. f. 29
finjană s. f. 70
finje s. f. 16, 70
fioc s. n. 70
firecălaș s. n. 24
firecăli vb. 8, 24
firecălitură s. f. 24
firhoang s. n. 24, 70
firispor s. n. 14
firofos adj. 26
firfălaș s. n. 24
firfăli vb. 24
fișcălie s. f. 80
fișcur s. n. 70
fișcurea vb. 70
fișiu s. n. 35
fișlac s. m. 53
fișligoi s. n. 29, 36
fițău s. n. 70
fileu s. n. 14, 23
fitui vb. 80
fiulă s. f. 29
fizele s. f. pl. 65
ficii vb. 78
filfană adj. 36
filfănoasă adj. 36
fiintui vb. 102
firlifis s. n. 102
fistic s. f. 49, 53
fișcă s. f. 116
fișcăi vb. 12
fișeraie s. f. 80
fișie s. n. 117
fiștaucă s. f. 102
fiștău s. m. 102
fiștougă s. f. 102
fișteică s. f. 49
fiștica vb. 24
fițoș adj. 116
flacșim s. n. 60
flanșag s. n. 80
flăclie s. f. 96
flacutii vb. 102, 113
flcanță s. f. 80
flccitui vb. 19
flencea vb. 80
flendură s. f. 102

fleoarfă s. f. 91
fleosnău s. m. 113
flocosni vb. 113
floșniță s. f. 36
fleș s. n. 102
flezni vb. 24
fleznitură s. f. 24
flîșcăi vb. 19
flîșchi s. m. 60
flîșchii vb. 60
fliușniță s. f. 102
fliușliuc s. n. 91
floașcă s. f. 8
flocău s. m. 102
floută s. f. 70
flouză s. f. 8
fluicrăloare s. f. 117
foachi s. m. 91
foaită s. f. 19
foalvedeu s. n. 70
foarnă s. f. 91
foe s. n. 29, 91
foecăiune s. f. 16
fodorei s. m. pl. 91
fodră s. f. 70
fodrișele s. f. pl. 70
foficăi vb. 36
foficăi vb. 36
fofolog s. m. 19
foi s. m. 19, 91
foi vb. 102
foitaș s. n. 102
foităși vb. 19
foitui vb. 8
folfoană adj. p. 36
follozi vb. 70
folballăr s. m. 102
font s. n. 70
fonlozi vb. 70
fonță s. f. 19
forqacie s. f. 19
forqăci vb. 19
forhont s. n. 19
forman s. m. 102
foroască s. f. 45
forostaș s. n. 24
forostuit adj. 29
forșlius s. n. 102 ✓
fort adv. 102
fortoi vb. 102
fortui vb. 19
forzaș s. n. 19
foștui vb. 19
foșăi vb. 102
foșălău s. n. 102
foșcoli v. b. 102
foșdăi vb. 102

foșină s. f. 80
folag s. n. 65, 70
fologheim s. n. 8
fologhin s. n. 16
frandelică s. f. 36
franșoneta s. f. 64
franșuz s. n. 102
fras s. m. 119
fraluic s. m. 12
frăminteală s. f. 117
freanță s. f. 102
frenfil adj. 102
frențitură s. f. 102
frighini vb. 91
friguri vb. 8
frijuri s. f. pl. 91
frimbie s. f. 70
fringui vb. 29, 36
frinjurică s. f. 64
frunt s. n. 80
frunte s. f. 36
fruntari s. m. 91
fruncare s. f. 102
frunzuli vb. 102
fufunc s. f. pl. 45
fuicaș adj. 19
fuioc s. m. 119
fumăgar s. m. 113
fundătură s. f. 80
fundeu s. n. 12
*furcel*¹ s. m. 60
*fureel*² s. n. 80
furestier s. m. 102
furlupă s. f. 80
furnigari s. n. 53
furui vb. 29, 45
fus s. n. 102
fuşeri vb. 24
futurui vb. 102
fux s. m. 102

G

gafonel s. m. 80
gaie s. f. 49
galatus s. m. 102
galion s. n. 102
galiscă s. f. 70
galiceă s. f. 8
ganciu s. n. 96
ganș adv. 102
garașcă s. f.
garvană s. f. 49
gașpăr s. m. 102
gașperi vb. 102
gal s. n. 70

- gaureancă* s. f. 102
gaval s. n. 49
gavozd s. n. 102
găbăur s. m. 96
găgi vb. 26
găină s. f. 80
găioară s. f. 19
gălăluș s. m. 80
găleată s. f. 91
găman s. n. 19
găsan s. n. 80
găleată s. f. 41
gălin s. m. 91
găugios adj. 45
găvană s. f. 80
găzăli vb. 8
găzdăli vb. 65
găzdoaic s. f. 12
găzușă s. f. 64
gealap s. m. 26
geatrău s. m. 117
geatroi s. m. 117
gebea s. f. 80
geghir s. n. 49
gemănare s. f. 53
gemnle s. n. 53
geoampă s. f. 19
geoavă s. f. 36
gevăli vb. 45
ghea s. f. 80
gheană s. f. 80
ghebău s. n. 80
ghegă s. f. 80
ghelai s. n. 49
ghelălău s. n. 80
ghenci s. n. 19
gheonoi s. n. 91
gheorghinar s. m. 80
gheorșuc s. n. 29
gheran s. n. 80
gherane s. n. 26
gherici s. n. 102
gherm s. n. 65
ghesforn s. m. 102
ghiarbă s. f. 91
ghibghil s. n. 29
ghibici s. n. 80
ghibură s. f. 36
ghiburi s. n. pl. 36
ghigă s. f. 80
ghighiri s. m. pl. 36
ghijăr s. n. 80
ghijură s. f. 80
ghilă s. f. 64
ghilăiș s. n. 117
ghilări vb. 96
ghiluș s. n. 36

ghiob s. n. 65
ghioci s. m. pl. 80
ghioroie s. f. 29
ghiorf s. n. 36
ghislomea s. f. 29
ghirmea s. f. 64
ghîșer s. n. 80
ghileu s. m. 29
ghiujalău s. m. 64
ghiuldul s. n. 80
ghiunghiuscă s. f. 70
ghiurluc s. m. 36
ghizdav adj. 49
ghizdă s. f. 80
ghizdea s. f. 80
ghizdură s. f. 80
giambarale s. f. pl. 80
gibă s. f. 80
gioarbă s. f. 80
giormăi vb. 80
gișurui vb. 102
giugleu s. n. 60
giul s. n. 29
givan s. n. 53
givăui vb. 80
gib adj. 12
gici interj. 60
glcă s. f. 102
glldan s. n. 80
gillan s. n. 12, 80
gillean s. n. 19
gilci vb. 45
gindac s. m. 16
ging adj. 45
gingav adj. 19
ginj s. m. 96
girdi vb. 23
girditură s. f. 24
gîrleancă s. f. 117
gîrligal adj. 80
girmaș adj. 19
girtan s. m. 91
giscă s. f. 80
giscoi s. n. 96
girtline s. f. pl. 70
gltială s. f. 96
gișă s. f. 102
glanș s. n. 102
glanșui vb. 102
glanșuit adj. 102
glăvălnă s. f. 96
glăv(o)agă s. f. 60
glioc s. m. 66
glod s. n. 29, 45
glodi vb. 80
glog s. m. 41
glogozanii s. f. pl. 41

glajdean s. m. 41
glajdăni vb. 80
glajdări vb. 80
glajdiori vb. 53
glugaz s. n. 66
glupav adj. 8
goagă s. f. 80
goanșă s. f. 45
goci s. n. 45
godovan s. n. 26
gogea s. f. 80
gogodi vb. 19
gogleze s. f. pl. 49
golomoază s. f. 8
golond s. n. 23
golopan adj. 41
gomboș s. n. 119
gomotîrn s. m. 36
gonișă s. f. 29
goreu s. n. 70
goroveală s. f. 29
gorgoază s. f. 60
gol s. n. 96
gotcă s. f. 14
gofoi adj. 19
govie s. f. 26
goz s. n. 70
gratișcă s. f. 19
grădej s. n. 54
grămuji vb. 49
grănal s. n. 19
greblar s. n. 60
grejnič adj. 45
greluș s. m. 12
gresie s. f. 80
grîș s. n. 102
grîștu s. n. 66
grîșui vb. 103
grindei s. n. 60
grîpcă s. f. 26, 91
grîșcă s. f. 80
grîșarăș s. m. 12
grîșărește adv. 12
grîșări vb. 70
grlîțe s. f. pl. 24
groasă adj. 19
grog s. m. 29
grohăi vb. 60
groorișă s. f. 36
gropan s. n. 80
gropar s. n. 80
groptnească s. f. 49
groșilă s. f. 96
grumăzări s. f. pl. 70
grumbuc s. n. 103
grundă vb. 12
grunfuri s. f. pl. 103

gubă s. f. 19
gubeucă s. f. 36
gugi s. n. 91
guguian s. m. 80
guguli vb. 91
guguș adv. 8, 70
guifa vb. 119
gujbă s. f. 19
gujdi adj. 12
gujulie s. f. 103
gulă s. f. 41
gule s. f. 70
gumar s. m. 64
gural adj. 103
gurdună s. f. 12
gurgoi s. n. 70
gurguiat adj. 103
gurgumea s. f. 29
guritau s. n. 19
gurilor s. n. 81
gurița-fetei s. f. 60
gurlup s. m. 36
gurneș s. n. 96
gurlă s. f. 103
guruli vb. 70
gurzi vb. 14
gustări vb. 19
gușui vb. 54
guțaș adj. 19
gulufan s. m. 54
gulunare s. f. 103
gușan s. m. 54
guzac s. m. 19
guzuroi s. n. 66

II

habă s. f. 66, 70
habuc adj. 117
haemeser s. n. 103
hadă s. f. 8
hadină s. f. 113
haflăr s. m. 103
hagău s. n. 117
habon s. m. 103
haboni vb. 103
haia s. f. 29
haidea interj. 60
haieu s. n. 8
haila interj. 103
hailaș s. n. 103
hailău s. m. 66
haileș adj. 41
haiș s. n. 96, 103
haișăr s. m. 103
haișui vb. 103

haiver s. n. 66
halatari s. n. pl. 103
haldui vb. 103
haleapuș s. n. 113
ha-li interj. 60
halip s. n. 113
halipă s. f. 19
halolecă s. f. 117
halpău s. m. 103
haleapuși vb. 113
halubă s. f. 16
halușle s. f. pl. 19
hamiș adj. 70
hampănă s. f. 81
hanlariș s. n. 8
hanșui vb. 113
haplău s. m. 103
hapli vb. 103
hapșulă s. f. 103
hapșină s. f. 14
hapșugui vb. 117
harabalic s. f. 29
harași s. n. pl. 103
harbel s. m. 81
harbuzoaică s. f. 60
harea interj. 103
harhanghel s. m. 91
harhaol s. n. 81
harmasar s. m. 103
harlo interj. 64
harșeu s. n. 66
harșni vb. 103
harșli s. n. 81
haruntăr adv. 117
haleie s. f. pl. 113
hati vb. 81, 103
haș interj. 103
hașapuc s. n. 81
haulă s. f. 49
hăbădli s. n. 81
hădărău s. n. 81
hăidan s. m. 81
hăidănușa s. f. 81
hăini vb. 70
hăisăi vb. 45
hăiș interj. 96
hălai s. n. 45
hălădi vb. 70
hălăoi adj. 91
hălpăni vb. 81, 103
hămueă s. f. 19, 70
hăpriș s. n. 45
hărâmigu s. n. 45
hărâni s. f. pl. 70
hărâni vb. 91
hășaș s. n. 96
hăși vb. 81

hășui vb. 103
hău interj. 19, 114
hăznui vb. 12, 91
heberu adv. 70
heci s. n. 19
heda adv. 8
hehilă s. f. 96
hei s. n. 91
heie s. f. 8
heie s. f. pl. 114
heitaș s. m. 19
heitui vb. 19
heiuri s. f. pl. 114
heleciugă s. f. 91
helei s. m. 91
hencleșe s. f. pl. 91
henteș s. m. 70
henteu s. n. 103
henș s. n. 14, 15
hep s. n. 91
hepului vb. 91
herbeică s. f. 66, 70
heredeu s. n. 103
heredie s. f. 24
hergheli vb. 19
herghelău s. n. 14
herie s. f. 19
heș s. n. 14
hevereu adj. 8
hiaba adv. 12
hibăș adj. 91
hibăzi vb. 70
hibului vb. 91
hie s. f. 12
higheadă s. f. 66
higiu s. n. 91, 96
hij s. n. 23, 70
hilimoacă s. f. 91
hillar adj. 19
hinghereală s. f. 81
hinlului vb. 103
hipsil s. m. 117
hir s. n. 19
hirean s. m. 91
hireș adj. 12
hireșug adj. 14
hîrgău s. n. 14
hîrghini vb. 91
hiribă s. f. 66, 70
hîrteleș adj. 19
hirtică s. f. 14
hirtilean adj. 24
hiș s. n. 117
hicii vb. 117
hiitură s. f. 61
hîlbă s. f. 36
hîlbări s. n. pl. 117

hîlbări vb. 103
hîlbon s. n. 19
hîllăşug s. n. 14
hîllăzi vb. 14
hîmb s. n. 81
hîră s. f. 8, 16, 91, 96, 114
hîrbar adj. 81
hîrbe s. f. pl. 16
hîrboaică s. f. 66
hîrgău s. n. 16, 19
hîrlete s. m. 36
hîrlog s. m. 103
hîrşcău s. n. 81
hîrlîit adj. 114
hîrlilean adv. 8, 70
hîrtopol s. n. 81
hîrlui vb. 114
hîrzoabă s. f. 81
hîş s. n. 19
hîzi vb. 23
hleab s. n. 15, 19
hleabui vb. 114
hoacă s. f. sg. 91
hoacă s. f. 54, 81
hoarşcă s. f. 81
hoarfă s. f. 103
hobelevaiţuri s. m. pl. 103
hobiţă s. f. 103
hobiţcanoană s. f. 117
hoci vb. 91
hod s. n. 19
hodin adj. 12
hodăitelic adj. 54
hodic s. n. 49, 54
hodorogule s. n. pl. 114
hodrinca vb. 19
hof s. n. 103
hoghină s. f. 81
hogorog s. n. 19
hohereală s. f. 103
hoheri vb. 103
hohori vb. 91
hoi vb. 45
hoiandă adv. 29, 45
holă s. f. 45
holban adj. 12
holboră s. f. 19
holender s. n. 19
holenoloc s. n. 96
holiţă s. f. 103
holoală s. f. 117
holobotcală s. f. 24
holoboti vb. 24
holomenii s. f. pl. 45
holomoceală s. f. 54
holomoci vb. 54
holopfi s. f. pl. 14

homorog s. n. 19
homoli vb. 12, 20
honcăni vb. 54
hondrobele s. f. pl. 91, 114
honiôs adj. 20
hont s. n. 20
honfăni vb. 45
hopăi vb. 14
hopşe s. f. sg. 91
hopzdruc interj. 103
horaiţă s. f. 20
horă s. f. 20
hordeică s. f. 45
hordorosi vb. 54
horelca vb. 103
horelcău s. m. 103
horelci vb. 103
horhăli vb. 20
horhoi vb. 45
hori vb. 61
horiaş s. m. 81
horinecă s. f. 16
horj s. n. 14
horog s. n. 23
horpalău s. m. 103
horpău s. m. 103
horfulău s. n. 103
horlăi vb. 103
hoslop s. m. 66
hoşcăi vb. 103
hota interj. 103
(h)otărl vb. 41
holonlori vb. 103
hozale adv. 8
hrapei vb. 103
hrănuu vb. 103
hreaşe s. n. 64
hrebăn s. n. 103
hreşt s. n. 14
hrincău s. m. 117
hripcă s. f. 61
hrişcaş s. n. 20
hubă s. f. 81
huc adv. 24
huci s. m. pl. 66
huginiş adj. 103
hugiu s. n. 91
hulaiă s. f. 103
hudi interj. 45
huducan adj. 45
hudubleajă s. f. 36
huil s. n. 103
hujbă s. f. 81
hulpărie s. f. 114
hullă s. f. 12
hulub s. n. 61
hulug s. n. 70

hulugi s. m. pl. 66
hului vb. 119
huluş s. m. 66
humoi s. m. 45
hundili s. f. pl. 91
hunful adj. 70
huplău adj. 45
hurdu-burdu adv. 45
hurdugău s. n. 91, 96, 117
hurtoi s. n. 91
hurlui vb. 70
hurlup s. m. 70, 91
huruiş s. n. 61
hurui vb. 54
huruioc s. n. 54
huşi vb. 103
huşni vb. 103
huşti vb. 103
hută s. f. 20
hufucău s. m. 12
huzăni vb. 20
huzdup s. m. 92
huzoi s. n. 54

I

ia adv. 92, 96
ialiu s. n. 81
iapă s. f. 81
iardă s. f. 24
ibarsic s. n. 20
ibi vb. 20
ibrinci s. n. 81
ică interj. 66
icou s. n. 14
ieui vb. 8
ida adv. 70
ide interj. 70
iegherişle s. f. 14
ielestău s. n. 20
iepe s. f. pl. 61
iepure s. m. 61
ierbărit s. n. 36
ierboaică s. f. 66
ierboaie s. f. 66
iercăzi vb. 70
ierme s. m. 14
iernatic s. n. sg. 36, 114
iertăciune s. f. 61
iertugă s. f. 20
iertui vb. 20, 70
ieschile s. f. 96
ieşniţă s. f. 103
ieluca adv. 20
ielucuţa adv. 14
iezăle s. f. 12

igă s. f. 70
igliță s. f. 61
ijog s. n. 70
iha interj. 61
ilic s. n. 41
ilislău s. n. 66
iliș s. n. 20, 70
iminei s. m. pl. 81
impurliga vb. 70
incab adv. 8
inchipuitor s. m. 66
indrea s. f. 23
iuga interj. 114
inimei s. m. 81
inslăli vb. 70
io interj. 41
iorgovan s. m. 66
ipriu adj. 81
ircă s. f. 36, 66
irloc s. n. 20
irmuluc s. n. 81
iroc s. n. 96
iscoadă s. f. 29
iștalău s. n. 66
ișteag s. n. 26
iștoi s. n. 20
iștăură s. f. 64
ișic s. f. 20
iuă adv. 70
iufă s. f. 36, 81
iuruc adj. 61
izaimăn s. n. 92
izăllat adj. 41
izbeală s. f. 64
izbi vb. 64
izgagă s. f. 9
izic s. n. 70
izidi vb. 96
izmană s. f. 29

I

imbălăciune s. f. 9, 20
imbălătură s. f. 114
imblăni vb. 54
imblănitură s. f. 54
imblăni vb. 12
imboldări vb. 92
imbombora vb. 36
imbonghina vb. 36
imboși vb. 9
imbrtnzi vb. 103
imbrustura vb. 92
imbucături vb. 49
imbușa vb. 54
imbușătură s. f. 54

imbulgări vb. 24
imbunghina vb. 36
imbungini vb. 36, 45
imburdătură s. f. 24
imburica vb. 92
imbuluși vb. 119
impirnocii vb. 92
impistru vb. 20
impocăli vb. 9
impoiănat adj. 54
impocila vb. 103
impopistru vb. 36
imposoca vb. 54
impovoială s. f. 92
impregela vb. 49
improora vb. 36
improșca vb. 16
impulpa vb. 81
impunghea vb. 51
impușca vb. 103
inămi vb. 104
inbonțat adj. 49
incăicra vb. 81
incălții s. f. pl. 16
incăfela vb. 81
incelui vb. 41
inchelma vb. 92
inchiola vb. 41
inchipui vb. 12, 66
incinla vb. 49
incintal adj. 54
inciocăla vb. 92
inciortiga vb. 20
inciripa vb. 92
inciucura vb. 101
incirni vb. 104
inetrnitură s. f. 104
incocheșa vb. 81
incondora vb. 54
incorcigătură s. f. 20
incoșopeni vb. 104
incoșopi vb. 104
increșea s. f. 12
incroșua vb. 114
incroșnat adj. 30
incuciupa vb. 104
incureca vb. 30
incurila vb. 54
incuza vb. 92
indata-i marc adv. 9
indărăpta vb. 12
indruga vb. 81
indulbăni vb. 26
infălăura vb. 41
infrunta vb. 30
ingăidăra vb. 36
ingăimăci vb. 8

ingilvi vb. 36
inginji vb. 66
inglnjoia vb. 70
ingrlui vb. 49, 54
ingirluială s. f. 54
inglezna vb. 4
ingropcila vb. 104
ingurtui vb. 49, 104
inhălia vb. 81
inhii vb. 9
inlenoșa vb. 81
inloca vb. 104
inmreji vb. 104
instmbra vb. 24
instruța vb. 16
inșira vb. 92
inșona vb. 26
inlăciunal adj. 81
intina vb. 81
intoiegi vb. 26
inoloca vb. 9
intorecător s. n. 81
intoricoloro adv. 14
intornoca vb. 104
intrece vb. 70
intrumpica vb. 14
intunecat adj. 8
inturifa vb. 92
inturliga vb. 54
ințaică s. f. 81
ințăfoia vb. 41
ințili vb. 70
ințimburat adj. 30
inwăli vb. 70
inwălit adj. 96
inwăluituri s. f. pl. 71
inwăsca vb. 12
inwăscațoare s. f. 12
inwtrloqa vb. 54
inwvirteji vb. 30
inzăpuci vb. 81
inzilezil adj. 30
irjeu s. n. 81

J

jabrac s. m. 104
jaifă s. f. 30
jaloviță s. f.
jambibroc s. n. 30
jambulică s. f. 61
janc s. n. 81
jantălău s. m. 104
jantilică s. f. 54
jap s. m. 104
japcă s. f. 37, 81

japchișă s. f. 92
jarcă s. f. 61, 92
jalecă s. f. 37
jau s. n. 42
jălăveașă s. f. 81
jălăvete s. m. 82
jărchinoș adj. 64
jbunș s. n. 104
jbănșui vb. 104
jeb s. n. 66
jecușău s. n. 16
jelepă s. f. 37, 54
jemblică s. f. 92
jepehi vb. 92
jerrega vb. 82
jeriște s. f. 82
jeringăi vb. 82
jeschendeu s. n. 14
jeșcău s. n. 92
jghebișă s. f. 54
jghiab s. n. 92
jib adj. 9
jijeu s. m. 82
*jilercă*¹ s. f. 82
*jilercă*² s. f. 82
jilui vb. 9
jima vb. 37, 49
jimui vb. 30, 37
jinchiși vb. 82
jinor s. n. 24
jinoră s. f. 24
jinui vb. 71
*jip*¹ s. m. 92
*jip*² s. n. 71
jipui vb. 92
jirău s. n. 82
jivan s. m. 20, 71
jivete s. n. 49
jtehiușă s. f. 64
jllălui vb. 12
jillui vb. 14
jintișă s. f. 64
jintui vb. 96
jtraie s. f. 82
jtri vb. 37
jneap s. n. 82
jnerchi interj. 61
jolj s. n. 66, 71
jordăi vb. 12
ordea s. f. 82
jordi vb. 114
jucufău s. m. 71
jucufie s. f. 71
juștui vb. 104
juhală s. f. 114
julău s. m. 104
julercă s. f. 82

julfă s. f. 114
juli vb. 104
junc s. m. 71
jup s. m. 71
jupcișă s. f. 104
julari s. m. 92
juvini vb. 49

L

labie s. f. 82
lacră s. f. 54, 66, 104
lacreu s. n. 9, 66
laibăr s. n. 82
lainic s. m. 82
lală s. f. sg. 92
lan s. m. 42
lană s. f. 42, 82
landră s. f. 30, 42
langă s. f. 9, 71
langălaș s. n. 20
lanș s. n. 60
laple s. m. 42
lașle s. f. pl. 66, 71
lașlină s. f. 37
lavișă s. f. 82
lăcășteu s. n. 45, 54
lăcruș vb. 9, 71
lăcrușă s. f. 66
lăla vb. 49
lămurci s. m. 117
lămustie s. f. 64
lântete s. m. 54
lăon s. n. 42
lăpătos adj. 71
lăsa vb. 82
lăștoare s. f. 82
lăstun s. m. 61
lășui vb. 92
lăudate s. f. pl. 117
leac s. n. 12
leagăn s. n. 82
leahai vb. 104
leahău s. m. 104
leahomișă s. f. 104
leapău s. m. 104
leasă s. f. 61, 82
leașcă s. f. 104
leauri s. n. pl. 27
leedăr s. n. 82
lecrie s. n. 14
lecvar s. n. 24
legălu s. n. 20
legănuș s. n. 92
legătură s. f. 54
legău s. m. sg. 92
legumă s. f. 64

lei vb. 42
leigâr s. n. 23
lele s. f. 82
lelecoară s. f. 20
lelia vb. 42
lencăzi vb. 20
leampă s. f. 20
lepădată s. f. 82
lepeti vb. 71
lespede s. f. 20
lestie adj. 104
leşier s. n. 60
leloasă adj. 114
leurdă s. f. 20
leveşe s. f. 71
leznişă s. f. 12
libăzi vb. 9, 20
libel s. n. 92
licură adv. 49
lignişă s. f. 30
ligru s. n. 20
lihod adj. 66
lihui vb. 20
lilă adj. 49
lilion s. m. 19
limbariţă s. f. 54
limbău s. m. 117
limpac s. m. 104
limpelii vb. 14
lin s. n. 82
lingalău s. n. 15
linghişpir s. n. 54
lingurac s. m. 54
linşă s. n. 82
liotă s. f. 49
lipiu s. m. 71
liscoli vb. 20
liur s. m. sg. 92
liurgă s. f. 82
liuşcă adv. 82
livadie s. f. 54, 92
livecoară s. f. 114
liviztu adj. 104
livizor s. m. 104
lizl vb. 24
lizlură s. f. 24
lilă adj. 37
lincote s. f. pl. 82
loabdă s. f. 24
loavă s. f. 30, 42
loazbă s. f. 60
lociogău s. n. 71
lociolău s. n. 71
lodavă s. f. 82
logoană s. f. 54
loian s. n. 42
loitrar s. n. 82
lom s. n. 91, 104
lomui vb. 104
lontros adj. 14
lopirşoc s. n. 82
lostopină s. f. 66
lotoci vb. 9, 20, 24, 71
loveală s. f. 30
loz s. n. 82
lozi vb. 82
lozui vb. 104
lucaci s. n. 82
lucrare s. f. 104
lud adj. 66
ludău s. m. 16
luheară s. f. 66
luher s. n. 9
lumânare s. f. 82
lumină s. f. 92
luminărică s. f. 61
lup s. m. 37
lupcişă s. f. 104
luşcă s. f. 20
lular s. n. 61
lux s. n. 66

M

macabău s. m. 12
macău s. n. 9
macioală s. f. 37
magara s. f. 27
maglă s. f. 9, 104
mahai vb. 104
mahalui vb. 104
mahuic s. n. 104
maichea adv. 54
maidan s. n. 82
mainle adv. 71
maivă s. f. 9
malaneă s. f. 104
malnă s. f. 71
mami vb. 114
mamor s. n. 104
mână s. f. 66
manca s. f. 104
mangalău s. m. 20, 71 114
mangialic s. n. 27
mangură s. f. 9
mară s. f. 54
marcatură s. f. 104
marina interj. 104
marina vb. 104
marod s. m. sg. 92
martalog s. m. 37
martor s. n. 82
marşole s. f. 61
masă s. f. 61
maşlă s. f. 24
maşlu s. n. 119
matrici s. n. pl. 114
maşaflic s. n. 117
mazăre s. f. 82
mazăre-băiască s. f. 14
măcău s. n. 96
măcăuș s. n. 12
măchina vb. 61
măcina vb. 104
măciciuă s. f. 71
mădări vb. 16
măgar s. m. 82
măgădil adj. 82
măgăduil adj. 82
măgălie s. f. 92
măgăreacă s. f. 82
măglie s. f. 20
măiaş s. n. 49
măiculiuară s. f. 20
mălai s. n. 12
mălăişle s. f. 24
mălări vb. 12
mălinaş s. n. 42
măllări vb. 119
măllărit adj. 119
măluri s. f. pl. 92
măluros adj. 92
mămuic s. f. 45
măngăli vb. 9
mănfog s. n. 92
mănuşă s. f. 82
mărădi vb. 71
mărădic s. n. 14
mărăraş s. m. 61
mărăstli vb. 9
mărinean s. m. 30
măroc adj. 119
mărşina s. f. 14
mărtaceni s. m. pl. 92
mărtălog adj. 45
mărturie s. f. 16
mărfină s. f. 20
mărunchi s. n. 92
măsălarică s. f. 82
măsea s. f. 82
măsură s. f. 14
măştihoaiie s. f. 71
măştihoi s. m. 71
mălăcăni vb. 37
mălăringă s. f. 45
mălăuz s. n. 82
mălăică s. f. 82
mătrăsa vb. 9
mătrice s. f. sg. 92
mătrici s. f. pl. 9, 71

meaţă s. f. 46
meci s. n. 9, 71
mecla interj. 46
mecler s. m. 104
meclercală s. f. 104
mecleri vb. 104
medea s. f. 46, 82
meiris adj. 9
mejdă s. f. 16
mejdină s. f. 82
melesti vb. 20, 24
mellie s. n. 42
mercoară s. f. 20
mereor adv. 54
mercu adj. 16
mercuş adv. 71
merişor s. m. 82
meriză s. f. 20
meschin adj. 82
meseală s. f. 27
mesclucă s. f. 71
meseli vb. 9
meser s. m. 82
mesteacău s. m. 42
mesteca vb. 104
mestecă s. f. 82
meţuş s. n. 114
meşcă s. f. 42
meşlineă s. f. 104
meştiuară s. f. 101
meştri vb. 20
micăcior s. m. 24
micelvic adj. 83
michilie s. f. 30
micigăi s. m. 104
micodel s. n. 55
micăieie s. f. pl. 66
miere s. f. 16
mierui adj. 16
miez s. n. 17
miezuc s. n. 17
migel s. n. 9
mihei s. n. 24
mijai s. m. 30
mijbura vb. 37
mijgura vb. 37
mijloacă s. f. 83
mijlocar s. m. 104
mildui vb. 114
milduitură s. f. 114
milogar s. m. 83
milarel adv. 30
mintcnăşuc adv. 14
mir s. n. 83
mirigai s. n. 27
mirodie s. f. 49, 55
mirui vb. 9

misar s. m. 104
misari vb. 104
misarie s. f. 105
misia vb. 46
mişarcă s. f. 92
mişarne s. f. 14
mişcărai s. f. pl. 30
mişcuranță s. f. 9
mişel s. m. 55
mişling s. n. 66
mișalăș s. n. 12
miștar s. m. 66
miștioc adj. 12
mișcoci vb. 49
mitropolit s. m. 83
mișlas s. m. 105
mișlai vb. 105
mișgă s. f. 83
miștură s. f. 105
mină s. f. 30, 83
mincărușă s. f. 20
mindrilă s. m. 61
mindrior s. m. 12, 114
minecari s. m. pl. 117
minii vb. 105
mininșal adv. 12
mininșala vb. 9
mininșali vb. 114
minji vb. 83
mirlan s. n. 30
minzală s. f. 29, 92
mișă s. f. 20, 55, 61
mișii vb. 55
mișăială s. f. 55
mișii vb. 20
mișoc s. m. 71
mișgai vb. 20
mișgă s. f. 83
mișgău s. n. 49
mișguș s. n. 49
mișal s. n. 30
mișal adj. 46
mișniță s. f. 105
moaflă s. f. 9
moante s. f. 71
moare s. f. 42
mocadin s. n. 42
mocăi vb. 83
mociorlău s. n. 20
mocleac s. m. 105
modă s. f. 83
modrlău s. m. 105
*modoroi*¹ adj. 20
*modoroi*² s. m. 105
moșloti vb. 30
mogildeață s. f. 83
mogildeață s. f. 92

mohoi s. m. 117
mohoteș s. m. 117
molărai s. n. 119
molări vb. 119
molfăi vb. 105
moloșală s. f. 55
moloși vb. 55
moloșit adj. 55
momindeș s. m. 42
momite s. f. 30
mondășe s. f. pl. 49
mondorlogi vb. 20
mondrăni vb. 66
mong adj. 27
monle s. f. 9
morejin adj. 42
morearel s. m. 71
morăi vb. 105
morătală s. f. 105
morăit adj. 105
moreolan s. m. 12
morfoțiță s. f. 37
morjoucă s. f. 71
moroc s. m. 66
morodic s. n. 71
moronceală s. f. 105
moronci vb. 105
morșină s. f. 14
moruncil adj. 30
mosciar s. m. 83
mosor s. n. 105
mosori vb. 105
moșcolii vb. 20
moșină s. f. 9, 20
moșocoane s. f. pl. 17
moșocoarnă s. f. 66
moșocoarne s. f. pl. 71
moșină s. f. 49
moșuș s. m. 20
molirlan s. m. 61, 114
molmel s. n. 27
molocos adj. 117
molodeașă adj. s. f. 105
motohaliță s. f. 9, 20
moloșină s. f. 46
mololoalcă s. f. 114
molov adj. 71
molroș adj. 66
moșoi s. n. 55
moșoia vb. 55
mozi s. n. 119
mozoli vb. 9
mreajă s. f. 83, 105
mreji vb. 105
mucărcală s. f. 45
mucări vb. 46
mudiudoi s. m. 46

muichiliță s. f. sg. 55
mujață s. f. 20
muji vb. 17
mulă s. f. 24, 71
mulăti vb. 71
mulii vb. 12
mundoc adj. 20
murcucui vb. 46
murnău s. n. 66
mursă s. f. 105
mursios adj. 30
mursui vb. 105
murui vb. 105
muruială s. f. 105
muruitură s. f. 105
muscă s. f. 30
mustăci vb. 30
mușchele s. m. 46, 55
mușchi s. m. 49
mușconi s. m. 119
mușfiță s. f. 30
mușlău s. m. 37
mușlui vb. 105
mușluală s. f. 105
mușlulură s. f. 105
muște s. f. pl. 83
mutalău s. n. 66
mutăr s. n. 92
mutătură s. f. 105

N

nacladă s. f. 105
naclazală s. f. 105
naclazi vb. 105
nadali vb. 114
nadalil adj. 114
nadă s. f. 9, 71
nadol s. m. 83
nașlina s. n. 117
nahoadă s. f. 105
nahodi vb. 105
nalangită s. f. 30
namală s. f. 105
nanic s. 117
nap s. m. 9
naraba s. f. 83
nas s. n. 9
nasadi vb. 105
nastpeală s. 114
nastpi vb. 114
nalhă s. f. 9
naulă s. f. 83
năcăfală s. f. 83
năctrcoașă s. f. 49
nădăit adj. 66

năduli vb. 92
nădurar s. n. 105
năflețe s. n. 46
năgrăd s. m. 83
năloagă s. f. 49
nămală s. f. 61
nămăș s. n. 49
nămăt s. n. 83
năol s. n. 42
năoli vb. 42
năpan s. n. 30
năporojnă s. f. 92
năprăti vb. 49
năprojnić s. f. 42
nărădi vb. 21
nărîmzal adj. 37
năsălnic adj. 9, 61, 71
năștipeală s. f. 61
năștipi vb. 71
năstafă s. f. 12
năslimirc s. f. 30
nășaseă s. f. 42
nășpăli vb. 9
nălingă s. f. 61
năvăloacă adj. 61
năzvăsăi vb. 46
nea interj. 105
nealeoș adj. 71
nebrîștil adj. 83
neglobos adj. 83
negrar s. m. 83
negritură s. f. 114
nehaznă s. f. 92
nelcoși vb. 71
nelei s. n. 49
nemi vb. 37
neminfos adj. 46
nestajnic adj. 49
nestemnic adj. 30
neș s. n. 119
neșui vb. 119
nevcsli vb. 114
nevestic s. f. 21
nevestit s. n. 12
niacloș adj. 17
niarică s. f. 71
nicărie adv. 114
nici s. n. 30
niecloșag s. n. 17
nilvan adv. 92
nimestre s. f. pl. 92
nimerica pron. 30
nimi adj. 105
nimurie adj. 9
nimurici vb. 71
ninea interj. 61
nineral adj. 71

ningă-l-ai interj. 14
nilolog adj. 64
noajă s. f. 12, 15
nocovalmă s. f. 92
notrele s. n. 49
nulașă adj. f. 71
numire s. f. 117
nușeca s. f. 92

O

oagă s. f. 27
oamă s. f. 21
oas interj. 61
obadă s. f. 16, 24
obeală s. f. 92
obinzală s. f. 92
obiște s. f. 49
obișter s. m. 92
oblac s. n. 66
obli vb. 92, 105
obtilor adj. 105
obton s. n. 21
obrac s. n. 83
obral s. n. 83
obricit adj. 83
obroacă s. f. 105
obșegos adj. 66
obșleag s. n. 105
ochi s. m. 9
ochiuri s. n. pl. 30
ocioc s. m. 37
ocioci s. m. pl. 37
ocircire s. f. 30
ociș adj. 23, 71
ocișag s. n. 23
ocniță s. f. 105
ocol s. m. 37
ocop s. n. 105
ocoș adj. 93
ocoșag s. n. 93
odîrjic s. f. 93
odor s. n. 17, 71
odori vb. 27
ogar s. m. 9
ogaș s. n. 83
ogașă s. f. 93
ogeag s. n. 83
oglaghie s. f. 93
oglanci s. n. 64
ogliște s. f. 83
ognă s. f. 14
ogodu adv. 96
ogoș s. n. 14
ogradă s. f. 71
ogrejoură s. f. 71

oichete s. m. 55
oicheți s. m. pl. 49
oiștine s. f. 14
oița s. f. 61
ojebil adj. 49
ojic s. n. 83
ojiji vb. 30, 83
olală s. f. 83
olate s. n. pl. 96
olălău s. m. 96
olăraș s. n. 61
olărcț¹ adj. 117
olărcț² s. n. 64
oldoare s. f. 114
olearcă s. f. 83
oleli vb. 42
oli vb. 105
oligni vb. 55
oligneată s. f. 55
olini vb. 49
olomoci vb. 30
olomocit adj. 30
ollăni vb. 9
opacic s. f. 27, 42
opaiș s. n. 21, 30
oparniță s. f. 83
opăci vb. 83
opincă s. f. 114
oprăvi vb. 49
opsag s. n. 17
oral s. n. 114
orb s. n. 21
orbete¹ adj. 49
orbete² s. m. 30, 46, 49, 55
oreștină s. f. 105
oricel s. n. 49, 83
orie s. m. 83
oringi vb. 119
ortiște s. f. 83
ormoci vb. 37
ormug s. n. 30
orozon s. n. 55
ostică s. f. 83
ostiac s. m. 83
ostimbri vb. 16
ostiștie s. f. 30
oslon s. n. 64
osoi s. n. 83
ostru s. n. 55
oșcolă s. f. 21
oșeni vb. 27
oșistină s. f. 30
oștelecu s. n. 83
otăvi vb. 111
otcă s. f. 96
oteși vb. 43
otinc s. n. 43

olincă s. f. 43
 olincea s. f. 43, 93
 olinci vb. 93
 olincică s. f. 93
 oușor s. n. 61
 ovuz s. n. 105
 ozmi vb. 83

P

pa(n)ceaur adj. 37
 pocin s. m. 105
 pacliși vb. 105
 paclișit adj. 105
 pactui vb. 105
 pahaie s. f. 105
 pahui vb. 105
 pahuiac s. n. 105
 pahuială s. f. 105
 palcă s. f. 117
 paler s. m. 105
 paică adv. 83
 paientă s. f. 83
 pais interj. 105
 palamar s. m. 83
 palancă s. f. 49
 palant s. n. 61
 palimar s. m. 105
 palimarită s. f. 105
 paliță s. f. 49
 palmă s. f. 83
 paluga interj. 106
 palugi vb. 106
 pamâl s. n. 49
 pancioc s. m. 106
 pancovă s. f. 24, 66
 pandală s. f. 49
 panslură s. f. 106
 pantă s. f. 17
 papainog s. n. 93
 papalai vb. 106
 papalaie s. f. 106
 papir s. n. 106
 papîndecă s. f. 106
 pară s. f. 12
 paradaisă s. f. 55
 paradăisană s. f. 83
 paradiciu s. n. 46
 paraghie s. f. 83
 paraplie s. f. 83
 paraulă s. f. sg. 37
 paria s. f. 71
 parihtă s. f. 106
 parip s. m. 96
 pariște s. f. 93
 parlă s. f. 16

partie s. f. 106
 parfal s. n. 114
 parfon s. n. 46
 pas s. n. 117
 pascalău s. n. 71
 paschină s. f. 37
 pascornicer s. n. 64
 pasoc s. n. 106
 pastori vb. 106
 pastură s. f. 83
 pașlealui vb. 114
 paști vb. 114
 paștilom s. m. 9
 patramași vb. 114, 117
 patramașilor s. m. 114
 patranoaște s. f. pl. 9
 patrar s. n. 62
 pașai vb. 117
 pașailă s. m. 117
 pașait adj. 117
 pașareagă s. m. 117
 pazmă s. f. 17
 păcănel s. m. 83
 păcăneală s. f. 83
 păcișale s. f. pl. 93
 păcurărel s. m. 12
 păducel s. m. 9, 83
 pădureana s. f. 23
 păhui adj. 93
 păhuie s. f. 83
 păioară s. f. 12
 pălant s. n. 71
 pălăgean s. m. 43
 pălălăi vb. 55
 pălândie s. m. 21
 pălâncie s. f. 14
 pălătui vb. 43
 pălimar s. m. 83
 pălimari s. m. 83
 pămințil adj. 12
 pănură s. f. 71
 păpălașcă s. f. sg. 93
 păpălugă s. f. 46
 păpușică s. f. 93
 părcan s. n. 9
 părgăli vb. 71
 părgălitură s. f. 71
 pări vb. 106
 păringă s. f. 55
 părnăhai s. n. 21
 părțea s. f. 93
 părucean s. m. 62
 păruți vb. 62
 păruială s. f. 62
 păsăli vb. 24
 păsăltui vb. 93
 păsălic s. m. 15

păstrăgală s. f. 30
 păstrăgăli vb. 30
 păstrăvălean s. m. 93
 păstru s. m. 16, 114
 păstură s. f. 93
 păsulă s. f. 66
 pălașcă s. f. 62
 pălări s. m. pl. 93
 pălăringhie s. f. 83
 păleac s. n. 83
 pălăiag s. n. 49
 păzilitură s. f. 24, 71
 peccar s. m. 119
 pechie s. f. 9, 16
 pečiuică s. f. 12
 pedeu s. n. 93
 peic s. m. 9
 peisog s. n. 106
 peisogi vb. 106
 peletic s. n. 31
 peminte s. m. pl. 12
 peni vb. 106
 pepen s. m. 17
 perceal adj. 37
 perdea s. f. 83
 perelar s. m. 84
 perinoc s. n. 106
 permeți vb. 15
 perneu s. f. 71
 perpelig s. n. 66
 perș s. n. 66
 perșent s. n. 71
 pestelecă s. f. 62
 pesteman s. n. 106
 pestră s. f. 9
 peteică s. f. 71
 petiță s. f. 49, 55
 petre prep. 21
 petroloți s. m. 119
 pic s. n. 21, 93
 pica vb. 37
 pică s. f. 106
 pichere s. f. 64
 pichi s. m. 62
 picior s. n. 37, 84
 picioruc s. f. 106
 picioră s. f. 106
 picler s. n. 117
 piclerit adj. 117
 picui vb. 37
 picuruș s. n. 114
 picuș s. n. 114
 picșile s. f. 31
 picplăruș s. n. 84
 piernicil adj. 84
 pietroc s. m. 27
 piguli vb. 55

pihe s. f. 71
pigli vb. 107
pili vb. 117
pindileu s. n. 21
pingali vb. 9
pinghili vb. 12
pinfiluș s. n. 21
piparcă s. f. 66
pipolos adj. 55
pirecota vb. 84
pireaq s. n. 21
pironi vb. 17
pirosiu s. m. 62
piroșcă s. f. 21
pirui vb. 84
pisal s. m. 71
piscațau s. n. 71
piscați vb. 72
piscoli vb. 72
piscoș adj. 9, 72
piscul vb. 17
pisică s. f. 31
pisoi s. n. 31
pistol s. n. 21
pișcar s. n. 9
pițană s. f. 114
pițică s. f. 23
pițică s. f. 114
pițihelniță s. f. 15
pițisoară s. f. 114
pițilioc adj. 12
pițoașcă s. f. 106
pițoher s. n. 114
pițul s. n. 72
pițuluș s. n. 84, 96
pițene s. f. pl. 21
pițmacări vb. 114
pițmacărie s. f. 114
pițulă s. f. 21
pițeliși vb. 12, 84
pițhav adj. 84
pițcă s. f. 84
pițpăi v. 37
pițce conj. 13, 66
pițcele s. n. 17
pițtru prep. 13
pițzătură, s. f. 106
pițcătab s. m. 37
pițci s. n. 43, 50, 84, 96
pițci vb. 72
pițgar s. m. 106
pițgari vb. 106
pițhaila interj. 106
pițhiliță s. f. 106
pițlaghină s. f. 93
pițlău s. n. 84
pițlea s. m. 31

pițlici s. m. 64
pițmac s. m. 43
pițnaie s. f. 27
pițpori vb. 31
pițport adj. 31
pițsele s. m. 46
pițvișta interj. 106
pițta s. f. 117
pițș s. n. 93
pițșilă s. f. 31
piț adj. 9
plai s. n. 84
plancui vb. 106
plas s. m. 84
plastă s. f. 31, 55
plastro s. m. 46
plavii s. f. pl. 50
plavoș adj. 37
plătașină s. f. 55
plățășca s. f. 55
pleaș s. n. 106
pleașnă s. f. 31, 55
pleosni vb. 114
pleostire s. f. 106
pleoșcat adj. 81
pleoști vb. 106
plesnit s. m. 62
pletcuri s. f. pl. 72
pleu s. n. 15
plev s. n. 21
plezi vb. 13
pliaș s. n. 114
pliașmaistru s. m. 106
plie s. n. 55
plimbă s. f. 84
ploalen s. n. 93
ploconuș s. m. 84
plod s. n. 20, 62
ploscă s. f. 81
plosni vb. 9
plugări vb. 72
plugoșniță s. f. 81
plumbușele s. f. pl. 15
poacăn adj. 84
poacără s. f. 24
poaită s. f. 72
poarnă s. f. 50
pocanie s. f. 93
pocăli vb. 24, 72
pocăztl adj. 37
pochincherasă s. f. 84
pochinzări s. m. pl. 84
poci s. n. 84
poci vb. 50
pocic s. f. 37
pocihec s. n. 106
pocinov s. n. 55

pocioi s. n. 72
pociștanie s. f. 50
pocinzei s. m. pl. 84
poclid s. n. 106
pocnel s. m. 117
poco interj. 106
pocrișă s. f. 106
pocroș s. n. 25
pocrouș s. n. 72
pocuș adj. 84
pod s. n. 84
podci s. n. 72
podioleă s. f. 72
podidiu s. m. 84
podină s. f. 84
podioșor s. n. 15, 66, 84
podușcă s. f. 106
podvolniță s. f. 114
poști vb. 106
poștire s. f. 106
pogmată s. f. 16
pogajă s. f. 106
pogan adj. 21, 66
pohrepeuri s. n. pl. 106
pointră adv. 50
poitră s. f. 46
poivă adv. 50
potei s. n. 84
polejnic adj. 37, 50
poleleu s. n. 50
potieni vb. 106
polimi vb. 27, 46, 50
poliță s. f. 84
polivanie s. f. 106
poloși vb. 46, 55
poloacă s. f. 17
polochim s. n. 21
polmeselnic s. n. 93
polmol s. m. 93
polmoti vb. 27
polohoc s. m. 114
poloși vb. 13
polomojdi s. f. pl. 84
polș s. n. 20
pomeși s. m. pl.
pomeranță s. f. 106
pomncte s. m. 84
pomnișor s. m. 16
pomniță s. f. 9
pomoci s. n. 66
pompic s. n. 43
poncăi vb. 43
poncioli vb. 21
pondilă s. f. 55
poncagră s. f. 117
ponghioarcă s. f. 66
ponog s. n. 38, 50

ponojie s. f. 37
 ponor s. n. 21
 ponostî vb. 9
 ponozi vb. 72
 ponuri s. n. pl. 55
 popișoște s. f. 106
 popîrșac s. n. 84
 poponeucă s. f. 93
 porcărie s. f. 62
 porcolete s. m. 46
 porconeafă s. f. 84
 pori vb. 106
 porlog s. n. 93
 porlogar s. m. 93
 porlogărie s. f. 93
 porlaș s. n. 21
 porlog s. n. 21
 poroboli vb. 40
 porodică s. f. 13, 66, 72
 porogani vb. 106
 poroganie s. f. 106
 poropodi vb. 31
 porșor s. m. 72
 porturi vb. 106
 porșin s. n. 93
 porumbiță s. f. 84
 porunci vb. 9
 posacă s. f. 21
 posoacă s. f. 46, 106
 posoman s. m. 96
 posp s. n. 50
 pospoitel adj. 72
 postrungă s. f. 50
 poștele s. m. 84
 poșoamă s. f. 84
 polanță s. f. 21
 potean s. m. 9
 poteaș adj. 46
 potenteu s. m. 84
 potici s. f. pl. 106
 poting s. n. 84
 poting s. n. 93, 117
 pollog s. n. 106, 114
 polteagă s. f. 15, 62
 polol s. n. 38
 polon s. n. 72
 polorită s. f. 93
 poloroașcă s. f. 72
 polrocî vb. 72, 106
 poltăli vb. 72
 povoinic adj. 55
 pozne s. f. pl. 106
 pozni vb. 106
 pozvâli vb. 115
 pranturi s. n. pl. 23
 prap s. n. 106

prasadeală s. f. 106
 prasadi vb. 106
 prasală s. f. 117
 praslageală s. f. 106
 praș s. n. 46
 prașcău s. m. 9, 115
 pravăț s. n. 84
 prădaisă s. f. 55
 prăjilă s. f. 84
 prăslăgi vb. 107
 prăvăli vb. 115
 prăvălitoră s. f. 107, 115
 prăzăului vb. 93
 pream s. n. 43
 prebăului vb. 46
 predel s. n. 93
 predicant s. m. 107
 prelintă adj. 50
 potîță s. f. 62
 premucel s. n. 43
 premuger s. m. 43
 premugere s. m. 31
 prețali vb. 25
 preților s. m. 66
 pribaz s. n. 115
 pribođi vb. 115
 priboi s. n. 107
 pricăli vb. 43
 pricitori s. m. 55
 pricozanic s. f. 17
 prigiti s. m. pl. 84
 prigoni vb. 84
 prihoadă s. f. 115
 prihodeală s. f. 115
 prilaz s. n. 9
 prilosti vb. 93
 prim s. n. 107
 primărie s. f. 107
 primez s. n. 84
 prinsoare s. f. 115
 pripă s. f. 107
 pripoi s. n. 84, 107
 pripas adj. 107
 prișcău s. m. 21
 prisnel s. m. 9
 pristini vb. 50
 priștui vb. 13
 prișcupi vb. 46
 priștini vb. 43
 privighecioară s. f. 55
 priviță s. f. 31, 84
 prinzișor s. n. 13
 procorol s. m. 56
 procuț s. n. 66
 progade s. f. 21
 progadie s. f. 93

prohap s. m. 107
 projar s. n. 56
 promoroancă s. f. 119
 propuscă s. f. 107
 proor s. n. 38
 prosărie s. f. 107
 prostavol 84
 proslicios adj. 117
 proșap¹ s. n. 84
 proșap² s. n. 84
 proșopaș s. n. 93
 pruștar s. n. 21
 pruşca interj. 107
 pucăr s. m. 84
 pucios adj. 117
 pucui vb. 107
 pudăr s. n. 13
 puderi vb. 21
 pui s. m. pl. 85
 puiloare s. f. 85
 pujlă s. f. 107
 pulbăr s. n. 56
 pulcă s. f. 115
 pulearț s. n. 117
 pulpă s. f. 21
 pumnași s. m. pl. 93
 punere s. f. 50
 pungi vb. 85
 punt s. m. 94
 pup s. m. 9, 13, 56
 pupăfele s. f. pl. 115
 pupi vb. 85
 purar adj. 17
 purcea s. f. 56
 purcel s. m. 21
 purd adj. 93
 purdă s. f. 31
 purdea s. f. 56
 pureeci s. m. 31, 46
 puriu adj. 85
 puriceală s. f. 62
 purici vb. 62
 puslie s. n. 10
 pușcări vb. 119
 pușcaroafă s. f. 56
 puturgău s. n. 21
 puturoasă s. f. 55
 puturos s. n. 15
 puț interj. 107
 puțcă s. f. 20
 puțoli vb. 10
 puțui vb. 107
 puțuială s. f. 107
 puțurui vb. 107
 puțuruială s. f. 107
 puzlic s. n. 23

R

rablău s. m. 72
rabui vb. 107
rabuială s. f. 107
rac s. m. 38, 85
racadui vb. 107
racaș s. n. 107
radipă s. f. 85
raiz s. n. 107
rampă s. f. 64
rapalău s. m. 117
rapandulă s. f. 72
rapân adj. 50
rapâl s. n. 115
rapor s. n. 93
rapșil s. m. 107
rareș adj. 117
rașpău s. n. 10
ratin s. m. 93
ratotă s. f. 72
ratu s. m. 107
rază s. f. 107
răboni vb. 43
răboreală s. f. 56
răbori vb. 43, 56
răboti vb. 43
răcășan s. m. 107
răchise s. f. 72
răgădi vb. 72
răghic s. f. 10
răgulă s. f. 93
rămas adj. 13, 50
rămădi vb. 72
rămiură s. f. 85
rămiețelnic adj. 107
răniăli vb. 17
răpălău adj. 64
rărilură s. f. 107
răsalniță s. f. 56
răscăia vb. 56, 107
răscoci vb. 56
răscocil s. n. 56
răseruci vb. 111
răsmămi vb. 115
răspăr s. m. 38
răspălor s. n. 38
răslav s. n. 46, 85
răstăuță s. f. 17
răstăzi vb. 13
răstăzil adj. 13
răstim s. n. 56
răstos adj. 93
răsucea s. f. 85
răsură s. f. 85, 107
răsuroid s. n. pl. 46
răspăli vb. 13

rătan adj. 38
rătiș s. n. 13
răun s. n. 85
răvnic s. n. 62
răvorov s. n. 15
răzor s. n. 85
răzuș s. n. 107
recăl s. n. 93
reclie s. n. 15
refugiū s. n. 85
rel s. n. 93
reșchifă vb. 85
releacăn s. n. 85
reșe s. f. pl. 94
rezvede vb. 107
rezvedire s. f. 107
ridei s. n. 21
rigli s. m. 10
riglui vb. 107
riglilor s. m. 107
ringpleaș s. n. 107
ristigocă s. f. 94
rișcaș s. n. 66
rișchitori s. n. 94
riplă s. f. 107
rif s. n. 15
riglă s. f. 85
rigli vb. 107
riglilor s. m. 107
rine adj. 38
rindei s. n. 72
rinleza vb. 13
rinzalău s. m. 115
rinză s. f. 85, 114
rinzos adj. 115
rișni vb. 107
rișniță s. f. 107
riză s. f. 38
riznă s. f. 21
roacăn s. m. 94
roagă s. f. 85
roaibă s. f. 15
roată s. f. 21, 115
roc s. n. 10
rocoanță s. f. 85
rocoman s. n. 21
roctar s. n. 21
rogodele s. f. pl. 50
roit s. n. 10, 16
rolă s. f. 107
rolui vb. 107
romon s. n. 13
ropolă s. f. 25, 115
rost s. n. 85
rostocuță s. f. 56
rosuri s. f. pl. 31
roștei s. n. 10, 21

rolifă s. f. 21
rotunzal adj. 15
rozmarina interj. 107
rozmolin s. n. 13
rubașcă s. f. 115
rubăș s. n. 13
rucără s. f. 85
rudă s. f. 10
rugău s. n. 10, 21
rugina vb. 21
rugmătură s. f. 107
rușoancă s. f. 66
ruguei vb. 16
rujdă s. f. 108
rujdi vb. 108
rujmălin s. m. 13
rujnicca s. f. 13
ruminea s. f. 25
rumini vb. 25
runc s. n. 31, 85
rupe vb. 117
rupt s. n. 15
ruptură s. f. 108
rustunoi s. n. 94
ruști vb. 21
ruzvali vb. 108

S

sabin s. n. 85
sacfeștru s. m. 117
sacramenț s. n. 108
sacramențiu vb. 108
safi adv. 31
sagă s. f. 72
sală s. f. 85
salbă s. f. 94
salcă s. f. 10
sanchiu adj. 85
sangreu s. n. 31
sansadic adv. 10
sapă s. f. 15
sarabalie s. f. 38
sarbușcă s. f. 117
sarsan s. m. 31
sarsana s. f. 46
sarșior s. m. 13
sazolic s. n. 15
săbaș s. m. 94
săbăiță s. f. 72
săbășui vb. 94
săbui vb. 108
săcădit adj. 21
săci s. n. 62
săcui vb. 115
săcuială s. f. 115
săcuț s. n. 21

săget adj. 85
săhăstrie s. f. 21
sătăriță a. f. 10, 66
sătiște s. f. 85
sălcală s. f. 108
sălti vb. refl. 108
săltit adj. 108
săm vb. 21
sămăchișe s. f. 72
sămădăș s. n. 21
sămăli vb. 21
sămui vb. 108
sămuilor s. m. 108
sănec s. n. 56
sănic s. n. 50
săpălău s. m. 108
săpoichișă s. f. 56
săplemverc s. m. 56
sărur s. n. 85
sărândie s. n. 21
sărăoaie s. f. 21
sărăpanie s. f. 15
sărărie s. f. 56
sărăriță s. f. 115
sărpun s. m. 94
sășlină s. f. 15
scăfa s. f. 21
scăloi adj. 38
scămie s. f. 85
scandela s. f. 108
scarandă s. f. 31, 38
scară s. f. 56
scăun s. n. 85
scăci vb. 22
scălan s. n. 46
scălane s. f. pl. 50
scăloi s. m. 94
scăoaită vb. 21
scărtavele s. m. 66
schidoală s. f. 94
schijăr s. n. 62
schimboaie s. f. 62
scindurar s. m. 108
scirboș adj. 56
scircimuș s. n. 96
scircior adj. 56
scirjeia vb. 56
scirjeitură s. f. 56
scirlăonș s. m. 56
scirlăonșa vb. 56
scirtele s. m. 85
scirțar s. m. 85
sclepeniță s. f. 108
sclepeniț vb. 108
sclepeș s. m. 108
sclin s. n. 22
sclipuș s. n. 56

scoabă s. f. 115
scoacă s. f. 66, 85
scoate vb. 85
scobilci vb. 96
scofeli vb. 27
scohaci s. n. 64
scopci s. m. pl. 108
scopci vb. 108
scorbeli vb. 31
scoroabă s. f. 56
scorobete s. m. 46, 115
scorodi vb. 38
scoroj s. n. 38
scorovacc s. f. 85
scorțar s. m. 85
scorțali vb. 10
scoruș s. n. 17
scrab s. m. 108
scramură s. f. 31, 50
scrădi vb. 38
scribălău s. m. 13
scrijilură s. f. 85
scriveală s. f. 31
scrociob s. n. 85
scufundiș s. n. 56
scurmaci s. m. 62
scursură s. f.
scurupal s. n. 56
scurumie s. f. 56
sechereșie s. f. 15
serpălău s. n. 64
sfăli vb. 94
sfărloage s. f. 66
sfătui vb. 13
sferdi vb. 25
sferditură s. f. 25
șfilui vb. 108
șfinți vb. 108
șftrlic s. m. 115
șgăuri vb. 96
sichiș adj. 22
șigou s. n. 66
șilvăiz s. n. 22
șin s. n. 72
șinsiac s. n. 85
șileav adj. 38
șihliște s. f. 108
șiletnic s. m. 108
șiletnici vb. 108
șiletnicie s. f. 108
șimbecioară s. f. 38
șimberi vb. 15
șimbră s. f. 25
șincla vb. 31
șincost vb. 27
șindicos s. m. 96
șintarc s. f. 10

șinzău s. n. 22
șinzui vb. 22
șirmă s. f. 117
șirmoagă s. f. 117
șirmului vb. 108
șts interj. 85
șiștele s. n. 85
șlai s. n. 85
șleder s. n. 15
șleme s. n. pl. 31
șlobozi vb. 108
șlodun s. m. 43
șmeri vb. 72
șmicioagă s. f. 108
șmirciț adj. 118
șmotroci vb. 108
șnagă s. f. 10
șnop s. n. 108
șoalior s. n. 72
șoabă s. f. 17
șoarbă s. f.
șocată s. f. 67
șolu s. n. 64
șolmojac s. n. 22
șomnă s. f. 10
șomodivă s. f. 50, 56
șor s. m. 10, 22
șora-gtndacului s. f. 22
șorbală s. f. 15
șorbeată s. f. 108
șorgă s. f. 72
șorgoș adj. 10
șorică s. f. 62
șoric s. n. 56
șortir s. m. 108
șpată s. f. 22
șpăcel s. n. 17, 67
șpăcmă s. f. 108
șpămă s. f. 17, 72
șpemnă s. f. 38
șpelar s. n. 85
șpiriluș s. m. 13
șpinjin s. m. 86
șpiri adj. 56
șpirnău s. n. 31
șpinji vb. 50
șporobedi vb. 86
șporodi vb. 38
șporoji vb. 86
șpure s. n. 22
șpurcaci s. m. 86
șpune vb. 56
șta vb. 86
ștaiște s. f. 86
ștan s. m. 115
ștarei vb. 86
ștat s. n. 31

slative s. n. pl. 117
slăciuna vb. 72
slănită s. f. 67
slănoagă s. f. 50
slăvi vb. 31
steelcală s. f. 115
steeli vb. 115
steelit adj. 115
stelajă s. f. 25
stelelă s. f. 86
sterț s. n. 67
sticais s. n. 22
sticloci s. n. 86
stihui vb. 15
stinci vb. 86
stirișhie s. f. 43
stîlp s. m. 31
stlpan s. m. 86
stlnjar s. m. 22, 86
stlnjen s. n. 15
stlrci s. m. 86
stlrmoci vb. 31
stlrpărari s. n. 15
stoapă s. f. 38
stocșală s. f. 56
stocși vb. 56
stoi adj. 86
stolovan s. m. 115
stolovăniș s. n. 115
stolovănos adj. 115
stomă s. f. 31, 38
storși vb. 43
strachină s. f. 64
straciră s. f. 108
străfulgal adj. 38
străgheți vb. 56
străi s. n. 94
străjuia s. n. 22
strălibat adj. 50
străluci vb. 56
strămătură s. f. 13, 115
străpăci vb. 108
strășina vb. 86
străvăloacă s. f. 56
străvăloci vb. 56
strcaplă s. f. 108
strelice s. f. 38
strelciță s. f. 56
stridie s. f. 86
strigheață s. f. 94
strigie s. f. 108
strinaș s. m. 38
stroh s. n. 108
strolhui vb. 108
strolibat adj. 72
strămojac s. n. 67
stropan s. n. 86

stropit adj. 72
stropșcală s. f. 25
stroși vb. 43, 56
stroșitoare s. f. 56
strujac s. n. 67
strungă s. f. 22
struț s. n. 64, 86, 94
stu interj. 46
stufalau s. n. 22
stugni vb. 50
stui vb. 46
stur adj. 31
sturală s. f. 31
stur! vb. 43, 50
sucă s. f. 22
sucăcioaie s. f. 94
sucăli vb. 86
sucelnic adj. 108
sucui vb. 10, 22
sudoame vb. 46
sudos s. n. 86
suferi vb. 10
sugel s. n. 117
sugiu s. n. 86
sugurina interj. 94
suholl s. m. 94
suiuz s. n. 62
sulișă vb. refl. 31
suructi vb. 72
sumuți vb. 57
surcăli vb. 22
surduc s. n. 86
surel s. n. 10
sureli vb. 72
surliga vb. 38
suructi vb. 10
surzui vb. 72
susuoară s. f. 62
sușig s. n. 10
suvcică s. f. 62
suverință s. f. 86

§

șabac s. n. 38
șailău s. n. 108
șalău s. m. 108
șangăr s. n. 57
șarafan s. n. 118
șarafic s. n. 118
șartofel s. n. 118
șatraucă s. f. 64
șăinăli vb. 17
șcarp s. n. 115, 118
șcarpui vb. 115
șcalulă s. f. 67
șchiap s. n. 50, 57

șchidole s. m. 94
șchimbonosi vb. 94
șchiontropea s. m. 31
șchiop s. n. 15
șchiubei s. n. 57
șchiupi vb. 57
șcirca vb. 115
șclafniță s. f. 108
șchioanță s. f. 108
șchionlăi vb. 108
șcortă s. f. 108
șcortiobă s. f. 108
șcort s. n. 108
șcortii vb. 108
șcortofleci s. m. 115
școluie s. f. 10
școvilniță s. f. 108
șciltăli vb. 10
șelhoc adv. 94
șelvari s. m. 86
șempărău s. n. 47
șengărit adj. 57
șeptilean s. m. 118
șeranț s. n. 22
șerbelen s. n. 22
șercun s. n. 72
șeremplău s. n. 94
șeriglu s. f. 94
șerpaică s. f. 86
șertăreață s. f. 47
șerteauă s. f. 31
șeruet s. n. 57
șese s. m. 94
șez s. n. 86
șfugie s. f. 108
șfăițui vb. 108
șfarog s. n. 108
șfarogcală s. f. 108
șfarogi vb. 108
șfel s. n. 108
șferbodiu s. n. 108
șferhobiță s. f. 108
șfit s. n. 108
șfițui vb. 108
șforac s. n. 108
șicator s. n. 72
șicli vb. 108
șictă s. f. 118
șifon s. n. 72
șiho interj. 94
șinăli vb. 72
șinic s. n. 27
șirincă s. f. 10, 72
șirof s. n. 94
șișca vb. 72
șil s. n. 22
șilău s. n. 22

șiloarc s. f. 64
 șialindră s. f. 86
 șieleală s. f. 108
 șielit adj. 108
 șinc s. n. 108
 șincăi vb. 108
 șincăit adj. 108
 șindrilar s. n. 86
 șintlări vb. 119
 șintlăric s. f. 119
 șintlor s. m. 119
 șipalău s. n. 115
 șipan s. n. 115
 șipoi s. n. 115
 șiscă s. f. 109
 șlactrafu s. m. 118
 șlap s. m. 119
 șlapi s. n. pl. 86
 șleag s. n. 109
 șlean s. n. 50
 șlec s. n. 109
 șlecuri s. n. pl. 109
 șleper s. m. 109
 șleperi vb. 109
 șlifl s. n. 86
 șloag s. n. 22
 șloampătă s. f. 64
 șlog s. m. 120
 șlogui vb. 120
 șmală s. f. 109
 șmater s. m. 109
 șmalui vb. 109
 șmetelină s. f. 22
 șmir s. n. 109
 șmirac s. m. 109
 șmirăci vb. 109
 șmirglăr s. m. 109
 șmirglu s. m. 109
 șmirglui vb. 109
 șmirui vb. 109
 șnaiș s. n. 109
 șnaișui vb. 109
 șneap s. n. 86
 șnil s. n. 109
 șnilui vb. 109
 șniue s. n. 109
 șniucăr s. m. 109
 șniucui vb. 109
 șoail s. n. 10
 șoailă s. f. 47
 șoaneă s. f. 110, 120
 șoavă s. f. 38, 50
 șod adj. 10, 67
 șodaș adj. 50
 șodolan s. n. 57
 șofel s. n. 67, 72
 șofilă s. f. 38

șofirca vb. 22, 115
 șofroc s. n. 22
 șoimăni vb. 47
 șoimănil adj. 47
 șoiog adj. 50
 șol s. n. 57, 120
 șoldan s. m. 22
 șolniv s. m. 109
 șolocalăr s. n. 10
 șomrlie s. f. 38
 șomoioș s. n. 50
 șomoldoc s. n. 50
 șoncolauă s. f. pl. 94
 șontrop adj. 38
 șontropea s. m. 31
 șonfală s. f. 109
 șonși vb. 109
 șonșil adj. 109
 șop s. n. 94
 șopan adj. 27, 43
 șopeăi vb. 31
 șopeacă s. f. 94
 șopeci s. m. 94
 șoptrlamniță s. f. 13
 șoporoi vb. 57
 șoporoială s. f. 57
 șopotcă s. f. 109
 șopotei s. m. 94
 șopoli vb. 109
 șopreașă s. f. 109
 șopru s. m. 86
 șordomol s. n. 57
 șorosfog s. m. 109
 șoroflu s. m. 67
 șorogă s. f. 10
 șorțari s. m. 57
 șolcan s. m. 109
 șolcu s. m. 109
 șotoliș s. m. 86
 șotrog s. m. 62
 șotropea s. m. 31
 șpac s. m. 109
 șpalir s. n. 109
 șpanui vb. 109
 șpanuială s. f. 109
 șpanunc s. m. 109
 șpargă s. f. 10
 șparhel s. m. 109
 șparui vb. 109
 șparuială s. f. 109
 șpat s. n. 109
 șpențăli vb. 22
 șperlă s. f. 109
 șperlăric s. f. 109
 șpertui vb. 109
 șpiloagă s. f. 109
 șpinat s. n. 115

șpiral s. n. 57
 șpilări s. n. 13
 șpoierl s. n. 120
 șpon s. m. 109
 șponer s. m. 109
 șponi vb. 109
 șpor s. n. 72
 șporbov s. n. 109
 șpraiș s. n. 109
 șpraișuri vb. 109
 șprișă s. f. 109
 șprișui vb. 109
 șprunc s. n. 110
 șrop s. n. 110
 ștaier s. n. 120
 ștaierunc s. n. 110
 ștampilă s. f. 110
 ștand s. n. 86
 ștangle s. f. 110
 ștaltivall s. m. 110
 ștaltivallui vb. 110
 șteap s. m. 31
 ștefăni vb. 38
 șteighe s. f. 94
 ștelunc s. n. 110
 șteneap s. m. 50, 57
 șteopleag s. n. 86
 ștepte s. n. 86
 ștereă s. f. 32, 47
 ștercui vb. 47
 șterhucăr s. n. 22
 șternă s. f. 118
 știc s. n. 32
 știormină s. f. 32
 știr s. n. 22
 știreui vb. 57
 știubălan s. n. 15
 știuburoi s. n. 47
 știuc s. m. 94
 știuhurez s. m. 57
 știurlă s. f. 118
 știurș s. n. 22
 ștoarfă s. f. 110
 ștol s. n. 110
 ștopleag s. n. 32
 ștos s. n. 110
 ștosui vb. 110
 ștraf s. m. 94
 ștrap s. n. 15
 ștraiban s. n. 110
 ștraibricuri s. n. pl. 110
 ștraif s. n. 110
 ștraifui vb. 110
 ștram adj. 110
 ștreac s. n. 67
 ștrec s. n. 10
 ștrefui vb. 110

ștrep s. m. 86
ștric s. n. 110
ștriciu vb. 110
ștriciu vb. 120
ștrimflu s. n. 23
ștrișăl s. m. 110
ștrif s. m. 94
ștrofui vb. 110
ștromentui vb. 110
ștudurui vb. 110
ștulș s. n. 22
șturm s. n. 110
șturui vb. 110
șuai adj. 72
șuc s. n. 15, 86
șuccală s. f. 115
șuci vb. 115
șufladă s. f. 114
șuflă s. f. 86
șuflă s. f. 117
șugubină s. f. 15
șuibăr s. m. 94
șulecă s. f. 22
șuldeu s. m. 72
șulelec s. n. 15
șulfă s. f. 38, 57
șulpe s. f. 110
șuman adj. 25
șumini vb. 25
șuminil adj. 25
șung s. n. 22
șupă s. f. 38, 94
șupi vb. 38, 47, 100
șură s. f. 62
șurlă s. f. 94
șurlău s. f. 86
șurlui vb. 94
șustlăr s. m. 120
șușaq s. n. 15
șușap s. n. 94
șușea vb. 10, 25
șușcău vb. 22
șușea s. f. 57
șușlar s. n. 10
șușlică s. f. 67
șușnic s. n. 67
șut adj. 72
șutaș adj. 10
șută adj. f. 67
șutău s. n. 22
șuti vb. 38
șutic s. n. 67
șutru s. n. 72
șuvei s. n. 13
șuvii vb. 13
șuvil s. n. 110
șuviaui vb. 110

șvartug s. n. 110
șvağân s. m. 15
șvenc s. n. 94

T

tabâr s. n. 50
tabârt vb. 32
tabie s. f. 86
tablic adj. 110
tabon s. n. 27
tabun s. n. 43
taesic s. f. 57
tagâr s. n. 50
tainiță s. f. 86
lambac s. n. 38
lamburaș s. n. 27
lamină s. f. 32
lanana adv. 96
tarabă s. f. 86
lar(a)bacă s. f. 86
tarapanea s. f. 110
tarapani vb. 110
tarapanos adj. 110
tarhoca s. f. 86
turcân s. n. 94
tarlatui vb. 110
tarlan s. n. 27
tarșă s. f. 67
tașmân s. n. 64
tașoaleă s. f. 118
tator s. m. 86
taș s. n. 86
taujer s. n. 110
taz s. n. 86
tăbăcar s. m. 110
tăbleă s. f. 62
tăbol s. m. 64
tăbuiel s. m. 22
tăbușă s. f. 50
tăcăneauă s. f. 67
tăcărman s. n. 72
tăfălog s. m.
tăfăluc s. m. 86
tălan s. m. 94
tălăpanfă s. f. 43
tălmaci s. m. 86
tălpele s. m. 57, 86
tălui vb. 10, 110
tămbuși vb. 94
tăncărău s. m. 86
tăngeruș s. n. 13
tănioi s. n. 72
tăplătagă s. f. 13
tărăboc s. n. 22
tărăbuc s. n. 47

tărăbușcă s. f. 27
tărăși vb. 57
tărăbacă s. f. 86
tărbîn s. n. 15
tărtălog s. m. 38
tărtăman s. n. 22
tărnaș s. n. 10
tășchișe s. f. pl. 120
tălăti vb. 23
tău s. n. 86
teacăr s. m. 86
teacuş s. n. 110
tearfău s. m. 115
tecar s. m. 43
tecăr s. m. 94
tecărui vb. 96
teceșca s. f. 86
teflă vb. 110
teglă s. f. 17
teglărie s. f. 13
teica s. f. 13, 23
teleac s. n. 72
telegar s. m. 110
telegușcă s. f. 110
teleleacă s. f. 32
teletocancă s. f. 115
telefă s. f. 57
telil adj. 94
tempresta s. f. 86
tencher s. m. 86
tenchi adv. 86
tenchi s. m. 72
tenencu adj. 32
teohăi vb. 110
tepșă s. f. 13
terchi s. n. 22
teregaie s. f. 86
terej s. m. 32
teremint s. n. 110
terfeleac s. m. 86
terhel s. n. 25
ternău s. n. 38
terteleac s. m. 86
teșcherca s. f. 86
teșculă s. f. 94
teșel s. m. 86
tenliu s. m. 67
tic s. n. 72
ticală s. f. 94
licanie s. f. 110
lică s. m. 87
licăli vb. 94
licărău s. n. 22
licări vb. 22
licări vb. 72
licăzi vb. 10, 17
liclăzău s. n. 22

- tielăzi* vb. 22
tiğlişar s. m. 43
tiğlu s. n. 115
tişeu s. n. 67
timnic s. n. 87
timotei s. n. 115
tinderei s. n. 94
tineraş adj. 22
tioc s. n. 87
tiocuş s. n. 57
tiolteu s. n. 22
tipşil s. m. 118
tipui vb. 87
tira vb. 86
tirăi vb. 57
tiribombă s. f. 57
tiriviş s. n. 87
tisău s. n. 16
tistădură s. f. 72
tistolăş s. n. 25
tistolă vb. 25
tistolăşag s. n. 25
tişă s. f. 94
tişeu s. n. 72
tituşel s. n. 17
tiu! interj. 115
tiugă s. f. 87
tiugoci s. n. 87
tiutherş s. n. 23
tiuliuleu adj. 47
tiurlihoi s. m. 118
tiuliue s. n. 50, 57
tiuliue adj. 47
tivic s. n. 39, 50
tiwichi vb. 39
tiwichiş vb. 39
tixlim adv. 32
tizaş s. n. 47
tişeu vb. 110
tişă s. f. 87
tilni vb. 22
tilos adj. 87
tinărog s. n. 94
tluji vb. 87
tlrbac s. n. 87
tlrboc s. n. 39
tlrboccală s. f. 39
tlrcav adj. 47
tlrcosală s. f. 87
tlrgaciu s. n. 95
tlryar s. m. 13
tlrhal s. n. 95, 96
tlriş s. n. 95
tlrnoav adj. 39
tlrnoci s. n. 87
tlrnojată s. f. 62
tlrnoji vb. 62
tlrnomeală s. f. 95
tlrnomete s. m. 39
tlrnoseală s. f. 115
tlrnosi vb. 115
tlrnosliv s. m. 39, 87
tlrnăţel s. n. 57
tlrpic s. f. 32
tlrş s. n. şi m. 62, 115
tlrşi s. m. pl. 67
tlrşitoare s. f. 57
tlrşitură s. f. 110
tlrşoagă s. f. 32, 62
tlrtoşă adj. 39
tlta-marc interj. 62
toaşăl s. n. 95
toarec vb. 110
toc s. n. 17
tocană s. f. 72
toacă s. n. 32
toacă s. f. 22
tocăier s. n. 22
tocănişă s. f. 22
tocăzi vb. 13, 25
tocmală s. f. 115
tocorman s. n. 22
tohircă s. f. 87
tohoc 47, 57
tohoci vb. 57
toi vb. 17
toiaş s. n. 50
toigă s. f. 72
toieş adj. 32
toişui vb. 22
toitan s. n. 87
toitană s. f. 87
tolbar s. m. 87
tolcer s. n. 10
toldea s. f. 13
tolocit adj. 110
tololoş s. m. 62
tolliş s. n. 72
lolloi vb. r. 50, 115
lombac s. n. 32
lomnit adj. 13
lon s. n. 22
tonatec adj. 43
lop s. n. 57
lopancă s. f. 17, 67
lopiţă s. f. 22
lor s. n. 43
lorişle s. f. 32, 87
loroapă s. f. 50, 57, 96
lorocală s. f. 64
lorontoc adj. 27
loropil adj. 67
loroşcală s. f. 25
loroşli vb. 25

tudumană s. f. 15
tudumăni vb. 13
twi interj. 120
tuihoș adj. 10, 73
tuinac adj. 39
tuios adj. 23
tulci s. m. pl. 67
tulhean s. n. 23, 73
tulheni s. m. pl. 67
tulincă s. f. 87
tulnie adj. 87
tulubăț s. n. 110
tulușcan s. m. 118
tulușcancl adj. 118
tumbuși vb. 39
tupânceală s. f. 57
tupângi vb. 57
tupeișă s. f. 111
tuptișă s. f. 15
tupuzli vb. 23
turfălui vb. 13
turiș s. n. 10
turlig s. n. 57
turniceel s. m. 43
tuș s. m. 13
turtuța s. f. 87
turțui s. n. 87
turuac adv. 32, 39
tușchie s. f. 32
tușlean s. m. 23
tușnatură s. f. 118
tutulău s. m. 73
tulcă s. f. 87
tutufan adj. 67
tuturigă s. f. 57

T

tahalui vb. 111
tahâl s. n. 32
tahmă s. f. 111
taholă s. f. 87
taie s. n. 87
taihi s. m. 95
tap s. n. 87
tapoc s. n. 111
tapoci vb. 111
tapocil adj. 111
tarabolie s. f. 39
tăcălie s. f. 87
tălăi vb. 43
tărcălu s. n. 87
tărcurar s. n. 111
tărcurarist s. m. 111
tărfari s. m. pl. 57

tărfărieă s. f. 50, 58
tăst s. n. 87
tăvea s. f. 87
tăcăr s. n. 120
teichere s. f. 95
teighe s. f. 95
telir s. n. 115
tepeligă s. f. 87
teplân s. n. 15
teruză s. f. 23
tebăli vb. 73
tebără s. f. 25
tecărau s. n. 43
techeră s. f. 87
tecleu s. n. 23
tefraș adj. 10
tegarie s. f. 58
teglă-glștei s. f. 87
teglă s. f. 73
tegorie s. f. 73
tegorie s. f. 50
teți vb. 10
tețbal s. n. 120
tețdâr s. m. 95
tețgalău s. n. 10
tețgar adj. 10
tețlar s. n. 87
teț interj. 115
tețpăoare s. f. 118
tețpici s. f. pl. 10
tețpice s. f. pl. 67
tețpeli vb. 10
tețpiligă s. f. 87
tețpruș s. n. 13
tețpui vb. 47
tețpuri vb. 13
tețriblicuri s. f. pl. 23
tețroamă s. f. 25
tețroană s. f. 25
tețvli vb. 73
tețvilitură s. f. 13
tețvloaic s. f. 43
tețvloii s. n. 32, 43
tețvulecă s. f. 111, 118
tețenal s. n. 62
tețeuș s. m. 111
tețigili vb. 111
tețigilit adj. 111
tețigilitură s. f. 111
tețilău s. m. 111
tețileni vb. 87
tețindră adj. 47
tețingălu s. n. 67
tețingăi vb. 111
tețingău s. m. 111
tețință s. f. 111
tețintărișă s. f. 95

tețința s. f. 13
tețintui vb. 111
tețpău s. n. 111
tețpoi s. n. 67
tețpoli vb. 10
tețpușcă s. f. 111
tețreă s. f. 62
tețreădău s. n. 87
tețrecl s. n. 87
tețreii vb. 111
tețreiișă s. f. 111
tețreieică s. f. 87
tețrețu s. m. 111
tețrețră s. f. 63
tețreșoacă s. f. 111
tețreșchi s. m. 58
tețreș s. n. 43
tețre s. n. 63
tețre vb. refl. 115
tețrețură s. f. 115
tețrețoaic s. f. 63
tețrețără s. f. 95
tețrețapă s. f. 87
tețre s. n. 63
tețrelină s. f. 96
tețrețomb s. n. 73
tețrețop s. n. 63
tețrețpirdău s. m. 111
tețrețolă s. f. 88
tețrețroș s. m. 73
tețrețfir s. m. 111
tețrețurechi s. m. 67
tețrețreă s. f. 111
tețrețrețui vb. 111
tețrețug s. n. 23
tețrețuhăi vb. 63
tețrețuhăiată s. f. 63
tețrețulap s. n. 10
tețrețuleandră s. f. 39
tețrețulindru s. n. 58
tețrețupancă s. f. 88
tețrețupedi vb. 88
tețrețuran s. n. 23
tețrețurană s. f. 111
tețrețurie interj. 111
tețrețurloi adj. 58
tețrețurșalăi s. m. pl. 73
tețrețurșudan s. n. 88
tețrețurui vb. 39
tețrețuspais s. n. 115, 120
tețrețufeică s. f. 88
tețrețuloaică s. f. 88
tețrețufur s. n. 58
tețrețufura vb. 10
tețrețurșulă s. f. 88
tețrețurșuroi s. n. 32, 39, 58, 88
tețrețuzlă s. f. 10

U

u l interj. 47
 ududoi s. n. 32
 uduloi s. n. 27
 udup s. n. 43
 uioagă s. f. 88
 uioș s. n. 73
 ujiji vb. 58
 ujură s. f. 73
 ulei s. n. 32, 88
 ulicău adj. 73
 uluc s. n. 88
 umbla vb. 63, 88.
 umbrar s. n. 13
 unchiuleasă s. f. 88
 unceirde adj. 58
 undă s. f. 116
 ungător s. m. 116
 unghete s. m. 27
 unghel s. n. 67
 upi vb. 88
 urdina vb. 58
 urdinal s. n. 58
 urdilor s. m. 111
 urdu-burdu s. m. 32
 urlău s. n. 67
 urlip s. n. 111
 ursoaică s. f. 88
 uruioc s. n. 88
 uspători s. m. 73
 uslăni vb. 10
 ustunoi s. m. 95
 ușli vb. 23
 ulăli interj. 88
 uțupi vb. 43
 uțuț s. n. 10
 uzmeală s. f. 32
 uzmi vb. 32, 43

V

vadastu s. n. 15
 vagă s. f. 111
 vagui vb. 111
 vailing s. n. 67, 120
 vaioagă s. f. 10, 111
 vaiog s. n. 17
 valar s. m. 116
 vallău s. n. 73
 vandroc s. m. 73
 vangalău s. n. 23
 vangăr s. n. 39
 vangelese adj. 116
 vangheli vb. 116

vangheluil adj. 116
 vanuță s. f. 111
 vardarie s. f. 88
 varie s. f. 39
 varlăr s. m. 111
 varlui vb. 111
 vasaliș s. n. 23
 vasărvag s. n. 111
 valră s. f. 88
 vaviloni vb. 111
 vă l interj. 67
 vâcăli vb. 10
 vâcălic s. f. 88
 vâcălui vb. 95
 vâcăruș s. m. 88
 vâgăli vb. 73
 vâlăreț s. n. 63
 vâllog s. m. 27
 vâlulș s. n. 58
 vândrăli vb. 73
 vârașlină s. f. 25
 vârjel s. n. 67
 vătrăril s. n. 39
 vătaf s. m. 88
 vătășel s. m. 88
 veacă s. f. 95
 veasă l s. n. 111
 vejie s. f. 23
 veresie s. f. 50
 vergele s. f. pl. 116
 vergelui vb. 116
 vergeluitoi s. m. 116
 vericea s. f. 13
 verișană s. f. 73
 verjel s. n. 17
 vereancă s. f. 63
 verilă s. m. 63
 verș s. n. 23
 verze s. f. pl. 64
 verziu adj. 13
 veșcă s. f. 63, 111
 veștal s. n. 111
 veștaiguri s. n. pl. 111
 veșli vb. 73
 velreli vb. 43
 vezală s. f. 47
 vezcală s. f. 32, 39
 vezelic s. n. 23
 vicareș s. m. 95
 vicila interj. 111
 videre¹ s. f. 23
 videre² s. f. 73
 vidire s. f. 23
 viermănare s. f. 58
 vierolic s. m. 58
 viestre s. f. 88
 vigăzl vb. 73

vigre adv. 10
 vijulii s. f. pl. 58
 vinariță s. f. 58
 vindec s. n. 58
 vindig s. m. 10
 vințaler s. n. 23
 virgaci s. m. 95
 virtă s. f. 39
 virvări s. f. pl. 17
 vistirie s. f. 27
 vișta l interj. 111
 viști vb. 88
 vișțalar s. m. 17
 vivarl s. n. 32
 vizibcă s. f. 17
 vitinui vb. 88
 vij s. m. 15
 viji vb. 10, 17
 vitlanic s. n. 32, 39
 villoare s. f. 95
 vinceață s. f. 88
 vitnj s. m. 111
 vint s. n. 10
 vintore s. m. 88
 vintosele s. f. pl. 13
 virci vb. 58
 virfarie s. f. 32, 39
 virfete s. n. 39
 virfoare s. f. 39
 virfor s. m. 88
 virghină s. f. 13
 vitlan s. m. 32, 39
 vitlanic s. n. 88
 vtrlăior adj. 39
 vtrșog s. m. 111
 virșli vb. 116
 vtrlej s. n. 63, 88
 vtrzol s. n. 88
 vtrstră s. f. 95
 vișca vb. 10
 vltăug s. m. 23
 vtej s. n. 111
 vteoj s. n. 111
 voașpor s. n. 73
 voavă s. f. 23
 văjoi vb. 13
 volgă s. f. 118
 volla interj. 111
 volta vb. 111
 vollui vb. 111
 volonic s. n. 39
 vontalău s. n. 73
 vonloș s. n. 23
 vorbi vb. 88
 vospom adj. 51
 voșponl s. n. 116
 voliza vb. 23

brăjniță s. f. 67, 73
orană s. f. 67
oranită s. f. 32
orau s. n. 51, 58
orăvui vb. 25
orăvuită s. f. 25
orediță s. f. 95
ovciu s. n. 32
ovji vb. 73
ovrghină s. f. 88
ovzum adj. 111

Z

zabar s. n. 32
zabale vb. 111
zabăr s. n. 39, 47
zabără s. f. 39
zablaie s. n. 32
zablaud adj. 111
zagîlnă s. f. 111
zagrai vb. 111
zahală s. f. 112
zahatră s. f. 112
zahatui vb. 112
zalfă s. f. 17
zambalic s. n. 88, 112
zambilă s. f. 88
zapiscă s. f. 112
zaplaie s. n. 88
zapor s. n. 21
zaprască s. f. 112
zapșui vb. 112
zară s. f. 51
zarișle s. f. 118
zarnă s. n. 47
zarzale s. n. pl. 51
zalcă s. f. 39
zatoană s. f. 112
zatonî vb. 111
zavatră s. f. 112
zăbădi vb. 10, 23
zăbăvici s. n. 88
zăborină s. f. 32
zădeaneă s. f. 43
zăducător s. m. 116
zăducc vb. 116
zăhăi vb. 17
zăleți vb. 47
zălfos adj. 25
zăloș s. m. 58
zământ s. n. 58
zământui vb. 58
zăori vb. 95
zăoti vb. 43

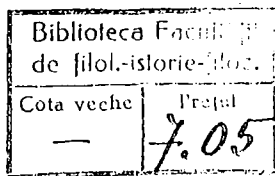
zăpercă s. f. 47
zăpîrstea s. m. 27
zărduțală s. f. 64
zărcadă s. f. 88
zărubi vb. 13
zătări vb. 43
zăticeală s. f. 32
zăurdi vb. 44
zăuș adv. 51
zbancă s. f. 88
zbanghios adj. 39
zbrucele s. f. pl. 116
zbocoti vb. 73, 116
zburători vb. 10
zdirlog s. m. 39
zdirneci s. m. 39
zdirnți vb. 88
zdirnomete s. m. 39
zdravalău s. n. 17
zdrămiți s. f. pl. 32
zdrăncună s. f. 58
zdrămta vb. 73
zdrig s. n. 32
zdrimboaic s. f. 51
zdroabă s. f. 25
zdrob s. m. 67, 112
zdrobitoare s. f. 64
zdrobonet s. m. 39
zdrobonele s. m. 39
zdrobonet s. m. 39
zdrobui vb. 112
zdroș s. n. 23
zdup s. n. 64
zdupă s. f. 39
zdupiță s. f. 39
zeleți vb. 33
zgaibă s. f. 88
zgame s. f. pl. 88
zganță s. f. 58
zgărui vb. 88
zgău s. n. 58
zghihardă s. f. 64
zghiorghiu s. m. 63
zghiorghină s. f. 63
zgiî vb. 39
zgiitură s. f. 112
zгимă s. f. 88
zгимb adj. 33
zгимbăi vb. 88
zгимboia vb. 73
zгимдăra vb. 44
zгимдărici s. n. 88
zgitre s. m. 63
zgitrgore s. m. 39
zgitrgori vb. 39
zgitrni vb. 73
zglăvoc s. m. 33

zglecina vb. 47
zglii vb. 95
zgliviți s. m. pl. 88
zgoandă s. f. 51
zgreapăna vb. 116
zgreaplana vb. 116
zgreaplăndătură s. f. 116
zgrepăna vb. 63
zgrepăndătură s. f. 63
zguguli vb. 58
zguli vb. 64
zgurni vb. 51, 58
zgurupa vb. 47
zгурupăcios adj. 47
zi s. f. 88
zibic s. n. 27
zicăr adv. 112
zigmaistru s. m. 112
zistra vb. 23
zighiri vb. 64
zimbat adj. 95
zimboc s. m. 67
zimbi vb. 67
zimbuc s. n. 67
zingală s. f. 95
zingăli vb. 95
ziș s. n. 112
zlapăt s. n. 51
zlămac s. n. 64
zlămacui vb. 64
zlemenî vb. 47
zmercăneală s. f. 58
zmercăni vb. 58
zmirci vb. 51
znamenie s. f. 88
znov s. n. 58
zoală s. f. 112
zoampă s. f. 23
zoană s. f. 88
zob s. n. 40, 51
zohon s. n. 112
zodiriță s. f. 112
zoli vb. 13, 112
zolniță s. f. 13
zongoraș s. m. 13
zoni vb. 58
zopoti vb. 10
zorconeață s. f. 88
zoroelie s. f. 27, 33, 44
zoloni vb. 95
zuaș s. m. 25
zucă s. f. 88
zupuli vb. 73
zurgălau s. m. 112
zvidui vb. 51
zvirdon s. n. 15
zvroni vb. 112

S U M A R

	Pag.
<i>Prefață</i>	3
Preseurtări	5
Regiunea Baia Mare	
Raionul Carei. Comuna Sanislău (<i>Gh. Bulgăr</i>)	7
Raionul Sighet. Comunele : Berbești, Breb, Budești, Călinești, Desești (<i>Felicia Oșianu</i>)	11
Comunele : Breb, Crăcești (<i>T. Bițiu-Dăncuș</i>)	13
Comuna Săpînța (<i>V. Ilieșiu</i>)	15
Raionul Șomeuța Mare. Baia Mare (<i>Eugenia Dragoș</i>)	16
Comunele : Firiza, Lăpușel, Mocira, Tăuții-Măgherăuș (<i>V. T. Donița</i>)	17
Comuna Hideaga (<i>Aurora Badea</i>)	23
Comunele : Șomeuța Mare, Bucium, Chiuzbaia, Hideaga (<i>V. Ilieșiu</i>)	24
Regiunea Craiova	
Raionul Balș. Diferite localități (Material eșec de elevii claselor a X-a și a XI-a ai Școlii medii teoretice din Balș, sub controlul prof. <i>Gh. Trandașir</i>)	26
Raionul Băilești. Comuna Boureni (<i>N. I. Dumitrușeu</i>)	27
Raionul Gura Jiului. Comunele : Brabești, Dăbuleni, Mîrșani (<i>L. Preda</i>) ...	33
Raionul Tîrgu Jiu. Satul Suseni (<i>T. Măruță</i>)	44
Raionul Turnu Severin. Comuna Bistrița (<i>Gh. N. Dumitrescu-Bistrița</i>) ...	47
Raionul Vinju Mare. Comuna Broșinari (<i>Gh. Trandașir</i>)	51
Regiunea Iași	
Raionul Vaslui. Comuna Bogdana (<i>G. Parfene</i>)	59
Satul Mărășeni (<i>Liliana Parfene</i>)	63
Regiunea Oradea	
Raionul Beiuș. Comuna Holod (<i>Secția filologie-Oradea</i>)	65
Raionul Oradea. Comuna Girișu de Criș (<i>E. Potoran</i>)	67

	<u>Pag.</u>
Regiunea Pitești	
Râmnicu Vlcea (<i>Tr. Cantemir</i>)	74
Regiunea Stalin	
Raionul Făgăraș. Comuna Lisa (<i>G. Șerban-Cornilă</i>)	89
Raionul Rupea. Comuna Crihalma (<i>D. Bucur</i>)	95
Regiunea Suceava	
Raionul Rădăuți. Comunele : Bilca, Frătăuții Noi, Frătăuții Vechi, Gălănești, Putna, Straja, Vicovul de Jos, Vicovul de Sus (<i>G. Muntean</i>) ..	97
Comunele : Bilca, Brodina, Horodnicu, Marginea, Sucevița (<i>G. Muntean</i>)	112
Comunele : Voitinel, Volovăț, Ulma (<i>G. Muntean</i>)	116
Regiunea Timișoara	
Raionul Lipova. Comuna Fibiș (<i>V. Dăringă și C. Parfene</i>)	119
INDICE	121

Redactor de carte: Ion Voiculescu

*Dat la cules 02.04.1960. Bun de tipar 01.09.1960. - Tiraj 850.
Hârtie semivolantă 80 g. m². Format 16/70 x 100. Coli editoriale 12,75.*

Coli de tipar 13/4. - A 02403/1960.

Indicele de clasificare pentru biblioteci mari: 459.0 (498) - 3.

Indicele de clasificare pentru biblioteci mici: 4 R 0 - 3.

*Tiparul executat sub com. nr. 1459 la Intreprinderea poligrafică
nr. 2, Str. Brozoianu nr. 25, București - R.P.R.*